

VÁROSBÓL OTTHON

BUDAPEST FŐVÁROS TELEPÜLÉSTERVE

FŐVÁROSI TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

II. KÖTET: CSELEKVÉSI PROGRAM

419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet
véleményezési szakaszára

MEGBÍZÓ: BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZAT

SAKMAI IRÁNYÍTÓ: BUDAPEST FŐVÁROS FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL

Erő Zoltán
Budapest főépítse
Várostervezési Főosztály

L-2v

Garay Márton osztályvezető
Pártos Judit csoportvezető
Kovács Barbara csoportvezető

SZERZŐK

TELEPÜLÉSRENDEZÉS:

Albrecht Ute

Albrecht Ute

területrendező tervező – vezető
településtervező, okl. építész-mérnök

TR 01-0517
TT/1, É 01-0517

András István

András István

területrendező tervező – vezető
építész-tervező, okl. építész-mérnök

TR 01-0525
TT, É/1 01-0525

Balla Mariann

Balla Mariann

okl. építész-mérnök, urbanista

TT, É 01-4620

Ökrös László

Ökrös László

okl. településmérnök

TT 01-6090

Szilágyi Eszter

Szilágyi Eszter

okl. településmérnök

TT 01-6847

Teremy Viktória Nóra PhD

Teremy Viktória Nóra PhD

okl. településmérnök

TT 01-6760

GAZDASÁG, TÁRSADALOMTUDOMÁNY:

Bedőcs Bernadett

Bedőcs Bernadett

okl. geográfus

INFRASTRUKTÚRA:

Pető Zoltán

Pető Zoltán

okl. építőmérnök, közlekedéstervező

Tkö-1 01-2321

Becsák Péter

Becsák Péter

okl. építőmérnök, közlekedéstervező

Tkö 01-10856

Szabó Krisztián

Szabó Krisztián

okl. építőmérnök,
vízellátás-csatornázás szakmérnök

TV 01-16166

Orosz István

Orosz István

okl. villamosmérnök,
mérnök-közigazdász

TE 01-67717
TH 01-67717

TÉRINFORMATIKA:

Pizág Csaba

Pizág Csaba

építőmérnök,
térinformatikai szakmérnök

Albert Csilla

Albert Csilla

térképész,
térinformatikai szakmérnök

SZERZŐK

TERMÉSZETI KÖRNYEZET:

Tatai Zsombor

okl. tájépítésmérnök,
tájvédelmi szakértő

TK 13-1430
SZ-015/2021

Bódi-Nagy Anasztázia

okl. tájépítésmérnök

TK 13-1818

Niedetzky Andrea

okl. tájépítésmérnök

TK 01-5152

Zétényi Dávid

okl. tájépítésmérnök,
ipari környezeti szakmérnök

TK 01-5307

SZERZŐK

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS:

Szőke Balázs

okl. tájépítésmérnök,
tájvédelmi szakértő

SZ-010/2021

ÖRÖKSÉGVÉDELEM:

Dr Tankó Károly

régész, örökségvédelmi szakértő

Szakértői Eng. sz:
OKM 289-5/2008

TÁRSADALOMTUDOMÁNY:

Dr Csizmady Adrienne

szociológus

Erdélyi Tea

szociológus

KÖZREMŰKÖDŐK

TELEPÜLÉSRENDEZÉS:

Hugauf Marcell

okl. településmérnök

Tóth-Czeper Gabriella

okl. geográfus

Janurik Csilla

okl. településmérnök

Tóth-Varga Dóra

okl. településmérnök
TT 01-6863

Sunkel Diána

okl. településmérnök

TERMÉSZETI KÖRNYEZET:

Balogh Ábris

okl. tájépítésmérnök

Mészáros Szilvia

okl. tájépítésmérnök, táj-és
élővilágvédelmi szakértő
SZ-006/2018

Ludvig Bertalan

okl. tájépítésmérnök

Budapest, 2025. április hó

Tartalomjegyzék

FŐVÁROSI TELEPÜLÉSTERV

I. kötet Budapest Jövőképe, Stratégia

FŐVÁROSI TELEPÜLÉSTERV

II. kötet Cselekvési program

Bevezető	179
3.1. A fejlesztések pénzügyi terve és ütemezése.....	187
3.2. A megvalósítás háttere.....	200
3.3. Beavatkozások	211
3.4. A fejlesztési akcióterületek bemutatása, lehatárolása, fejlesztési céljai és tevékenységei	260
3.5. Antiszegregációs program.....	314

FŐVÁROSI TELEPÜLÉSTERV

III. kötet Fejlesztési tervlap

3. Cselekvési program

Bevezető

A cselekvési program tartalmi és módszertani szempontból két nagyobb egységre tagolódik.

Tartalmazza egyrészt a stratégiai célok elérése érdekében a Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett középtávú beavatkozásokat (2034-ig), kitérve a beavatkozások költségigényére, potenciális finanszírozási hátterére, indikatív ütemezésére és a megvalósításhoz szükséges egyéb keretfeltételekre. Önálló fejezet részben található az Antiszegregációs program, amely bemutatja a Fővárosi Önkormányzat területi szegregáció csökkentése és a folyamatok kialakulásának megelőzése érdekében tervezett beavatkozásait.

A cselekvési program másrészt a közép- és hosszú távú akcióterületeket mutatja be. Az akcióterületek azok a nagyterjedésű, településszerkezeti szempontból is fontos területek, amelyek jelentős fejlesztési potenciállal bírnak, több érdekelt részvételre és több ágazati fejlesztési szempont érvényesítésére van szükség a tervezés és megvalósítás során. A cselekvési program keretében a Fővárosi Önkormányzat feladata, hogy a kijelölt területek hasznosításának jellegére és módjára javaslatot tegyen a fővárosi szintű célok megvalósítása érdekében. Az akcióterületek így a korábbi stratégiai dokumentumoktól részben eltérő értelmezést kapnak, alapvetően nem a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló területeket és általa tervezett beavatkozások súlyponti területeit jelöli ki, hanem a településfejlesztés szempontjából meghatározó kulcsterületeket. A területek mérete az ott megvalósuló beruházások programja és minősége érdekében azonban a Fővárosi Önkormányzat kezdeményező és partnerségi szerepére van szükség az összfvárosi szempontok érvényesítése érdekében már a tervezés megkezdésétől.

Az integrált szemléletű középtávú stratégiai célok elérését többféle beavatkozás támogatja, a Fővárosi Önkormányzat legfontosabb beavatkozási területeit jelölik ki az intézkedések. Az intézkedések keretében megjelenik az ágazati szemléletet és mögötte a megvalósításhoz szükséges domináns szervezeti háttér. Egy-egy intézkedés erősebben kapcsolódhat egy-egy középtávú célhoz, de támogathatja azonos súllyal vagy részben további középtávú célok elérését is.

A Fővárosi Önkormányzat tervezett intézkedéseit, azok középtávú célokhoz való tartalmi hozzájárulását részletesen tartalmazza a 3.3 fejezet.

TERVEZETT KÖZÉPTÁVÚ INTÉZKEDÉSEK

1.	Mindenki számára elérhető lakhatás biztosítása
2.	Egészségmegőrzés támogatása
3.	Méltó időskor feltételeinek megerősítése
4.	Esélyteremtő szolgáltatások biztosítása
5.	Biztonságos és akadálymentes Budapest feltételeinek megteremtése
6.	Emberközpontú szolgáltatás-tervezés és hatékony digitalizáció megvalósítása
7.	Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése
8.	Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása
9.	Fenntartható mobilitási szolgáltatások biztosítása
10.	Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése
11.	Energetikai átállás és körforgásos gazdaság szerepének növelése
12.	Fenntartható vízgazdálkodás biztosítása

A középtávú célok eléréséhez Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett intézkedések összefoglalása**1. KÖZÉPTÁVÚ CÉL: MEGFIZETHETŐ ÉS BIZTONSÁGOS LAKHATÁS VONZÓ LAKÓKÖRNYEZETBEN**

Középtávú célokhoz rendelt kiemelt feladatok	Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett intézkedések
1.1. Megfizethető lakásállomány növelése	1.Mindenki számára elérhető lakhatás biztosítása <i>Fővárosi Önkormányzat kezelésében lévő lakásszektor bővítése és korszerűsítése</i>
1.2. Komplex szemléletű beavatkozások a hátrányos helyzetben élők lakhatásának támogatása és a lakásvesztés megelőzése érdekében	1.Mindenki számára elérhető lakhatás biztosítása <i>Lakhatást támogató szolgáltatások</i>
1.3. Kezdeményezés, érdekérvényesítés a kiszámíthatóság növelése és a lakáspiac egészségesebb működése érdekében	1.Mindenki számára elérhető lakhatás biztosítása <i>Érdekérvényesítés, együttműködés, finanszírozás bővítése</i>
1.4. A lakásállomány energiahatékonysági és műszaki megújítása a finanszírozási lehetőségek és a kapcsolódó szolgáltatások megerősítésével	11. Energetikai átállás és körforgásos gazdaság szerepének növelése <i>lakossági tulajdonú lakásállomány energetika korszerűsítésének támogatása a Klímaügynökségen keresztül; energiahatékonysági fejlesztések a Fővárosi Önkormányzat portfóliójában</i>
1.5. Az alapszolgáltatások és a közterületek minőségének fejlesztésével a lakókörnyezet vonzerejének, egyenlő esélyű használatának és biztonságának növelése.	5. Biztonságos és akadálymentes Budapest feltételeinek megteremtése 8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása 9.Fenntartható mobilitási szolgáltatások biztosítása 10. Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése <i>Több intézkedés együttesének eredményeként a lakókörnyezet köz- és közlekedésbiztonságának, a szolgáltatások akadálymentes hozzáféréseinek javítása. A zöld- és közterületi fejlesztésekkel összességében a lakókörnyezet/városrészek élhetőségének javítása.</i>

2. KÖZÉPTÁVÚ CÉL: EGÉSZSÉG ÉS GONDOSKODÁS

Középtávú célokhoz rendelt kiemelt feladatok	Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett intézkedések
2.1. Szociális és közegészségügyi ellátórendszer fejlesztése és ebben az önkormányzati érdekérvényesítés erősítése.	2.Egészségmegőrzés támogatása <i>hajléktalan személyek egészségügyi ellátásban hiányzó szolgáltatások fejlesztése</i> 3. Méltó időskor feltételeinek megerősítése <i>Időseket támogató szolgáltatások fejlesztése</i> 4. Esélyteremtő szolgáltatások biztosítása <i>Hajléktalan ellátás intézményi programja</i>
2.2. Együttműködés és célzott beavatkozások a képzett munkaerő rendelkezésre állása érdekében.	3. Méltó időskor feltételeinek megerősítése <i>Szakemberképzés az időotthonokban</i> 4. Esélyteremtő szolgáltatások biztosítása <i>Foglalkoztatásra irányuló beavatkozások integrált szemlélettel</i>
2.3. A prevenció és a korai beavatkozások szerepének megerősítése, a betegút támogatása, egészségtudatosság növelése	2.Egészségmegőrzés támogatása <i>Népegészségügyi programok a korai diagnózis és betegút támogatására, szűrőprogramok</i>

2.4. Az aktív, egészséges életmód feltételeinek fejlesztése, a hozzáférés egyenlőtlenségeinek csökkentése.	2.Egészségmegőrzés támogatása <i>közösségi sportesemények és fővárosi létesítmények fejlesztése</i> 7. Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése <i>gyógyfürdők, strandok fejlesztése</i> 10. Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése <i>kék-zöld hálózat keretében rekreációs területek fejlesztése inkluzív szemlélettel</i>
2.5. Egészséges környezettel a megbetegedések kockázatának csökkentése	8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása 9.Fenntartható mobilitási szolgáltatások biztosítása 10. Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése 11. Energetikai átállás és körforgásos gazdaság szerepének növelése <i>Több intézkedés együttesének eredményeként a zajterhelés csökkentése, levegőminőség javítása, hőszigetethatásból adódó egészségügyi kockázatok csökkentése.</i>
2.6. Az egészségesebb és kevésbé pazarló étel- és ital-fogyasztás, valamint a fenntarthatóbb étel- és ital-termelés támogatása.	2.Egészségmegőrzés támogatása <i>Fenntartható fővárosi étel- és ital-ellátás feltételeinek javítása</i>
2.7. Az egészséges ivóvíz biztosítása minden budapesti háztartás számára.	12. Fenntartható vízgazdálkodás biztosítása <i>Fejlesztések a biztonságos, jó minőségű vízellátás érdekében</i>
2.8. Digitalizáció lehetőségeinek kihasználása és az együttműködés növelése a jobb ellátások és a váratlan helyzetek gyors és adekvát kezelése érdekében.	3. Múltó idősor feltételeinek megerősítése <i>Távfelügyeleti rendszer és okos otthonok kialakítása pilot jelleggel</i> 6. Emberközpontú szolgáltatás-tervezés és hatékony digitalizáció megvalósítása <i>információtechnológiai fejlesztések</i> 7. Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése <i>innováció és smart megoldások ösztönzése és támogatása a lakosság jobb ellátása érdekében</i>
2.9. Egyenlő esélyű, inkluzív városhasználat és szolgáltatások biztosítása	5. Biztonságos és akadálymentes Budapest feltételeinek megteremtése <i>közösségi közlekedés akadálymentesítése; fővárosi hatáskörben az épületállomány és közterületek fizikai akadálymentesítése folyamatosan, felújítás és új építés esetében kötelezően. Akadálymentesítettségre vonatkozó állapotfelmérés és monitoring rendszer kidolgozása</i> 8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása <i>közterületek inkluzív és akadálymentes használata szerinti projekttervek</i> 10. Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése <i>zöldterületek, rekreációs funkciók inkluzív és akadálymentes használata szerinti projekttervek</i> <i>fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés horizontálisan minden beavatkozásnál megjelenik</i>

3. KÖZÉPTÁVÚ CÉL: ZÖLD ÁTÁLLÁS: KLÍMA- ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

Középtávú célokhoz rendelt kiemelt feladatok	Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett intézkedések
3.1. Zöld- és kékinfrastruktúra hálózat fejlesztése a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás jegyében	6. Emberközpontú szolgáltatás-tervezés és hatékony digitalizáció megvalósítása <i>BP FATÁR továbbfejlesztése</i> 8. Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása <i>városi közterületeken, barnamezős területeken zöldfelületek fejlesztése, közterületi fásítás</i> 9. Fenntartható mobilitási szolgáltatások biztosítása <i>közlekedési infrastruktúra során zöldfelületi fejlesztések integrált megjelenése</i> 10. Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése <i>városi parkok, zöld folyosó a Duna mentén</i> 12. Fenntartható vízgazdálkodás biztosítása <i>árvízvédelmi fejlesztések és vízi közmű rekonstrukciók során a zöldfelületi szempontok érvényesítése</i>
3.2. Természetközeli területek megőrzése, biodiverzitás növelése	10. Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése <i>zöld folyosó a Duna mentén, természetközeli területek védelme</i>
3.3. Intézkedések az integrált szemléletű, biztonságos és klímaadaptív vízgazdálkodás érdekében	8. Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása <i>a csapadékvíz megtartása és helyben történő hasznosítása a fejlesztések keretében</i> 10. Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése <i>városi kisvízfolyások revitalizálása a gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztésével; a csapadékvíz megtartása és helyben történő hasznosítása a hálózati fejlesztések keretében</i> 12. Fenntartható vízgazdálkodás biztosítása <i>árvíz- és elöntésvédelmi fejlesztések; szennyvízkezeléshez, elvezetéshez kapcsolódó fejlesztések</i>
3.4. Energiahatékony épületállomány, korszerű távhő- és közvilágítási hálózatok, nyílt információs rendszerek	6. Emberközpontú szolgáltatás-tervezés és hatékony digitalizáció megvalósítása <i>energetikai beruházások tervezést támogató adatalapú döntéshozás háttérének fejlesztése</i> 8. Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása <i>pozitív energiamérlegű városrészek tervezése, megvalósítása</i> 11. Energetikai átállás és körforgásos gazdaság szerepének növelése <i>lakossági tulajdonú lakásállomány energetika korszerűsítésének támogatása a Klímaügynökségen keresztül; energiahatékonyági fejlesztések a Fővárosi Önkormányzathoz kapcsolódó szolgáltatási területeken; távhő, közvilágítás területén fejlesztések</i>
3.5. Egészséges városi környezet és energiafüggetlenség érdekében megújuló energiaforrásokra épülő energiatermelés és elektromobilitás	11. Energetikai átállás és körforgásos gazdaság szerepének növelése <i>megújuló energia fejlesztések a Fővárosi Önkormányzathoz kapcsolódó szolgáltatási területeken; zöld távhő fejlesztések és távhőközetek összekapcsolása; vállalatközi együttműködés a hulladékhő hasznosításában</i>
3.6. Lépések a körforgásos gazdaság megteremtése érdekében	11. Energetikai átállás és körforgásos gazdaság szerepének növelése

	<i>fővárosi zöld közbeszerzési eljárási követelményrendszer; rövid távon végrehajtandó hulladékszegény megoldásokat eredményező beavatkozások</i>
3.7. Fenntartható városi közlekedés	9.Fenntartható mobilitási szolgáltatások biztosítása <i>fonódó villamoshálózat bővítése; közösségi közlekedés hálózati fejlesztési, járműpark korszerűsítése, kerékpárutak fejlesztése, közúthálózat rekonstrukciója és hálózati fejlesztések</i>
3.8. Egészséges utcák és terek	8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása <i>közterületek tisztaságát támogató fejlesztések, fasor rekonstrukciós program, közösségi terek (Városháza tömb); hőszigetelés csökkentése/zöldfelületek növelése, gyalogosbarát átalakítások, akadálymentesítés, humanizálás a közterületi projektek esetében (kiemelt tengelyek, Duna-part, barnamezős területek átalakítása); egészséges utcák módszertani disszemináció</i>

4. KÖZÉPTÁVÚ CÉL: ÉRTÉKŐRZŐ ÉS ÉRTÉKTEREMTŐ MINŐSÉGI VÁROSFEJLESZTÉS

Középtávú célokhoz rendelt kiemelt feladatok	Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett intézkedések
4.1. A városi táj fokozott védelme	8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása érdekérvényesítés, szemléletformálás, jogi, szabályozási, várostervezés eszközök alkalmazása saját hatáskörben; értékvédelmi útmutatók
4.2. Egyedi örökségi értékek hatékonyabb védelme	7. Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése épületek kulturális-közösségi célú funkcionális megújítása, újrahaznosítása; történeti fürdők fejlesztése 8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása építészeti örökségvédelmi program elindítása; értékvédelmi feltáró munka 9.Fenntartható mobilitási szolgáltatások biztosítása értékvédelem szempontjából fontos műszaki infrastruktúra felújítása (megállóhelyek, M1)
4.3. Barnamezős területek értékőrző és értékteremtő, funkcióváltó hasznosítása, illeszkedő és minőségi új városnegyedek	8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása tervezés a funkcióváltás, megújulás városi célokhoz illeszkedésének biztosítása érdekében; mintaprojektek tervezése, megvalósítása; értékvédelmi városrehabilitációs útmutató; mesterterv útmutató kidolgozása
4.4. Központrendszer működésének erősítése, alapvető szolgáltatások elérhetősége	8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása nagyforgalmú közösségi közlekedési átszálló csomópontok minőségi fejlesztése, erre vonatkozó útmutató (mesterterv) kidolgozása 6. Emberközpontú szolgáltatás-tervezés és hatékony digitalizáció megvalósítása szolgáltatás-tervezési módszertan térnyerésének szakmai támogatása az önkormányzati szektorban 5. Biztonságos és akadálymentes Budapest feltételeinek megteremtése 7. Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése 9.Fenntartható mobilitási szolgáltatások biztosítása 10. Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése Fővárosi Önkormányzathoz tartozó közszolgáltatások és hálózatok fejlesztése (elsősorban közösségi közlekedés, kerékpárutak, zöldfelületek és közmű-ellátás, kulturális-közművelődési terület, horizontálisan az akadálymentesítés)
4.5. Tiszta, minőségi városi térhasználat, értékálló közterületek kialakítása	8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása Duna-parti, az épített értékek környezetében lévő, nagy gyalogos forgalmú közterületek (kiemelt tengelyek, Nagykörút) minőségi megújítása komplex szemlélettel köztisztaságot szolgáló fejlesztések; zajterhelés csökkentése, levegőminőség javítása a beavatkozásokkal
4.6. A Duna-partok és szigetek fejlesztése	8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása rakpartok fejlesztése 10. Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése zöld folyosó a Duna mentén
4.7. A városi értékek bemutatása	8.Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása rakpartok fejlesztése értékvédelemmel, várostörténettel kapcsolatos edukáció; a társadalmi kezdeményezések támogatása és ösztönzése az értékek megismertetése területén

5. KÖZÉPTÁVÚ CÉL: FENNTARTHATÓ ÉS INKLUZÍV GAZDASÁG

Középtávú célokhoz rendelt kiemelt feladatok	Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett intézkedések
5.1. Az önkormányzati szektor szerepének növelése az innovációs ökoszisztémában, az életminőség javítását célzó innováció ösztönzése, alkalmazása.	7. Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése <i>Smart Budapest program a társadalmi innováció ösztönzése, támogatása</i>
5.2. A gazdasági szektorral való együttműködést, befektetésösztönzést, információ-szolgáltatást támogató szervezeti kapacitások és szolgáltatások megerősítése	7. Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése <i>Befektetésösztönzési és gazdasági menedzsment szervezeti háttér megerősítése</i>
5.3. Önkormányzati ügyintézés és adatgazdálkodás fejlesztése	6. Emberközpontú szolgáltatás-tervezés és hatékony digitalizáció megvalósítása <i>szolgáltatás-tervezési módszertan alkalmazása az ügyféloldali fejlesztéseknél; digitális városháza program keretében adatmenedzsment és adatalapú döntéshozást támogató szolgáltatások fejlesztése; fővárosi digitális portfólió kialakítása</i>
5.4. Városi és várostérségi szintű közszolgáltatások fejlesztése	6. Emberközpontú szolgáltatás-tervezés és hatékony digitalizáció megvalósítása <i>ügyféloldali fejlesztések a gazdasági szereplők szempontjából</i> 7. Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése <i>átfogó city-logisztikai szabályozás és kapcsolódó fejlesztések</i> 9.Fenntartható mobilitási szolgáltatások biztosítása <i>általában a közlekedési szolgáltatások fejlesztése; parkolásszabályozás</i> 11. Energetikai átállás és körforgásos gazdaság szerepének növelése <i>táv hő-rendszer fejlesztéseivel az új ingatlanfejlesztések ellátásának biztosítása</i>
5.5. A központrendszer és az üzletutcák működését támogató ingatlangazdálkodás.	7. Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése <i>Mellékközpontok, üzletutcák revitalizációjában együttműködés, a gazdasági szektor bevonása, helyiséggazdálkodási eszközök alkalmazása, mesterterv útmutató kidolgozása</i>
5.6. Minőségi turizmust, művelődést és kertív ipart támogató fejlesztések.	7. Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése <i>kulturális intézmények fejlesztése és bővítése a közterek bevonásával, használaton kívüli épületek bevonásával; kulturális-kreatív stratégia kidolgozása,</i>
5.7. A fenntartható, minőségi turizmus feltételeinek megerősítése	7. Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése <i>gyógyfürdők és strandok fejlesztése; kulturális intézmények és programok fejlesztése; turistabusz forgalommal kapcsolatos feltételek kialakítása; együttműködés koordinálása a szektorban (kerekasztal), együttműködésen alapuló projektek kezdeményezése</i>
5.8. Munkaerőpiaci ciklusokhoz kapcsolódó problémák kezelése, a munkaerőpiaci hátrányok csökkentése és a méltányos munkavállalás feltételeinek javítása.	4. Esélyteremtő szolgáltatások biztosítása <i>Foglalkoztatásra irányuló beavatkozások integrált szemlélettel</i>

6. KÖZÉPTÁVÚ CÉL: VÁROSKORMÁNYZÁS

Középtávú célokhoz rendelt kiemelt feladatok	Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett intézkedések
6.1. Együttműködés erősítése a városfejlesztésben a civil- és szakmai szervezetekkel, lakossági részvétel növelése	 Cselekvési program 3.2 A megvalósítás háttérfejezete <i>civil szektorral való együttműködés formái</i>
6.2. A Kormány és a fővárosi önkormányzatok stratégiai városfejlesztési partnersége	 Cselekvési program 3.2 A megvalósítás háttérfejezete <i>Kormánnyal való együttműködés formája és kiemelt tartalma</i>
6.3. Fővárosi önkormányzatok hatékonyabb együttműködése, egységes Budapest.	 Cselekvési program 3.2 A megvalósítás háttérfejezete <i>kerületi önkormányzatokkal való együttműködés kiemelt tartalma</i>
6.4. Városterületi szintű partnerségi kormányzás a fenntartható növekedés és a jobb életminőség érdekében.	 Cselekvési program 3.2 A megvalósítás háttérfejezete <i>Városterületi érdekeltekkel való együttműködés formája és kiemelt tartalma</i>
6.5. Szervezeti felkészültség növelése, digitális átállás gyorsítása és együttműködés erősítése a helyi közszolgáltatásokban.	6. Emberközpontú szolgáltatás-tervezés és hatékony digitalizáció megvalósítása <i>digitális szolgáltatási portfólió kialakítása</i>
6.6. Önkormányzati autonómia megerősítése, kiszámítható, a feladatokkal arányos finanszírozás mind a városfejlesztésben, mind a városüzemeltetésben	 Cselekvési program 3.2 A fejlesztések pénzügyi terve és ütemezése
6.7. Elégedett dolgozók a közszolgáltatásokban, biztonságos, magas színvonalú szolgáltatásokhoz szükséges munkaerő rendelkezésre állása	4. Esélyteremtő szolgáltatások biztosítása <i>Foglalkoztatásra irányuló beavatkozások integrált szemlélettel</i>
6.8. Közérthető, naprakész tájékoztatás.	5. Biztonságos és akadálymentes Budapest feltételeinek megteremtése <i>tájékoztatás, ügyintézés felhasználóbarát és közérthetőséget és esélyegyenlőséget, egyenlő esélyű hozzáférést javító fejlesztéseinek folytatása, átlátható, naprakész tájékoztatás kialakítása a különböző szolgáltatásokról</i> 6. Emberközpontú szolgáltatás-tervezés és hatékony digitalizáció megvalósítása <i>ügyféloldali fejlesztések során érvényesítés</i>

Az 3.3. fejezetben az intézkedések alatt jelzett programok, beavatkozások tartalma indikatív, az egyedi projektek szintjén dől el – kihasználva a pályázati lehetőségekben meghatározott integrációs lehetőséget –, hogy mely beavatkozások kapcsolhatók össze. Ilyen, ma már általánosan érvényes szempont például az akadálymentesség feltételeinek biztosítása a projektek tartalmában, vagy az azbeszt-tartalmú infrastruktúra kiváltási kötelezettsége. Minden projekt esetében törekedni kell a komplex szemléletű megvalósításra.

3.1. A fejlesztések pénzügyi terve és ütemezése

>> Fotó: Polinszky Tibor

3.1.1. Az Önkormányzat gazdálkodási háttere

A Stratégia megvalósításának kulcskérdése a szükséges finanszírozási háttér rendelkezésre állása. Az eddigi tapasztalatok alapján a Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett fejlesztések és a rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségek között jelentős eltérés van (finanszírozási hiány), és a bevonni tervezett források rendelkezése állása is sok esetben bizonytalan. A kormányzati intézkedéseknek és makrogazdasági folyamatoknak szignifikáns hatása van a működési költségek alakulására, az Önkormányzat gazdálkodási helyzetére, a már folyamatban lévő fejlesztések költségvetésének változására. Mindezek eredményeként, a városfejlesztésre fordítható források mennyisége nagymértékben leszűkült, az Önkormányzat saját finanszírozási képessége és a kormányzati döntésekkel támogatott projektek volumene egyaránt lecsökkent. Ennek következtében 2020 óta a már folyamatban lévő, finanszírozási támogatással rendelkező fejlesztések mellett új projektek elsősorban ott tudtak elindulni, ahol halaszthatatlan beavatkozásra volt szükség (elsősorban infrastrukturális fejlesztések esetén), illetve ahol az Önkormányzat egyéb külső forrásbevonásra – jellemzően közvetlen elérésű uniós forrásokra – sikeresen pályázott. A 2014-2020-as uniós cikusból támogatott projektek 2024-ben lezárultak, kormányzati támogatás bevonásával valósult meg a Blaha Lujza tér felújítása, ugyanakkor a Széchenyi láncchíd felújításának befejezése után a Kormány által vállalt támogatás 2024 év végéig sem érkezett meg a Fővárosi Önkormányzathoz.

A fejlesztések finanszírozási forrásainak hiánya hosszú évekre visszanyúlóan jellemző, azonban 2020 óta olyan elvonásokról és korlátozásokról születettek döntések, amelyek erősen leszűkítették a fejlesztések saját erőből történő finanszírozásának lehetőségét. Ehelyütt három jelentős tételt szükséges rögzíteni.

- A Budapesten keletkező **helyi iparűzési adóbevételeiből** 54%-ot kap a Fővárosi Önkormányzat, a többi a kerületi önkormányzatok között oszlik meg. Ebből a saját bevételi forrásból a Kormány által szolidaritási hozzájárulás címen történő elvonás mind mértékében, mind a saját bevételeken belüli arányát tekintve sokszorosára nőtt a bevezetése óta. Ehhez kapcsolódóan 2025-től további elvonásról született dönté, az iparűzési adóból származó bevételekből csak a 2024-es szintig részesül az Önkormányzat, a növekmény egy pályázati alapba kerül, amely a járáások fejlesztését szolgálja. 2024-ben a tervezett 303,5 milliárd Ft összegű iparűzési adóbevételeiből a Fővárosi Önkormányzatnak már 75,5 milliárd Ft-ot kellett volna a központi költségvetésbe befizetnie (ezügyben pert indított a Fővárosi Önkormányzat), ami egyben azt is jelenti, hogy a Fővárosi Önkormányzat negyedik éve egyre romló, nettó befizetői pozícióban van, azaz többet fizet vissza a központi költségvetésbe, mint amennyit onnan feladatainak ellátására folyósítanak. A bizonytalanságot növeli, hogy az elvonás nem adó-természetű, nem a köztelherviselési-kötelezettségből fakad, így mértéke a Kormány döntése szerint évről évre változhat. Az iparűzési adóbevételek felhasználását az is korlátozza, hogy jogszabály szerint az a Fővárosi Önkormányzat esetében elsőként a helyi közösségi közlekedési feladatellátásnak forrása. További jelentős tétel, amely a fejlesztések finanszírozására is hatással van az a Fővárosi Önkormányzat **közösségi közlekedéssel kapcsolatos aránytalan teherviselése**. 2018-ban az állam a közösségi közlekedésre adott támogatásnak (jegy-, és bérletbevétel feletti rész) még 13%-át biztosította, 2024-ben ennek mértéke várhatóan 8%-ra csökken. Ez összességében és nagyságrendileg azt jelenti, hogy a Fővárosi Önkormányzat a BKK Zrt. közlekedésszervezői feladataihoz 150 milliárd Ft-ot biztosít, amelyből az állam által feladatfinanszírozásra folyósított összeg mindössze 12 milliárd Ft volt.

Fővárosi Önkormányzat gazdálkodási helyzete

Helyi iparűzési adóbevételeiből szolidaritási hozzájárulás

Közösségi közlekedéssel kapcsolatos aránytalan teherviselés

- A harmadik jelentős tényező a fejlesztési források rendelkezésre állása és kiszámíthatósága szempontjából, a Fővárosi Önkormányzat és a tulajdonában álló gazdasági társaságok **fejlesztési hitelfelvételének** kormányzati korlátozása, a kormányzati döntések kiszámíthatatlansága és az utóbbi négy évben teljes ellehetetlenítése. Ennek jogi háttérét a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény biztosítja, mely szerint az önkormányzatok hitelfelvetele az eladósodottság megelőzése érdekében előzetes kormányengedélyhez kötött. Hitelfelvétellel az adóssághozkezelési követően is élt az önkormányzat, az Európai Beruházási Bank (EIB) 2015 után lehívott hitelkerete hozzájárult fontos közlekedésfejlesztési projektek és a TÉR-KÖZ program finanszírozásához is.

Fejlesztési hitelfelvetelek kormányzati korlátozása

A fejlesztési célú hitelek a fővárosi cégek tervezett projektjeinek finanszírozásában is nagy szerepet játszanak. A projektek részben bevételt termelnek vagy költségmegtakarítást eredményeznek, tehát a fejlesztések ütemezett – hitelfelvétel bevonásával történő – megvalósítása a megfelelő működési és szolgáltatási színvonal és bevételszerzés érdekében is lényeges (pl. a Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt. üzemeltetésében lévő fővárosi gyógyfürdők, strandok). Ezeknek a vállalatoknak a jövedelemtermelő képessége alapozza meg a jövőbeli fejlesztések finanszírozási képességét is (a hitelképesség mellett a megtermelt profit visszaforgatása újabb fejlesztésekbe). Ehhez azonban arra is szükség van, hogy a Fővárosi Önkormányzat gazdálkodási helyzete lehetővé tegye, hogy a tulajdonosként őt illető osztalékot a társaságoknál hagyja és azt ne a működés finanszírozásában keletkező hiányokra kelljen fordítania. A nonprofit formában működő közszolgáltató vállalatok esetében (pl. BKM Nonprofit Zrt.) a keletkező osztalék automatikusan a közfeladatellátásra (pl. fejlesztésekre) fordítódik.

Az **egyéb bevételek** között kimutatott, az államtól az önkormányzati feladatok ellátására kapott normatív támogatás, valamint a további saját bevételek (térítési díjak, közterület-használat, parkolási díjak, bérleti díjak, üzemeltetési díjak, osztalékbevételek, építményadó és idegenforgalmi adó a Margit-sziget területére) is elsősorban a működést szolgálják, melyek pusztán a kisléptékű, de folyamatosan jelentkező, amortizációból adódó felújítások és fejlesztések finanszírozását teszik lehetővé.

Az Önkormányzat **vagyongazdálkodási** helyzetéről elmondható, hogy a potenciálisan értékesíthető ingatlanportfóliója korlátozott, a vagyonelemek jelentős része kedvezőtlen elhelyezkedésű és/vagy rossz műszaki állapotú, így a költségvetés bevételi oldalán sem jelent jelentős potenciális forrást a fejlesztések szempontjából. Ezért a jövőben fontos szempont, hogy különösen a főváros közigazgatási területén belül lévő, a városfejlesztési célok megvalósításába bevonható ingatlanállomány megtartása (az Önkormányzat a lakásállomány értékesítését leállította) és hasznosítása (pl. üresen álló épületek funkcióváltással történő hasznosítása) kerüljön előtérbe.

A fentiek alapján a következő tíz év fejlesztéseinek finanszírozásában a saját közhatalmi bevételek növekedése és az Fővárosi Önkormányzat hitelfelvételi lehetősége csak korlátozottan vehető számításba. **A Fővárosi Önkormányzat a jövőben is minden lehetőséget és fórumot fel fog használni annak érdekében, hogy a működés és a fejlesztések finanszírozása kiszámíthatóbb pályára álljon** (2024-ben is perben áll a Magyar Állammal a szolidaritási hozzájárulás ügyében), a Fővárosi Önkormányzat feladataival és a főváros nemzetközi térben betöltött szerepével, versenyképességének biztosításával összefüggő fejlesztési igényekkel arányos legyen. A Fővárosi Önkormányzat által ellátott közfeladatok közül a közösségi közlekedés működésének támogatása ügyében ez kiemelten fontos. Ha ezen a téren nem történik változás, a szektorban elmaradó fejlesztések tovább növelik a működési költségeket, a színvonal hanyatlása kihat a bevételekre, a szolgáltatás olyan spirálba kerülhet, ahol az amortizációból adódó fejlesztési igény és a működőképesség biztosítása mellett nagyléptékű új fejlesztésekre nem lesz lehetőség (pl. jelentős műtárgyak,

új kötőpályás viszonylatok kialakítása). A saját bevételek növelése érdekében ezért az ügyfélményt, kényelmet és a fogyasztói szokások befolyásolását támogató, szolgáltatás-tervezésen alapuló, folyamatos kisléptékű fejlesztéseknek is nagy szerepe van.

3.1.2. Európai Unió forrásai

A középtávú tervek megvalósításában az Európai Unió forrásai továbbra is meghatározó szerepet játszanak.

Az EU Strukturális és Beruházási Alapjain keresztül az Unió többéves pénzügyi keretéből (MMF) Magyarországra érkező források felhasználásának területeit és módját az **operatív programok** tartalmazzák, melyek nemzeti szintű tervezés keretében kerülnek felhasználásra.

A 2021-2027-es ciklusban a **Területfejlesztési Operatív Program Plusz** felhasználásának fővárost érintő két intézkedése kapcsán a Fővárosi Önkormányzat részt vett a tervezésben, a forrásfelhasználás területei a Budapest Integrált Területi Programja (ITP) dokumentumban kerültek rögzítésre.

Területfejlesztési Operatív Program Plusz
(TOP Plusz)

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) finanszírozott beavatkozások kiemelt eljárásrend keretében:	▸ Lakásügynökség – lakásállomány felújítása és bővítése (8,5 milliárd Ft-os keret) ▸ Szilárd tüzelésű háztartások átállítása, energiaszegénység enyhítése (1 milliárd Ft-os keret) ▸ Bringasztráda program (6 milliárd Ft-os keret) ▸ Komplex klímaadaptációs és közterületmegújítási projektek (19,6 milliárd Ft-os keret)
ERFA-ból finanszírozott beavatkozások standard kiválasztási eljárásrendben (kerületi önkormányzatok által pályázható keret), ahol a Fővárosi Önkormányzat közreműködött a pályázat szakmai tartalmának kidolgozásában:	▸ Egészséges utcák Program (24,16 milliárd Ft)
Az Európai Szociális Alap Plusz-ból (ESZA Pluszból) finanszírozott beavatkozások kiemelt eljárásrend keretében:	▸ Fővárosi Foglalkoztatási paktum (2,8 milliárd Ft-os keret) ▸ Komplex támogatás a szolgáltatások összekapcsolásával (4,2 milliárd Ft-os keret) ▸ Energiaügynökségi modell elindítása (1,5 milliárd Ft-os keret) ▸ Szociális szolgáltatások kapacitás-fejlesztése (6,9 milliárd Ft-os keret) ▸ Lakásügynökség- modell kialakítása (3 milliárd Ft-os keret) ▸ Lakhatási garancia program (7,4 milliárd Ft-os keret)

A TOP Plusz-ból a Fővárosi Önkormányzat által megvalósítani tervezett és koordinált fejlesztések 2024 novemberéig még nem tudtak megkezdődni, mindössze három területen jelentek meg a pályázati felhívások.

A **Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz** (KEHOP Plusz) az eddig lefolytatott egyeztetések alapján három nagyobb projektet támogat az árvízvédelem (két projekt) és a szennyvízelvezetés (egy projekt) terén, ez utóbbi az agglomerációs övezetben valósul meg, a KEHOP-ból támogatott és 2018 után megvalósított I. szakaszt követően. A Fővárosi Önkormányzat a további projektek támogathatósága érdekében rendszeresen egyeztetéseket kezdeményez az illetékes minisztériummal.

Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz
(KEHOP Plusz)

A legnagyobb fejlesztési forrásigény a közösségi közlekedés kapcsán jelentkezik, a projektek finanszírozásában az **Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz** (IKOP Plusz) fontos szerepet játszik. A 2021-2027-es ciklus alatt az OP-ból 73,25 milliárd Ft-os támogatásról született kormányhatározat. Ebből valósulhat meg a Budapesti trolibusz járműbeszerzés III. üteme és az állatkerti deltavágány kiépítése, az Eurovelo 14 kerékpárút fővárosi szakaszának fejlesztése (Rákospatlak + Buba) és nagyobb léptékű kötöttpályás fejlesztések (MillFAV, azaz a millenniumi földalatti vasút, a 3-as, a 42-es és a pesti fonódó villamosprojekt II. szakaszának (Bajcsy-Zsilinszky úti villamos) előkészítése.

Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (KOP Plusz)

A 2034-ig szóló stratégia egyik fontos szerepe, hogy a fejlesztési igények bemutatásával alapot nyújtson a **2027 utáni többéves uniós pénzügyi ciklus (2028-2034)** megtervezéséhez, a Fővárosi Önkormányzat érdekérvényesítéséhez. Uniós szinten elindult a szakmai előkészítés, számos reform tervezett, de a korábbiakhoz részben hasonlóan a forrásallokációnál kiemelt szerepet fog kapni az uniós szintű versenyképesség támogatása, a klímaváltozáshoz, zöld átálláshoz és energetikai függetlenséghez kapcsolódó beruházások támogatása. A különböző szakpolitikákat támogató források összevonása is felmerül ennek érdekében, amely azzal járna, hogy az országoknak egyetlen fejlesztési terv keretében kell a prioritásaikat meghatározni, a folyósításnál szigorodó feltételekhez kötésségre lehet számítani (pl. jogállamiság, EU prioritáshoz és fejlesztési elveihez való illeszkedés, európai szemeszterben az ország számára megfogalmazott reformok végrehajtása stb.). Így az európai nagyvárosok érdekérvényesítő tevékenységének a városi kihívásokra irányuló megoldások finanszírozása mellett arra is ki kell terjednie, hogy a szükséges feltételek nemzeti szintű teljesítésének hiányában a forrásvesztés vagy a folyósítások felfüggesztése ne érintse a végső kedvezményezett városokat. A 2024-ben megalakult új Európai Bizottságban a városi szervezetek és több frakció hosszan tartó lobbitevékenysége eredményeként nevesített képviselertet kapott az egyik, Európa-szerte legégetőbb városi probléma, a lakhatási válság kezelése. A Fővárosi Önkormányzat – brüsszeli képviselertet is bevonva – más szervezetekkel együttműködve törekszik a városok szempontjait érvényesíteni az alakuló **Európai Megfizethető Lakhatás Akcióterv**ben, de közvetlenül is részt vesz az EU-s lakhatási programok, így az EIB lakhatási hitelprogramjának kialakításában. A 2027 utáni EU-s költségvetés előkészítésének nyomon követése, és Budapest szempontjainak érvényesítése érdekében több szakmai állásfoglalás és anyag készült.

„A lakhatás finanszírozása” munkacsoport Grand Lyon és Budapest vezítésével az Eurocities keretében

Eurocities Kohéziós politika munkacsoport

Az Európai Bizottság a koronavírus-járvány okozta válság kezelésére új helyreállítási támogatási csomagot (Következő Generáció EU, Next Generation EU) hozott létre a többéves pénzügyi keret mellett. Ezen belül a legjelentősebb finanszírozás az ún. **Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközön (RRF)** keresztül érkezik a tagállamokhoz. Az RRF célja, hogy nagyléptékű pénzügyi támogatást nyújtson olyan beruházásokhoz és reformokhoz, különösen a zöld és digitális átállás terén, amelyek felkészültebbé teszik a jövőre a tagállamokat. A források felhasználásának fontos kritériuma, hogy hozzá kell járulniuk az éghajlati és a környezetvédelmi fenntarthatósággal kapcsolatos szempontok érvényesítéséhez, támogatniuk kell a tiszta energiára való átállást az energetikai rendszerek korszerűsítésén keresztül. Az Unió döntően az RRF-ből finanszírozza a zöld átállást támogató REPowerEU kezdeményezését is. A helyreállítási források mielőbbi lehívása érdekében a tagállamoknak helyreállítási és rezilienciaépítési terveket kellett készíteniük, melyekben meghatározták a következő négy évre szóló reform- és beruházási menetrendet. A magyar tervet viszonylag későn, 2022 év végén fogadta el az Európai Bizottság, az RRF esetében a végrehajtásnak 2026 év végéig le kell zárulnia. A Fővárosi Önkormányzat és a Kormány megállapodása alapján (1610/2023. (XII.23.) Korm.határozattal megerősítve) rögzítésre kerültek a Fővárosi Önkormányzat számára potenciálisan rendelkezésre álló RRF-ből támogatott beavatkozások (villamos beszerzések, CAF villamoshoz kapcsolódó infrastruktúrafejlesztések, valamint troli infrastruktúra projektek), összesen 105,2 milliárd Ft összegben. Ez a forrás azonban 2024-ig még mindig nem érhető

Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF)

el az ország számára, mivel a Kormány nem teljesítette a feltételként szabott mérföldköveket.

Az uniós klímacélokhoz kapcsolódva hozta létre az Európai Bizottság a **Szociális Klímaalapot** (SCF), melynek felhasználási területét egyebek között a lakóépületek energiahatékonysági beavatkozásai jelentik, finanszírozását részben az ETS rendszer adja, elosztása nemzeti szinten történik, ami potenciális többletforrás jelenthet a Fővárosi Önkormányzat által kezdeményezett projektek finanszírozásához.

Szintén nemzeti szintű döntés van a **Modernizációs Alap** elosztásáról. Az alap forrását az uniós kibocsátási egységek értékesítésének 2%-adja, amelyből évente 13 alacsonyabb jövedelmű tagállam részesül. A Kormány energetikai jellegű célokra fordítja az összeget (energiahatékonyság, távhő, megújuló energia, energiaközösségek stb.).

Az operatív programok és az RRF mellett a továbbiakban is aktív pályázati munkára van szükség az úgynevezett **közvetlen elérésű uniós források** bevonása érdekében, ezek elsősorban a következők:

- ▶ LIFE (természetvédelem, klímavédelem);
- ▶ Horizont Európa (kutatás, fejlesztés), ezen belül további, speciális, missziókhöz kapcsolódó pályázati kiírások (pl. Pathways2Resilience alap – klíma reziliencia);
- ▶ Európai Városi Kezdeményezés (EUI: részvételi tervezés, innovatív városi megoldások a városi kihívások kezelésére);
- ▶ Kreatív Európa (kulturális és audiovizuális terület);
- ▶ Digitális Európa (digitális átállás a közszektorban, vállalkozásoknál és polgároknál);
- ▶ Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF, közlekedés, energetika, digitalizáció);
- ▶ Európai területi együttműködési programok (Interreg);
- ▶ RePowerEU (zöld átállás);
- ▶ Innovációs Alap (net-zero kibocsátást támogató innovatív technológiák);
- ▶ ESPON, URBACT (kutatás, hatásvizsgálatok);
- ▶ humán területen ide tartoznak az ESZA+ keretében kiírt közvetlen elérésű pályázatok (EaSI, foglalkoztatás, szociális innováció).

Az EU a különböző alapokon keresztül támogatja az interdiszciplináris kezdeményezésekhez kapcsolódó projekteket (pl. Új Európai Bauhaus) és az egy-egy alaphoz kapcsolódó missziókat. Ezek közül ki kell emelni a Horizont Európa esetében a 100 klímasemleges és intelligens városok missziót, mely körbe pályázat útján Budapest is bekerült, ezen keresztül egy dedikált forráskeretből pályázás útján érhető el támogatás a Fővárosi Önkormányzat számára további projektek megvalósítására. A projektek többsége esetében igaz, hogy a közvetlen elérésű brüsszeli források, illetve az egyéb forráslehetőségek (EIT KIC-en keresztül elérhető források, Norvég Alap, különböző országok által meghirdetett pályázati keretek) felhasználhatók hálózat- és szervezetfejlesztésre, innovatív jellegű projektek megalapozására és pilot szakaszok elindítására. A Fővárosi Önkormányzat a stratégia készítésének időszakában is több olyan közvetlen elosztású brüsszeli támogatásból elindult projektben vesz részt, ahol külföldi és hazai partnerekkel együttműködve nagyobb léptékű projektek megvalósíthatóságának elemzése folyik, illetve pilot szintű elemek megvalósítására kerül sor (érintett területek egyebek között: levegőtminőség monitorozása és döntés-támogató rendszer; csapadéklefolyás modellezése; pozitív energiahatékonyságú városrészek tervezése; szociális lakásügynökség megvalósításának előkészítése és lakhatási célú funkcióváltás mintaprojekt).

Nem uniós forrás, de a pályázási lehetőség szempontjából követést igényel a Svájci-Magyar Együttműködési Program (Svájci Alap), valamint a Norvég Alap és EGT Alap (ez utóbbi kettő jelenleg megállapodás hiányában nem működik), mely az érintett országok támogatása és fogadó ország hozzájárulásával nyújt keretet megadott beavatkozási területekre (pl. energiahatékony épületek).

Energiahatékonyságot támogató dedikált alapok

A Fővárosi Önkormányzat és a tulajdonában álló BKK Zrt. 2020 óta jelentősen megnövelte az Európai Unió közvetlen támogatásával megvalósuló projektek számát, köszönhetően a szükséges szakmai háttérnek, valamint a kiterjedt hazai- és nemzetközi partneri kapcsolatainak. A stratégia végrehajtásának időszakára is több, már folyamatban lévő projekt húzódik át, a legjelentősebbek az EUI, Horizont Európa és a LIFE program keretében kaptak támogatást.

3.1.3. Egyéb forrásbevonás lehetőségei

Egy jól működő, prosperáló Budapest a gazdasági szereplők számára is fontos. A fejlesztési igényből adódó finanszírozási szükséglet a Fővárosi Önkormányzat esetében is meghaladja a csak a közszféra és az uniós források optimalizálásával, szokásos módon elérhető volument, a finanszírozási hiány (gap) csökkentése érdekében új megközelítésekre, gyakorlatok kialakítására is szükség van a következő időszakban.

Három olyan kiemelt fejlesztési terület azonosítható (zöld átállás; lakhatás; műszaki infrastruktúra), ahol a forrásigény a nagyléptékű projektek megvalósítása vagy a szignifikáns változások elérése érdekében feltétlenül igényli a magánszektorral való együttműködés új alapokra helyezését, az ehhez szükséges jogi feltételrendszer megteremtését.

A **magánszektor** szerepvállalása a közfejlesztések finanszírozásában jelenleg általában csak a fejlesztések környezetében megvalósított infrastruktúraelemek egy részére terjed ki, a beavatkozási helyszínnel érintett kerületi önkormányzat és a fejlesztő között létrejövő településrendezési szerződésben rögzített, egyedi megállapodás szerint. Ezen kívül lehetőség van ún. településfejlesztési megállapodás megkötésére is, amely szintén egyedi, lokális együttműködési megállapodásnak tekinthető. A jelenlegi rendszer nem biztosítja arányosan a magánszektor szerepvállalását a kétszintű önkormányzati rendszer szükséges szolgáltatásfejlesztésében, és nem veszi figyelembe a kerülethatárt átlépő hatásokat sem. Középtávon fontos feladat a jelenlegi rendszert felváltó fejlesztői hozzájárulás vagy adott esetben adókievítés pénzügyi, jogi hétértékének és működési rendszerének megalkotása, felhasználva a nemzetközi jó példákat is (példaként hozható Bécsben a munkáltatók által a munkavállalók után fizetett két euró/hét adó, amely a metróépítések finanszírozásához járul hozzá, vagy a londoni Elisabeth line finanszírozása, melynek csupán egyharmada származott központi költségvetési forrásból, a további forrást egy finanszírozási modell és kapcsolódó jogi háttér biztosításával nagyrészt a haszonélvező ingatlanfejlesztők és gazdasági szereplők biztosították). Egy ilyen rendszer egyrészt plusz forrást jelent a közszféra magánfejlesztéseket támogató beruházásainak megvalósításához, másrészt a fejlesztők számára is kiszámítható, átlátható feltételt jelent.

A közszféra beruházásai (pl. új közparkok, jelentős infrastruktúra elemek és felújítások) jelentős **értéknövekedést** eredményeznek a beruházások külső környezetében. Ez az értéknövekedés a mai jogi környezetben csak előrelátó vagyongazdálkodás mellett realizálható az önkormányzat számára. Az ingatlanok értékesítése a városfejlesztés potenciális forrása, továbbá az ingatlanok közvetlenül is szolgálhatják fontos városfejlesztési célok megvalósítását, adott esetben a magánszektorral való együttműködés keretében (pl. megfizethető lakhatás). Pozitív externáliaként az értéknövekedés egyéb tulajdonban lévő ingatlanok esetében is jelentkezik, ennek visszaforgatása a közszférába azonban – a jogi háttér mellett – megfelelő adatháttér esetében lenne biztosítható. A fejlesztési területek szempontjából előnyös, értéknövekedést biztosító jogszabályok (településrendezési eszközök) módosítása eredményeként, az értéknövekmény egy részének közcélú visszaforgatása a mai gyakorlat szerint a településrendezési szerződések keretében történik.

A fejlesztési célok elérése érdekében a magánszektorral való együttműködés projektszintű kialakítására is törekedni kell. Magyarországon a köz- és magánszektor szerződéses együttműködése, az ún. **PPP** (public-private partnership) konstrukciók megítélése az elmúlt évtizedek több, közszféra szempontjából előnytelen konstrukció kialakítása miatt általánosan negatív megítélésű. Az állam minden területen törekedett a konstrukciók megszüntetésére (pl. börtönök, kollégiumok).

A magánszektor bevonása

Fejlesztési oldalon sajátos szegmenst képviselnek a bevételtermelő vagy költségmegtakarítást eredményező projektek, amelyek a **visszaforgatható (revolving) pénzügyi alapok** elsődleges finanszírozási területeit jelentik az ún. városfejlesztési alapokon keresztül. Jellemét tekintve jelenleg közvetetten egy ilyen, kisebb alappal rendelkezik közvetetten a Fővárosi Önkormányzat (a Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány mikrohitelek programja, mely lehetővé teszi a visszafizetett hitelek újbóli kihelyezését, más célra nem használható fel). Már 2019 előtt elindult a városfejlesztési alap előkészítése, erre azonban nem került sor. Mind a zöld átmenet, mind a megfizethető lakhatás intézkedési terület alkalmas városfejlesztési alapokon keresztül történő finanszírozására, aminek pénzügyi alapját a kedvezményes fejlesztési hitelek és uniós támogatások adhatják (pl. InvestEU Alap a végrehajtó pénzügyi szervezeteken keresztül, pl. EIB, CEB).

Városfejlesztési alapok

A Fővárosi Önkormányzat 2024-ben döntést hozott arról, hogy 2,5 milliárd Ft-os saját forrással ütemezetten elindít egy lakóépületek energiahatékonysági felújítását célzó alapot, ennek forrásbővítéséhez megkezdte a tárgyalásokat a kerületi önkormányzatokkal és a kereskedelmi bankokkal is. A forrásoldal összetettsége, a kapcsolódó menedzsment funkciók és a – vissza nem térítendő támogatásokkal kombinált – visszatérítendő kedvezményes hitelek, ezáltal lehetővé váló újbóli kihelyezés a városfejlesztési alapok működési logikáját követi. A Budapesti Klímaügynökség első projektjeinek egyik ennek a konstrukciónak a működtetése és a társasházak felkészítése ezen beruházásokra. Budapest vezetése azzal számol, hogy a pénzintézetek és a magánszektor szerepvállalásában a korábbiaktól nagyobb nyitottság várható a különböző típusú együttműködések terén a vállalati ESG célok teljesítése, illetve a Magyar Nemzeti Bank által előírt zöld hitelkihelyezési elvárások miatt is. Ilyen lehet a Zöld Budapest Alapítványba történő befizetés is, A támogatásokkal együtt ez a forrás kisebb, helyi, de összességében Budapest érdekeit szolgáló projektek finanszírozására biztosít többletforrást (pl. közparkok „örökbefogadása”, vagy ezek locsolási igényeit kielégítő artézi kutak telepítése). Az ESG rendszerben a környezeti pillér mellett a társadalmi pillér is jelen van, A hátrányos helyzetű közösségeket támogató kezdeményezések és a Fővárosi Önkormányzat szociálpolitikai beavatkozásai összekapcsolhatók, illetve itt is lehetőség van adományok fogadására (Fővárosi Szociális Közalapítvány). Az ennek keretében megvalósuló energiahatékonysági beavatkozások a megfizethetőség mellett klímacélokat is szolgálnak. Az energiahatékonysági beavatkozások kapcsán Magyarországon az ESCO típusú üzleti modellek a jogszabályok kiszámíthatatlansága, a hatósági árak és a külső környezetben tapasztalható változó energiaárak miatt jelenleg nem előnyös, a piacról is eltűntek ezek a konstrukciók.

Új működési modellek

A közvetlen elérésű uniós támogatással megvalósuló projektek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a különböző tématerületeken a finanszírozási modellek kidolgozása felgyorsuljon, ebben a nemzetközi jó gyakorlatok feldolgozása, a közvetlen nemzetközi tapasztalatcseré és egyeztetések fontos szerepet játszanak.

A forrásbevonás további lehetősége a **központi költségvetés**en keresztül érkező, nem uniós forrásokhoz kapcsolódó egyedi támogatás. Ezekhez a döntésekhez jelenleg hiányzik a strukturált együttműködés gyakorlati háttere (Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa). Az elmúlt években a Kormány elsősorban a vidéki regionális központok gazdaságfejlesztését, az ehhez kapcsolódó beruházásokat támogatta, de számos olyan helyszín van, ahol az állam jelentős fejlesztőként lép fel Budapest területén, a tervezett fejlesztések azonban a főváros által működtetett infrastruktúrahálózatok- és szolgáltatások biztosítását feltételezik. A **Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa** 2021-ig meghozott döntései értelmében egyes, korábban Fővárosi Önkormányzathoz tartozó **projektek megvalósítása** (és finanszírozása) átkerült **állami hatáskörbe**. Ilyen a Kopaszi-gát mentén megvalósuló nagyléptékű ingatlanfejlesztést is kiszolgáló, budai fonódó villamoshálózat II. ütemének megvalósítása (tervezetten IKOP Plusz forrásból), a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér kiszolgálást biztosító gyorsforgalmi út felújítása, Pesti alsó rakpart közterületi megújítása: Salkaházi Sára rakpart és Közraktár utca között, Kőbánya-Kispest vasútállomás utasforgalmi tereinek korszerűsítése / tervezés, illetve a Városliget fejlesztéseivel kapcsolódóan a 3-as villamos meghosszabbítása és a Szegedi úti felüljáró projekt. Ez utóbbi fejlesztés megvalósítása elhalasztásra került, a gyorsforgalmi út felújítása várhatóan prioritást élvez a Magyar Állam nemzetközi repülőtérben megszerzett többségi tulajdonosi pozíciója miatt. A Budapesti Mobilitási Terv részletesen kiter a fővárosi és állami feladatok elhatárolására azok nevesítésével, illetve javaslatot tesz további, fővárosi szempontból fontos állami hatáskörbe tartozó projektek megvalósítására (pl. Budapest Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér kötőpályás kapcsolatának kialakítása, Budapest-Kelenföld felvételi épület felújítása stb.).

Központi költségvetésen keresztül érkező támogatások

A nagyobb léptékű területi programok közül a 2017-ben indított, tervezetten 700 milliárd Ft-os forráskerettel tervezett **Egészséges Budapest Programot** kell kiemelni, mely Pest vármegye és Budapest egészségügyi fejlesztését tűzte ki célul. A Kormány és a budapesti önkormányzatok között 2019-ben megállapodás jött létre arról, hogy a Kormány a 2020-2024 években az Egészséges Budapest Program (EBP) keretében – a fekvőbeteg ellátásban tervezett fejlesztéseken felül – a Fővárosi Közgyűlés által meghatározott egységes szempontok figyelembevételével, legalább 50 milliárd forintot a kerületi önkormányzatok egészségügyi alap- és szakellátási fejlesztéseinek támogatására fordít, illetve ebből az összegből kerül finanszírozásra a Fővárosi Önkormányzat CT-MR programja. 2024 év végéig – a megállapodásban rögzített kerethez képest – nagyságrendileg 27,2 milliárd Ft értékben valósultak meg támogatások a központi költségvetésből: a fővárosi kerületi önkormányzatok együtt 24,4 milliárd Ft, a Fővárosi Önkormányzat pedig 2,75 milliárd forint támogatásban részesült.

A minisztériumokon keresztül – általában közvetítő szervezetek bevonásával bonyolított pályázati alapok közül – szociális területen érhetők el források (pl. támogatott lakhatásra), amelyre az érintett fővárosi szervezetek (pl. BMSZKI) pályázatot nyújtanak be.

3.1.4. Finanszírozási megközelítés és ütemezés

A finanszírozási lehetőségekre vonatkozó információk csak részben állnak rendelkezésre és számos kiszámíthatatlan külső körülmény is van, így továbbra is a **pályázati lehetőségek** maximális kihasználására törekszik az Önkormányzat, ennek érdekében a gazdasági szervezeteknél és a Főpolgármesteri Hivatalon belül is folyamatos a pályázatfigyelési és projekt-fejlesztési tevékenység, a hazai és nemzetközi tapasztalatok kiértékelése, a városdiplomáciai eszközök kihasználása. A közvetlen brüsszeli elérésű pályázatok különböző alapjaiból meghatározott ütemterv szerint kerülnek kiírásra a pályázatok, ezek ismerete elegendő időt biztosít a felkészüléshez, partnerkereséshez.

Az egyes intézkedések közötti prioritizálásra nem kerül sor, cél, hogy a következő tíz évben minden területen elinduljon a fejlesztés. A szűkös pénzügyi erőforrások mellett ugyanakkor nagy jelentősége van a **projekt kiválasztási** folyamat körültekintő kialakításának, az egyes intézkedéseknél ennek eltérő súlya és szempontjai vannak (pl. közösségi közlekedés hálózatfejlesztési projektjeinek prioritizálását részletes költség-haszon értékelések és hatásvizsgálatok előzik meg). Alapvető szempont a célokhoz való illeszkedés biztosítása, illetve a fenntartás költségeinek és a fenntartás erőforrásainak (pénzügyi, humán, eszköz) körültekintő figyelembevétele. Ugyanakkor a rendelkezésre álló pályázati lehetőségek – különösen, ha azok jelentős önerő nélkül jelentenek előkészítési és fejlesztési lehetőséget – kihasználása az elsődleges, így adott esetben kisebb projektek, vagy pilot beavatkozások indítása kezdődhet el.

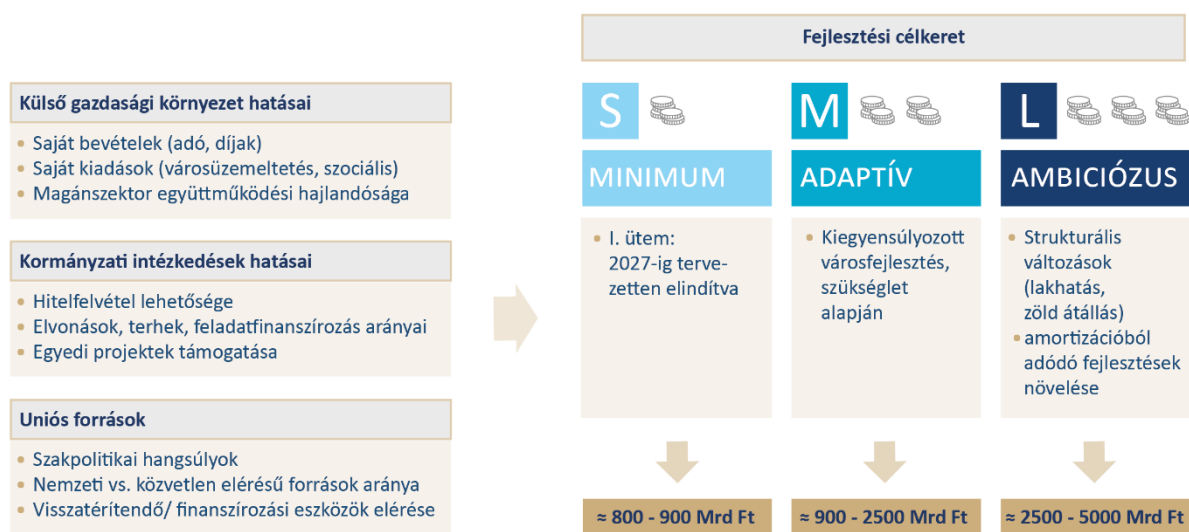
Azoknak a fejlesztési projekteknek az elindításáról, amelyek költségvetési forrásból vagy uniós támogatásból valósulnak meg, a Közgyűlés dönt határozattal egy ún. **engedélyokirat** jóváhagyásán keresztül. A beruházási rendelet¹ és az éves költségvetési rendeletok értelmében beruházási vagy felújítási címenek megtervezett feladatok esetében kötelezettségvállalás vagy kifizetés csak a kapcsolódó engedélyokiratnak vagy célokmanynak a megfelelő státusza esetében történhet.

A költségvetésen keresztül történő, társadalmi támogatottságot élvező projektek finanszírozásának sajátos eszköze a **közösségi költségvetés**, mely az éves költségvetési tervben szereplő összeg erejéig a fővárosi lakosok által javasolt közcélú fejlesztések megvalósítását szolgálja. A projektek többlépcsős, átlátható folyamat mentén kerülnek kiválasztásra, az eljárást rendelet szabályozza², a támogatásra kerülő projektekről a Közgyűlés határozattal dönt. A közösségi költségvetést 2020-ban indította el a Fővárosi Önkormányzat, azóta – 2024-ben már az ötödik ciklust megkezdve – az éves költségvetésben évente egy milliárd Ft-ot különített el erre a célra.

A Fővárosi Önkormányzat fejlesztéseinek finanszírozásban rejlő bizonytalanságok az ütemezésre, időbeli tervezhetőségre is közvetlen hatással vannak, ezért egy rugalmasabb tervezési eljárást tesznek szükségessé: az intézkedéseknél az előzetes becsült költségkeret ezért **három finanszírozási forgatókönyv** mentén eltérő, ami egyes beavatkozások, projektek esetén ütemezett megvalósítást és /vagy bővülő műszaki tartalmat jelent, illetve 2034-ig az intézkedéshez illeszkedve új beavatkozások azonosítása is elkezdődhet. A három forgatókönyv egyben jelzi a prioritásokat is, a Fővárosi Önkormányzat célja legalább a minimum forgatókönyv alatt megjelenő beavatkozások elindítása 2027-ig, tehát egy akcióterv léptékű időtávban, I. ütemben.

¹ Budapest Főváros Közgyűlésének 50/1998. (X. 30.) számú önkormányzati rendelete Budapest Főváros Önkormányzata és intézményei beruházási és felújítási tevékenysége előkészítésének, jóváhagyásának, megvalósításának rendjéről

² 21/2023. (X. 6.) önkormányzati rendelet

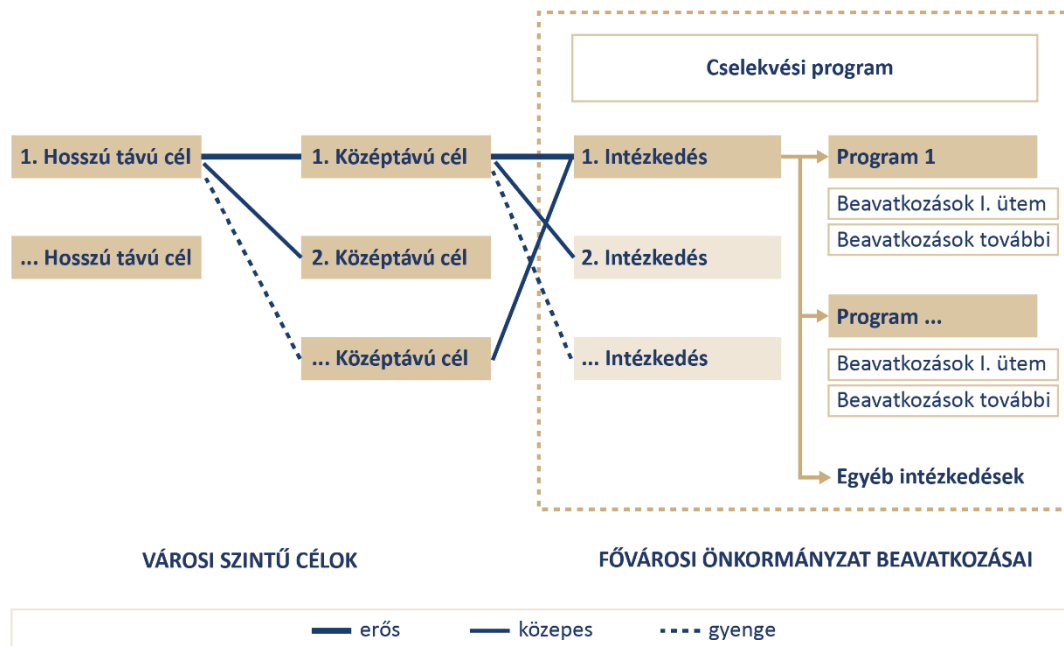
Azoknak a projekteknek a megvalósításában, amelyek illeszkednek a fővárosi célokhoz és a kerületek számára is kiemelt jelentőséggel bírnak, a Fővárosi Önkormányzat nyitott az érintett **kerületekkel történő együttműködésre** (pl. lakásügynökség, idősellátás, egyéb közterületi és infrastrukturális projektek), a finanszírozás összetétele, a megvalósítás, adott esetben az üzemeltetés kérdése a projektfejlesztés során pontosítható. Ez kiterjedhet a finanszírozási eszközök bővítésére is (tematikus városfejlesztési alapok), így hatékonyabb működés, nagyobb forrásbevonás és az egyes szereplők számára a kockázatok csökkentése érhető el (pl. energiahatékonysági felújítások a lakossági szektorban, önkormányzati bérlakásállomány növelése).

A prioritások kialakításánál a **helyi lakosság szükségletei, a napi biztonságos működés** szempontjából fontos beavatkozások kerültek előtérbe, illetve azok, amelyek a zöld és esélyteremtő, nyitott város megvalósításában a legfontosabbak és/vagy strukturális változásokat kívánnak elindítani. Az infrastruktúrák építését középpontba helyező szemlélet helyett szolgáltatás-fókuszú városfejlesztésre van szükség, amelynek középpontjában a városlakók szükséglete áll, átfogó célja pedig az életminőség javítása. A finanszírozási helyzetre tekintettel a nagy léptékű infrastrukturális beruházások mellett a kis költségigényű, innovatív projektek, illetve nem beruházási jellegű intézkedések – többek között a szolgáltatások nyújtásában résztvevő érdekeltekkel való hatékonyabb együttműködés – szerepét is hangsúlyozni kell. A kísérletező, tanulságok kiértékelésén alapuló, a változó igényeknek is megfelelni képes rugalmas megközelítésre van szükség a városfejlesztésben.

A **középidői értékelésnek** jogszabály szerint legkésőbb a hatálybalépés követő hetedik évben meg kell történnie, a 2028-2034-es uniós pénzügyi időszak miatt célszerű áttekinteni a beavatkozások rendszerét a ciklus elején, és amennyiben azt a pályázati követelmények indokolják, dönteni a terv módosításáról.

Az alábbi ábra a tervezési szintek – a hosszú és középtávú célok, illetve a cselekvési terv 3.3. fejezetében részletesen bemutatott, Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett beavatkozásainak – összefüggéseit és tartalmi felépítését mutatja be.

TERVEZÉSI SZINTEK ÖSSZEFÜGGÉSEI

A források rendelkezésre állása esetén minden esetben értékelni kell az egymással területileg, műszakilag vagy hatásait tekintve összekapcsolódó projektek megvalósításának megkezdését, ütemezését. Ez a Fővárosi Önkormányzat projektjei mellett kiterjed az egyéb érintettek – kerületek, kormány, magánszektor – tervezett fejlesztéseinek **összehangolására** is. A **hatások** között értékelni kell a város napi működésére (pl. lezárások, logisztikai szükségletek) és az életminőségre (zaj- és egyéb, beruházásokkal együtt járó környezeti terhelés) gyakorolt hatásokat is. Minden beruházással kapcsolatban fontos feladat a megfelelő **kommunikáció**, a változásokkal érintettek naprakész tájékoztatás, az átláthatóság biztosítása.

>> Fotó: Bujnovszky Tamás, Krisztina Palace

3.2. A megvalósítás háttere

A középtávú célok között öt tematikus cél mellett megjelenik a városkormányzás, amely a tematikus célok megvalósításához az önkormányzati szektor – köztük fővárosi önkormányzati – eszközök, kompetenciák fejlesztésére irányul (részletesen [☞ Középtávú célok/ 6. Városkormányzás](#)).

>> Fotó: Polinszky Tibor

3.2.1. A megvalósítás szervezeti keretei

Szervezeti és működési kultúra, szervezetfejlesztés

A cselekvési programban bemutatott intézkedések, programok és projektek a Fővárosi Önkormányzat saját hatáskörben megvalósítani tervezett fejlesztéseire vonatkoznak, az erőforrásokat ugyanakkor elsődlegesen a kötelező feladatok ellátására kell igénybe venni. A sikeres megvalósítás egyik kulcsa – a finanszírozási feltételek biztosítása mellett – a belső működési folyamatok hatékonyságának növelése. A településterv – átfogó városfejlesztési tervként – nem helyettesíti az ágazati tervezést, amely részletesebb mind az indikátorok, mind a működés egyéb – pl. szervezeti, finanszírozási – feltételeinek meghatározásakor. Ugyanakkor vannak olyan általános irányelvek, amelyek érvényesítésére a Fővárosi Önkormányzat törekszik.

Általános működési irányelvek	▸ Koordinált külső és belső kommunikáció; ▸ Ember-központú szolgáltatástervezés (service design módszertan alkalmazása, adatlapú döntéshozatal és döntéshozás), igények felmérése és a célcsoportok bevonásával történő fejlesztés (kooperáció és kollaboráció); ▸ Kísérletező, innovatív városfejlesztés lehetőség szerinti alkalmazása, pilot szakaszok beépítése a fejlesztési folyamatba, agilis módszertan; ▸ Vállalkozói szemlélet – kockázattudat és kezelő, rugalmas, gyors működés; ▸ Problémamegoldó, proaktív kezdeményező szemlélet; ▸ A folyamatokat irányító, támogató szerep és együttműködés; ▸ Tudásmegosztás, jó gyakorlatok, esettanulmányok megismerése, adaptációs lehetőségek elemzése.
--------------------------------------	---

Összességében a változásokat, kihívásokat kezelni képes, nagy alkalmazkodóképességű szervezeti háttér és működési folyamatok kialakítására van szükség. A gyorsan változó külső körülmények miatt egyre több esetben van szükség agilis szemléletű tervezésre és projektmenedzsmentre, ami lehetőséget ad a partnerek és végső felhasználók bevonására, a kísérleti szakaszok és adatok kiértékelése alapján történő továbbfejlesztésre.

A szervezeti kultúra folyamatos fejlesztése mellett költséghatékonysági szempontból is szükség van új típusú együttműködésekre és szervezeti racionalizálásra. 2020 óta több szervezeti átalakulás valósult meg és van jelenleg is folyamatban (a Főpolgármesteri Hivatalon belül is, illetve korábban önálló cégek összevonása, beolvadása, megszüntetése), amelynek célja költségmegtakarítás, hatékonyabb együttműködés, közös fejlesztések, koordinált ügyfélszolgálat és beszerzések.

Azokon a területeken, ahol a Fővárosi Önkormányzat a jövőben a lakosság érdekeit képviselve változásokat kíván elérni a jövőben – pl. szociálpolitika, egészségügy, megfizethető lakhatás, CO₂ kibocsátás – a szükséges szervezeti keretek biztosításával (Klímaügynökség, Fővárosi Lakásügynökség) kezdetét vette a stratégiai tervezés és projektfejlesztés, a szükséges szervezeti keretek felállításával (klímaügynökség, lakásügynökség). A szervezeti háttér továbbfejlesztéséhez a működési tapasztalatok elemzésére van szükség, az eredmények ki pedig figyelembe kell venni azokat a társadalmi hasznokat is, amelyek egy tisztán pénzügyi jellegű, adatlapú elemzésben nem jelennek meg (pl. lakásügynökség esetében azoknak az embereknek, háztartásoknak a megfizethető lakhatáshoz juttatása, akik a bérletpiacon diszkriminációval szembesülnek). A pilot szakaszok fontos szerepe, hogy a működési tapasztalatok alapján el lehessen végezni a szükséges jogi, pénzügyi, szakmai és szervezeti korrekciókat.

A stratégia megvalósítási szintjei

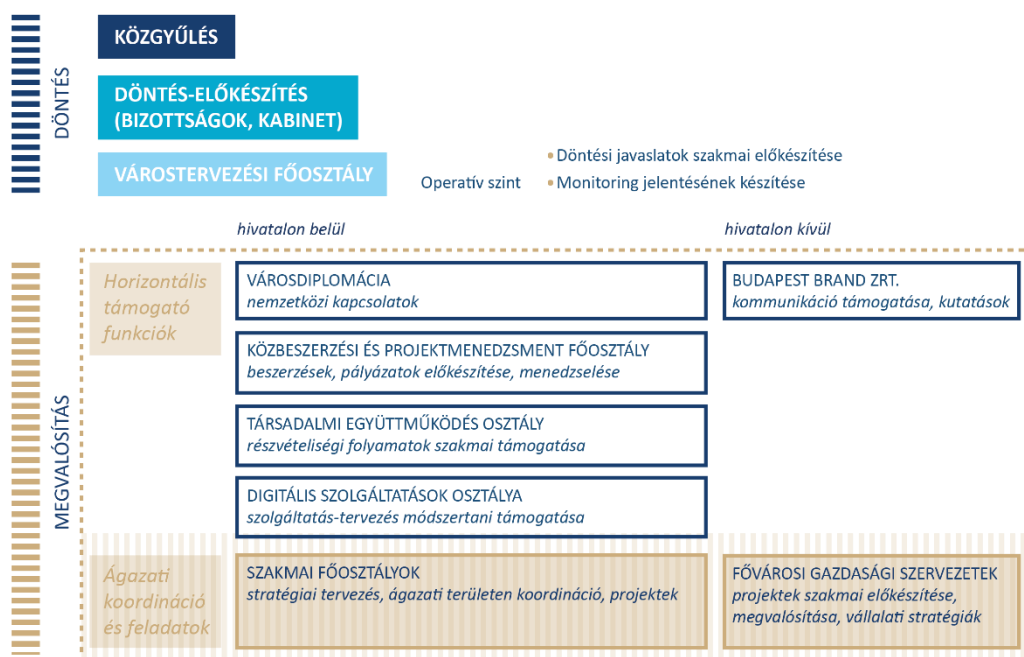
A városfejlesztési stratégia elkészítése és nyomon követése a Főpolgármesteri Hivatalon belül a Várostervezési Főosztály feladata, és, a főosztály készíti elő a szükséges előterjesztéseket is a Közgyűlés számára.

A stratégia végrehajtásának folyamatában a legfontosabb döntéseket a Közgyűlés hozza: dönt a településterv elfogadásáról, a felülvizsgálat vagy módosítás szükségességéről, elfogadja a gazdasági társaságok által beterjesztett stratégiákat, projekteket, éves üzleti terveket, továbbá dönt a Fővárosi Önkormányzat pénzügyi szerepvállalásával megvalósuló projektekről és egyéb, nem projekt jellegű intézkedésekről, amelyek előkészítését a releváns szakmai főosztályok végzik.

A városfejlesztéshez kapcsolódó közgyűlési előterjesztéseket a Klímavédelmi, Közlekedési és Városfejlesztési Bizottság kiemelten tárgyalja, de azokat – a szakmai tartalom függvényében – a döntéselőkészítése folyamat részeként az egyéb bizottságok is tárgyalják.

A konkrét projektek megvalósítása a Hivatal különböző szervezeti egységei, az intézmények, illetve a fővárosi tulajdonnal érintett vállalatok hatáskörébe tartozik. Amennyiben a projektek finanszírozása érinti a fővárosi költségvetést, a projektek elindítására, a változások jóváhagyására vonatkozó döntéseket a közgyűlés hozza meg. A projektek megvalósításban a belső erőforrások igénybevétele mellett külső partnerek is rész vesznek. Az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény értelmében az önkormányzatok infrastrukturális beruházásai esetében, amennyiben az állami, vagy nem közvetlen uniós forrás egyenként, vagy együttesen meghaladja az ötven százalékot, az illetékes minisztérium (Építési és Közlekedési Minisztérium, rövidítve ÉKM) nyilatkozata szükséges a minisztérium projekt megvalósításában vállalni kívánt szerepéről. Az eddigi megállapodás szerint a Fővárosi Önkormányzat projektjeiben az ÉKM költségvetési-szakértői szerepet kíván vállalni, amely a két fél konzorciumi szerződéses partnerségét is feltételezi.

A Főpolgármesteri Hivatalon belül létrejött Társadalmi Együttműködési Osztály a projektekhez kapcsolódó részvételi tervezést támogatja. Az emberközpontú szolgáltatástervezés módszertanának egységes elvárásait, eszközeit, folyamat lépéseit a Főpolgármesteri Hivatal szolgáltatás-tervezési keretrendszerben rögzíti, melynek szakmai felelőse a Digitális Szolgáltatások Osztálya. A pályázati lehetőségek nyomon követése, a pályázatok előkészítéséhez kapcsolódó feladatok koordinálása, illetve a kapcsolódó közbeszerzések és nyertes pályázatok esetén a projektmenedzsment feladatok ellátása a Közbeszerzési és Projektmenedzsment Főosztály feladatai közé tartozik. Ez utóbbi feladatkörök a főváros olyan nagyobb vállalatainál – ahol a kedvezményezett az adott cég vagy cégcsoport – önállóan is megjelennek. A Budapest Brand Zrt. a projektekkel kapcsolatos kommunikációban működik közre, elsősorban a lakosság tájékoztatását végzi, és már a tervezés fázisában tartalomfejlesztéssel segíti a városlakók érdeklődésének felkeltését, a projektekbe történő sikeres bevonásukat. A városdiplomáciáért felelős hivatali egység segíti a nemzetközi partnerekkel való kapcsolatfelvételt, ennek különösen a tapasztalatcserében és a közvetlen uniós finanszírozási pályázati projektek előkészítésében van nagy jelentősége.

3.2.2. Együttműködés a megvalósításban

Együttműködés a Kormánnyal

Amint az a középtávú célok között megfogalmazásra kerül, a Kormánnyal való együttműködést új alapokra kell helyezni, el kell érni a **Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa** működésének újraindítását a Kormány és a fővárosi önkormányzatok városfejlesztést és városműködést érintő szándékainak és intézkedéseinek rendszeres egyeztetése érdekében, a jelenlegi rendeleti háttér helyett pedig törvényi szinten szükséges annak működését megerősíteni. A formális együttműködés hiányában is élni kell az érdekérvényesítéssel, különösen

- A Budapestet érintő új vagy módosítani tervezett jogszabályok esetében, a jogalkotás során kezdeményezni kell a Budapestre és a fővárosi térségre vonatkozó speciális szabályok kialakítását (pl. rövidtávú turisztikai célú lakáskiadás szabályozása; parkolászámra vonatkozó követelmények differenciálása).
- A kiemelt beruházás státusszal rendelkező fejlesztések esetében (a megvalósítói háttértől függetlenül), ezen belül különösen azon projekteknél, ahol a Fővárosi Önkormányzat ingatlantulajdonosként, kezelőként, vagy közszolgáltatóként érintett, érvényesítve a Fővárosi Önkormányzat és az össz fővárosi érdekeket.

A fentiekén túl az egyes tematikus célok megvalósítása – hosszú és középtáv esetében is – csak adekvát állami szerepvállalás és együttműködés mellett lehet sikeres. Ezért a Fővárosi Önkormányzat számít a mindenkorai kormánnyal történő konstruktív együttműködésre a következőkben:

TEMATIKUS KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK	ÁLLAMI SZEREPVÁLLALÁS ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS
Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	▸ Országos bérlakásprogram elindítása, tőketámogatás és kedvezményes hitelfelvételi lehetőség az önkormányzati bérlakás-szektor bővítésére; ▸ Diákváros projekt megvalósítása; ▸ Állami tulajdonú fővárosi rozsdáövezetek kármentesítése és lakáscélú hasznosítása, ennek során annak biztosítása, hogy az épülő lakások legalább felerészben köztulajdonú, megfizethető bérlakások legyenek; ▸ A munkáltatókra vonatkozó közteherviselési jogszabályok módosítása annak érdekében, hogy a munkáltatók adómentes béren kívüli juttatásként nyújthassanak lakbér-támogatást a lakásvagyonnal nem rendelkező munkavállalók részére és az ne kor alapú korlátozással legyen elérhető; ▸ Központi költségvetésből finanszírozott lakásfenntartási és lakbér-támogatás bevezetése; ▸ Az adók törvényi szabályozásának felülvizsgálatával a lakások hosszú távú lakáscélú hasznosításának adózási eszközökkel történő ösztönzésének biztosítása; ▸ A meglévő lakásállomány és ingatlanok optimálisabb kihasználása érdekében a rövidtávú lakáskiadás megfelelő szabályozása; ▸ Lakásállomány korszerűsítését (épületenergetika, egészségtelen lakáskörülmények, társasházak felújítása, gáz kivezetés támogatása, túlmelegedés elleni védelem) támogató pályázati rendszerek támogatások (VT+VNT), a budapesti lakosok számára is elérhetően, kiszámíthatóan;
Egészség és gondoskodás	▸ Hátránycsökkentő programok támogatása Budapesten is, az iskolai szegregációt csökkentő intézkedések; ▸ Együttműködés a leszakadó városrészek programjainak kialakításában és megvalósításában az érintett intézmények részvételével (táncterületek/általános- és középiskolák; szociális intézmények, rendőrség stb.); ▸ Központi bérrendezés a szociális ágazatban; ▸ Egészséges Budapest Program megvalósítása a fővárosi önkormányzatokkal együttműködve,

	› Együttműködés a közbiztonság és közlekedésbiztonság területén a jogszabályok módosítása és az ellátott feladatok során (pl. közlekedésbiztonsági eszközök működtetésében partnerség a BRFK-val)
Zöld átállás: alkalmazkodás a klímaváltozáshoz és kibocsátáscsökkentés	› Az elővárosi vasúti közlekedés integrálása a városi közösségi közlekedésbe (kapacitásbővítés, új megállóhelyek), a HÉV vonalak felújítása, korszerű járművek beszerzése, a napi hivatásforgalom számára P+R parkolók létesítése az agglomeráció településeinek vasútállomásaihoz kapcsolódóan; › A Pilisi Parkerdő Zrt. kezelésében lévő, Budapest területére esőerdők folyamatos karbantartása, minőségi zöldfelület fejlesztése; › Az energetikai beruházások kiszámítható jogi, finanszírozási hátterének biztosítása; a Budapesten működő vállalkozások és itt élő lakosok számára is elérhetően; › Kiemelt beruházások során a zöldfelületfejlesztési és csapadékvíz hasznosítás, valamint tágabb értelmezésben a klímaadaptációs és mitigációs szempontok figyelembevétele a közberuházások során és megkövetelése egyéb érdekelt projektjei esetében; Partnerség a budapesti energiahatékonysági lakásfelújítási program megvalósításában a Fővárosi Önkormányzat által létrehozott vissza nem térítendő támogatási keret állami vagy európai uniós forrásokból történő kiegészítésével;
Értéktörző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	› Értékvédelem átlátható és kiszámítható jogi és finanszírozási hátterének biztosítása, a világörökségi területek kiemelt kezelése; › Kiemelt és / vagy kormányzati beruházások esetében a fővárosi önkormányzatok szempontjainak figyelembevétele, konszenzuson alapuló döntések meghozatala az érdekeltek bevonása mellett)
Fenntartható és inkluzív gazdaság	› Kiszámítható intézményi környezet és finanszírozás a K+F+I területen (intézmények, felsőoktatás, bérrendezése stb.); › Városi ipar feltételeinek javítása a jellemzően ma is gazdasági területként működő barnamezős területeken (pl. kármentesítés, infrastruktúra-fejlesztés támogatása); › Jövőálló készségeket és tudást biztosító közoktatási és felnőttképzési rendszer, amely biztosítja Budapest versenyképességéhez a szakképzett munkaerő rendelkezésre állását és az egyéni esélyek növelését; › Budapest színvonalas megjelentetése az országos beruházásösztönző és turisztikai marketingkommunikációban; › Színvonalas repülőtéri kapcsolatok kiépítése a városközponttal, mely során a közúti kapcsolat mellett prioritást élvez a kötöttpályás kapcsolat kiépítése az országos vasúti hálózatba integrálva, a Kőbánya-Kispest és Monor között megtervezett és engedélyekkel bíró 100d vasútvonali nyomvonalon; › A H5, H6, H7, H8, H9 HÉV-vonalak szükséges infrastruktúra-fejlesztései, felújítása, akadálymentesítése és fejlesztése, valamint az ezekhez tartozó akadálymentesített, egyterű, klimatizált új HÉV-vonatok beszerzése; P+R, B+R kapacitások kiépítése az agglomerációban, együttműködés a városhatárt átlépő kerékpáros infrastruktúrák fejlesztésében; › A vállalkozói környezet minőségét, a nemzetközi versenyképességet biztosító szolgáltatásfejlesztés (pl. egészségügyi fekvőbeteg-ellátás); › Az elhelyezkedést elősegítő foglalkoztatási formák elterjedésének támogatása ösztönzőkkel, › Országos és nemzetközi turisztikai vonzerővel rendelkező kulturális intézmények vonatkozásában a meglévő, jelentős építészeti értékkel bíró épületek felújítása (Iparművészeti Múzeum), meglévő múzeumok Budapesten tartása (Természettudományi Múzeum) és nagyleptékű, új fejlesztések budapesti barnamezős területen történő elhelyezése (Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum).

Együttműködés a kerületi önkormányzatokkal

A kerületi önkormányzatokkal való koordináció mind a hosszú távú városfejlesztés, mind a napi működés során elengedhetetlen.

Fejlesztési területek, amelyekben a kerületi önkormányzatok számítanak a Fővárosi Önkormányzat érdekképviselői, koordináló és kezdeményező szerepére:

- **több kerületet érintő ügyek**, projektek, pl. okos megoldások városi szintű összehangolása, fragmentáció és párhuzamosságok elkerülése; több kerületet érintő infrastruktúra-fejlesztések, hálózatos projektek; klímavédelmi intézkedések koordinációja;
- **városhatáron átnyúló ügyek**, projektek: elsősorban közlekedés, árvízvédelem, hálózatos projektek és általában a térségi szintű erőforrásgazdálkodás és gazdaságélénkítés;
- állami és egyéb szereplők nagy léptékű projektjeinek, szolgáltatásfejlesztéseinek **koordinálása** (egészségügy, közlekedés);
- kerületi szintet meghaladó **jogi, finanszírozási kérdések** megoldásának előmozdítása – pl. olyan nagyobb területek tulajdonjogi háttérének rendezése, melyek akadályozzák a terület fejlesztését, átalakulását (pl. Csepel Művek), nagyobb léptékű kármentesítését.

Egyedi, kerületi szintű együttműködés területei:

- projektek, amelyeknél fővárosi tulajdonosi, fenntartói vagy finanszírozási érintettség van;
- üzemeltetési koordináció és jogi kérdések tisztázását igénylő ügyek (közterületek, utak fejlesztése, üzemeltetése);
- kerületet érintő forgalomszabályozás, közösségi közlekedési szolgáltatások változása;
- alközpontok minőségi fejlesztéséhez kapcsolódó közlekedési területek, gyalogosbarát városrészek és szolgáltatások fejlesztésének összehangolása;
- közműfejlesztések; csapadékvíz- és szennyvízkezelés problémáinak megoldása;
- parkolás – koordináció, szabályozási kérdések;
- turizmus – koordináció, szabályozás (turistabuszok parkolása, közlekedés; túlturizmus kedvezőtlen hatásainak kezelése, közösségi gazdaság kereteinek meghatározása);
- műemlékek és helyi védett épületeket megújítása – a Fővárosi Önkormányzat kezdeményező szerepe a források bővítésében;
- egészségügy – koordináció a kerületeken átnyúló ellátási kérdésekben, Egészséges Budapest Programhoz kapcsolódó fejlesztésekben;
- fejlesztések összehangolása általánosságban: információ, fővárosi és helyi beruházások ütemezésének összehangolása;
- információ és adatmegosztás, adatharmonizálás.

Együttműködés várostérségi szinten

Az urbanizációs és szuburbanizációs folyamatok együttesen a települések túlszűfoltóságához, a beépített területek növekedéséhez, növekvő energia- és mobilitási igényekhez, és ezáltal a környezeti ártalmak növekedéséhez vezetnek. A térségi szintű együttműködés néhány rövid időszaktól eltekintve máig nem tudott megvalósulni. Koordináció hiányában érdekmegosztottság jellemzi az agglomerációt, aminek két dimenziója van: az horizontális, a helyi önkormányzatok szinte teljes közigazgatási fragmentáltságában a vertikális pedig a különböző közigazgatási szintek közötti nem kielégítő együttműködésben ölt testet. A térbeli folyamatok beavatkozás nélkül Budapest és várostérségének jelenlegi versenyképességét jelentősen rontják.

A várostérség (és kifejezetten az agglomeráció) koordinált tervezésére és fejlesztésére, illetve a település-üzemeltetés és -igazgatás közös elvek mentén történő menedzselésére a közigazgatási határookra tekintettel nem létezik közhatalommal rendelkező önkormányzati szerv, ugyanakkor az Országgyűlés a területfejlesztésről és területrendezésről szóló törvény módosításával létrehozta a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanácsát (BAFT), mint kiemelt térségi tanács intézményét. Ez jelentős előrelépés a törvényben meghatározott területfejlesztési feladatok tekintetében, a Tanács szervezeti és működtetési szabályzatát 2021. szeptember 26-án elfogadták. Ugyanakkor a Tanács csak a területfejlesztési feladatok tekintetében intézményesíti az együttműködést, az önkormányzati egyéb feladatok tekintetében az együttműködés intézményes feltételei hiányoznak. Ezért a területfejlesztési és az önkormányzati feladatok összehangolására a budapesti agglomerációs települések minél magasabb szinten szervezett együttműködése ajánlott.

Ennek elindítását teszi lehetővé a 616/2024.(10.30.) Főv.Kgy. határozat, melyben a Fővárosi Közgyűlés javasolja és egyben felkéri a Főpolgármestert, hogy a Fővárosi Önkormányzat vezetésével és koordinációjával a fővárosi, a fővárosi kerületi és a fővárosi agglomeráció területi önkormányzatai részvételével, Metropolisz Kerekasztal néven hozzon létre egy kéthavonta ülésező konzultatív és információs együttműködési platformot. Ezzel megvalósítható egy önkormányzati társulási elven működő, intézményes fórum. Az önkormányzati autonómiára épülő közös szabályozás alapján a fórum olyan állásfoglalásokat, irányelveket fogalmazhat meg, amelyek Budapest és térsége összehangolt fejlesztése és működtetése szempontjából jelentőséggel bírnak, míg a döntéseket – ezek figyelembevételével, az önszabályozás szellemében, ezek figyelembevételével – az egyes önkormányzatok saját hatáskörben hozzák meg. A fórum emellett közös javaslatokat is kidolgozhat a Kormány számára a főváros és térségét érintő országos szabályozások tekintetében.

A várostérségi együttműködés potenciális területei:

TEMATIKUS	- Intelligens városműködés. - Közlekedési fejlesztések és mobilitási szolgáltatások. - Közműszolgáltatások, árvízvédelem, csapadékvíz-gazdálkodás. - Gazdaságélénkítés és befektetésösztönzés, Intelligens Szakosodási Stratégia - Turisztika – szervezeti együttműködés lehetőségei, várostérség bevonása a kínálatba. - Közigazgatási határokon átnyúló zöldhálózat védelme, gazdagítása és kerékpáros hálózat fejlesztése. - Humán infrastruktúra és szolgáltatási rendszerek – agglomerációs fejlesztések a szolgáltatások helyben történő igénybevétele, a helyi életminőség javítása és az ingázásból adódó fővárosi terhelés csökkentése érdekében. - P+R kapacitások bővítése az agglomerációban az elővárosi vasútvonalakhoz, a HÉV vonalakhoz kapcsolódóan.
TERÜLETI	- Ferihegyi Gazdasági Övezet. - Kisvízfolyások menti együttműködések.

Stratégiai partnerségek és egyeztető fórumok

Fővárosi Érdekegyeztető Tanács (FŐÉT)

A testület feladata a **munkavállalók, a munkáltatók és a fővárosi önkormányzat érdekeinek, törekvéseinek feltárása, egyeztetése**, megállapodások kialakítása. A Tanács feladata továbbá Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörét érintő ügyekben a felek között kialakuló konfliktusok megelőzése, rendezése, valamint információcsere, javaslatok, illetve döntési alternatívák vizsgálata.

A testület véleményezi a munka világát, a munkaviszonyt, a foglalkoztatáspolitikát, a munkavégzés és a foglalkoztatás feltételeit érintő fővárosi közgyűlési és bizottsági, valamint - ha a főpolgármester szükségesnek tartja - a főpolgármesteri döntések tervezetét. A tanács nyomon követi és elemzi Budapest munkaerő-piaci helyzetét, a közép- és hosszú távú munkaerőpiaci fejlesztési irányokat, ezzel összefüggésben a városfejlesztés közép- és hosszú távú irányait, a Fővárosi Önkormányzat és az általa irányított gazdasági társaságok, költségvetési intézmények foglalkoztatási viszonyait.

A FŐÉT ezen túlmenően megvitatja a foglalkoztatáspolitikai, munkaerőpiaci, a jövedelemelosztást és a társadalom széles körét érintő fővárosi önkormányzati stratégiákat, koncepciókat, valamint a gazdasággal, a foglalkoztatással, a jövedelmek alakulásával, a társadalompolitikával összefüggő alapvető kérdéseket.

Fővárosi Időügyi Tanács (FIT)

A Fővárosi Önkormányzat az idősek önszerveződéseit képviselő szervezetekkel és az **időseket érintő ügyekkel** foglalkozó szakértőkkel közösen az egymás közti folyamatos konzultációk és tárgyalások érdekében Fővárosi Időügyi Tanács (a továbbiakban: FIT) néven egyeztető fórumot működtet.

A FIT feladata az időseket érintő ügyekben:

- az idősek önszerveződéseit képviselő szervezetek, valamint a Fővárosi Önkormányzat érdekeinek, törekvéseinek feltárása, egyeztetése, intézkedések megvalósítása;
- a Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörét érintő ügyekben kialakuló konfliktusok megelőzése, rendezése; valamint
- információcsere, illetve javaslatok, döntési alternatívák vizsgálata.

A FIT véleményezi a munka világának időseket érintő szegmenseit, a nyugdíjpolitikát, a fővárosi közgyűlési és bizottsági, valamint főpolgármesteri döntések tervezetét; nyomon követi és elemzi Budapest időügyi helyzetét, a fővárosi nyugdíjasok életkörülményeit, lehetőségeit, az idősothonok helyzetét, viszonyait; továbbá megvitatja a nyugdíjas- és időügyi, a jövedelemelosztást és a társadalom széles körét érintő fővárosi önkormányzati stratégiákat, koncepciókat, illetve a gazdasággal, a társadalompolitikával, az idősek életminőségével összefüggő alapvető kérdéseket.

Klímaplatform

A Fővárosi Önkormányzat koordinálásában működik az Éghajlatváltozási Platform (Klímaplatform), amely több szektor (egyetemek, települési és kerületi önkormányzatok, társadalmi szervezetek, vállalatok stb.) **klímaváltozással foglalkozó** szakértőit tömöríti. A **platform** tagjai elköteleztettek a konstruktívegyüttműködésben, a rendszeres és kölcsönös tapasztalat- és információ cserében. A platform segíti a célcsoportok széles körének folyamatos elérését, célcsoport-specifikus és tematikus tartalmak, jó gyakorlatok összegyűjtését, megosztását, valamint a fővárosban megvalósuló klímavédelmi intézkedések átfogó, minél több területre kiterjedő nyomon követését, adatbázis kiépítését.

Budapest Global

A Budapest Global egy független, a **köz- és a magánszféra szereplőit tömörítő platform**, ami elősegíti a hosszútávú, strukturált együttműködést a főváros, a Budapesten működő vállalkozások és tudásközpontok között. A Budapest Global egyesületi formában működik, elsősorban a nemzetközi tehetségvonzásra, a Smart City (okosváros) kísérleti projektek, illetve a városi fenntarthatóságra irányuló ötletek megvalósítására törekszik, és e célból mozgósítja az alapító szervezetek erőforrásait, szakértelmét, kapcsolati hálóját és vezetőik menedzsment-tapasztalatait. A kezdeményezéshez már az induláskor a budapesti startup- és nagyvállalati szféra jelentős szereplői csatlakoztak.

Fent említetteken kívül további tematikus, formálisan működő érdekegyeztetési platformok is működnek (például a Budapesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum), ezek száma a jövőben egy-egy témában bővítésre kerülhet.

>> Fotó: Bujnovszky Tamás,
Kiállítás a Ludwig Múzeumban

Civil és lakossági részvétel

A Főpolgármesteri Hivatal Koordinációs Főosztályán belül a Társadalmi Együttműködési Osztály felel a részvételiséggel és társadalmi kapcsolatokkal összefüggő feladatokért, ennek keretében szervezi a Fővárosi Önkormányzat civil kapcsolatait, a civil konzultációs testületek létrehozását, és közvetlenül kapcsolatot tart a civil társadalommal, továbbá működteti a Fővárosi Önkormányzattal kapcsolatot tartó civil szervezeteket tartalmazó Budapesti Civil Adatbázist.

A Társadalmi Együttműködési Osztály feladatkörébe tartozik a Fővárosi Önkormányzat közösségi költségvetésével összefüggő feladatok ellátása.

Budapest Főváros Önkormányzata a partnerségi egyeztetés szabályaira vonatkozó rendeletét 2022-ben módosította (20/2022. (VI.30.)). A jogszabály a településfejlesztési és településrendezési tervek, a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet készítése és módosítása kapcsán írja elő a partnerségi egyeztetés lefolytatását.

A Fővárosi Önkormányzat és a fővárosi civil szervezetek együttműködéséről szóló 12/2021. (III. 4.) önkormányzati rendelet egy további meghatározó jogszabály. A rendelet szabályozza a jogalkotás és az utólagos hatásvizsgálat során elvégzendő társadalmi egyeztetés folyamatát: a Fővárosi Önkormányzat valamennyi önkormányzati rendeletalkotásra irányuló közgyűlési előterjesztés tervezetét megfelelő határidővel véleményezésre megküldi a szabályozás tárgya szerint érintett területre a Budapesti Civil Adatbázisban regisztrált civil szervezetnek.

A civil rendelet szabályozza a civil szervezetekkel való strukturált szakmai együttműködés kereteit is. Ezek elsődleges véleményező és javaslattevő fórumok, melyek segítik a főváros vezetése és a civil szervezetek közötti hatékony kölcsönös érdemi kommunikációt. A civil rendelet értelmében öt munkacsoport működik:

- A Zöld Budapest munkacsoport elsősorban klímával és zöld politikával, illetve az épített és természeti értékek megőrzésével és teremtésével foglalkozik;
- Az Esélyteremtő Budapest munkacsoport az esélyegyenlőséggel, esélyteremtéssel, az egészséggel és lakhatási kérdésekkel foglalkozik;
- A Nyitott Budapest munkacsoport fő témái az állampolgári részvétel, illetve az átláthatóság, az egyetemes, az európai, a közép-európai és a nemzeti kultúra értékeinek megőrzése és fejlesztése, valamint az innovációval foglalkozó kérdések;
- A Fiatal Budapest munkacsoport a budapesti fiatalok helyzetével, ifjúságpolitikai kérdésekkel és ifjúsági részvétellel foglalkozik;
- Az Aktív Budapest munkacsoport a budapesti sport- és szabadidősport fejlesztési lehetőségeivel, sporthoz kapcsolódó gyermekvédelemmel, idősök sportjával, fogyatékkal élők sportolásával, ifjúsági- és diáksporttal, valamint az egészséges életmód előmozdításával foglalkozik.

A munkacsoportokba való jelentkezés folyamatos, a munkacsoport ülései nyilvánosak, a tervezett napirendi pontok, témák előzetesen elérhetőek – amelyekkel kapcsolatban a munkacsoport tagjai javaslatokat fogalmazhatnak meg a civil rendeletben szabályozott módon, – az eseményekről készült összefoglalók szintén a főváros honlapján szintén hozzáférhetőek. A civil témacsoportok a munkacsoportok olyan alegységei, ahol meghatározott, konkrét kérdéseket lehet alaposabban megvitatni, véleményezni. A fővárosi civil munkacsoportok tagszervezetei, vagy a Fővárosi Önkormányzat vagy a Főpolgármesteri Hivatal valamely szervezeti egysége kezdeményezhet témacsoportot egy-egy téma vagy projekt mentén, meghatározott célkitűzéssel. A téma szerint releváns civil munkacsoport tagjai, illetve a Budapesti Civil Adatbázisban regisztrált civil szervezetek csatlakozhatnak témacsoporthoz. 2024-ben négy rendszeresen ülésező témacsoport folytatott aktív tevékenységet (mobilitási – lásd BKK részvételiség; klímavédelmi; Rakpart, Nagykörút).

Összességében elmondható, hogy a városfejlesztés kapcsán a Fővárosi Önkormányzat biztosítja a partnerségi és civil együttműködés átlátható kereteit a városfejlesztés kapcsán. A jogszabályban meghatározott feladatain túlmenően az Önkormányzat elkötelezett abban, hogy saját eszközeivel és a kerületekkel együttműködve erősítse a lakosság közügyekben való aktív szerepvállalást, a várospolitikai ügyek melletti elköteleződést, a kulturált közéleti párbeszédet. Ennek érdekében folyamatosan bővíti az együttműködésen, részvételen alapuló tervezés eszközeit, módszereit. Ennek egyik legfontosabb eszköze a közösségi költségvetés, az ehhez kapcsolódó kommunikáció és a részvételt erősítő tevékenységek. A lakosság bevonása mellett fontos a társadalmi célokat támogató civil kezdeményezések láthatóságának növelése, elismerésük és a velük való együttműködés. Ennek érdekében a Fővárosi Önkormányzat ügyfélbarát módon tovább fejleszti a részvételi folyamatokat támogató eszköztárát, platformjait.

TOVÁBBI TERVEZETT, NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ INTÉZKEDÉSEK:

- ▶ Civil szervezetek működésének támogatása (kommunikáció, kampányok támogatása, üres helyiségek átmeneti hasznosítása stb.), elismerésük (Év civil szervezete díj), láthatóságuk segítése;
- ▶ Civil Adatbázis folyamatos karbantartása, frissítése, új szervezetek bevonása, adatbázis felülvizsgálata negyedévente;
- ▶ Egyablakos, integrált részvételi kapu kialakítása a Digitális Városháza projekten belül;
- ▶ Merlin Színház – civil használat lehetőségének biztosítása (normatív rendszer kialakítása a helyszín biztosításához);
- ▶ Együttműködés a kerületekkel a közösségi költségvetés gyakorlatának összehangolásában;
- ▶ Községi költségvetés keretén felül a leggyakoribb, fővárosi feladatokhoz kapcsolódó témák számára külön forráskeret biztosítása (kerékpáros infrastruktúra, biztonságos gyalogos közlekedés, illemhelyek);
- ▶ Részvételiségi képzés (saját szervezeti rendszerben);
- ▶ Képviselői platformok kialakítása, megerősítése ifjúsági tematikában;
- ▶ Községi finanszírozás, önkéntesség szervezéséhez eszközök bővítése.

3.3. Beavatkozások

A fejezet a Fővárosi Önkormányzat hatáskörében tervezett beavatkozásokat és a nem fejlesztési jellegű önkormányzati tevékenységeket részletezi, az alábbi bontásban bemutatva azokat:

- ▶ **Intézkedések:** egy vagy több középtávú cél megvalósítása érdekében a Fővárosi Önkormányzat tervezett operatív beavatkozási területei (12 db),
- ▶ **Programok:** az intézkedéseken belül további, a beavatkozások jellege szerinti csoportosítás, ezen belül megjelennek
 - ▶ a 2027-ig tervezetten elkezdődő beavatkozások és projektek, valamint
 - ▶ a további, az ágazati stratégiákban már azonosított beavatkozások, projektek, melyek jellemzően csak sokkal kedvezőbb finanszírozási lehetőségek esetén tudnak elindulni.

A beavatkozások azonosításának alapját a vonatkozó ágazati és tematikus stratégiák, elkészült tervek jelentik, a forrásigény indikatív, amely a projekt-szintű tervezés keretében pontosítható a finanszírozás hátterére és ütemezésre vonatkozó adatokkal együtt. A lista nem tartalmazza a 100 millió Ft-nál kisebb értékű beavatkozásokat, ezek az egyéb, nem projekt-jellegű intézkedések alatt kerülnek említésre (pl. szervezetfejlesztés, képzés, szemléletformálás, programok, rendezvények megvalósítása, kisléptékű közterületi beavatkozások, stratégiai tervezés). Itt találhatóak azok az eszközök is, amelyek a Fővárosi Önkormányzat hatáskörében támogatják a stratégiai célok elérését és szorosabban kapcsolódnak egy-egy intézkedési területhez. A Fővárosi Önkormányzatnak lehetősége van 2034-ig új programok és beavatkozások azonosítására, amelyek illeszkednek a középtávú célokhoz. A finanszírozási lehetőségek függvényében az egyes intézkedések tartalma a projektek szintjén összekapcsolódhat (pl. bringasztráda és vonalas zöldinfrastruktúra fejlesztések egy projekt keretében), vagy egyes beavatkozások szakaszolására van szükség, azaz több projekt keretében, ütemezetten valósulhatnak meg a rendelkezésre álló finanszírozás függvényében.

A minimum (S) költségvetés alatt az I. ütemben, 2027-ig megkezdni tervezett beavatkozások szerepelnek, melyek egy része a terv hatályba lépésének idején már folyamatban lévő vagy előkészített projekt. Az adaptív (M) és ambiciózus (L) finanszírozási forgatókönyvek jelzik, hogy valójában mekkora fejlesztési forrásigény becsülhető a lényeges változások eléréséhez a következő kilenc évben. Ezen belül nagyságrendileg kiemelkedik a megfizethető bérlakások számának növelése, illetve a magántulajdonban lévő lakásállomány energetikai megújítására és a megújuló energiafelhasználás növelésére irányuló beavatkozás. A Fővárosi Önkormányzat mindkét területen strukturális változásokat kíván elérni, mely jelentős finanszírozási igénnyel jár. A Fővárosi Csatornázási Művek Zrt., a Fővárosi Vízművek Zrt., illetve a Budapest Közút Zrt. által gondozott 2040-ig szóló gördülő fejlesztési tervek – amelyek célja, a víziközmű-vagyron, illetve fővárosi kezelésű úthálózat és kapcsolódó műtárgyak megfelelő műszaki színvonalon tartása – jelentős mértékű felújítási és pótlási igényt tartalmaznak, melyek az L forgatókönyv keretében megjelennek. A közúthálózat esetében a műszaki állapotra vonatkozó adatok alapján legalább 35 milliárd Ft forrásra lenne szükség a szinten tartás eléréséhez.

Az állam által megvalósított közlekedési beavatkozások közül azok szerepelnek a listán, amelyek a későbbi üzemeltetés miatt kapcsolódnak a fővárosi vállalatokhoz (BKK Zrt., Budapest Közút Zrt.), illetve a hulladékgazdálkodással összefüggő beavatkozások, amelyek a városüzemeltetésben szintén kapcsolódnak a fővárosi tulajdonú BKM Zrt. ellátott feladataihoz, azonban a tervezett beruházások már a MOHU Budapest Zrt. hatáskörébe tartoznak. Ezeknek a beavatkozásoknak a finanszírozási igénye nem jelenik meg az intézkedés szintű összesítésekben.

1. intézkedés: Mindenki számára elérhető lakhatás biztosítása

A Fővárosi Önkormányzat és szervezetei tulajdonában és kezelésében lévő, lakhatásra alkalmas bérlakásállomány növelése különböző eszközökkel, többek között a jelenleg rossz műszaki állapotban lévő állomány felújításával, vásárlással, önkormányzati tulajdonú ingatlanok funkcióváltása keretében új lakások kialakításával, a lakásügynökségen keresztül a magánszektorból bevonható lakásállomány növelésével, a magánszektorral történő együttműködések kiterjesztésével. Az intézkedés másik nagy területét a célzott szolgáltatások és pénzügyi támogatások jelentik a lakhatás megtartása és a lakásvesztés megelőzése, valamint a hajléktalanságból és intézményi ellátásból való kilépés sikere érdekében. A nem beruházási jellegű intézkedések kiterjednek a lakáspiac kiegyensúlyozottabb működését és az önkormányzati bérlakásszektor nagyságrendi bővítését támogató jogszabálymódosítások és finanszírozási eszközök bővítésének kezdeményezésére.

KULCSINDIKÁTOROK

- A Fővárosi Önkormányzat, illetve a tulajdonában álló szervezetek által kezelt, bérleti jogviszonnyal rendelkező lakásállomány. (2022: 1017 lakás),
- akadálymentesített lakások aránya (%)

Indikatív forrásigény:

I. ütem / minimum (S)	27 milliárd Ft
-----------------------	-------------------

FINANSZÍROZÁS

- Operatív programok (TOP Plusz), közvetlen elérésű uniós források (pl. EIU); magánszektorral való együttműködés (lakásügynökség, PPP, jogi eszközök stb.); saját erő/fejlesztési hitel; kerületi önkormányzati források (együttműködés területi programok megvalósításában)

Adaptív (M)	86 milliárd Ft
-------------	-------------------

Ambiciózus (L)	176 milliárd Ft
----------------	--------------------

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összegzése	Kapcsolódás a középtávú célokhoz	Kapcsolat erőssége
- megfizethető lakásállomány növelése - lakhatáshoz jutás és lakhatás megtartásának támogatása	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●●●
- lakáskorszerűsítéssel az egészséget nem veszélyeztető lakhatási körülmények megteremtése, lakhatási támogatásokkal energiaszegénység csökkentése - lakhatás megtartására irányuló szolgáltatásokkal az intézményi (pl. hajléktalan, CSÁO) ellátás kapacitásbővítési igényének csökkentése	2. Egészség és gondoskodás	●○○
- lakásállomány épületenergetikai korszerűsítésével hozzájárulás a klímacélok eléréséhez - funkcióváltó épületek (erőforrásgazdálkodás, közel nulla kibocsátásra törekvés), lakókörnyezettel együtt történő fejlesztés (PED, energiaközösségek)	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●●○
- barnamezős területek, használaton kívüli ingatlanok bevonása a lakásállomány növelésébe - funkcióváltás és új építés esetében az Új Európai Bauhaus szemlélet érvényesítése - Proaktív szerepvállalás az akcióterületeken a lakásállomány növelése és a vegyesség biztosítása érdekében	4. Értékőrző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	●●○
együttműködés a magánszektorral a megfizethető állomány növelése érdekében	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●○○
- megfizethető lakhatást támogató új működési és finanszírozási modellek - jogszabálymódosítások kezdeményezése - pilot /mintaprojektek elindítása	6. Városkormányzás	●●○

1.1.KEZELT LAKÁSSZEKTOR BŐVÍTÉSE ÉS KORSZERŰSÍTÉSE

Fővárosi Önkormányzat kezelésében lévő lakásállomány bővítése üres önkormányzati ingatlanok felújításával, építéssel, vásárlással, funkcióváltással, egyéb jogi vagy megvalósítási konstrukció keretében történő portfólióbővítéssel (pl. lakásügynökségi modellben szerződött magánlakások; PPP együttműködéssel fejlesztett bérlakások, hitelátvállalási program, életjáradék program stb.). A Fővárosi Önkormányzat ingatlanvagyonának bevonásával új lakhatási modellek elindítása. Az állomány egy része a támogatott lakhatást, a hajléktalanságból, családok átmeneti otthonából és intézményi ellátásból történő kivezetést, valamint a családon belüli erőszak áldozatainak elhelyezését szolgálja. A korszerűsítések során a lakások akadálymentesítése a szükségletek figyelembevételével történik (akadálymentesítettségi szint, igénylők száma).

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Fővárosi lakásügynökség I. ütem ▶ Indikatív forrásigény: 8.500 millió Ft TOP Plusz)	Fővárosi Önkormányzat kezelésében lévő lakásállomány bővítése üres önkormányzati ingatlanok felújításával, korszerűsítéssel, épületek funkcióváltásával. Tervezett befejezés: 2029 További hasonló beavatkozások/projektek a TOP Plusz kereten felül források függvényében indíthatók.
AHA projekt ▶ Indikatív forrásigény: 3.000 millió Ft (6,3 millió Euro támogatás az European Urban Initiative-en keresztül (EUI), saját forrás, TOP Plusz)	Egy használaton kívüli, volt iskolaépület energiahatékony szociális bérházzá történő átalakítása (26 lakás) Újpesten, Lakhatási Iroda felállítása, amely új megoldásokat kínál a lakhatási válságnak kitett emberek támogatására.; energiahatékonyság növelésére irányuló projektem: tanácsadás+ Körforgásos Szolidaritási Alap felállítása (támogatási rendszer VT+VNT); korai jelzőrendszer kialakítása a kerületek bevonásával a lakásvesztés megelőzésére; rugalmas lakhatási formák kiterjesztése a magánszektor bevonásával – pilot. Folyamatban lévő projekt, tervezett befejezés: 2027.
Lakásügynökségi modell I. ütem ▶ Indikatív forrásigény: 3.000 millió Ft (TOP Plusz)	Magántulajdonú lakások bevonása a biztonságos, megfizethető bérlakás-szektorba és lakbér-támogatás a lakásügynökségi lakások bérlői számára. Tervezett befejezés: 2029.
M45 projekt ▶ Indikatív forrásigény: 5.000 millió Ft	IV. Megyeri út 45. szám alatti egykori iskolaépület lakáscélú funkcióváltása 50 lakás kialakítása, kapcsolódóan az ASCEND - pozitív energiamérlegű városrészek kialakítása projekthez. az épület átalakításával magas energiahatékonyágú, közel zero kibocsátású épületbesorolást elése a cél, kollektív lakhatási modell kidolgozása mellett.

1.2.LAKHATÁST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK

A lakhatási problémák csökkentését, a lakhatás megtartását támogató lakbér-támogatás és komplex szolgáltatások. A szociális munka, tanácsadás kiterjesztése, együttműködés a szociális szektor szereplőivel és a kerületi önkormányzatokkal.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Lakhatási garancia és lakhatási szolgálat I. üteme ▶ Indikatív forrásigény: 7.400 millió Ft (TOP Plusz)	Lakbér-támogatás a családok átmeneti otthonaiban és hajléktalan élethelyzetben élő budapestiek számára + szociális munka, adósságkezelés; jogsegély és egyéb szolgáltatások a lakhatási problémákkal küzdő hajléktalanná válással fenyegetett budapestiek számára. Az AHA projektben pilot jeleggel létrehozott Lakhatási Iroda, a korai jelzőrendszer kiterjesztése. Tervezett befejezés: 2029. További hasonló beavatkozások/projektek a TOP Plusz kereten felül források függvényében indíthatók.
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Elsőként lakhatás mintaprojekt ▶ Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt	A projekt célja a fedél nélkül élő - és közülük is elsősorban a tartósan vagy visszatérően fedél nélkül élő, és a hajléktalanság mellett pszichiátriai és addiktológiai problémával is rendelkező - hajléktalan emberek önálló lakhatásának a biztosítása, és sokoldalú, személyre szabott szolgáltatásokkal való támogatása a lakhatásuk megtartása érdekében

EGYÉB, NEM BERUHÁZÁSI /PROJEKT JELLEGŰ INTÉZKEDÉSEK

- ▶ Fővárosi Szolidaritási Alapon keresztül a lakhatási válsághelyzetek kezelésének támogatása és a támogatott lakhatás szolgáltatás fejlesztése pályázati rendszerben;
- ▶ Nonprofit bérlakásszektor szabályozási keretrendszerének kidolgozása: akkreditációs, jogi szabályozás és támogatási eszközök a nem közigazgatási szereplők – pl. szövetkezetek, társadalmi vállalkozások, civil szervezetek – részvételének erősíthető a megfizethetőség javításában;
- ▶ Lakástörvény módosításának kezdeményezése, érdekérvényesítés, ehhez szükséges szakmai előkészítés;
- ▶ Ösztönzők, jogi eszközök, működési és finanszírozási modellek kidolgozása fővárosi szinten a nem lakáscélú vagy üresen álló lakóingatlanok lakáscélra történő hasznosításának növelésére, hosszú távú bérbeadás ösztönzésére, a flexibilis lakhatási formák kibővítésére;
- ▶ Fejlesztési alap működésének kidolgozása a kerületi önkormányzatokkal együttműködve, visszaforgatható jelleggel, forrásbevonás (pl. EIB hitel);
- ▶ Lakbér-támogatási rendszer kialakítása fővárosi szinten (átlátható, differenciált) és érdekérvényesítés az országos finanszírozás érdekében;
- ▶ Lakáspiac és megfizethetőség fővárosi szintű monitoringja;
- ▶ Lakhatási kerekasztal – kerületek, szakmai szervezetek bevonásával;
- ▶ Szociálpolitikai, foglalkoztatáspolitikai és lakhatási beavatkozások erősebb összekapcsolásához együttműködési keretek, pilot projektek kidolgozása;
- ▶ Innovatív lakhatási modellek és szükséges jogszabályi, működési keretek kidolgozása (pl. co-housing, szövetkezeti lakások);
- ▶ A magántőke bevonására vonatkozó vizsgálatok (új finanszírozási/üzleti modellek), minta lakóterületek kialakításának előkészítése, megvalósíthatósági elemzés alapján projekt megkezdése;
- ▶ Az önkormányzati vagyongazdálkodás lehetőségeinek vizsgálata és javaslatok kidolgozása a megfizethető lakásállomány növelése érdekében;
- ▶ Lakáspiac kiegyensúlyozott működését és a lakhatás biztonságát támogató Budapest-specifikus kezdeményezések kidolgozása és érdekérvényesítés (pl. Airbnb szabályozás fővárosi szinten; időszakos lakásvásárlási korlátozások; lakásszerzés és felújítás differenciált támogatása; országos bérlakásprogram elindítása);
- ▶ Fővárosi lakásrezsi támogatás - igényekhez igazodó rugalmas támogatási rendszer működtetése;
- ▶ Önkéntesség, társadalmi akciók, fundraising elősegítését támogató eszközök, kampányok, társadalmi szemléletformáló programok;
- ▶ Fővárosi Önkormányzat szakmai és érdekérvényesítő munkája az Európai Megfizethető Lakhatás Akcióterv kialakításában és a finanszírozási eszközök bővítése érdekében;
- ▶ Dedikált bérbeadási csatorna létrehozása a családon belüli erőszak krízisközpontból, félutasház-szolgáltatásból vagy titkos menedékházból továbblépő áldozatai számára;
- ▶ Dedikált béradási csatorna létrehozása az állami gondoskodásból kikerülő fiatal felnőttek számára.

2. intézkedés: Egészségmegőrzés támogatása

Az egészségtudatosságot és egészségmegőrzést célzó szemléletformálás és szűrések, valamint a leggyakoribb haláloki betegségek megelőzését, a diagnózis felállítását és a szükséges beavatkozások korai megkezdését támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatása, betegút szervezése, optimalizálás a szolgáltatókkal és érintett kerületi önkormányzatokkal együttműködve. Koordináció, érdekérvényesítés és fejlesztés a hajléktalan emberek esetében a hiányzó vagy kapacitáshiányos egészségügyi (pl. súlyos pszichiátriai és/vagy addiktológiai problémával rendelkező személyek ellátása), illetve az átmeneti és tartós ápolási, gondozási szükségletekkel rendelkező személyek ellátásának biztosítása érdekében. Az egészséges, fenntarthatóbb étkezési kultúra népszerűsítése széles körben, valamint tudatos erősítése a Fővárosi Önkormányzat által ellátott intézményekben. Az egészségmegőrzést támogató aktív életmód népszerűsítése, inkluzív sportprogramok megvalósítása, a Fővárosi Önkormányzat kezelésében lévő sportinfrastruktúra fejlesztése. Az egészségre kockázatot jelentő helyzetekben (időjárási szélsőségek, járványhelyzet) a lakosság tájékoztatásának javítása, a szükséges protokollok fejlesztése.

KULCSINDIKÁTOROK

- Az onkológiai programban az év során nyilvántartásba vett új C-s vagy D-s diagnózisú esetek száma, ezen belül azok száma, ahol a szakorvosi konzultáció/kontrollvizsgálat megtörtént (eset/eset)
- Szűrőprogramokkal elért lakosság száma (kumulált/fő)
- Ügyfélélegedtség a fővárosi közétkeztetésben (index, felmérés)

Indikatív forrásigény:

I. ütem / minimum (S)	6 milliárd Ft
-----------------------	------------------

Adaptív (M)	25 milliárd Ft
-------------	-------------------

Ambiciózus (L)	35 milliárd Ft
----------------	-------------------

FINANSZÍROZÁS

- állami forrás (Egészséges Budapest Program), saját forrás, közvetlen elérésű uniós források, kerületi önkormányzati források (együttműködés területi programok megvalósításában).

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összeglése	Kapcsolódás a középtávú célokhoz	Kapcsolat erőssége
• lakóhelyhez közeli szűrőprogramok megvalósítása, különösen a szegregációval, annak veszélyével érintett területeken	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●○○
• támogató szolgáltatások és szolgáltatásvásárlás • ellátási hiányok fejlesztése a Fővárosi Önkormányzat hatáskörében • közétkeztetés minőségi fejlesztése	2. Egészség és gondoskodás	●●●
• közétkeztetés reformján és további, élelmiszerstratégia keretében meghatározott beavatkozásokkal a fenntarthatósági szempontok érvényesítése és ezzel a dekarbonizációs célokhoz való hozzájárulás (rövid ellátási láncok támogatása, pazarlás csökkentése) • szélsőséges időjárási helyzetekben hozott intézkedésekkel a kibocsátás csökkentése	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●○○
	4. Értékőrző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	○○○
• közétkeztetés reformja keretében együttműködés a helyi és térségi termelőkkel, klaszter-kezdemenyezés • városi piacok hasznosításának javítása • egészségmegőrzés hatása a foglalkoztatási esélyekre	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●●○
• fővárosi szintű érdekérvényesítés az önkormányzati szektor által működtetett ellátások finanszírozása és a fekvőbetegellátás minőségi fejlesztése érdekében	6. Városhormányzás	●●○

2.1. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI PROGRAM

Az intézkedés átfogó célja a fővárosi lakosság egészségi állapotának javítása, egészség-értésének, egészség kultúrájának fejlesztése, szűréseken való részvétel növelése kommunikációval és szűrőprogramok szervezésével, valamint hozzáférés javítása egyes célzott diagnosztikai eljárásokhoz diagnosztikai vizsgálatok vásárlásával és szervezésével. Fő fókuszban továbbra is az onkológiai-hematológiai betegségek állnak, forrás rendelkezésre állása esetén cél egyéb népegészségügyi jelentőségű betegségekkel kapcsolatos szűrési, korai felismerési és rehabilitációs programok beemelése. A már megkezdett onko-betegűtszervezési program folytatása, forrás esetén a betegűtszervezés más népegészségügyi területekre történő kiterjesztése (pl. diabetes). Forrás rendelkezésre állása esetén cél az egyéb diagnosztikai szolgáltatásokhoz való hozzáférés (pl. mammográfia, ultrahang vizsgálatok, gyermek szűrővizsgálatok, patológia citológiai vizsgálatok) kiterjesztése, előjegyzési lelet várakozási idők lerövidítése céljából. Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, megújítása a BMSZKI-ban. Együttműködés szolgáltatókkal az ellátási hiányok csökkentésében (pl. kori fejlesztés, gyermek pszichiátriai ellátás).

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Onkológiai Program (2026-2029) ▶ Indikatív forrásigény: 5.000 millió Ft (Egészséges Budapest Program; saját forrás)	A modul: diagnosztikai kapacitások biztosítása területileg kiegyenlített hozzáféréssel B modul: onkológiai betegűtszervezés, közreműködés diszpécser-szolgáltatás kialakításában, betegirányításban – kerületi szakrendelőkkel együtt – főként a daganatos betegségek terén. Folyamatos megvalósítás. További hasonló beavatkozások/projektek a források függvényében indíthatóak.
Hospice ellátási kapacitások bővítése, I. ütem ▶ Indikatív forrásigény: 100 millió Ft (Egészséges Budapest Program; saját forrás)	Hajléktalan emeberek hospice- és krónikus ellátását biztosító kapacitások fejlesztése. További hasonló beavatkozások/projektek források függvényében indíthatóak.
Lakossági szűrőprogram és szemléletformálás (2026-2029) ▶ Indikatív forrásigény: 500 millió Ft (Egészséges Budapest Program; saját forrás)	Lakossági egészségtudatosság javítása és széleskörű egészség-kommunikáció,; lakosság közeli kitelepülő szűrések és egészségnapok támogatása, szervezése és lebonyolítása. Fontos elem a demencia prevenciós programok támogatása. További hasonló beavatkozások/projektek források függvényében indíthatóak.

2.2. FŐVÁROSI ÉLELMISZERELLÁTÁS

A 2024-ben megvalósítási szakaszban lévő, közvetlen elérésű uniós támogatásból megvalósuló projektek keretében élelmiszerstratégia készítése, ez alapján további beavatkozások meghatározása a következő területeken: fenntartható és egészséges étkezés az intézményekben és népkonyhák hálózatának kialakítása, ehhez kapcsolódóan innovatív élelmiszerbeszerzés (REL), egészségesebb és fenntarthatóbb étrend és étkezési kultúra kialakítása, ehhez szükséges beszerzések, szemléletformálás, képzések.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

FOODCLIC ▶ Költségvetés: 126 millió Ft (Horizon 2020)	Gyakorlati és adat alapú stratégiai tervezés a városi élelmiszerellátás terén széleskörű együttműködés mentén. Folyamatban lévő projekt, tervezett befejezés: 2027.
Fővárosi feldolgozóüzem létesítése ▶ Indikatív forrásigény: 500 millió Ft (pályázat)	A fővárosi tulajdonú piacokon keletkező felesleg és csökkent értékű, de felhasználható alapanyagok helyben valamilyen alacsonyabb szintű feldolgozása (fagyasztás, tartósítás, szárítás, alaplé készítés stb.) és a termékek fővárosi ellátórendszerbe történő integrálása.

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK:

- ▶ Együttműködési megállapodások az egészségfejlesztés, egészség-kommunikáció terén és az egészségügyi ellátásokban aktívan tevékenykedő civil szervezetekkel, kerületi önkormányzatokkal, agglomerációs települések önkormányzataival, továbbá a cégekkel, vállalatokkal, akik a társadalmi felelősségvállalásuk (CSR) keretében természetbeni vagy pénzbeli segítséget tudnak nyújtani a tervezett egészségfejlesztési programok megvalósításához;
- ▶ Személetformáló és érzékenyítő programok, kampányok HEP intézkedéseivel összhangban (egészséges életmód, kriminalizációt és áldozattá válást megelőző programok; munkahelyi egészségvédelemmel kapcsolatos jogtudatosság növelése; iskolai zaklatást, kortárs bántalmazást, a családon belüli és a párkapcsolati erőszak megelőzését és korai felismerését támogató ifjúsági programok megvalósítása és támogatása; egészségüggyel, egészséggel kapcsolatos jogtudatosság fejlesztése stb.);
- ▶ Budapesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetése (nyomon követés, szakpolitikai ajánlások megfogalmazása, tapasztalatmegosztás);
- ▶ Fővárosi Drogstratégia alapján intézkedések megvalósítása (egészségtudatosságot növelő, szemléletformáló kampányok, munkahelyi egészségmegőrzést támogató prevenciós stratégia kidolgozása, adatbázis létrehozása a szenvedélybetegség területén elérhető szolgáltatásokról stb.); alacsonyküszöbű ártalomcsökkentő és prevenciós programok támogatása;
- ▶ Társadalmi integrációt és fiatalokat célzó sport- és közösségi programok;
- ▶ FISZER működtetése (Fővárosi Integrált Szociális és Egészségügyi Rendszer);
- ▶ Közösségi kertek és közösségi komposztálók létrehozásának támogatása;
- ▶ Levegőminőség előre jelző rendszer fejlesztése, szmoghelyzetre vonatkozó intézkedések rendszeres időközönként történő felülvizsgálata;
- ▶ Településtudatossággal, azon belül a rágcslóírtással kapcsolatos hatáskörök rendezése, felelősök (önkormányzatok, közszolgáltató szervezetek) közötti fokozottabb együttműködés;
- ▶ Protokollok a váratlan egészségügyi és ellátási helyzetek kezelésére szmogriadó működtetése;
- ▶ Közösségi sportesemények és sportlétesítmények fejlesztése.

3. intézkedés: Méltó időskor feltételeinek megerősítése

A Fővárosi Önkormányzat célja, hogy Budapestet az idősebb generációk számára is még biztonságosabb és élhetőbb várossá tegye. Az intézkedés kiterjed a fővárosi fenntartású bentlakásos időotthonok korszerűsítésére, a nagykapacitású és rossz műszaki állapotban lévő épületek kiváltására, a demens ellátás növekvő igényeihez igazodva a kapacitások növelésére, a szükséges képzett szakemberek biztosításának elősegítésére. Meg kell vizsgálni az intézményekben az egészségügyi (szakápolási) képességek, tevékenységek fejlesztésének igényét és lehetőségét és e mentén szükséges az ellátások feltételeinek szélesítése. A demográfiai trendekre felkészülve az időskorú emberek aktív és egészséges életéveinek növelését támogató szolgáltatások, illetve az autonómia és önálló életvitel kiterjesztése érdekében az időskorúak otthonukban történő, különböző szintű ellátásának rendszerszintű kiterjesztésére, alkalmazva az innovatív megoldásokat. Horizontális elvként a Fővárosi Önkormányzat a városi szolgáltatások, terek, épületek időbarát használatát támogató fejlesztéseket és felújításokat valósít meg, a társadalmi elszigetelődés csökkentését és a generációk közötti kapcsolódást támogató közösségi tereket hoz létre (akár átmeneti hasznosítással is) és inkluzív eseményeket szervez. Az intézkedés kiterjed az idősök információs pontja hálózatának területi és tartalmi (tájékoztatási területek, funkciók) kibővítésére.

KULCSINDIKÁTOROK

- A Fővárosi Önkormányzat fenntartásában működő időotthonokban az első helyre beadott kérelmek összesítése alapján a várólistán szereplők év végi száma (fő) (2024: 4236 fő)
- Ügyfélelégedettségi mérések a fővárosi szociális szolgáltatásokban (index; felmérés)
- Idősök Információs Pontja - hálózat éves ügyfélforgalma és ügyfélelégedettség értéke (kumulált fő; index-felmérés)

Indikatív forrásigény:

I. ütem / minimum (S)	7 milliárd Ft
Adaptív (M)	19 milliárd Ft
Ambiciózus (L)	29 milliárd Ft

FINANSZÍROZÁS

- saját forrás, állami forrás, kerületi önkormányzati források (együttműködés területi programok megvalósításában); közvetlen elérésű uniós programok, közösségi finanszírozás/adományok/CSR

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összessége	Kapcsolódás a középtávú célokhoz	Kapcsolat erőssége
önálló lakhatás megőrzésének időbeli kiterjesztése támogató szolgáltatásokkal	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●○○
- adekvát intézményi szolgáltatások kialakítása - otthoni ápolás és gondozási szolgáltatások kiterjesztése - egészségmegőrzést és aktív életvitelt elősegítő programok	2. Egészség és gondoskodás	●●●
- intézmények korszerűsítése során az energiahatékonysági szempontok integrálása, - intézményi zöldfelületek megújítása	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●●○
	4. Értéktörző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	○○○
idősök számára megnyíló képzési lehetőségekkel, aktív életvitel ösztönzésével a foglalkoztatás bővítése	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●○○
- széleskörű együttműködés a beavatkozások koordinálása a szolgáltatások nyújtásában és az idősök tájékoztatása érdekében - Fővárosi Idősügyi Tanács bevonása a beavatkozások megtervezésébe	6. Városkormányzás	●●○

3.1. IDŐSEKET TÁMOGATÓ ELLÁTÁSOK FEJLESZTÉSE

A bentlakásos ellátások fejlesztése, a jogszabályoknak megfelelő kapacitású és méltó ellátást biztosító intézményi infrastruktúra kialakítása. Az egyedülálló idős emberek és a demens betegek távfelügyeletére rendszer kidolgozása és bevezetése, azotthoni idősápolási és gondozási szolgáltatások kapacitásainak és eszközeinek bővítése, pilot jelleggel „okoslakás” kialakítása. Az idős és korán idősödő hajléktalan emberek ellátására szolgáló intézményi kapacitások bővítése.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Időstothonok programja (2026-2029) • Indikatív forrásigény: 5.000 millió Ft	Korszerűsítés, nagy létszámú intézmények kiváltása, férőhely-kapacitás fejlesztése, kiemelten a demens ellátás területén. Akkreditált képzési intézményekben szakemberképzés. Forrás függvényében ütemezett megvalósítás. További hasonló beavatkozások/projektek források függvényében indíthatók a 2029-2034-es időszakban.
Távfelügyeleti és gondozási program • Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt	Az egyedülálló idős emberek és a demens betegek távfelügyeletére rendszer kidolgozása és bevezetése, azotthoni idősápolási és gondozási szolgáltatások kapacitásainak és eszközeinek bővítése, pilot jelleggel „okoslakás” kialakítása.
Idős hajléktalan emberek ellátását biztosító intézményi kapacitások fejlesztése • Indikatív forrásigény: 600 millió Ft	A korán idősödő, interszekcionális problémákkal küzdő hajléktalan emberek ellátására szolgáló intézményi kapacitások fejlesztése. saját forrás, pályázatok.
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Hajléktalan emberek otthona kialakítása • Indikatív forrásigény: 1.500 millió Ft	Tartós bentlakásos ellátás idős, épolás-gondozási szükséglettel rendelkező hajléktalan emberek számára egy átmeneti szálló átalakításával vagy új intézmény létrehozásával.

3.2. ÜGYINTÉZÉS ÉS AKTIVITÁS TÁMOGATÁSA

Az időskorú budapestiek tájékoztatását, ügyintézését támogató információs pontpók hálózatának kialakítása együttműködésben a kerületi önkormányzatokkal, az aktivitást és közösségi életet támogató programok szervezése és befogadó helyszínek növelése.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Idősek információs pontja hálózat • Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt	A már létrejött központi Idősek Információs Pontja területi kiterjesztése a kerületekkel együttműködésben, ezzel az idősek ügyintézésének támogatása, a a korcsoport számúra hasznos információkról, lehetőségekről a tájékoztatás.
---	---

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK:

- ▶ Fővárosi Idősügyi Tanács működtetése, Fővárosi Idősügyi Stratégia megújítása, ez alapján további beavatkozások megtervezése, kerületi önkormányzatok és egyéb, idősekkel foglalkozó civil és társadalmi szervezetek bevonásával;
- ▶ Fővárosi szolgáltatások idősbárát fejlesztése (kiemelten a közösségi közlekedés, gyalogos biztonság; zöldterületek, az akadálymentesítési beavatkozások részeként);
- ▶ Demencia szűrésére és megelőzésére irányuló népegészségügyi szemléletformáló program kidolgozása;
- ▶ Fővárosi sport- és kulturális intézmények kedvezményes látogathatóságának biztosítása;
- ▶ Az aktív időskort támogató programok (egészségügyi szűrések, foglalkoztatási lehetőségeket támogató foglalkoztatást és az elszigetelődést csökkentő közösségi programok. Az idős és időződő emberek informatikai tudásának és eszközökhöz való hozzáféréseinek támogatása;
- ▶ Szakmai monitoring végrehajtása és fejlesztési terv kidolgozása a fővárosi idősoththonokban élőket érintő idösek elleni erőszak azonosítása és megelőzése céljából;
- ▶ Fővárosi idősoththonok munkavállalóinak képzése az idösek elleni erőszak felismerése és az áldozatok megfelelő támogatása érdekében.

4. intézkedés: Esélyteremtő szolgáltatások biztosítása

A Fővárosi Önkormányzat célja, hogy saját feladatai mellett együttműködéssel és kezdeményező szereppel a szociális szolgáltatások megerősítésén dolgozzon. A beavatkozások kiterjednek a hajléktalan emberek ellátását biztosító intézmények infrastrukturális fejlesztésére, korszerűsítésére, a korán idősödő és interszekcionális problémákkal küzdő hajléktalan-emberek ellátásához az intézményi szolgáltatások és kapacitások bővítésére. A szociális szektor intézményeivel, a kerületi önkormányzatokkal és egyéb érintettekkel való együttműködés mellett a Fővárosi Önkormányzat a területi és intézményi szegregáció csökkentését támogató programokat valósít meg; saját eszközeivel is segíti a támogatott lakhatás kapacitásainak bővítését; szolgáltatásokat fejleszt a családon belüli és a párkapcsolati erőszak elleni védelem és megelőzés érdekében, továbbá támogatást nyújt az addiktológiai problémával élők számára hiánypótló szolgáltatások megvalósítására. A szociális szektor munkaerőigényének biztosításához komplex programok megvalósításával járul hozzá. A munkaerőpiaci esélyek növelését és a méltó munkavállalást támogató foglalkoztatáspolitikai eszközöket alakít ki és működtet.

KULCSINDIKÁTOR

- A Fővárosi Önkormányzat által fenntartott intézményhálózatban tartósan elhelyezést nyert (65 év feletti és / vagy tartósan egészségkárosodott és / vagy interszekcionális problémákkal küzdő) hajléktalan emberek száma (fő).
- A Fővárosi Önkormányzat által nyújtott foglalkoztatáspolitikai eszközökkel elért személyek száma és a beavatkozások eredményessége (legalább 3 hónapos munkavállalással rendelkezők aránya a bevont személyek arányában (%))

Indikatív forrásigény:

I. ütem / minimum (S)	20 milliárd Ft
-----------------------	-------------------

Adaptív (M)	29 milliárd Ft
-------------	-------------------

Ambiciózus (L)	55 milliárd Ft
----------------	-------------------

FINANSZÍROZÁS

- Operatív programok (TOP Plusz), közvetlen elérésű uniós források; önkéntesség/CSR/adományok, kerületi önkormányzati források (együttműködés területi programok megvalósításában)

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összegzése	Kapcsolódás a középtávú célokhoz	Kapcsolat erőssége
- megfizethető lakhatás biztosítása a komplex foglalkoztatáspolitikai és áldozatvédelmi programok részeként (pl. lakbér-támogatás) - támogatott lakhatási kapacitások bővítése pályázatokon keresztül	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●●○
- lakhatási, szociális, egészségügyi és munkaerő-piaci szolgáltatások összekapcsolása a hajléktalanságból való kilépés, az áldozatvédelem és a foglalkoztatási esélyek növelése, valamint a szociális szektor munkaerő-biztosítása érdekében - adekvát intézményi szolgáltatások kialakítása - területi és intézményi szegregációt csökkentő programok	2. Egészség és gondoskodás	●●●
intézmények korszerűsítése során az energiahatékonysági szempontok integrálása,	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem kibocsátáscsökkentés	●●○
	4. Értéktörző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	○○○
komplex szolgáltatásokkal a munkaerő-szükséglet biztosítása a közszolgáltatásokban	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●●○
széleskörű együttműködés az igényekre reagáló szolgáltatásfejlesztésben, nyomon követésben	6. Városhelyi kormányzás	●●○

4.1. A HAJLÉKTALAN ELLÁTÁS INTÉZMÉNYI PROGRAMJA

A hajléktalanellátó intézményrendszer infrastrukturális és humán erőforrás feltételeinek fejlesztése az ellátottak méltóságát, magánszféráját tiszteletben tartó, az egészségi állapotuknak megfelelő ellátás feltételeinek a biztosítása érdekében: a nagylétszámú, tömegszállás-jellegű intézmények átalakítása vagy kiváltása, külső (lakásban működtetett) férőhelyek bővítése, a tartós poloska- és csótány-mentesség biztosításához szükséges beruházások, módszertani fejlesztések, képzési és munkaerő-megtartási programok. A tömegszállás jellegű intézmények kiváltása és az emberléptékű intézmények kialakítása során törekedni kell a hajléktalanellátás jelenlegi területi egyenlőtlenségeinek a csökkentésére, illetve arra, hogy az ellátó intézmények ne vezessenek a környező lakóterületek szegregálódásához.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Hajléktalan-ellátás intézményi program (2026-2029) ▶ <i>Indikatív forrásigény: 3.000 millió Ft</i>	Ütemezett megvalósítás források függvényében. További hasonló beavatkozások/projektek források függvényében indíthatóak a 2029-2034-es időszakban.
Nők számára elérhető nappali melegedő szolgáltatás biztosítása I. ütem ▶ <i>Indikatív forrásigény: 100 millió Ft</i>	A hajléktalan nők speciális igényeire szabott komplex, biztonságos ellátások kialakítása. Ütemezett megvalósítás források függvényében. További hasonló beavatkozások/projektek források függvényében indíthatóak.
Támogatott lakhatás szolgáltatás létrehozása pszichiátriai problémával élő hajléktalan emberek részére - I. ütem ▶ <i>Indikatív forrásigény: 100 millió Ft</i>	Ütemezett megvalósítás források függvényében. További hasonló beavatkozások/projektek források függvényében indíthatóak.
Mobilházak építése otthonatlan családok számára – I. ütem ▶ <i>Indikatív forrásigény: 120 millió Ft</i>	Ütemezett megvalósítás források függvényében. További hasonló beavatkozások/projektek források függvényében indíthatóak.

4.2. FOGLALKOZTATÁSI PROGRAM

Munkavállalási esélyek növelése, valamint a fővárosi gazdaság és szolgáltatások munkaerőszükségletének biztosítása, kiemelt tekintettel a közszolgáltatásokra, azon belül a szociális szektorra. Az aktív és passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök mellett a különböző típusú szolgáltatások, támogatások összekapcsolása, koordináció és a különböző forrásból elérhető segítő szolgáltatásokról az érintettek hatékonyabb tájékoztatása.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Foglalkoztatási paktum – I. ütem ▶ <i>Indikatív forrásigény: 2.800 millió Ft (TOP Plusz)</i>	A foglalkoztatás bővítését olyan aktív beavatkozásokkal kívánja előmozdítani, melynek célja a munkaerőpiacról kiszorult emberek foglalkoztathatóságának javítása, a helyi munkaadói igények minél hatékonyabb feltárása, a helyi foglalkoztatási és segítő szolgáltatási kapacitások összehangolása, új innovatív szolgáltatásokkal való megerősítése, koordinált szolgáltatási rendszerbe szervezése. A Fővárosi Önkormányzat vagy intézményei által nyújtott felnőttképzési lehetőségek, kiemelt tekintettel a szociális szektorra. Tervezett befejezés: 2029.
Szociális szolgáltatások kapacitás-fejlesztése ▶ <i>Indikatív forrásigény: 4.200 millió Ft (TOP Plusz)</i>	A fővárosi szociális szolgáltatások humán kapacitásainak bővítése a munkaerőhiány célzott kezelése érdekében a szakemberek képzésén, a szakember-utánpótlás biztosításán, a lakhatási és bérköltségek támogatásán keresztül. A program része a speciális célcsoportokhoz és kockázatokhoz kapcsolódó képzések és érzékenyítés (pl. a családon belüli és a párkapcsolati erőszak, valamint a prostitúció és emberkereskedelem megelőzését, a túlélők és az áldozatok megsegítésére szolgáló szolgáltatásokhoz kapcsolódó képzések). Tervezett befejezés: 2029.

Komplex egészségügyi, szociális és munkaerő-piaci támogatás ▶ <i>Indikatív forrásigény: 6.900 millió Ft (TOP Plusz)</i>	A tartósan munkanélküliek, a munkaerőpiac peremére szorult személyek foglalkoztathatóságának javítása a szociális, egészségügyi és munkaerő-piaci szolgáltatások és támogatások összekapcsolásával. Tervezett befejezés: 2029.
Támogatlak ▶ <i>Indikatív forrásigény: 1.750 millió Ft</i>	A roma, részben állami gondozásból kikerülő, részben hajléktalansággal, vagy egyéb, szociális hátrányaiknál fogva veszélyeztetett fiatalok hajléktalanná válásának megelőzését célzó program, mentori támogatással kiegészített ösztöndíjrendszer az érintettek foglalkoztathatóságának és a f stabilizálása érdekében. Ütemezett megvalósítás.

4.3. EGYÜTT AZ ERŐSZAK ELLEN

A témában aktív civil szervezetekkel, a kerületi családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokkal, valamint a hatóságokkal együttműködésben megvalósítandó program a családon belüli és a párkapcsolati erőszak, valamint a prostitúció és emberkereskedelem megelőzésére, a túlélők és az áldozatok megsegítésére szolgáló szolgáltatások és intézményrendszer bővítését és komplex fejlesztését, valamint az azokban dolgozók továbbképzését és érzékenyítését célozza. A vonatkozó szakpolitikai stratégia alapján projektfejlesztés.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Fővárosi Krízisambulancia ▶ <i>Indikatív forrásigény: 150 millió Ft</i>	Pszichológiai és jogi tanácsadás, komplex szolgáltatások kialakítása. Ütemezett megvalósítás források függvényében.
---	--

További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások

Női menhely kapacitások fejlesztése ▶ <i>Indikatív forrásigény: 1.000 millió Ft</i>	Női menhely bántalmazott (akár gyermekkel együtt érkező) hajléktalan nők számára és a csak női intézményi lehetőségek bővítése Dózsa éjjeli menedékhely kiváltása biztonságosabb, traumatudatos <i>ellátással</i> .
---	---

4.4. MINDEN GYERMEK "EGYENLŐ" - FŐVÁROSI ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

A kerületi önkormányzatokkal együttműködésben, valamint az érintettek széles körének a bevonásával kialakított és végrehajtott program a bölcsődei, óvodai és iskolai szegregáció csökkentését célozza. Szakmai minőségfejlesztés, a jelenleg szegregált vagy a szegregáció veszélyének kitétt iskolák kiemelt támogatása, a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a védőnői szolgálat megerősítése, a fejlesztőpedagógusi, pedagógus-asszisztensi, pszichológusi, szociális munkás, gyógypedagógiai és logopédiai kapacitások bővítése által.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Oktatási anti-szegregációs prgram ▶ <i>Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt</i>	Program előkészítése, célzott szakember-kapacitás biztosítás a problémával leginkább érintett iskolákban tanuló gyermekek számára.
--	--

További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások

Hajléktalan (várandós) nők számára Családok Átmeneti Otthona férőhelyek kialakítása ▶ <i>Indikatív forrásigény: 1.000 millió Ft</i>	A program célja, hogy esélyt adjon a hátrányos helyzetű nők és gyermekeik közös életéhez, intenzív családmegtartó támogatás mellett. A gyermekek így elkerülhetik a gyermekvédelmi szakellátást és a családból való kiemeléssel járó traumatizációt.
---	--

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK:

- ▶ Fővárosi Szolidaritási Alap – releváns területek: párkapcsolati és családon belüli erőszak megelőzése, az áldozatok védelme és támogatása; közösségi ellátások fejlesztése, lakhatási válsághelyzetek kezelése, pályázati rendszerben;
- ▶ Ifjúsági Községi Tér létrehozása, civil szervezeti együttműködéssel, pályázat útján;
- ▶ Interszekcionális szükségletek felmérése és nyomon követése;
- ▶ Fővárosi közszolgáltatásokban dolgozók képzése, szemléletformálása a párkapcsolati- és családon belüli erőszakról, az áldozatok igényeiről és hatékony támogatásáról;
- ▶ Erőszak-áldozatok számára ingyenes lelkisegélyt és jogsegélyt biztosító szervezetek támogatása, kapacitásuk bővítése;
- ▶ Lakossági szemléletformáló programok, különösen a menekült és bevándorló, roma, fogyatékossgal élő, hajléktalan és LGBT+ személyekre, és a nemek közötti társadalmi egyenlőségre vonatkozóan. A szemléletformálás területén az élményalapú, attitűdváltást elősegítő Élő Könyvtár módszertan alkalmazása és fejlesztése a szolgáltatók és a lakosság szemléleti akadálymentesítése érdekében;
- ▶ Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedéseinek megvalósítása, terv időközi felülvizsgálata;
- ▶ Egészségügyi és szociális területen dolgozók lelki egészségmegőrzésének támogatása (szabadidős lehetőségekhez való ingyenes vagy kedvezményes hozzáférés, pszichológus; szupervízió stb.);
- ▶ Roma integrációs programok folytatása a Romano Kher Budapesti Roma Művelődési Ház bevonásával;
- ▶ Hajléktalan emberek ellátásában és támogatásában szerepet vállaló szervezetek támogatása;
- ▶ Koordinációs és facilitatori szerep az iskolai szegregáció és lemorzsolódás csökkentése érdekében;
- ▶ Fővárosi Áldozatvédelmi Fórum létrehozása, tudásmegosztás, kerületi jó gyakorlatok adaptálásának segítése;
- ▶ Családon belüli és párkapcsolati erőszak témában edukáció, szemléletformálás, érzékenyítés, információ-szolgáltatás, szakemberek, segítő szakmában dolgozók képzése;
- ▶ Budapest család keretében munkahelyi prevenciók stratégia és áldozatvédelmi protokoll kidolgozása; a munkavállalók áldozattá válása esetén biztosítandó segítségnyújtási- és támogatási formák kidolgozása;
- ▶ A munkahelyi zaklatás megelőzésére irányuló, a nők és más sérülékeny csoportok számára biztonságos munkahelyek kialakítását célzó szemléletformáló programok, intézkedések, eljárásrendek (pl. panasztételi eljárás) és viselkedési kódexek kidolgozása;
- ▶ Ösztöndíj programok fiatalok számára;
- ▶ A munkanélküliség kezelésére irányuló kezdeményezések támogatása (projekt- és programalapú megközelítésben egyaránt), működő szolgáltatások folytatása és fejlesztése (Fővárosi Álláskereső Irodája, Budapest Esély NKft. fejlesztő foglalkoztató intézménye);
- ▶ Segítő információs pontok kialakítása a kerületekkel együttműködve, melynek célja, hogy minden fővárosi lakóhelye közelében tájékozódhasson, élethelyzete alapján számára szükségessé váló (akár természetbeni, akár pénzügyi) naprakész támogatási lehetőségekről. Fontos és hiánypótló feladata az elektronikus

ügyintézés lehetőségének biztosítása, mely sokak számára technikai feltételek vagy informatikai jártasság hiányában nehézséget okoz;

- A közterületen életvitelszerűen tartózkodó személyek ellátását szolgáló állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezeti kapacitások hatékonyságának növelése és összehangolása, intézkedések azonosítása;
- Nemzetközi együttműködési platformokhoz való csatlakozás (pl. ECCAR) és részvétel (pl. FAENTSA) ennek alapján további szakpolitikai stratégiák kidolgozása, intézkedések elindítása (pl. romaügyi stratégia, rasszizmus elleni akcióterv), szakemberek képzése, módszertani fejlesztés;
- Akut válsághelyzetben került budapesti gyermekes családok számára gyorsan elérhető, átmeneti elhelyezésre szolgáló ellátási formák biztosítása;
- Tartósan fedél nélkül élő, pszichiátriai problémával rendelkező hajléktalan emberek pszichiátriai ellátáshoz való hozzáféréseinek segítése az utcai gondozó szolgálat pilot projektje keretében. A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának növelése a fővárosi intézményeknél és gazdasági szervezeteknél.

5. intézkedés: Biztonságos és akadálymentes Budapest feltételeinek megteremtése

A biztonságérzetet és az egyenlő esélyű városhasználatot elősegítő beavatkozások, a fizikai terek, szolgáltatások, információ akadálymentes, biztonságos használatának biztosításával. A horizontális szemléleti alapvetés az összes városfejlesztési beavatkozás során érvényesítendő, az intézkedés alatt megjelenő beavatkozások a jelenleg leginkább hiányos és legtöbb lakost érintő szolgáltatások fejlesztésére irányulnak. A közterületről elérhető illemhelyek számának bővítése saját hatáskörben és partnerségi megállapodással, a köztisztaság és emberi méltóság megőrzése érdekében, illetve, hogy ezek a hiányosságok ne akadályozzák a mobilitást és rekreációs célú városhasználatot. Biztonságérzetet, közbiztonságot és közlekedésbiztonságot javító beavatkozások megvalósítása.

KULCSINDIKÁTOR

- A közösségi közlekedésben az akadálymentesített, alacsony padlós szolgáltatások aránya a metró és villamos-szolgáltatási ágazatokban (az összes férőhelykilométer arányában 2023-ban a metró-szolgáltatás 66%-a, a villamos-szolgáltatás 47% -a volt akadálymentes)
- Fizikai és audiovizuális akadálymentesség a közösségi közlekedésben (i%, BMT) (2024: 76%)

Indikatív forrásigény:

I. ütem / minimum (S)	37 milliárd Ft
Adaptív (M)	105 milliárd Ft
Ambiciózus (L)	118 milliárd Ft

FINANSZÍROZÁS

- saját forrás, állami forrás, kerületi önkormányzati források (együttműködés helyi programok megvalósításában, pl. közlekedésbiztonság területén); fejlesztési hitel (EIB); közvetlen elérésű uniós programok, közösségi finanszírozás/adományok/CSR

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összességé	Kapcsolódás a középtávú célokhöz	Kapcsolat erőssége
akadálymentesítési és biztonságot növelő (köz- és közlekedésbiztonság) beavatkozások a lakókörnyezetben	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●●○
szociális és egészségügyi intézmények akadálymentesítése	2. Egészség és gondoskodás	●●●
- biztonságot növelő és akadálymentesítésre irányuló beavatkozások a mobilitási és rekreációs szolgáltatások részeként - zöldterület-használat komfortját növelő illemhelyek biztosítása	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●●●
- közterületről elérhető illemhelyek bővítése a városképpel összhangban, pozitív hatása a köztisztaságra - új ingatlanfejlesztések esetében a biztonságos, akadálymentes, gyalogosbarát közlekedés biztosítása	4. Értékőrző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	●●○
közszolgáltatások – mint munkahelyek - akadálymentesítése	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●●●
együttműködés a társadalmi szervezetekkel, magánszektorral az akadálymentes fővárosi szolgáltatások és munkahelyek kiterjesztése érdekében, szervezetek elismerése, szolgáltatásfejlesztésbe való bevonása	6. Városkormányzás	●●○

5.1. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS AKADÁLYMENTESÍTÉSE

Metróhálózat akadálymentesítése. az állomásokon; közösségi közlekedés akadálymentesítése a megálló- és átszállóhelyek megközelíthetősége vonatkozásában.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

M2 metróvonalhoz kapcsolódó akadálymentesítés I. ütem • <i>Indikatív forrásigény: 21.000 millió Ft (IKOP Plusz, EIB hitel)</i>	Nyolc állomáson 27 mozgólépcső cseréje és nyolc ferdelift beépítése. Az állomások akadálymentesítése ütemezetten, forrás rendelkezésre állása esetén.
Göncz Árpád városközpont gyalogos aluljáró és felszíni kijáratok akadálymentesítése • <i>Indikatív forrásigény: 8.000 millió Ft (IKOP Plusz)</i>	M3 metróvonal rekonstrukcióhoz kapcsolódó aluljáró-felújítási program a közművek és gépészeti rendszerek teljes cseréjével és az üzemi helyiségek korszerűsítésével, közlekedőterek megújításával. A projekt része az aluljárók, illetve a felette található felszíni csomópontok akadálymentessé alakítása. Tervezett befejezés: 2029.
Fővárosi villamosvonalak megállóinak ütemezett akadálymentesítése I. ütem • <i>Indikatív forrásigény: 6.000 millió Ft</i>	megállók, peronok akadálymentesítése, ütemezetten megvalósítva (50-es villamosvonal, 56-os villamosvonal a Dózsa György tér – Hűvösvölgy végállomás közötti szakaszon; 24-es villamos teljes hossza, a 28-as, 37-es, és 51-es villamosvonalak belső szakaszai).
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
M3 metróvonalhoz kapcsolódó gyalogos aluljárók rekonstrukciója • <i>Indikatív forrásigény: 32.000 millió Ft</i>	M3 metróvonal állomásaihoz kapcsolódó gyalogos aluljárók és felszíni kijáratok rekonstrukciója.

5.2. KÖZTÉRI ILLEMHELYEK PROGRAMJA

Fővárosi közterületekről elérhető, rendezett, tiszta illemhelyek hálózatának kialakítása, felújítással és új egységek üzembe helyezésével; az ingyenes, éjjel-nappal nyitva tartó, illetve akadálymentes illemhelyek számának a növelése. A hálózat kiterjesztése érdekében együttműködés a magánszektorral, szolgáltatókkal.

További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások

Közterületi illemhelyek bővítése • <i>Indikatív forrásigény: 500 millió Ft</i>	A magánszektorral, szolgáltatókkal, kerületekkel történő partnerségi együttműködés kezdeményezése, szükséges felújítások elindítása. Ütemezett megvalósítás források és együttműködések tartalma függvényében.
--	--

5.3. KÖZ- ÉS KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI PROGRAM

Közterületek, parkok, közösségi közlekedés esetében a használók biztonságát növelő és biztonságérzetét javító fejlesztések (térfelügyelő kamerák, fokozott védelmi jelenlét biztosítása a leginkább érintett területeken). A fővárosi közgyűlés által elfogadott közlekedésbiztonsági stratégia megvalósítása részeként tervezett, ütemezett infrastruktúra beavatkozások.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Útasbiztonsági szolgálat– 2026-2029 • <i>Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt</i>	A BKK rendszert 2025. évi kísérleti szakaszának kiértékelése alapján elinduló program. A közösségi közlekedési járművek képrögzítésre alkalmas fedélzeti kamerával történő felszerelésére; személyi állomány biztosítása a Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóságon (FÖRI) keresztül; a FÖRI és a BKK, valamint a BKV diszpécserszolgálat munkájának összehangolása; gyors ügyféljelzés biztosítása (BudapestGO app). Ütemezett megvalósítás források függvényében.
Sulizóna Program • <i>Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt</i>	A megvalósított pilotok kiértékelése alapján továbbfejlesztett program, a köznevelési intézmények környezetében, megközelítésében a közlekedésbiztonságot növelő fejlesztések megvalósítására BKK költségvetés. Folyamatos, ütemezett megvalósítás.

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK:

- ▶ Fővárosi hatáskörben az épületállomány és közterületek fizikai akadálymentesítése folyamatosan, felújítás és új építés esetében kötelezően. Akadálymentesítettségre vonatkozó állapotfelmérés és monitoring rendszer kidolgozása;
- ▶ Közbiztonsági térszerkezet és a közbiztságot támogató építészeti, tájépítészeti szempontok figyelembevétele a közterületek felújításánál, kialakításánál;
- ▶ Tájékoztatás, ügyintézés felhasználóbarát és közérthetőséget és esélyegyenlőséget, egyenlő esélyű hozzáférést javító fejlesztéseinek folytatása, átlátható, naprakész tájékoztatás kialakítása a különböző szolgáltatásokról (pl. szociális ellátások, támogatások, egészségügy);
- ▶ Fővárosi Önkormányzati hatáskörben működő kulturális és szabadidős szolgáltatások hozzáféréseinek javítása fogyatékkal élő személyek és hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára;
- ▶ Mozgáskorlátozott személyek számára fenntartott parkolóhelyek láthatóságának növelése felújítás és újak létesítése során;
- ▶ Fővárosi Önkormányzat tulajdonában és fenntartásában működő intézmények szolgáltatásaihoz való hozzáférés esélyegyenlőségi szempontból történő felmérése; intézkedési terv kidolgozása az akadálymentes és inkluzív szolgáltatások és a diszkrimináció szempontjából magas kockázatú csoportok esélyegyenlőségének biztosítására vonatkozóan;
- ▶ Fővárosi gyalogosforgalmi stratégia elkészítése – beavatkozások további megtervezése a stratégia alapján;
- ▶ Forgalomtechnikai intézkedések: gyalogátkelőhelyek fejlesztése, forgalombiztonságának növelése, forgalmi rend korrekciók, új buszsávok kijelölése; biztonságos főutak kialakítása Budapesten – baleseti gócpontok felszámolása;
- ▶ Közlekedésbiztonság növelése érdekében szemléletformálás, mérőeszközök beszerzése és együttműködés az üzemeltetésben a BRFK-val;
- ▶ A közterületek és a tömegközlekedés biztonságosabbá tétele kiszolgáltatott csoportok (pl. nők, idősek, szexuális kisebbségek, hajléktalan emberek) számára, a közterületen és tömegközlekedésen megvalósuló (szexuális) zaklatással és erőszakkal kapcsolatos kampány, a jogtudatosság növelése, szemlélők megszólítása, bejelentési lehetőségek kidolgozása;
- ▶ Biztonságosabb éjszakai életet koordináló testület létrehozása kerületi önkormányzatok és éjszakai szórakozóhelyek együttműködésével;
- ▶ Fővárosi közúti közlekedési baleseti adatgyűjtési, feldolgozási és tárolási rendszer létrehozása.

6. intézkedés: Emberközpontú szolgáltatás-tervezés és hatékony digitalizáció megvalósítása

A Fővárosi Önkormányzat a város napi működését biztosító legfontosabb szolgáltatásokért felelős. A szolgáltató város ügyfélközpontú fejlesztést valósít meg, ami a párbeszédre, a kísérleti fázisokat is beépítő, szakaszos tervezésre, az eredmények mérését, visszacsatolását integráló szolgáltatás-tervezési és fejlesztési folyamatra épül. A megfelelő szervezeti kapacitások mellett cél annak biztosítása, hogy minden szolgáltatásra irányuló fejlesztési projekt esetében azonosításra kerüljenek a szolgáltatási, ügyfélmény és digitális fejlesztési elemek és a kialakítás a szükséges szolgáltatás-tervezői kompetenciák bevonásával történjen. Feladat, hogy a Fővárosi Önkormányzat minden releváns gazdasági szervezete a céghez illeszkedő mértékű service design kapacitással rendelkezzen, ami a folyamatos ügyféligény feltárással, felhasználói élmény értékeléssel és javítással foglalkozik. A technológiai fejlődés felgyorsult üteme és az ezzel változó ügyféloldali elvárások, valamint a működési hatékonyság javítása egyaránt szükségessé teszi a digitális megoldások bővítését, továbbfejlesztését, illetve az adatalapú döntéshozást (működést és tervezést), valamint tájékoztatást támogató adatkezelés rendszerének kiépítését. A Fővárosi Önkormányzat hatáskörében közös digitális szolgáltatási portfólió kialakítására van szükség a hatékonyság és gazdaságosság javítása érdekében.

KULCSINDIKÁTOR

- ▶ Megvalósított szolgáltatás-tervezési (service design) esetek száma a Fővárosi Önkormányzat szolgáltatás-tervezési keretrendszerének tervezési folyamat lépéseit követve (db); service designer munkakörben dolgozók száma a fővárosi szervezeteknél (fő); már meglévő digitális termékek új használati/továbbfejlesztési eseteinek száma (db)
- ▶ Megosztott adatkörök száma (db)
- ▶ Ügyfélelégedettség mérések a városi közszolgáltatásokban (éves vállalati mérések és reprezentatív lakossági időszakos mérések)

Indikatív forrásigény:

I. ütem / minimum (S)	51 milliárd Ft
Adaptív (M)	54 milliárd Ft
Ambiciózus (L)	54 milliárd Ft

FINANSZÍROZÁS

- ▶ saját forrás és BKK Zrt. költségvetés; közvetlen elérésű uniós források (Horizont Európa program, Digitális Európa program); IKT szektorral, kerületi önkormányzatokkal való együttműködés

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összegzése	Kapcsolódás a középtávú célokhoz	Kapcsolat erőssége
▶ Szolgáltatás-tervezési módszertan alkalmazása a fejlesztéseknél	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●○○
▶ Szolgáltatás-tervezési módszertan alkalmazása a fejlesztéseknél	2. Egészség és gondoskodás	●○○
▶ Kibocsátás-csökkentés smart fejlesztésekkel és az adatalapú döntések növelésével	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●●○
▶ adatalapú modellek kiterjesztése a városfejlesztésben (pl. digital twin)	4. Értéktörző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	●○○
▶ adatmegosztással a szolgáltatásfejlesztés, innováció ösztönzése és támogatása a gazdaságban	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●●○
▶ Adatalapú döntéshozás erősítése, közérthető, naprakész tájékoztatást szolgáló adatok	6. Városhelyi kormányzás	●●●
▶ szolgáltatás-tervezési módszertan széleskörű adaptálása a városi közszolgáltatásokban, szervezeti/humán kapacitások fejlesztése		
▶ költségcsökkentés és jobb ügyfélmény biztosítása az eljárások racionalizálásával		

6.1. INFORMÁCIÓTECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSEK A VÁROSI KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉSBEN

Dinamikus forgalmi információk; dinamikus parkolási rendszer kialakítása, valamint ezen rendszerek közötti kapcsolódás megteremtése. Egységes forgalmi modell továbbfejlesztése. Forgalmi tervező rendszer fejlesztése, kiváltása és a FUTÁR bemenő rendszerének fejlesztése.

Technológiai fejlesztések (pl. Futár 2.0 projekt). Járműfedélzeti fejlesztések (meglévő eszközök megújítása, bankkártyás jegyvásárlás, utastájékoztatói innovációk, adatgyűjtés fejlesztése, kamera, wifi stb.).

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

E-jegyrendszer a közösségi közlekedésben

- Indikatív forrásigény: 25.800 millió Ft (BKK Zrt., pályázat)

EMV (Europay-Mastercard-Visa) szabványt alkalmazó e-ticketing rendszer bevezetése a Budapesti Közlekedési Központ (BKK) jegy- és bérletvásárlásainak, valamint ellenőrzésének megkönnyítésére. Alkalmazásával digitálisan válnak elérhetővé az utazásra jogosító jegyek illetve bérletek, melyeket előzetesen vagy az állomásokon, járművön az ún. validátor készüléken keresztül, készpénzmentesen tudnak megvásárolni. A fejlesztés ezen fázisában a metró, busz és troli vonalakon válna elérhetővé az e-ticketing megoldás. Ütemezett megvalósítás.

BKK Mobilitási adattárház

- Indikatív forrásigény: 4.700 millió Ft (BKK Zrt., pályázat)

Olyan, egységes adatstruktúrájú, nagy mennyiségű adat dinamikus kezelését lehetővé tevő, a bekérdezéseket alacsony reakcióidővel kiszolgálni képes adatbázisok rendszerének felállítása, amely elsődlegesen a BKK közlekedésszervezői feladatainak támogatását és az ehhez szükséges belső működést szolgálja (prediktív modellek a mobilitásmenedzsmenthez, stratégiai tervezéshez adat-vezérelt felsővezetői döntéshozatal támogatására). Az adattárház stratégia és megvalósítási terv alapján folyamatos fejlesztés; közvetlenül kapcsolódik hozzá a 2023-2026 között, a BKK Zrt. részvételével zajló deployEMDS (Data space for mobility – deployment) projekt.

FUTÁR 2.0

- Indikatív forrásigény: 18.600 millió Ft (BKK Zrt., pályázat)

Integrált forgalomirányítási és utastájékoztatói rendszer bővítésére, elavult komponenseinek kiváltása hardver és szoftver elemekkel: ügyfélélményt javító fejlesztések, energiahatékony fejlesztések (vezetéstámogató és dinamikus forgalomszabályozási rendszer valós idejű adatcserével), technológiai fejlesztések. Folyamatos fejlesztés.

UPPER - A közösségi közlekedés által nyújtott lehetőségek kiaknázása Európában

- BKK költségvetés: 240 millió Ft (saját erő+ 70% támogatás a Horizont Európa programból)

A BKK beavatkozásai a projekt keretében olyan utasbarát megoldások megvalósítására, bevezetésére, fejlesztésére irányul, amely a felhasználói elégedettség növelésével szolgálja. Ez kiterjed az útvonaltervező rendszer fejlesztésére, új multimodális, digitális csomagok létrehozására. A projekt tervezetten 2026-ban zárul.

6.2. DIGITÁLIS VÁROSHÁZA PROGRAM

Főpolgármesteri Hivatal esetében a budapest.hu portál és kapcsolódó eljárások továbbfejlesztése modulárisan (pl.részvételi kapu; e-ügyintézés). a szolgáltatás-tervezési módszertan alkalmazásával. A Fővárosi Önkormányzat, intézményei és tulajdonával érintett gazdasági társaságok vonatkozásában az adatvagyon gazdálkodás kialakítása, az adatalapú-döntéshozás és együttműködés támogatása. A Főpolgármesteri Hivatal kapacitásainak fejlesztése az adatmegosztási központként (data hub) működés, az adatelemzési szolgáltatások bővítése és a szabályozói szerep ellátása érdekében.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Adatmenedzsment fejlesztése I. ütem

• Indikatív forrásigény: 300 millió Ft

A beavatkozás célja az adatvagyon hatékony kezelésének és fejlesztésének támogatása az adatminőség, adatbiztonság és adatintegráció fejlesztésével. A metaadat-kezelést és a dokumentummenedzsment továbbfejlesztése, az adatok átjárhatóságának biztosítása operatív és elemzési célok kiszolgálása, valamint az adattárház-infrastruktúra modernizálása., Az adatmodellezés, referencia- és törzsadatok harmonizációja, az adatszótár eszköz beszerzése, valamint az adatbiztonság növelése a döntéshozatali folyamatok optimalizálása érdekében. Források függvényében folyamatos megvalósítás.

Adatelemzési és riporting megoldások fejlesztése

• Indikatív forrásigény: 500 millió Ft

A beavatkozás célja az adatelemzési és riportkészítési folyamatok fejlesztése, különös tekintettel a nyíltadat-portál modernizálására és üzemeltetésére, amely megkönnyíti a közadatok publikálását és igénylések kezelését.

Fővárosi digitális szolgáltatási portfólió 2026-2029

• Indikatív forrásigény: 1.200 millió Ft

A Fővárosi Önkormányzat és cégei által létrehozott/megrendelt digitális megoldások platformokként, digitális termékeként szerepelnek. a portfólió egyes elemei könnyen és ingyen vagy olcsón felhasználhatóak, továbbfejleszthetők más cégeknél is.(például tartalom menedzsment rendszer megosztása, továbbfejlesztésének lehetősége), A portfólió elemei decentralizáltan bővíthetők, fejleszthetők, de van „portfólió menedzsment”, amely minimalizálja a redundanciát, preferálja a saját fejlesztéseket a szállítói függőségek ellenében, és technológiák szempontjából egységes.

I. ütemben audit és kataszter kialakítása, illetve a Főpolgármesteri Hivatal által létrehozott digitális szolgáltatások további fejlesztése és kiterjesztése a Digitális Szolgáltatások Osztálya munkájával (budapest.hu CMS, elektronikus ügyintézés űrlapok, hivatali folyamatkezelés, szociális esetenedzsment platform). A fővárosi digitális szolgáltatások kataszterében szereplő megoldások „portfóliómenedzsmentjének” folyamatai, szervezeti keretei létrehozása.

További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások

Fővárosi innovációs labor

• Indikatív forrásigény: 600 millió Ft

A városélményhez, városi szolgáltatásokhoz kötődő digitális innováció, más városok jó gyakorlatainak folyamatos feltérképezése, technológiai kísérletek összefogása és közös monitorozása, értékelése. Szervezetfejlesztés, hardver- és szoftvereszközök beszerzése.

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

- ▶ Service design projektaudit csoport létrehozása a Főpolgármesteri Hivatalon belül. az előkészítés alatt lévő fővárosi projektek szolgáltatás-tervezési keretrendszerben rögzített módszertanok megfeleléségi követelményeinek biztosítása érdekében, tanácsadás a tervezésben;
- ▶ Fővárosi cégek esetében szolgáltatás-tervezési/ügyfélélmény szervezeti egység létrehozása és /vagy, service designer kompetencia alkalmazása;
- ▶ Szolgáltatás-tervezési és fejlesztői támogatás a kerületi önkormányzatok számára – jó gyakorlatok megosztása, open source digitális megoldások projektjeinek felállítására, technikai adaptáció támogatása tanácsadással;
- ▶ Agilis Hivatal projekt: a jelenlegi szervezetfejlesztési munkálatok hatásának kiterjesztése olyan modern szervezetfejlesztői kompetencia felépítésével, ami projektekre tudja bontani a törekvéseket, és azokat új típusú szabályozások, képzések révén valósítja meg. (projektalapú működés intézménye, delivery fókusz és a co-creation, az ehhez szükséges kultúraváltás, szabályozók, humán állomány és technikai feltételek biztosítása);
- ▶ Nyílt közadatok és vizualizáció erősítése a Fővárosi Önkormányzat hatáskörében; térinformatikai fejlesztések;
- ▶ Digitális iker létrehozásának vizsgálata, fővárosi hatáskörben alkalmazott modellek (pl. Egységes Forgalmi Modell) továbbfejlesztése;
- ▶ A városi közszolgáltatások digitális fejlesztéseinek támogatása; integrált vállalatirányítási rendszerek bevezetése, meglévők fejlesztése; kapcsolódó képzési programok;
- ▶ Adatirányítási módszertanok és hozzájuk tartozó szabályozók kialakítása;
- ▶ energetikai beruházások tervezést támogató adatalapú döntéshozás hátterének fejlesztése;
- ▶ BP FATÁR továbbfejlesztése;
- ▶ Budapest GO – integrált közösségi közlekedés applikáció;
- ▶ Együttműködés továbbfejlesztése a fővárosi és agglomerációs közlekedésszervezésben;
- ▶ A közösségi közlekedési közszolgáltatások és a megosztott mobilitási szolgáltatások szabályozása, komplex menedzsmentje, a megosztott mobilitás közösségi közlekedési rendszerbe integrálás;

7. intézkedés: Életminőséget támogató gazdasági és kulturális szolgáltatások bővítése

A Fővárosi Önkormányzat missziója, hogy a városi gazdaság működése és növekedése összhangban álljon az élıhetőség szempontjaival, a gazdasági szereplőkkel együttműködve a városi célok – például megfizethető lakhatás, egészséges lakosság, klímacélok, virágzó központrendszer és üzletutcak, vegyes funkciójú fejlesztések a barnamezős területeken – elérése felgyorsuljon, valamint a gazdaság és innovációs ökoszisztéma szereplői üzleti lehetőséget lássanak a társadalmi kihívások megoldásában. Ennek érdekében erősíti az önkormányzat szerepvállalását a koordinációban, együttműködésben, irányításban, befektetésösztönzésben, az innovációs folyamatok ösztönzésében és segítésében, valamint a fenntartható turizmust támogató szolgáltatás- és kínálatfejlesztésben. A tanulásban, a kreativitás és innováció támogatásában egyrészt a kulturális intézményekben rejlő lehetőségek kihasználására van szükség, továbbá növelni kell a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában lévő üres, használaton kívüli ingatlanok és a közterületek kulturális célú (újra)hasznosítását (pl. kulturális inkubátorok). A szolgáltatások kialakítása és fejlesztése során az akadálymentesítés, valamint az inkluzív használat szempontjainak érvényesítésére van szükség.

KULCSINDIKÁTOR

- A Fővárosi Önkormányzat által meghirdetett innovációs eseményekkel elért résztvevők (fő) és szervezetek száma (db), az események eredményeként létrejövő együttműködések (közös pályázat, szerződéses kapcsolat, támogatásnyújtás) száma (db)
- Fővárosi intézmények ügyfélelégedettségi mutatói (index, mérés)

Indikatív forrásigény:

I. ütem /
minimum
(S) **57**
milliárd Ft

Adaptív (M) **76**
milliárd Ft

Ambiciózus
(L) **82**
milliárd Ft

FINANSZÍROZÁS

- saját forrás, BKK Zrt. költségvetés; közvetlen elérésű uniós források (pl. Horizont Európa program, Digitális Európa program); partnerségi részvétellel megvalósuló finanszírozás (pilotok vállalati részvétellel)

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összességé	Kapcsolódás a középtávú célokhöz	Kapcsolat erőssége
• ingatlanfejlesztőkkel való együttműködés a megfizethető lakásállomány bővítésében	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●●○
• okos megoldások az egészségvédelem, étel- és élelmiszer-pazarlás csökkentése, idősellátás, a szociális és oktatási területen; társadalmi vállalkozások létrejöttének ösztönzése, támogatása • gyógyfürdők szerepének növelése az egészségmegőrzésben	2. Egészség és gondoskodás	●●○
• okos megoldások a klímaadaptáció és kibocsátás-csökkentés területén • turisztikai és logisztikai mobilitásra irányuló szolgáltatások fejlesztésével hozzájárulás a kibocsátás-csökkentéshez	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●●○
• ingatlanfejlesztőkkel való együttműködés a beruházási programok kialakításában, (minőségi, funkcionális és értékvédelemi szempontok érvényesítésében)	4. Értékőrző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	●●○
• gazdasági és kulturális célokat támogató szolgáltatás-fejlesztések	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●●●
• gazdasági szervezetek kiszámítható működését támogató fővárosi szintű jogalkotás • új együttműködési modellek a magánszektorral (finanszírozásban, megvalósításban, szolgáltatás-nyújtásban, fejlesztésben)	6. Városkormányzás	●●●

7.1. TÁRSADALMI INNOVÁCIÓS PROGRAM / SMART BUDAPEST

Okosváros megoldásokat támogató szervezeti és eszközrendszer kialakítása: platform, közszerében keletkező igények célzott megjelenítése (hackatonok, versenyek), pilot projektek tesztelésének megszervezése – az ötlettől a prototípusok tesztelésén át a termékek, szolgáltatások piacra jutásának támogatásáig tartó folyamat szervezése. Az önkormányzatok támogatása konzultációval, tapasztalat-megosztással auditált okos megoldások alkalmazásának koordinációja fővárosi szinten. Innovációs (KFI) klaszterek, együttműködések kezdeményezése és csatlakozás ilyen együttműködésekhez, közös projektfejlesztés.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

SMART Budapest 2026-2029

► *Indikatív forrásigény: 500 millió Ft*

A társadalmi innovációt, a fenntartható városfejlesztést szolgáló innováció támogatása, ösztönzése, alkalmazása az innoációs ökoszisztéma szereplőivel együttműködve. Kommunikációs és együttműködési lehetőségek a megoldás-orientált fejlesztések érdekében. Ütemezett megvalósítás források függvényében, a 2034-ig tartó időszakra kibővített tartalommal és forrásigénnyel.

7.2. GYÓGYFÜRDŐK KOMPLEX FEJLESZTÉSE / EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD PROGRAM

A történelmi fürdők egy részének átfogó, teljes körű és egyes fürdők üzembiztonságát és a megváltozott jogszabályi követelmények biztosítását szolgáló műszaki, gépészeti beruházások felújítások elvégzése. Gyógy- és egészségturisztikai szolgáltatások fejlesztése, prevenció és rekreációs szolgáltatások műszaki technikai kialakítása; fürdők UNESCO feltételrendszernek való megfeleltetése, műemlék épületek, technológiák megújítása, akadálymentesítés. A fővárosi lakosság egészség megőrzésének elősegítése érdekében a balneológiai kezelésekhez kapcsolódó eszközpark fejlesztése.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Gyógyfürdők és strandok programja – I. ütem

► *Indikatív forrásigény: 45.500 millió Ft (BGYH Zrt., hitel),*

Gellért Fürdő és Rác Fürdő megújítása, Széchenyi Fürdő ütemezett felújításának megkezdése, Lukács Fürdő műszaki megújításának előkészítése; ügyféloldali és technológiai fejlesztések és felújítások a portfólióban. Jogszabályváltozás miatt szükséges technológiai fejlesztések. Ütemezett megvalósítás források függvényében, a 2034-ig tartó időszakra kibővített tartalommal és forrásigénnyel.

7.3. KULTURÁLIS PROGRAM

A fővárosi kulturális és közművelődési intézmények fejlesztése, programfejlesztés a szezonális csökkentésére, a használaton kívüli terek, közösségi- és közterületek bevonása a kultúrák közvetítésbe.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Fővárosi kulturális és közművelődési intézmények infrastrukturális fejlesztései

► *Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt*

Budapesti Történeti Múzeum egységeinek fejlesztése, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Hálózatának fejlesztése; Fővárosi Állat- és Növénykert, színházak fejlesztése. Ütemezett megvalósítás.

Köz- és közösségi terek kultúrája program

► *Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt*

Budapest Főváros tulajdonában lévő üres, használaton kívüli ingatlanok és terek kulturális célú (újra)hasznosítása adaptálható, fenntartható modell kidolgozásával, a társadalmi innovációs jó gyakorlatok segítségével. Ütemezett megvalósítás.

További, forrás és előkészítés függvényében, azonosított projektek, beavatkozások

Közlekedési múzeum

► *Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt*

Állandó kiállítási helyszín létesítése a fővárosi közlekedéstörténeti és nosztalgiajármű gyűjtemény számára.

7.4. ÁTFOGÓ CITY-LOGISZTIKAI SZABÁLYOZÁS MEGVALÓSÍTÁSA

A city-logisztikai feladatok ellátását segítő kijelölt rakodási területhálózat és az ehhez kapcsolódó szabályozás felülvizsgálata és fejlesztése, városi szállítások IT alapú szervezése.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Budapesti city logisztikai fejlesztések – I. ütem

► *Indikatív forrásigény: 3.000 millió Ft*

A Fővárosi Önkormányzat által menedzselt LIFE HungAIRy K+F projekt (2026 év végén zárul) részben a városi logisztikával foglalkozik, ennek keretében helyfoglalási rendszer és mikrokonsolidációs központ pilotja valósul meg, A beavatkozás keretében cél a LIFE projekt kiértékelés alapján a budapesti szintű kiterjesztés, a beavatkozások felskálázása. A tervezést támogatja a BKK Zrt. által elkészített szegélyzóna koncepció és módszertan.

7.5. TURISTABUSZ FORGALOM INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEINEK BIZTOSÍTÁSA

Fővárosi turista- és városnézőbusz közlekedés szabályozásának kialakítása, amely kiszámítható és tervezhető (jogszabályi környezet felülvizsgálata, szükséges módosítások elvégzése). Városnéző útvonal kialakítása, ki- és beszállóhelyek kialakítása a városnéző útvonalak mentén, a turisztikai látnivalók közelében. Várakozási helyek, tárolóhelyek, valamint terminál kialakítása a Hungária körgyűrűn kívül.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Turistabuszok közlekedési és várakozási szabályozása és kapcsolódó beavatkozások

► *Indikatív forrásigény: 5.900 millió Ft*

Ki- és beszállóhelyek, várakozási és tárolóhelyek kialakítása, szabályozás megalkotása.

>> Fotó: Polinszky Tibor

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK:

- Turisztikai Kerekasztal működtetése; monitoring funkciók és tájékoztatás fejlesztése;
- Szemléletformálás, kommunikáció: a főváros lakosainak edukálása a turizmus általuk sok esetben ismeretlen gazdasági, szociális, kulturális előnyeiről;
- A digitális turisztikai szolgáltatások további, ügyfélményt növelő fejlesztései;
- Együttműködés a Visit Hungaryval Budapest nemzetközi láthatóságának és belföldi vendégforgalmának növelése érdekében, valamint az adatalapú turizmusfejlesztés területén;
- Befektetésösztönzési és gazdasági menedzsment szervezeti háttér megerősítése, elemzési, tájékoztatói funkciók fejlesztése; kezdeményezés a várostársági szintű gazdasági tervezés elindítására (S3 módszertan), klaszterek létrejöttének ösztönzése és részvétel a városi célok és egyben versenyelőnnyel bíró területeken (pl. egészségipar, zöldgazdaság); angol nyelvű gazdasági információk elérésének bővítése;
- Mikrovállalkozások támogatása (mikrohitel, tanácsadás, mentorálás, együttműködés kerületi önkormányzatokkal és a BKIK-val);
- Mellékközpontok, üzletutcak revitalizációjában együttműködés, a gazdasági szektor bevonása, helyiséggazdálkodási eszközök alkalmazása;
- Együttműködés és koordináció az érintettekkel az éjszakai gazdaság működésének és a turisztikailag legfrekvenciáltabb belvárosi területek életminőségének összehangolására;
- A megfizethető lakhatás, az értékvédelmi és klímacélokkal összhangban foglalkoztatási, képzési program kezdeményezése, kivitelező KKV-k akkreditálása és kiejánlás, a releváns építőipari munkaerőhiány csökkentése érdekében, együttműködéssel (szerepvállalás éréklánc-fejlesztésben, klaszter-együttműködés kialakításában), innováció ösztönzése és támogatása. Kulturális és kreatív stratégia kidolgozása - minimum középtávú időtartamra készülő szakmai anyag, amely előremutató célokat és alapelveket fektet le a kulturális és kreatív területtel kapcsolatba, segíti a Fővárosi Önkormányzat projektek tervezését;
- Digitalizáció erősítése – adatalapú döntések, tájékoztatás, előnyeinek kihasználása a kultúraközvetítésben, elérés növelésében, kényelmi szolgáltatások fejlesztésében;
- Kulturális szemléletformáló program kidolgozása: kulturális, művészeti, turisztikai tevékenységekkel kapcsolatos intézményi együttműködések alapuló, a társadalmi fenntarthatóság témáját megjelenítő program tervezése és legalább pilot-formátumú megvalósítása;
- Kulturális és kreatív stratégia kidolgozása, minimum középtávú időtartamra, amely előremutató célokat és alapelveket fektet le a kulturális és kreatív területtel kapcsolatos projektek tervezésének és megvalósításának támogatására;
- Fővárosi közművelődési intézmények „befogadó” szerepének erősítése (fővárosi célokhoz illeszkedő események, workshopok);
- Érdekérvényesítés a nemzeti kulturális, valamint nemzetközi turisztikai szereppel rendelkező, Budapesthez kötődő intézmények fejlesztése tárgyában (Iparművészeti Múzeum, Magyar Közlekedési és Műszaki Múzeum, Természettudományi Múzeum);
- Fenntartható Városi Logisztikai Terv: készítése a BKK Zrt-nél.

8. intézkedés: Komplex szemléletű városrehabilitáció megvalósítása

Városszerkezeti szempontból kiemelt helyszínek (csomópontok, tengelyek) megújítása a funkciók és területhasználat újragondolásával, az érintettek bevonásával, a különböző ágazati szempontok összehangolásával. Az intézkedés kiterjed a jelentős fejlesztési potenciállal és/vagy átalakulással érintett fővárosi területek (jellemzően barnamezős területek) beruházási programfejlesztésére vagy abban való aktív részvételre, a fővárosi érdekek, a hosszú távú városfejlesztési célok érvényesítése érdekében. E mellett a kisebb léptékű, de több ágazati szempont együttes kezelését igénylő beavatkozások ösztönzése, szakmai támogatása (pl. egészséges utcák; üzletutcák megújítása), minta értékű pilot projektek elindítása a Fővárosi Önkormányzat részvételével, illetve az értékvédelem, akadálymentesítés és zöldfelület-növelés horizontális szempontként történő érvényesítését támogató, nem projekt jellegű intézkedések megvalósítása.

KULCSINDIKÁTOR

- Egészséges utca módszertan szerint megújított utcák hossza (km)
- Komplex módon megújított fővárosi fasorok hossza (m)
- Komplex módon megújított fővárosi közterületek nagysága (m²)

Indikatív forrásigény:

I. ütem /
minimum
(S) **39**
milliárd Ft

Adaptív (M) **100**
milliárd Ft

Ambiciózus
(L) **119**
milliárd Ft

FINANSZÍROZÁS

- Operatív programok (TOP Plusz); saját forrás, közvetlen elérhető uniós források (Horizont Európa program), állami forrás

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összességé	Kapcsolódás a középtávú célokhoz	Kapcsolat erőssége
▪ barnamezős területeken lakásépítés, ezen belül a megfizethető bérlakásállomány növelése	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●●○
▪ az aktív életmód támogatása a közterületek átalakításával a kerékpározás, gyaloglás feltételeinek javításával, ▪ akadálymentesítés, inkluzív zöld és rekreációs területek ▪ egészségkárosító kockázatok csökkentése (levegő-minőség javítása zajterhelés és hőszigetelhetőség csökkentése)	2. Egészség és gondoskodás	●●○
▪ közterületek újraosztásával a gyalogos-és kerékpáros közlekedés felületeinek, a zöldfelületek növelésével, fásítással a zöld hálózatok kiterjesztése ▪ PED mintaprojektek elindítása	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●●●
▪ városszerkezeti kiemelt közterületek és zöldfelületi rendszereik minőségi megújítása, a közterületek komfortját növelő integrált beavatkozások ▪ városszövethoz illeszkedő barnamezős fejlesztések ▪ értékvédelem kiemelt kezelése, jogi és finanszírozási eszközök	4. Értéktörző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	●●●
▪ együttműködés a magánszektorral a barnamezős területek, üresen álló ingatlanok fejlesztése érdekében vonzó üzleti és turisztikai környezet	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●○○
▪ proaktivitás és együttműködés a barnamezős területek fejlesztési programjainak kialakításában, mintaprojektek kidolgozása, indítása ▪ közszolgáltatók közötti együttműködés növelése a stratégiai helyszínek fenntartása érdekében	6. Városkormányzás	●●○

8.1. BELVÁROSI DUNA-PARTOK MEGÚJÍTÁSA

A belvárosi rakpartok gyalogos-kerékpáros végigjárhatóságának biztosítása, a kapcsolódó terek rendezése, egységes arculattal rendelkező, a kapcsolódást biztosító közterülethálózat kialakítása, valamint a rakpartoknak a világörökség részét képező épített értékeinek megőrzése. Közterületek újrafelosztása a gyalogos-kerékpáros és zöldfelületek növelése, reprezentatív rakparti szakasz kialakítása, valamint a forgalomcsillapítás megvalósításához szükséges infrastrukturális átalakítások teljeskörű megtervezése a kapcsolódó Széchenyi István tér és Széchenyi rakpart fejlesztéséhez és a Széchenyi Lánchíd felújításához illeszkedő módon. A teljes körű műszaki és műemlékvédelmi felújítása mellett a hídfőben lévő gyalogos aluljárók kiszélesítése, a hídfők lépcsőinek átépítése, hídon lévő közművek kiváltása és átcsoportosítás, új LED technológiás közvilágítás kiépítése.

A pesti alsó rakpart közterületi megújításán belül a Salkaházi Sára rakpart és Közraktár utca megújítása állami hatáskörben tervezett, a megvalósítás után az üzemeltetése a Fővárosi Önkormányzat hatáskörébe kerül.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

RAK-PARK - Komplex klímaadaptációs és közterület-megújítási program • Indikatív forrásigény: 19.500 millió Ft (TOP Plusz)	A pesti belvárosi Duna-part Kossuth tér – Fővám tér (Havas utca) közötti szakaszának megújítása. 3 pályázat/részprojekt: Antall József rakpart; Erzsébet híd alatti szakasz Jane Haining rakpart. Tervezett befejezés: 2029.
---	---

További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások

Duna-Buda • Indikatív forrásigény: 11.500 millió Ft	Budai felső rakpart közterületeinek rendezése: Fő utca és teresedései, Felhévíz, Bem József tér megújítása több szakaszban.
Pesti alsó rakpart közterületi megújítása • (állami projekt)	Pesti alsó rakpart közterületi megújítása: Salkaházi Sára rakpart és Közraktár utca megújítása.
Clark Ádám tér megújítása • Indikatív forrásigény: 4.500 millió Ft A projekt csak állami forrásbiztosítás mellett valósítható meg.	Clark Ádám tér és Duna-parthoz kapcsolódó egyéb közterek komplex megújítása.

8.2. EMBLEMATIKUS BUDAPESTI TENGELYEK

Budapest legfontosabb sugárútjainak, körútjának és a találkozási tereinek revitalizációja, zöldfelületeinek és fasorainak megújítása, a városszövetben betöltött szerepük helyreállítása.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Nagykörút Komplex megújítása – I. ütem bringasztráda • Indikatív forrásigény: 4.500 millió Ft (TOP Plusz)	Belső városrész kerékpárosbarát fejlesztése komplex szemlélettel, a körút minőségi és gyalogosbarát megújításával, a körúton közlekedők számára a kellemes térérzet megteremtésével, a meglévő és megújítandó fasorok életterének kedvezőbbé tételével, emellett pedig a közterületi zöldfelületek minőségi és mennyiségi javításával. Tervezett befejezés: 2029. További ütemek forrás függvényében.
---	---

További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások

Kossuth-Rákóczi tengely komplex megújítása 2 ütemben • Indikatív forrásigény: 10.000 millió Ft	I. ütem – buszfolyosó kialakítása, villamosvonal vizsgálata . II. ütem – önálló kerékpáros infrastruktúra Március 15. tér és Baross tér között, a tengely komplex megújítása, szélesebb gyalogos felületek biztosítása új fasorok ültetése, közműkiváltások.
Andrássy úti zöldsétány • Indikatív forrásigény: 1.700 millió Ft	Zöldfelületek és közterületek gyalogosbarát megújítása több ütemben.
Üllői út megújítása • Indikatív forrásigény: 11.100 millió Ft	Népliget felüljáró leromlott állapotának rendezése, a Könyves Kálmán körúti csomópont humanizálása. Az Üllői út keresztszetszeti felülvizsgálata, a zöldfelületek növelése és a kerékpáros közlekedés lehetőségeinek megteremtése, bringasztráda építése a Kálvin tér és a Határ út között, összhangban a kapcsolódó állami beruházások (Multicsarnok, Népliget vasúti állomás) megvalósításával.

8.3. VONZÓ KÖZTERÜLETEK, EGÉSZSÉGES UTCÁK

A települési környezet állapotának, élhetőségének javítása, károsanyag és zajkibocsátás csökkentése a forgalom korlátozásával; közterületek humanizálása használatának újraosztásával, a zöld hálózati hiányok pótlásával. A program célja olyan értéktérmet beavatkozások megvalósítása, amelyek újrafogalmazzák az utca definícióját, a közlekedési felületek újraosztása révén lehetőséghez jut a zöld és a közterületi funkciók látványos megjelenítése. Ezekkel a beavatkozásokkal javul a városi életminőség, csökken a városi hősziget-hatás, javul az utcák, az oda nyíló lakások, intézmények klimatikus állapota, mindezt a fenntarthatóság módszertanával megvalósítva. Fontos az útfelújítási éves programmal történő összehangolása. Az egészséges környezet kialakításának fontos eleme a településtisztasági eszközállomány fejlesztése, ez által egészségesebb, tisztább és rendezettebb környezet megteremtése és fenntartása.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Városháza tömb ▶ Indikatív forrásigény: 7.000 millió Ft	Városháza park és a Városháza földszinti helységeinek megnyitása. Tervezetten 2027-2028-ban induló kivitelezés. Merlin színház épületének akadálymentesítése.
Fasor rekonstrukciós és egyéb vonalas zöldinfrastruktúra-fejlesztési program ▶ Indikatív forrásigény: 3.000 millió Ft	Közterületi fasorrekonstrukciós terv kidolgozása és folyamatos megvalósítása, amely éves ütemezésben tartalmazza a helyszíneket és a minőségi célkitűzéseket, továbbá a korszerű és tervezett műszaki előkészítés tervezett költségeit is.
Tiszta Közterületek Programja ▶ Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt	A mintegy 9000 db. elavult közterületi hulladékgyűjtő fokozatos lecserélése, valamint a szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságának növelése érdekében a jelentős forgalommal érintett, elsősorban belvárosi közterületeken szelektív gyűjtőedények kihelyezése, különös tekintettel a visszaváltható göngyölegek elkülöníthető gyűjtésére.
IX. ker., Mester utca felújítása ▶ Indikatív forrásigény: 2.500 millió Ft	A Mester utca Ferenc körút és Haller utca közötti szakaszának komplex felújítása a városi kötőtpályás közlekedés és a mikromobilitás prioritásával, forgalomcsillapítás, élhető közterületek biztosítása.
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Alacsony károsanyag kibocsátású övezetek (LEZ) bevezetése ▶ Indikatív forrásigény: 3.500 millió Ft	A belvárosi forgalomcsillapítás részeként a magas károsanyagkibocsátású járművek behajtásának korlátozása. Szabályozás kialakítása, kamerarendszer - ellenőrzés megszervezése.
VIII. ker., Orczy tér felújítása ▶ Indikatív forrásigény: 7.000 millió Ft	Orczy tér felújítása, nem használt villamosvágányok elbontása, zöldterületek növelése, közterületek burkolatcseréje, trolibuszforduló áthelyezése.
XXII. ker. Budafok, Városháza tér komplex megújítása ▶ Indikatív forrásigény: 4.100 millió Ft	XXII. kerület Városháza tér komplex megújítása: körforgalom, zöldfelületek, villamos peronok és végállomás akadálymentesítése.
Építészeti örökségvédelmi program ▶ Indikatív forrásigény: 5.000 millió Ft	Örökségvédelem (nemzeti emlék vagy helyi emlék) alatt álló épületek felújítására fordítható pályázat útján elnyerhető anyagi és szakmai támogatás önrővel rendelkező pályázók részére. Támogatható munkák elsődlegesen: homlokzatfelújítás, tetőfelújítás, függőfolyosófelújítás, különleges-, egyedi építészeti elem megújítása.

8.4. AKCIÓTERÜLETEKHEZ ÉS MINTAPROJEKTEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ELŐKÉSZÍTÉSI FELADATOK

A közép- és hosszú távú akcióterületeken keresztül a Fővárosi Önkormányzat aktív, kínálat-orientált várospolitikát kíván megvalósítani, ebben területenként különböző szintű szerepeket vállal: felméri a saját tulajdonával érintett területeket fejlesztési szempontból, beruházási programot dolgoz ki, menedzseli az értékesítést/partnerségi együttműködést a megvalósítás érdekében. A városszerkezetiileg meghatározó jelentőségű, több kerületet érintő (területileg vagy hatásviselés szempontjából), összetett fejlesztésre alkalmas területek esetében proaktív módon vesz részt a hasznosításra vonatkozó koncepció kialakításában, keresi az érdekérvényesítés lehetőségeit a várospolitikai célok megvalósítása érdekében. E mellett kisebb léptékű területeken indít mintaprojekteket (Pozitív energiamérlegű városrészek, Új Európai Bauhaus-hoz illeszkedő fejlesztések stb.)

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Tervezési- program – I. ÜTEM

• *Indikatív forrásigény: 300 millió Ft*

A középtávú akcióterületekre vonatkozó, legalább koncepció szintű tervportfólió kidolgozása a további egyeztetésekhez/menedzselési folyamatok támogatására.

Mintaprojektek kidolgozása (PED, lakhatási mintaprojektek). Folyamatos feladat.

ASCEND projekt

• *Költségvetés: ≈200 millió Ft*
(Horizon Europe, BKK Zrt. és a Fővárosi Önkormányzat is részt vesz benne)

Az ASCEND projekt célja pozitív energiamérlegű városrészek kialakítása. Budapest mintaterülete a projektben a Megyeri út 45. szám alatti egykori iskola és környezete, a projekt keretében az épület lakáscélú funkcióváltásának előkészítésére kerül sor, illetve az épülethez kapcsolódó energetikai (napelemek), okos (buszmegállók, e-töltőpontok) és lakókörnyezeti (közterületek, zöldfelületek) fejlesztésére kerül sor pilot elemként. Tervezett befejezés 2027-ben.

REALLOCATE

• *Költségvetés: ≈260 millió Ft*
(Horizon Europe, BKK Zrt. és a Fővárosi Önkormányzat is részt vesz benne)

A projekt célja, hogy az utcákat befogadó, zöld, biztonságos és fenntartható városi terekké alakítsa át. A projekt lehetővé teszi a kutatók, mobilitási szakértők, várostervezők és helyi polgárok számára, hogy közösen tervezzék újra városainkat, gondolják újra, hogyan közlekedünk egyik helyről a másikra. Budapesten két mintaterület tervezése és részben kivitelezése történik meg (IV. kerület Megyeri út-Fóti út, VIII. kerület Baross utca egy szakasza). Tervezett befejezés 2027-ben.

>> Fotó: Polinszky Tibor

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK:

- ▶ Közlekedésfejlesztési projektek tervezése során a fasorok életterének védelme, az akadálymentes és biztonságos közlekedés feltételeinek biztosítása; valamint a csapadékvíz-megtartás, helyben tartás priorizálása;
- ▶ Városrehabilitációs és értékvédelmi útmutatók (pl. a történeti épületek energetikai korszerűsítésével kapcsolatban, nyílászáró felújítás; klímaberendezések, napelemek elhelyezési módjai) mintaprojektek bemutatásával a magánszektor számára;
- ▶ Örökségvédelem alatt álló épületek megelőző karbantartásával foglalkozó szolgáltatás létrehozásának elősegítése (a holland Monumentenwacht mintájára);
- ▶ Mesterterv útmutató kidolgozása városnegyed-szintű fejlesztési területekre és a központrendszer érintő beruházásokra, kezdeményező szerep a hatósági eljárásban a terv szerepének megerősítésére;
- ▶ Budapest épített és táji értékeinek megőrzését támogató szemléletformálás (események, kiadványok, tartalomfejlesztés az enbudapestem oldalon, városi séták, gamifikáció ösztönzése a szolgáltatói oldalon; civil kezdeményezések ösztönzése, támogatása – pl. Budapest 100, együttműködések kialakítása a civil szektor és az örökségvédelmi szakemberek között). Mintaprojektek elindítása értékvédelmi szemlélet integrálásával, pl. funkcióváltó épületek esetében interdiszciplináris szemlélettel (pl. Új Európai Bauhaus /NEB) a zöld átállás, a közösségek megerősítése és kulturális értékteremtés az inkluzív és esztétikai alapelvekkel összhangban. Önálló, a főváros épített örökségével foglalkozó közösségi média platform létrehozása és működtetése;
- ▶ Helyi védettség alatt álló épületek felújításának elismerése, ösztönzései (Nívó díj);
- ▶ Köztéri Művészeti Koncepció alapvetéseinek középtávú megvalósítása;
- ▶ Egészséges utcák – módszertani disszemináció, jó gyakorlatok megosztása, tanácsadás a közterületmegújítási, fejlesztési projekteken (többek között a folyamatban lévő TOP Plusz Egészséges utcák programban);
- ▶ Barnamezős területek talajállapot felmérése: fővárosi tulajdonú vagy vagyonkezelésben lévő, talajszennyezéssel érintett, illetve feltételezhetően érintett ingatlanokon a területek későbbi hasznosítása érdekében első lépésként szükséges a talaj szennyezettségének ütemezett felmérése a szükséges kármentesítések előkészítéseként,
- ▶ Monitoring rendszer és adatbázis fejlesztés – beruházások, értékvédelem (értékvédelmi feltáró munka), barnamezős-kataszter témakörökben;
- ▶ Köztisztaságot támogató célgépek folyamatos cseréje, korszerűsítése (környezetbarát, korszerű, alacsony károsanyag kibocsátású, illetve elektromos meghajtású eszközök beszerzése);
- ▶ Településtisztasággal kapcsolatos jogszabályok felülvizsgálata;
- ▶ Fejlesztések során az akadálymentesítés, inkluzív területhasználat szempontjainak érvényesítése;
- ▶ Településfejlesztési megállapodások normatív rendszerének kidolgozása; településrendezési szerződések előkészítésére, megkötésére, nyilvántartására és utánkövetésére vonatkozó egységes módszertan kialakítása.

9. intézkedés: Fenntartható mobilitási szolgáltatások biztosítása

Az intézkedés a közösségi közlekedés, valamint az aktív és mikromobilitás feltételeinek vonzóbbá tételére irányul, mely a közlekedésen belüli munkamegosztás arányának (modal split) javítása mellett a közlekedésből származó károsanyag kibocsátás csökkentését, az utazási élmény javítását és a hatékonyabb üzemeltetést egyaránt szolgálja. Kiemelt jelentőségű az agglomerációs forgalom utazási mód összetételének befolyásolása. A kerékpározás további térnyerése érdekében a városrészeket összekötő kerékpárforgalmi főhálózat töredékességének felszámolása, illetve a helyi jelentőségű közúthálózat egészének kerékpár-baráttá alakítása a feladat. Az intézkedés kiterjed a meglévő közösségi közlekedési infrastruktúra megújítására, az utasközpontú intermodális kapcsolatok fejlesztésére, korszerű, kényelmes, akadálymentes és alacsony kibocsátású járműállomány arányának növelésére és a karbantartáshoz szükséges háttér fejlesztésére. Az intézkedés tartalma összhangban van a vonatkozó ágazat tervvel (Budapesti Mobilitási Terv).

KULCSINDIKÁTOR

- 2030-ra a kerékpáros közlekedés aránya a közlekedési munkamegosztásban (utazások száma alapján számítva) 10%-ra (2017: 2%), a gyalogos mód 20%-ra (2017: 11%) emelkedjen, emellett a közösségi közlekedés elérje az 50%-ot (2017: 47%) és a személygépjármű forgalom pedig 20%-ra csökkenjen (2017: 40%)

Indikatív forrásigény:

I. ütem /
minimum
(S) **234**
milliárd Ft

Adaptív (M) **938**
milliárd Ft

FINANSZÍROZÁS

- Operatív programok (TOP Plusz, IKOP Plusz); Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF); saját forrás; közvetlen elérésű uniós források (többek között CEF)

Ambiciózus
(L) **1.852**
milliárd Ft

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összegzése	Kapcsolódás a középtávú célokhoz	Kapcsolat erőssége
- lakóterületeken kerékpározás feltételeinek javítása - a lakóterületek közösségi közlekedéssel való elérhetőségének növelése, az eljutási idők csökkentései	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●○○
az aktív és mikromobilitási beavatkozásokon keresztül az egészséges életmód támogatása; a járműpark korszerűsítésével, valamint a vonzóbb közösségi szolgáltatásokkal a levegőszennyezés és zajterhelés csökkentése, az ebből adódó betegségi kockázatok csökkentése; a fejlesztések során az akadálymentesítés integrálásával az egyenlő esélyű hozzáférés javítása; közlekedésbiztonságot növelő intézkedések	2. Egészség és gondoskodás	●●○
korszerűbb szolgáltatásokkal, és az elektrifikációt támogató beavatkozásokkal a kibocsátáscsökkentéshoz való hozzájárulás, jobb környezeti állapot (levegő, zaj, rezgés)	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●●○
- a közterületek komfortját és városképet javító integrált beavatkozások (megállóhelyek, integrált zöldfelületek) - értékvédelmi szempontok beépítése a felújítások során (pl. egyedi megállók Budán, kisköfalatti) és új fejlesztések esetén	4. Értéktörző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	●●○
- ingatlanfejlesztések és a közösségi közlekedési hálózat szinergiájának megteremtése, közlekedésorientált városfejlesztési elv érvényesítése - adatalapú szolgáltatástervezés a közösségi közlekedésben, együttműködve a gazdasági szektorral	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●●○
- városüzemeltetési területekkel összehangolt fejlesztések - érdekérvényesítés az állami hatáskörben megvalósuló projektek esetében	6. Városhatalmazás	●●○

9.1.FONÓDÓ VILLAMOSHÁLÓZAT

A villamoshálózat fejlesztése, az elszigetelt elemek összekötése, magas színvonalú, átszállásmentes szolgáltatások biztosítása.

A budai fonódó villamoshálózat Műegyetem rakparton tervezett eleme, illetve a 3-as villamosvonal északi meghosszabbítása (a Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa döntése értelmében) állami beruházás keretein belül épül, azonban megvalósítását követően valószínűsíthetően a Fővárosi Önkormányzat (illetve azon belül a BKK/BKV) kezelésébe kerül.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Újbuda – Újpest villamostengely Deák tér és Lehel tér közötti szakasz ▶ Indikatív forrásigény: 61.600 millió Ft (IKOP Plusz-ból előkészítés tervezett)	Új villamosvonal létesítése a Bajcsy-Zsilinszky úton és a Váci úton a Deák Ferenc tér és a Lehel tér között 4,4 km hosszban, 6 új megállóval.
Dél-pesti fonódó villamoshálózat II. ütem ▶ Indikatív forrásigény: 65.900 millió Ft (IKOP Plusz-ból előkészítés tervezett)	A 3-as villamos vonal déli meghosszabbítása Gubacsi út/Határ út végállomástól a Topánka utcán a Gubacsi hídig (Pesterzsébeti szakasz), kb. 3,2 km hosszban. A tervezett szakaszon 5 megálló és 1 új végállomás épül.
42-es villamos meghosszabbítása ▶ Indikatív forrásigény: 48.200 millió Ft (IKOP Plusz-ból előkészítés tervezett)	A meglévő 42-es villamos nyomvonalának meghosszabbítása a Tulipán utcai végállomásától a Havanna lakótelepen át a Gloriett lakótelepig a Margó Tivadar utcán keresztül kb. 5,4 km hosszban, 6 megállóval.
3-as villamos vonal északi meghosszabbítása ▶ Indikatív forrásigény: 40.000 millió Ft (állami projekt)	A villamosvonal meghosszabbítása a Nagy Lajos király útja felől a Kassai téren át észak felé (Angyalföld, Árpád híd) és Szegedi úti átkötés megépítése.
Budai fonódó villamoshálózat II. ütem, Műegyetem rakparti villamos ▶ Indikatív forrásigény: 38.000 millió Ft (állami projekt)	Budai fonódó villamos II. ütem - Gellért tér - Budafoki út közötti szakasz kiépítése.
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
2-es villamosvonal rekonstrukció ▶ Indikatív forrásigény: 22.000 millió Ft	A budapesti 2-es villamos vonal meglévő szakaszának korszerűsítése a Jászai Mari tér és Közvágóhíd között.
Külső Bécsi úti villamosvonal meghosszabbítása ▶ Indikatív forrásigény: 35.000 millió Ft	Külső Bécsi úti villamosvonal meghosszabbítása, Vörösvári út – Aranyvölgy szakasz. A beavatkozás tervezése tud elkezdődni középtávon forrás rendelkezésre állása esetén, a teljes beavatkozás indikatív forrásigénye csak az L forgatókönyv alatt jelenik meg.
Újpalota kötőpályás kapcsolatának kialakítása ▶ Indikatív forrásigény: 129.000 millió Ft	Villamosvonal kiépítése ütemezetten a Rákóczi - Thököly út tengelyen a belváros és Zugló között. Forrás rendelkezésre állása esetén Újpalotáig kiépítve. . A beavatkozás tervezése tud elkezdődni középtávon forrás rendelkezésre állása esetén, a teljes beavatkozás indikatív forrásigénye csak az L forgatókönyv alatt jelenik meg.

9.2. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS HÁLÓZATI FEJLESZTÉSE

A közösségi közlekedés hálózati fejlesztései, továbbá a kerékpáros közösségi közlekedési rendszer (MOL-Bubi) lefedettségének és járműállományának fejlesztése, a B+R kerékpártárolók bővítése.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

M1 Millenniumi földalatti vasút fejlesztése és meghosszabbítása ▶ Indikatív forrásigény: 125.000 millió Ft (IKOP Plusz-ból előkészítés tervezett, állami forrás Rákosrendező fejlesztési csomag keretében)	M1 metróvonal korszerűsítés és kétirányú meghosszabbítása a Vörösmarty tér-Vigadó tér (0,2 km) és a Mexikói út – Rákosrendező - Marcheggi híd (2,8 km) között. Felújításra és részlegesen akadálymentesítésre kerül az M1 metróvonal meglévő, 4 km hosszú szakasza. A Rákosrendező fejlesztési terület programjának részeként a az M1 meghosszabbítási projekt elem költségeinek felülvizsgálatát szükséges a műszaki tartalomnak megfelelően.
Trolibusz hálózat fejlesztése I. ütem ▶ Indikatív forrásigény: 17.100 millió Ft	Meglévő trolibuszhálózat fejlesztése hálózattal bővítéssel, áramellátás és felsővezeték kis léptékű kiépítésével. Felsővezeték a Kálvária tér – Népliget metró állomás nyomvonalon; a 83-as trolibuszvonallal meghosszabbítása a Liget térig; felsővezeték-építés a Mária utca – Kálvin tér szakaszon (vezetéképítés kb. 600 m); a 74-es és 82-es trolibuszvonallal összekötése (vezetéképítés kb. 350 m).
Kerékpáros közösségi közlekedési rendszer ▶ Indikatív forrásigény: 5.000 millió Ft	A MOL-Bubi szolgáltatási területének kiterjesztése. Közbringa-rendszer továbbfejlesztése, járműbeszerzések, szolgáltatási terület bővítése. A közbringák egy részének elektromos hajtással való felszerelése vagy párhuzamos elektromos rendszer indítása.
Közlekedési eszközváltás elősegítése ▶ Indikatív forrásigény: 2.500 millió	A Művelődési lehetőségek fejlesztése érdekében további B+R parkolók kiépítése, mikromobilitási pontok B+R parkolókkal a nagyobb csomópontokban. Forrás esetére a beavatkozás bővítése (indikatív forrásigény: 5.000 millió Ft).
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Trolibuszhálózat fejlesztése II. ütem ▶ Indikatív forrásigény: 65.900 millió Ft	Rákóczi út-Thököly úti buszviszonylatok trolivá alakítása járműbeszerzéssel; Kőbánya-Belváros-Óbuda új trolihálózat-infrastruktúra kialakítása, járműbeszerzéssel.
Trolibuszhálózat fejlesztése III. ütem ▶ Indikatív forrásigény: 64.000 millió Ft	Budai trolihálózat-fejlesztés az Istenhegyi úti és a Bimbó úti buszviszonylatcsoportok trolivá alakításával, járműbeszerzéssel, Kelet-pesti trolihálózat-fejlesztés a Jászberényi úti buszviszonylatcsoport egy részének trolivá alakításával, járműbeszerzéssel; Észak-pesti trolihálózat-fejlesztés a Reitter Ferenc utcai és az Árpád úti buszviszonylatcsoportok trolivá alakításával, járműbeszerzéssel.
Igényvezérelt közösségi közlekedési szolgáltatások fejlesztése ▶ Indikatív forrásigény: 1.800 millió Ft	Igényvezérelt közösségi közlekedési szolgáltatások fejlesztése, Telebusz.
Fogaskerekű vasút rekonstrukció és fejlesztés ▶ Indikatív forrásigény: 63.500 millió Ft (tervezetten állami projekt)	Fogaskerekű vasút (60-as villamos) korszerűsítés és meghosszabbítás kétirányban, a Széchenyi hegytől Normafaig, valamint Városmajortól Széll Kálmán térig, járműbeszerzés, 1 db prototípus és 7 db sorozatjármű.
Városi és elővárosi hajók és kiszolgáló létesítmények fejlesztésének előkészítése ▶ Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt	A fővárosi és az elővárosi vízi közösségi közlekedés (helyi és agglomerációs hajójáratok kialakítása) megvalósításához kapcsolódó előkészítés. A beavatkozás tervezése tud elkezdődni középtávon forrás rendelkezésre állása esetén.
M3 metróvonal északi meghosszabbítása ▶ Indikatív forrásigény: 179.400 millió Ft	M3 metróvonal meghosszabbítása Újpest-központtól Káposztásmegyérig, kapcsolódó beavatkozásokkal, járműbeszerzéssel, 8 darab új, 6 kocsi metrószerelvénnyel. A beavatkozás tervezése tud elkezdődni középtávon forrás rendelkezésre állása esetén, a teljes beavatkozás indikatív forrásigénye csak az L forgatókönyv alatt jelenik meg.

9.3. KORSZERŰ JÁRMŰPARK

A közösségi közlekedés meglévő járműállományának folyamatos megújítása, átállás az alacsony kibocsátású és elektronmos buszközlekedésre.	
I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások	
Villamos járműbeszerzés – III. ütem ▸ <i>Indikatív forrásigény: 54.200 millió</i>	51 db CAF szerelvény beszerzése.
Villamos járműbeszerzés – további ütemek ▸ <i>Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt</i>	IV. ütem – 23 db hosszú CAF villamos beszerzése. V. ütem – 65 db rövid villamos beszerzése (Ganz csere). VI. ütem – 50 db rövid villamos beszerzése (Hannoveri villamosok csereje). VII. ütem – az új villamosfejlesztések járműigényét kiszolgáló 50 db rövid villamos beszerzése.
Autóbusz járműpark fejlesztése ▸ <i>Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt</i>	300 darab új, legalább EURO 6 emissziós besorolású vagy alternatív meghajtású autóbusz forgalomba állítása.
Budapesti villamoshálózat járműparkjának fejlesztése ▸ <i>Indikatív forrásigény: 2.200 millió Ft</i>	A járművek rádiós váltóállító-berendezéssel történő felszerelése.
M1 Millenniumi földalatti vasút jármű fejlesztés ▸ <i>Indikatív forrásigény: 29.000 millió Ft (potenciális forrás: EIB hitel)</i>	Új, korszerű, nagyobb kapacitású járművek beszerzése (22 + 5 db szerelvény), járműtelep átalakítása.
Villamos járműtelepek fejlesztése ▸ <i>Indikatív forrásigény: 23.000 millió Ft</i>	Az 51 darab CAF villamos beszerzéshez kapcsolódó infrastruktúrafejlesztések (kocsiszínek, vonali infrastruktúra és áramellátás fejlesztése) a Száva, Angyalföld és Ferencváros kocsiszínek átépítése, fejlesztése, a villamos vonalak pálya és áramellátásának fejlesztése, végállomások, útátjárók, kitérők és lokális pálya átépítések.
Trolibusz járműtelepek fejlesztése ▸ <i>Indikatív forrásigény: 11.300 millió Ft</i>	A 2022-es trolibusz beszerzéshez (III. ütem) kapcsolódó infrastruktúra fejlesztés: Pongrác úti telephely áramátalakító létesítése, e-busz töltő bővíthetőséggel, valamint a környékbeli vonali áramellátás korszerűsítése.
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Trolibusz járműbeszerzés – IV. ütem ▸ <i>Indikatív forrásigény: 15.000 millió Ft</i>	40 db jármű beszerzése

9.4. BRINGASZTRÁDÁK, KERÉKPÁRUTAK

A városon belüli napi közlekedést, a rekreációt és a kerékpáros turizmust egyaránt szolgáló, magas szolgáltatási szintű útvonalak kialakítása a meglévő elemek korszerűsítésével és a hiányzó szakaszok kiépítésével. A fejlesztések magukban foglalják az EuroVelo 5-6 és 14-es szakaszának fejlesztését is. (Nagykörút bringasztráda projekt a 8. intézkedés alatt)	
I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek	
EuroVelo kerékpárutak fejlesztése ▸ <i>Indikatív forrásigény: 7.000 millió Ft</i>	EuroVelo 6 – Észak-pesti és Dél- budai szakasz. EuroVelo 6 - Közép-Buda, Közép-Pest, Dél-Pest - más projektekből kimaradt szakaszok. EuroVelo 14 – Rákospatak – BuBa kapcsolat.
Bringasztrádák, kerékpáros főhálózati elemek kialakítása ▸ <i>Indikatív forrásigény: 44.800 millió Ft</i>	Kelet-pesti bringasztrádák (B2, B9, B30). Dél-pesti és csepeli kerékpárforgalmi főhálózat és a B7 bringasztráda. Észak-pesti bringasztrádák (B1, B3, B4). Dél-budai kerékpárforgalmi főhálózat és a B4 bringasztráda. Hungária gyűrű (B20) bringasztráda.

Egybefüggő városrészek kerékpárosbarát fejlesztése - alaphálózat ▸ <i>Indikatív forrásigény: 3.000 millió Ft</i>	Budapest belső városrészeinek kerékpárosbarát fejlesztése.
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Dél-pesti zöldfolyósó és kerékpárút ▸ <i>Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt</i>	Csepelt, Soroksárt és XVIII. kerületet összekötő kerékpárút kialakítása.
Duna-hidak kerékpáros infrastruktúrájának kialakítása ▸ <i>Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt</i>	Erzsébet híd, Szabadság híd kerékpározhatóságának fejlesztése.
Budai körút bringasztráda ▸ <i>Indikatív forrásigény: 600 millió Ft</i>	Budai körút (B10) bringasztráda egyes szakaszainak kialakítása.
Észak-pesti kerékpárforgalmi főhálózat ▸ <i>Indikatív forrásigény: 16.000 millió Ft</i>	Egyes elemek kialakítása.
Észak-budai kerékpárforgalmi főhálózat ▸ <i>Indikatív forrásigény: 15.000 millió Ft</i>	Egyes elemek kialakítása.
Kelet-pesti kerékpárforgalmi főhálózat ▸ <i>Indikatív forrásigény: 26.000 millió Ft</i>	Egyes elemek kialakítása.

9.5.KÖZÚTHÁLÓZATI KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE ÉS REKONSTRUKCIÓJA

Városszerkezeti szempontból nagy jelentőségű közúthálózati elemek fejlesztése, műtárgyak megújítása vagy felújításuk előkészítése, Útfelújításokon belül korszerűsítések (szegélyek nagyobb méretű módosításával és / vagy keresztmetszeti funkcionális átrendezéssel járó felújítások), illetve nagyprojektek, ahol az infrastruktúra-elemekkel együtt a közterület is teljes szélességében megújul. Az M és L scenárió a nagyfelületű útfelújítás éves becsült beavatkozási igényét is tartalmazza nagyságrendileg.

A beavatkozások között szerepel a Ferihegyi gyorsforgalmi út felújítása és a Városliget közlekedésfejlesztésének megvalósítása is, amelyek állami beruházás keretében tervezettek, azonban a megvalósítást követően a létesítmények a Fővárosi Önkormányzat kezelésébe kerülnek.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Petőfi híd szerkezetének felújítása ▸ <i>Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt (korábbi költségbecslés: 24.700 millió Ft)</i>	A Petőfi híd szerkezetének teljes felújítása.
Flórián téri felüljáró szerkezetének felújítása ▸ <i>Indikatív forrásigény: 3.000 millió Ft (saját forrás)</i>	III. ker., Flórián téri felüljáró felújítása. 2025-ben kezdődő kivitelezés, tervezett befejezés 2026-ban.
Ferihegyi gyorsforgalmi út felújítása ▸ <i>(állami projekt)</i>	Budapest Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér közúti elérhetőségének javítása.
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Gubacsi közúti híd felújítása ▸ <i>Indikatív forrásigény: 16.900 millió Ft</i>	A Soroksári-Ráckevei Duna-ág felett átívelő, a XX. és XXI. kerületeket összekötő acélszerkezetű közúti híd felújítása, szükség esetén elbontása és új közúti híd építése, a villamos pálya kiépítése a felújított/új hídon a későbbi tervezett villamos átvetetéshez.
Csepeli gerincút (Teller Ede út) kialakítása II. ütem ▸ <i>Indikatív forrásigény: 32.300 millió Ft</i>	A Posztógyár utca – Salak út - Cseresznyefa utca között újonnan kiépülő útszakasz hossza 4400 méter. Csapadécsatorna és közvilágítás kiépítése.

Jelentősebb útfelújítások, fejlesztések ▶ Indikatív forrásigény: 5.000 millió Ft	XIV. ker. Nagy Lajos király útja, a Kassai tér – Bosnyák tér között.
Jelentősebb műtárgyfelújítások, fejlesztések ▶ Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt	VII-VIII. ker., Baross téri felüljáró humanizálása . X-XVII. kerület Keresztúri úti közúti felüljáró rekonstrukciója . Váralagút felújítása. Széchenyi téri villamos aluljáró felújítása. Óbudai-szigetre vezető K-híd felújítása. <i>A Városliget közlekedésfejlesztéseinek megvalósítása Magyar Állam hatáskörében valósul meg.</i>
Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok kialakítása a Duna szigeteivel ▶ Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt	A dunai mellékágakat átszelő gyalogos- és kerékpárhidak építése Óbudai Hajógyári szigeten, Molnár-szigeten.
Vasút területelválasztó hatásának oldása ▶ Indikatív forrásigény: Megvalósítás állami projektek részeként.	Közútfejlesztések a vasút területelválasztó hatásának oldására, településrészek közötti közlekedési kapcsolatok javítására az állami vasútfejlesztési projektek részeként..

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK:

- ▶ A fővárosi közlekedési rendszer fenntartható és kiszámítható normatív alapú finanszírozási kereteit meghatározó tanulmány elkészítése;
- ▶ Városi és elővárosi közlekedés összhangját biztosító regionális közlekedésszervező intézmény létrehozása;
- ▶ Automatizált járművek közlekedéséhez kapcsolódó feltételrendszer, a szükséges infrastrukturális feltételek meghatározása;
- ▶ Stratégiai tervezés: a budapesti közösségi közlekedés járműstratégiája és hálózati stratégiája; gyalogos- és kerékpárforgalmi hálózati terv és kapcsolódó IT fejlesztések (térinformatika, adatbázis, szolgáltatásmenedzsment);
- ▶ E-mobilitási koncepció alapján további beavatkozások meghatározása; a fővárosi e-töltő infrastruktúra fejlesztési és szabályozási környezetének kialakítása;
- ▶ A közösségi közlekedési járművek előnyben részesítése buszsávok, elkülönített közösségi közlekedési folyosók, buszöblök, buszfordulók, megállóhelyek kialakításával, illetve fejlesztésével. A jelzőlámpák összehangolása a közösségi közlekedési eszközökkel, úgy, hogy a csomópontokban a közösségi közlekedési járművek kapjanak elsőbbséget;
- ▶ Autómentes Szabadság híd;
- ▶ A város egészét egységesen kezelő közterület-gazdálkodási feltételeket kell teremteni, amelyek keretében a parkolás, várakozás, tárolás (a lakóhelyi, a P+R és a cél) egymásra építve, egy rendszerben kezelhető. Az egységes gazdálkodás keretében a szabályozási feltételeknek segíteniük kell a közterületi és közterületen kívüli parkolás funkcionális együttműködését, a P+R parkolás potenciáljának kihasználását, valamint a lakossági parkolás feltételeinek normativitását, a P+R parkolás esetén az agglomerációban is. A lakossági parkolás, mint a legnagyobb – a befolyásolás lehetősége alól ma kieső – keresleti szegmens szabályozása nélkül kívánatos parkoláspolitikai nem érvényesíthető;
- ▶ Egybefüggő városrészek kerékpározásbarát fejlesztése – alaphálózat; a teljes közúthálózat kerékpározásbaráttá tétele a közlekedésbiztonsági és forgalomcsillapítási tervben lefektetett alapelvek szerint; városrészek közúthálózatának kerékpárosbarát átalakítása, közlekedésbiztonság növelése; belső városrészek kerékpározásbarát fejlesztése; kerékpárszállítás lehetőségének bővítése a fővárosi kötöttpályás közösségi közlekedési járműveken; módváltási lehetőségek fejlesztése: mikromobilitási pontok, mobilitási pontok, mobilitási állomások, kerékpártámaszok kiépítése; lakóhelyi és célponti kerékpártárolás és -parkolás fejlesztése;
- ▶ Fővárosi szemléletformáló kampányok a fenntartható és biztonságos mobilitás népszerűsítésére.

10. intézkedés: Integrált zöld- és kékhálózat fejlesztése

A tervezett intézkedések a városi kék-zöld infrastruktúrák összehangolt fejlesztésére irányulnak, a környezetvédelem, az élőhelyek védelme, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és a zöldfelület fejlesztés integrált megközelítésével egy-egy projekten belül. A minőségi zöldfelületi ellátottság javítása érdekében kiemelt a biológiai sokféleség megővése, a természetközeli élőhelyek védelme, a városi erdősítési program folytatása. A zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése kiterjed az alulhasznosított területek bevonására, a nagy látogatóforgalmat bonyolító városi parkok megújítására. A hősziget-hatásnak legjobban kitett, belvárosi közterületek és a Duna-part humanizálása kiemelten fontos. A zöldfelületi fejlesztések integrálják a csapadékvíz helyben tartását, hasznosítását (pl. esőkertek), melynek eredményeként elöntések és villámárvizek esetén a kapacitáshiányos elvezető rendszer terhelése és az okozott kár mérsékelhető. A zöldfelületek védelmének megerősítése érdekében fontos a közműmentes zöldsávok biztosítása, meglévő fák fokozottabb védelme új technológiákkal, gyökérvédelemmel, védőcsövezéssel, közművek kiváltásával. A zöldfelületi célok elérése érdekében kiemelet szempont a közmű- és közlekedésfejlesztési projektek során a zöldfelületi szempontok erőteljes érvényesítése. A fejlesztések során az akadálymentesítés, valamint az inkluzív területhasználat szempontjainak érvényesítésére van szükség.

KULCSINDIKÁTOR

- A budapestiek közparkokkal kapcsolatos elégedettsége (százfokú skálán mért átlagpont 2024: 78)
- Helyi jelentőségű védett természeti területek nagysága (2024:1071 ha)

Indikatív forrásigény:

I. ütem / minimum (S)	9,9 milliárd Ft
Adaptív (M)	58 milliárd Ft
Ambiciózus (L)	90 milliárd Ft

FINANSZÍROZÁS

- Operatív programok (TOP Plusz, KEHOP Plusz); saját forrás, kerületi önkormányzati források, közvetlen elérésű uniós források (mintaprojektek a csapadékvíz-kezelés integrálásával)

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összességé	Kapcsolódás a középtávú célokhöz	Kapcsolat erőssége
új lakáscélú beruházásokhoz kapcsolódó zöldfelületi fejlesztések, megfelelő zöldterületi ellátottság biztosítása a lakókörnyezetben	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●○○
- aktív kikapcsolódás és egészséges életmód támogatása a zöldfelületi hálózat bővítésével - zöldfelületek hozzájárulása a városi levegőminőség javításához és a hőszén-dioxid okozta egészségügyi kockázatok csökkentéséhez	2. Egészség és gondoskodás	●●○
- zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése a kék-zöld infrastruktúra összehangolt bővítésével, zöldinfrastruktúra minőségi fejlesztésével - természetközeli élőhelyek és erdők védelme, rehabilitációja - kisvízfolyások revitalizációja	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●●●
közterületek minőségi megújítása részeként a zöldfelületi rendszer fejlesztése, Duna-part zöldhálózati szerepének erősítése	4. Értéktörző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	●●○
- ingatlanfejlesztésekhez kapcsolódó zöldfelületi fejlesztések - vonzó üzleti és turisztikai környezet - innovatív zöldfelületi megoldások ösztönzése	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●○○
- aktív lakossági és civil részvétel a zöldfelületi fejlesztésekben - zöldfelület fejlesztésre pályázati alapok működtetése	6. Városhatalmazás	●○○

10.1. DUNAI ZÖLD FOLYOSÓ

Az árvízvédelmi feladatokkal összehangoltan a Duna természeti adottságainak szem előtt tartásával cél a part menti területek közcélú hasznosításának, zöldhálózati szerepének erősítése, amelynek alapfeltétele a part elérhetőségének biztosítása és a meglévő, több helyen kimondottan értékes parti vegetáció, galériaerdő védelme.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Római-part közparki és természeti rehabilitációja, a galériaerdők és vízparti rekreációs területek védelme
 ▶ Indikatív forrásigény: 1.500 millió Ft

Az árvízvédelmi feladatokkal összehangoltan a terület átfogó rekreációs célú fejlesztése, a természetközeli jelleg megtartása, a zöldfelületek minőségi és mennyiségi növelése a galériaerdők és a vízparti rekreációs területek védelme mellett. Forrás rendelkezésre állása esetén indítható az árvízvédelmi beavatkozásokkal összehangoltan.

Óbudai-sziget rekreációs célú és karaktermegőrző fejlesztése
 ▶ Indikatív forrásigény: 1.000 millió Ft

A növényállomány ütemezett megújítása, a talajkutas öntözőhálózat kiépítése, az ökológus, biodiverzitást növelő zöldfelületi fejlesztések, a leromlott parki utak rekonstrukciója és a lakossági környezettudatosságot erősítő projektek megvalósítása.

További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások

Gázgyári Duna-part közparki és természeti rehabilitációja
 ▶ Indikatív forrásigény: 1.500 millió Ft

A zöldfelületek minőségi és mennyiségi növelése. A fejlesztési lehetőségek között szerepel a parti sétány és a kerékpáros infrastruktúra folytatása az Aranyhegyi-patak és az Almási Balogh Lóránd utca között. A szükséges kármentesítési feladatok megvalósításának elkezdése a megtörtént átfogó tényfeltárás alapján, érdekképviselővel.

10.2 VÁROSI PARKOK

A Pesti városi parkok láncolatának és a Budai parktengely elemeinek védelme, megújítása, fejlesztése, a tengelyek zöldfelületi elemei közötti kohézió erősítése, valamint az egyes városi parkok és a kapcsolódó közcélú intézmények közötti funkcionális kapcsolatok fejlesztése.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Népliget megújítása I. ütem
 ▶ Indikatív forrásigény: 2.500 millió Ft
 (KEHOP Plusz, mint lehetséges forrás)

A Népliget intézkedési terv alapján a park rendezettségét, látogatottságának növelését célzó beavatkozások továbbá előkészítése és megkezdése a park átfogó megújításának.

Budai parktengely megújítása: Gellért-hegy zöldfelületei
 ▶ Indikatív forrásigény: 1.500 millió Ft

A meglévő értékek védelme mellett a rekreációs funkciók erősítése, a parki infrastruktúra-hálózat megújítása. Az országos jelentőségű természetvédelmi terület hiányzó kezelési tervének elkészítéséig keretszerződés az értékes élőhelyeken történő fenntartási és rehabilitációs alapelvek rögzítése érdekében. Tervezetten 2028 év végéig megvalósítva a kapcsolódó állami beruházások miatt).

Budai parktengely megújítása: Vérmező
 ▶ Indikatív forrásigény: 500 millió Ft
 (kerületi önkormányzattal együttműködés a finanszírozásban)

A Vérmező rekreációs funkcióinak a lakossági igényekhez igazodó újragondolása, vonzerejének növelése.

Margitsziget megújításának folytatása
 ▶ Indikatív forrásigény: 500 millió Ft

Az egykori Margitszigeti Nemzeti Tenisz Versenyközpont elzárt területének integrálása és helyén természetközeli parkrész kialakítása. Művészettánc, HM Tenisztelep és a Napközis Tábor területének megújítása. A belső, gyalogos úthálózat fejlesztése, talajvízkutas öntözés lehetőség szerinti megvalósítása. Tervezetten 2027 év végéig megvalósítva.

További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Rákosrendező park ütemezett megvalósítása ▶ <i>Indikatív forrásigény: a mesterterv alapján kerül meghatározásra</i>	A legalább 25 hektár kiterjedésű Rákosrendező városi park ütemezett megvalósítása az előkészítési folyamatok (pl. kármentesítési feladatok, hulladékelszállítás, vasúti területek rendezése, nemzetközi tervpályázat, mesterterv készítése stb.) lezárását követően indítható. A park területének rendbetétele után a park előfásítása (meglévő állományok átalakítása), a terület átmeneti zöldfelületi hasznosítása, majd végleges park ütemezett megvalósítása megkezdődhet. A park teljes kialakítása középtávon túlnyúló feladatként jelentkezik.
Népliget megújítása – II. Ütem ▶ <i>Indikatív forrásigény: 30.000 millió Ft</i>	A Népliget átfogó közparki megújítása az örökségvédelmi, zöldfelületvédelmi szempontok figyelembevételével, a Népliget Stratégiai Tervben meghatározott jövőkép, valamint a tájépítészeti ötletpályázat tapasztalatai alapján kialakított térszerkezeti jövőkép figyelembevételével. A projekt keretében az egykori Főkert telephely megszüntetése és új helyszínen történő kialakítása.
Budai parktengely megújítása: Városmajor ▶ <i>Indikatív forrásigény: 1.500 millió Ft</i>	Rekreációs funkcióinak a lakossági igényekhez igazodó újragondolása, vonzerejének növelése.
Terebesi-parkerdő fejlesztése ▶ <i>Indikatív forrásigény: 1.000 millió Ft</i>	A jelenleg alulhasznosított területen cél egy új, összvárosi jelentőségű parkerdő kialakítása a meglévő értékek védelme mellett, az erdőállomány ökológiai szemléletű fejlesztésével, rekreációs funkciók erősítésével.
Flórián tér közparki megújítás ▶ <i>Indikatív forrásigény: 1.000 millió Ft</i>	Az elkészült koncepcióterv alapján zöldfelületi és rekreációs fejlesztés megvalósítása.
Aquincumi park kialakítása ▶ <i>Indikatív forrásigény: 1.000 millió Ft</i>	Aranyhegyi-patak déli oldalán kb. 8 ha-os új, extenzív kialakítású közpark létesítése.
Hosszúréti park kialakítása ▶ <i>Indikatív forrásigény: 2.000 millió Ft</i>	Gazdagréti lakótelep déli szegélyén kb. 14 ha-os új, extenzív kialakítású közpark létesítése.

10.3. TERMÉSZETKÖZELI TERÜLETEK

Helyi jelentőségű természetvédelmi területek rehabilitációja, természetközeli élőhelyek ökológiai állapotának javítása, helyi védelem alatt álló természeti területek kiterjedésének bővítése. A fővárosi TSZT-ben erdő besorolása, de nem fásított területek termőhely-feltáró alkalmassági vizsgálata, az alkalmas területekre erdőtelepítési terv kidolgozása, majd tervszerű erdőtelepítések megkezdése. Meglévő erdőterületek természetességének javítása. Kisvízfolyások revitalizációjának és kapcsolódó zöldfelületek fejlesztésének ütemezett megvalósítása.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Life Biodiverse City ▶ <i>Költségvetés: 1.400 millió Ft (LIFE programból támogatva)</i>	Helyi jelentőségű természetvédelmi területek rehabilitációja a főváros által elnyert LIFE projekt keretén belül: Mocsárosdűlő, Tétényi-fennsík, Kőérberki szikes rét és az Órmezői szikes rét területén. Órmezői szikes rét védetté nyilvánítása. Folyamatban lévő projekt, tervezett befejezés: 2031.
Erdőrekonstrukciós Program – 2026-2029 ▶ <i>Indikatív forrásigény: 1.000 millió Ft (KEHOP Plusz, mint potenciális forrás)</i>	A fővárosi tulajdonú ingatlanokon a tervszerű erdőtelepítések, meglévő erdőterületek rehabilitációja, idegenhonos fajok fokozatos cseréje honos fafajokra. Beavatkozási helyszínek: Farkas-erdő, Flotilla-erdő, Káposztásmegyeri-erdő (IV. kerület); Nagylegelő-erdő (XVII. kerület); Gubacspusztai-erdő (XX. kerület). További ütemek megvalósítása 2029 - 2034-es időszakban.
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Merzse-mocsár természetvédelmi célú fejlesztése ▶ <i>Indikatív forrásigény: 500 millió Ft</i>	Helyi jelentőségű védett természeti terület bővítése, vízutánpótlás megoldása.

Felsőrákosi-rétek rehabilitációja ▶ Indikatív forrásigény: 500 millió Ft	A helyi jelentőségű természetvédelmi terület élőhelyrekonstrukciója, valamint az ex lege lápok vízutánpótlásának biztosítása, a vízborítottság időtartamának növelése.
Kisvízfolyások revitalizációja ▶ Indikatív forrásigény: 8.000 millió Ft	A kisvízfolyások ökológiai funkciójának javítása (vizes élőhelyek revitalizációja), a vízfolyások menti területek összehangolt ökológiai és rekreációs megújítása. Beavatkozási területek: Rákos-patak, Szilas-patak, Hosszúréti-patak (tórendszer). A beavatkozások komplex szemlélettel valósulnak meg, magukban foglalják a kisvízfolyások mentén a gyalogos - kerékpáros közlekedési folyosók kialakítását (zöld utak).

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK:

- ▶ A zöld-kék infrastruktúra egészére kiterjedő digitális kataszter létrehozása: a FŐKERT BP Fatár kiterjesztése a még hiányzó kerületekre, illetve a jelentős zöldfelületeket fenntartó fővárosi cégekre (BTI, BGYH, FÁNK, Vízművek);
- ▶ A helyi természetvédelmi területek kiterjesztésének lehetősége (új védett természeti területek kijelölése a védelemre érdemes természetközeli területeken, esetleg meglévő területi bővítése) folyamatos vizsgálat tárgyát kell, hogy képezze továbbra is;
- ▶ Az élővilágra káros indokolatlan fényszennyezés kiküszöbölését célzó szabályozás, illetve díszkivilágítás kialakítása szükséges;
- ▶ A zöldfelületek – különösen a játszóterek – megújításánál kiemelten szükséges érvényesíteni az akadálymentesség, közterületi szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítását;
- ▶ Fővárosi koordináció és együttműködési lehetőségek keresése a városi patakok revitalizációjának, a tervezett erdőtelepítések ütemezett megvalósítása érdekében a gazdasági szereplőkkel (CSR tevékenységek ösztönzése) és erdőgazdálkodókkal (együttműködési megállapodás a Pilis Parkerdő Zrt.-vel);
- ▶ Észak-Csepeli városi park kialakítása érdekében fővárosi együttműködés és érdekképviselés;
- ▶ Városliget parkterületének megújítása, a meg nem valósult projektelemek felülvizsgálata érdekében fővárosi együttműködés és érdekképviselés;
- ▶ A Népsziget rekreációs fejlesztése érdekében együttműködés a IV. és XIII. kerületi önkormányzatokkal;
- ▶ A Kelenföldi Duna-parti zöldfolyosó kialakítása érdekében koordináló szerep, együttműködés a XI. kerületi önkormányzattal és egyéb érintett szereplőkkel;
- ▶ A helyi lakosság és a földtulajdonosok szemléletformálása és informálása az erdőtelepítés jelentőségéről és előnyeiről, illetve az érhető támogatási lehetőségekről [Közös Agrárpolitika (KAP) támogatásai a meglévő erdők fenntartásához és erdőtelepítésekhez];
- ▶ A X. kerület Főkert Keresztúri telephelyének revitalizációja. Ennek részeként közcélú zöldfelület, kertészeti áruda, faiskola, tankertek, valamint a kertészeti oktatást és kutatás-fejlesztést szolgáló gyakorlati képzőhely létesítése tervezett, partnerségben a kertészeti szakiskolákkal, a Magyar Agrár és Élettudományi Egyetemmel (MATE).

11. intézkedés: Energetikai átállás és körforgásos gazdaság szerepének növelése

Az épületek energetikai felújításának felgyorsítása érdekében a Fővárosi Önkormányzat hatáskörében (intézmények, gazdasági szervezetek, önkormányzati tulajdonú lakásportfólió) folytatódnak az épületenergetikai felújítások, a megújuló energia alkalmazásának kiterjesztése, az energiafelhasználást csökkentő technológiai fejlesztések növelése, valamint a szemléletformálást támogató beavatkozások megvalósítása a városüzemeltetés területein. A Fővárosi Önkormányzat missziója, hogy felgyorsítsa, katalizálja a lakáscélú ingatlanok energiahatékonysági megújítását a finanszírozási és szolgáltatási háttér megerősítésével a Budapesti Klímaügynökség szervezeti háttérével. Az intézkedés keretében folytatódik a távhőrendszer fejlesztése az egészséges városi környezet érdekében, a megújuló energia hasznosítási arányának növelésével, illetve az energiahatékonyság növelése a városüzemeltetési területek összekapcsolásával (pl. hulladékhő hasznosítása; hulladékból nyert energia). Folytatódik a közvilágítási lámpatestek korszerűsítése. A Fővárosi Önkormányzat elkötelezett a körforgásos gazdálkodás megteremtésében, valamint abban, hogy a hulladékok tudatos szervezésével és a hulladékfeldolgozási, hasznosítási folyamatok menedzselésével az új koncessziós módosi modell mellett csökkenjen a hulladéktermelés, növekedjen az újrahasználat és újrahasznosítás aránya. A megvalósításban a portfólióba tartozó közszolgáltató cégek szakmai partnerként működnek közre.

KULCSINDIKÁTOR

- ▶ Fővárosi hatáskörben elért ÜHG-kibocsátás csökkentés (tCO₂)
- ▶ A távhőhálózatra kiadott hőmennyiség megújuló energiaforrás részaránya (%)
- ▶ Értékesített távhőhő fajlagos CO₂ kibocsátása (t/MWh)
- ▶ Főváros területén gyűjtött települési hulladék hasznosítási aránya (2023: 20%)

Indikatív forrásigény:

I. ütem /
minimum
(S) **53**
milliárd Ft

FINANSZÍROZÁS

- ▶ Operatív programok (2021-2027 között: TOP Plusz, KEHOP Plusz); saját forrás, közvetlen elérésű uniós források (kiemelten az Horizont Európa program), a 100 Klímasemleges és Okos Város Küldetéshez kapcsolódóan; hitel; kerületi önkormányzati források (energiahatékonysági alap kialakításában); Modernizációs Alap

Adaptív (M) **174**
milliárd Ft

Ambiciózus
(L) **1.160**
milliárd Ft

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összegzése	Kapcsolódás a középtávú célokhoz	Kapcsolat erőssége
▶ lakhatás megfizethetőségének javítása az energiahatékonyság javításával	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	●●○
▶ az energiaszegénység csökkentése; egészségkárosító hatások (pl. vizesedés) megszüntetése a mélyfelújításokkal; légszennyezés csökkentése a szilárd tüzelőanyagok kiváltásával	2. Egészség és gondoskodás	●●○
▶ fejlesztések az energiahatékonyság, megújuló energia, energiaközösségek területén és a távhőszektorban	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●●●
▶ hulladékgazdálkodás fejlesztése		
▶ átalakuló barnamezős területeken nulla vagy pozitív energiamérlegű negyedek kialakítása, adaptációs és mitigációs szempontok érvényesítése az építészetben, tájépítészetben.	4. Értéktörző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	●○○
▶ ingatlanfejlesztések számára a távhő-kapcsolódás biztosítása	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●●○
▶ hőpiac biztosítása (távhő) a piaci szolgáltatók számára, hulladékhő hasznosításban együttműködés a piaci szereplőkkel		
▶ új szervezeti és finanszírozási modellek, együttműködés a magánszektorral, pénzintézetekkel	6. Városkormányzás	●○○

11.1. ENERGIAHATÉKONY ÉPÜLETEK ÉS VILÁGÍTÁS

A budapesti épületállomány energetikai minőségét javítani kell, csökkentve az üzemeltetéséhez szükséges energiaigényt. Cél egy alacsony fűtési- és hűtési energiaigényű, energiahatékony épületállomány, ami az ÜHG-kibocsátás mérséklődése mellett a légszennyezés csökkentését is eredményezi. Ez elsősorban a lakóépületek és fővárosi intézmények, közszolgáltató cégek létesítményeinek hőszigetelésével, nyílászárócserékkel, a fűtési rendszerek korszerűsítésével, szabályozhatóvá tételével, passzív épülethűtési módok preferálásával, megújuló energiaforrások hasznosításával érhető el. Az intézkedés keretében tervezett a fővárosi közvilágítási hálózat energiatakarékos fényforrásokkal történő korszerűsítésének folytatása.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Lakossági energiahatékonyság javítása – I. ütem • <i>Indikatív forrásigény: 14.500 millió Ft (ebből tervezetten 2,5 milliárd Ft saját forrás, további tervezett forrásbevonás: hitel; kerületi önkormányzatok, kedvezményezett önéreje)</i>	Iparosított technológiával épült lakóépületek energiahatékonyági felújításának támogatása pénzügyi eszközökkel (vissza- és vissza nem térítendő támogatás kombinációja) és kapcsolódó szolgáltatásokkal, melyek a 100 klímasemleges város kezdeményezés Budapest CARES pilot projektje keretében kerülnek kialakításra 2025 végéig. Finanszírozás rendelkezésre állása esetén a program jelentős kiterjesztése tervezett tartalmilag (épülettípusok) és finanszírozási keretét tekintve 2034-ig, L forgatókönyv indikatív kerete 964 milliárd Ft).
Szilárd tüzelésű háztartások átállítása, energiaszegénység enyhítése • <i>Indikatív forrásigény: 1.000 millió Ft (TOP Plusz)</i>	Fűtőkorszerűsítés, hőszigetelés és a megújuló energiaforrások használatának támogatása és szemléletformálási, edukációs tevékenység a szilárd tüzelőanyaggal fűtő, energiaszegénységben élő háztartások számára. Tervezett befejezés: 2029.
Fővárosi intézmények épületenergetikai fejlesztései – 2026-2029 • <i>Indikatív forrásigény: .5.000 millió Ft (potenciális forrás. KEHOP Plusz)</i>	A szociális, kulturális- és sport célokat szolgáló fővárosi létesítmények épületenergetikai korszerűsítése. További hasonló beavatkozások/projektek források függvényében indíthatók a 2029-2034-es időszakban.
Épületenergetikai fejlesztések a fővárosi tulajdonú gazdasági szervezeteknél – 2026-2029 • <i>Indikatív forrásigény: .10.000 millió Ft (potenciális forrás. KEHOP Plusz)</i>	Közszolgáltató társaságoknál energiahatékonyági fejlesztések a telephelyeken, illetve megújuló energia kapacitások kiépítése; biogáz hasznosítás. További hasonló beavatkozások/projektek források függvényében indíthatók a 2029-2034-es időszakban.
Önkormányzati lakóépületek épületenergetikai fejlesztései I. ütem • <i>Indikatív forrásigény: .2.600 millió Ft</i>	A Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló portfólió energiahatékonyági megújítása, I. ütemben 5 db nyugdíjasgház komplex energetikai rekonstrukciója. További hasonló beavatkozások/projektek források függvényében indíthatók 2034-ig.
LED lámpatestek cseréje és kapcsolódó smart fejlesztések I. ütem • <i>Indikatív forrásigény: 7.000 millió Ft</i>	Az amortizált és műszakilag is korszerűtlennek tekinthető, nagy energiafogyasztású és magas üzemeltetési költségű közvilágítási lámpatestek cseréje. Beavatkozások/projektek források függvényében folytatódnak 2034-ig.
Solar4CE-Cities • <i>Költségvetés: 187 millió Ft (Interreg Central Europe)</i>	A projekt célja, hogy növelje a napenergia széleskörű használatát, alkalmassá téve a résztvevő közép-kelet-európai (KKE) városokat arra, hogy a helyben megtermelt napenergiát a városi energiahálózatba tudják integrálni és helyben tudják hasznosítani a városi energiaellátás-biztonság érdekében. A Projekt konzorciumának vezetője Budapest, tervezett befejezés: 2027.

11.2. TÁVHŐRENDSZER FEJLESZTÉSE

A korábbi „Nemzeti Energiastratégia 2030, kitekintéssel 2040-ig” dokumentum Zöld Távhő programjával összhangban geotermikus hőtermelő kapacitások bekapcsolása a távhőrendszerbe. Távhőkörzetek összekapcsolása és új távhővezetékek építése a távhő piac bővítése, és a zöld/karbonmentes hőforrások távhőmixbe vonása érdekében. Energiahatékonysági fejlesztések a távvezetéseknél és hőközpontoknál, a műszaki színvonal és a digitalizáltság emelésével, az ellátásbiztonság növelésével.	
I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások	
Zöld távhő /geotermikus hőforrások – I. ütem • <i>Költségvetés: 1.400 millió Ft (Svájci Alap (60%), saját forrás)</i>	BKV Fehér úti kút szabad kapacitásának kihasználása, amely évente 30.000 GJ többlet zöldhő termelését jelenti. Tervezett befejezés 2027-ben.
Belváros távhőellátása projekt folytatása • <i>Költségvetés: 3.500 millió Ft (ebből 1,35 milliárd Ft támogatás KEHOP Pluszból, további saját erő/BKM Zrt.)</i>	A már részben elkészült projekt következő szakasza, ezzel további új fogyasztók távhőre kapcsolása. Tervezett befejezés 2026-ban.
Energiahatékonysági rekonstrukciók • <i>Indikatív forrásigény: 8.000 millió Ft (potenciális forrás: KEHOP Plusz, Modernizációs Alap)</i>	Hőközponti energiahatékonysági és irányítástechnikai rekonstrukció; távvezeték rekonstrukciók A felújítás során hangsúlyos a digitalizáció, távműködtetett és távfelügyeletbe kötött szerelvények beépítése. (folyamatos a BKM saját kivitelezési kapacitások és bevonható pályázati támogatások kihasználása).
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
NO_x-kibocsátás csökkentése érdekében a PTVM kazánok rekonstrukciója vagy cseréje • <i>Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt</i>	Az Észak-budai, a Füredi úti és az Újpalotai fűtőművek a lesabályozás következtében átkerültek a 140 kW _{th} és annál nagyobb, de 50 MW _{th} -nál kisebb teljes névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések működési feltételeiről és légszennyező anyagainak kibocsátási határértékeiről szóló 53/2017. (X. 18.) FM rendelet hatálya alá, amelyben a jelenlegi NO _x határérték 2030.01.01-ig 350 mg/m ³ . Ez 2030.01.01-et követően 200 mg/m ³ -re módosul, melynek teljesítéséhez a szükséges beruházásokat 2030.01.01-ig szükséges megvalósítani.
Távhőkörzetek összekapcsolása • <i>Indikatív forrásigény: 50.000-100.000 millió Ft</i>	A projektek az érintett területekre vonatkozó kormánydöntések és pályázati lehetőségek függvényében indulhatnak el.
Zöld hőforrások és hulladékhő bekötése a távhőellátásba • <i>Indikatív forrásigény: 20.000 millió Ft</i>	Együttműködés keretében zöld hőtermelés (pl. Észak-pesti szennyvíztisztító telepen a szennyvízből kinyert hő távhőhálózatba kötése) és egyéb hulladékhő források bekötése (pl. adatközpontokkal való együttműködés).

11.3. BERUHÁZÁS A KÖRFORGÁSOS GAZDASÁGBA

Az EU Körforgásos gazdaságról szóló csomagban elfogadott hulladékgazdálkodási célértékek teljesítése érdekében a lakossági elkülönített gyűjtési és hulladékhasznosítási rendszerek fejlesztése, a hulladékgazdálkodás hatékonyságának növelése, a szükségszerű, de biztonságos hulladéklerakási kapacitás biztosítása. 2024. április 1-től a hulladékgazdálkodással kapcsolatos tevékenységeket Budapest és agglomerációja területén a MOHU és a BKM közös vállalata, a MOHU Budapest Zrt., mint Régiókoordinátor és koncesszori alvállalkozó látja el, a fejlesztések tervezése a MOHU Budapest hatáskörébe került, a BKM részvétele a finanszírozásban az egyes projektek szintjén dől el a későbbiekben, a beavatkozásokhoz kapcsolódó finanszírozási igény az intézkedés szintű összesítésben nem jelenik meg.	
I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások	
Biohulladék kezelése • <i>Indikatív forrásigény: 7.500 millió Ft</i>	Az EU Körforgásos gazdaságról szóló csomagban elfogadott hulladékgazdálkodási célértékek teljesítése érdekében háztartási konyhai zöld- és élelmiszerhulladék elkülönített gyűjtése és hasznosítási rendszerének kiépítése – a 2024-ben megkezdett pilot kísérleti szakasz tapasztalatainak figyelembevételével.

HUHA turbógépcsoport csere és kazánok rekonstrukciója. ▸ Indikatív forrásigény: 11.000 millió Ft	A rákospalotai Hulladékhasznosító Mű turbógépcsoport (turbina és generátor) cseréje, valamint a kazánok füstgáz hőjének hasznosítása tervezett. A projekt eredményeként tervezetten mintegy 380 TJ/év többlet hőértékesítés, mintegy 50 GWh/év többlet villamosenergia-értékesítés, ebből következően mintegy 900 TJ/év primerenergia-megtakarítás és mintegy 37 ezer tCO₂/év kibocsátáscsökkenés érhető el.
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Komposztálási kapacitás bővítése ▸ Indikatív forrásigény: 1.500 millió Ft	A komposztálási kapacitás bővítése (új komposztáló É-ÉK Pest térségében - 2 pólusú zöldhulladék kezelés), a komposztálási technológia új telephelyen való biztosítása a lakosságnál és a fővárosi zöldfelületeken keletkező hulladékok szállítási igények csökkentése és minél hatékonyabb, zöldfelületeken történő hasznosítása érdekében.
Lakossági újrahasználat és szelektív gyűjtés ▸ Indikatív forrásigény: 3.000 millió Ft	A leadható hulladékok körének bővítését célozva, valamint az ellátatlan területeken további hulladékudvarok létesítésének szükségessége is vizsgálendő. A projekt keretében tervezett továbbá a lomtalanítási rendszer átalakítása, infrastrukturális háttérének biztosítása és további szemléletformálási tevékenység.

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK:

- A Pusztázásmori regionális hulladékkezelő központban (PRHK) a hasznosításra alkalmatlan, illetve egyéb módon nem ártalmatlanítható települési hulladékokok környezetvédelmi szempontból biztonságos lerakási lehetőségének biztosítása. A II. ütem csökkenő befogadóképességét figyelembe véve szükséges PRHK III. ütemének tervezése és kivitelezése, amellyel kapcsolatosan megkezdődtek az egyeztetések (tervezett átadás 2027). A III. ütem megvalósulásáig a lerakói kapacitás biztosítása érdekében jelenleg nem történik meg az I. ütem végleges rekultivációja, hanem tervezetten 2025. év végén kerül sor az I. ütem újranyitására, és a II. ütemmel párhuzamos hulladéklerakásra;
- Korszerű hulladékbegyűjtő célgépek beszerzése .. Járműszerelvények biztosítása a 110 ezer tonna éves kapacitású hulladékátrakóállomás által konténerbe tömörített hulladék kiszállítására;
- A Dél-pesti régióban megvalósult a Logisztikai Szolgáltató Központ (LSZK). működéséből származó jó tapasztalatok és a működésben bekövetkező hatékonyságnövekedés alapján vizsgálendő egy második hulladékátrakóállomás megvalósítása a dél-budai régióban;
- Olyan városi szintű együttműködések kialakítása, melyek elősegítik a fővárosi intézményekben (pl. idősek otthona) és gazdasági társaságoknál (pl. köz- és gyermekétkeztetés, piacok és vásárcsarnokok) keletkező élelmiszerfeleslegek, illetve élelmiszerhulladékok hasznosítását, feldolgozását;
- Energiaközösségek kialakítása, támogatása;
- Pozitív energiamérlegű városrészek kialakítása, fejlesztése;
- Geotermikus energia hasznosítása;
- Zöld közbeszerzési eljárási követelményrendszer alkalmazása;
- Rövid távon végrehajtandó hulladékszegény megoldásokat eredményező beavatkozások (pl. papírigény visszaszorítása, szelektív gyűjtés) saját hatáskörben (hivatal, intézmények, vállalatok).

12. intézkedés: Fenntartható vízgazdálkodás biztosítása

A biztonságos víziközmű-ellátás (mind a vízellátás, mind a szennyvízelvezetés) érdekében az elavult víziközműrendszer fejlesztésére van szükség, amely a mai kornak megfelelő, korszerű technológiák és anyagok alkalmazását jelenti. Emellett fontos biztosítani a fővárost is ellátó meglévő vízbázis védelmét, ugyanis a víztermelő kutak ki vannak téve a klímaváltozás hatásainak, beleértve a Duna alacsony és magas vízszintjének hatásait is. Szükséges továbbá az árvízvédelmi védvonalak fejlesztését is elvégezni, mert több helyen magasságihiányos (nem felel meg a folyók mértékadó árvízszintjeiről szóló 74/2014. (XII.23.) BM rendeletben rögzített mértékadó árvízszint (MÁSZ) + 1,3 méter biztonsági szintnek), illetve műszaki szempontból nem megfelelő.

A csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztésével, záportározók létesítésével, illetve a csapadékvizek helyben tartásával kell reagálni a klímaváltozás hatásaiból adódóan arra, hogy gyakoribbak az extrém csapadékesemények, amikor is a csapadék nagy intenzitással, hirtelen és nagy mennyiségben hullik le, mert a heves esőzések akadályozzák a közlekedést, balesetvesélyt okoznak, valamint károsítják az épületeket és túlterhelik a csapadékvíz elvezető rendszereket, elöntéseket idéznek elő.

KULCSINDIKÁTOR

- A MÁSZ+1,3 m biztonsági szintnek megfelelő árvízvédelmi védvonal hossza érje el a 60 km-t (2019: 33,73 km)

Indikatív forrásigény:

I. ütem / minimum (S) **314** milliárd Ft

Adaptív (M) **810** milliárd Ft

Ambiciózus (L) **1.224** milliárd Ft

FINANSZÍROZÁS

- Operatív programok (KEHOP Plusz)
- saját forrás
- közvetlen elérhető uniós források (innovatív mintaprojektek)

Középtávú célokkal való kapcsolat

Intézkedések beavatkozásainak összességé	Kapcsolódás a középtávú célokhoz	Kapcsolat erőssége
	1. Megfizethető és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben	○○○
egészséges ivóvíz biztosítása a kockázatot jelentő hálózati elemek cseréjével	2. Egészség és gondoskodás	●●●
- árvízi kockázatok és elöntéscsökkentésére irányuló fejlesztések összehangoltan a zöldfelület fejlesztéssel, fenntartással és a csapadékvízgazdálkodással - fenntartható üzemeltetést, színvonalas szolgáltatást biztosító fejlesztések a víziközmű szektorban	3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem	●●●
összehangolt beruházások megvalósítása a városrehabilitációs és ingatlanfejlesztési projektek során	4. Értékőrző és értékteremtő minőségi városfejlesztés	○○○
- üzleti környezet részeként megbízható víziközmű-szolgáltatások, - vagyonbiztonság az árvízvédelem miatt	5. Fenntartható és inkluzív gazdaság	●●○
- városüzemeltetési területekkel összehangolt fejlesztések, - városterületi szintű szolgáltatás-fejlesztés	6. Városhelyi kormányzás	●○○

12.1. BIZTONSÁGOS VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁSOK ÉS ELŐNTÉSVÉDELEM

Az ivóvízellátást és a szennyvízelvezetést biztosító vezetékek, csatornák jelentős mértékben előregedtek, korszerűtlen anyagúak, amelyek veszélyeztetik a biztonságos víziközmű-szolgáltatást, ezért szükséges a meglévő víziközmű-hálózatok rekonstrukciója, cseréje. A fejlesztési igények azonban nemcsak a nyomvonalas közműlétesítmények esetén jelennek meg, hanem a kapcsolódó egyéb létesítmények esetében is (átemelő, szivattyútelepek, szennyvíztisztító telepek, gépházak, medencék, záportározók, víznyerő kutak, víztisztító művek stb.). Fontos kiemelni, hogy teljesíteni szükséges a települési szennyvíz kezeléséről szóló az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/3019 irányelvében előírt kötelezettséget (negyedik fokozatú biológiai tisztítási technológia alkalmazása, minimálisra kell csökkenteni a kibocsátási határértékeket a foszfor esetében, vagy 90 %-os tisztítási hatásfokot, vagy 0,5 mg/l kibocsátási határértéket kell teljesíteni, a záporvíz túlfolyásból származó terheléseket, monitoring rendszert kell létrehozni, és a kockázatokat minimalizálni szükséges), amely eredményeképpen a szennyvíztisztító telepek technológiai fejlesztésére van szükség, amely a szennyvíztisztító telepek bővítését is eredményezheti. Célszerű berendezkedni a Duna menti parti szűrésű kutakból nyert víz esetleges fokozottabb tisztítási igényére is, szükség van a vízkorlátozási terv felülvizsgálatára a várható Duna vízállásokkal összefüggésben.

Az ivóvíz-szolgáltatás működését támogató egyéb beruházások (kutak rekonstrukciója, elektromos ellátás felújítási programja, gépház felújítások, alacsony nyomású /gravitációs hálózat felújítási programja, medencék, víztornyok felújítása, tűzcsap-cserék, elzárók felújítása, tűzvédelem), a BKSZTT-hez kapcsolódó egyéb felújítások, pótlások, valamint a szennyvíz-elvezetéshez, átemeléshez és szennyvíztisztító telepekhez kapcsolódó felújítások és pótlások az alábbiakon túl további jelentős finanszírozási igényt jelentenek (összesen mintegy 410 milliárd Ft értékben), mely megjelenik az L finanszírozási forgatókönyv forrásigénye alatt.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Kockázatos, nagytérű SENTAB és öntöttvas vezeték hálózat fejlesztése optimalizálással (2026-2029) ▶ Indikatív forrásigény: 11.840 millió Ft	DN 300-1600-as méretű kockázatos öntöttvas, SENTAB anyagú csövek cseréje (32,5 km hossz), elsősorban a belvárosban és további területen húzódó magas kockázattal üzemelő vezetékek. Jelentős mértékben átmérő csökkentési lehetőség, vízminőség javítás, áramlási sebesség növelése, károkozási kockázat csökkentése. Források függvényében ütemezett megvalósítás. Teljes forrásigény 2034-ig M és L forgatókönyv szerint – GFT-ben szereplő összegek arányosításával – 29,6 milliárd Ft.
PVC anyagú ivóvízhálózat fejlesztési program (2026-2029) ▶ Indikatív forrásigény: 3.560 millió Ft	Elsősorban lakótelepeken, valamint gerincevezetéként funkcionáló DN 150-es, DN 200-as, DN 300-as méretű, PVC anyagú csőhálózat átépítése átmérő felülvizsgálattal (DN100/150/200 vezeték építés 40 km hossz. Források függvényében ütemezett megvalósítás. Teljes forrásigény 2034-ig M és L forgatókönyv szerint – GFT-ben szereplő összegek arányosításával – 8,9 milliárd Ft.
Előregedett, öntöttvas és azbesztcement anyagú ivóvíz elosztóhálózat rekonstrukciója és bővítése (2026-2029) ▶ Indikatív forrásigény: 31.200 millió Ft	A 60-80 évnél idősebb DN 50-125-ös méretű vezetékek cseréje vízminőségi, vízellátás biztonsági, NSZV csökkentési, és fenntarthatósági szempontokból. DN 100-as méretű vezeték építés 540 km. Források függvényében ütemezett megvalósítás. Teljes forrásigény 2034-ig M és L forgatókönyv szerint – GFT-ben szereplő összegek arányosításával – 78 milliárd Ft.
Közlekedési- és közterületfejlesztési projektekként együtt megvalósítandó rekonstrukciós és fejlesztési munkák.(2026-2029) ▶ Indikatív forrásigény: 10.400 millió Ft	Kapcsolódó projektek ütemezésének függvényében Teljes forrásigény 2034-ig M és L forgatókönyv szerint – GFT-ben szereplő összegek arányosításával – 26 milliárd Ft.
Árvízvédelemhez kapcsolódó fejlesztések ▶ Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt	III. kerület, Római-part Sentab vezeték kiváltása a Római-parton / alternatív nyomvonalon. Árvíz esetén a szolgáltatás biztonságának fenntartása, vízminőség biztosítás és létesítmény védelem. Az árvízvédelmi fejlesztés, illetve az ahhoz kapcsolódó vízcsőrekonstrukció ütemezésének függvényében.
Vízminőség javításához és törvényi kötelezettséghez kapcsolódó fejlesztések (2026-2029) ▶ Indikatív forrásigény: 2.800 millió Ft	Ólom bekötővezetékek cseréje, kiemelt közintézmények közelében altalaji tűzcsapok föld feletti tűzcsapokká kivezetése, végág megszüntetés Teljes forrásigény 2034-ig M és L forgatókönyv szerint – GFT-ben szereplő összegek arányosításával – 7 milliárd Ft.

BKSZTT működést és jogszabályi megfelelést támogató fejlesztések ▶ <i>Indikatív forrásigény: 2.300 millió Ft</i>	A Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telep folyamatos működését szolgáló beruházások, illetve fejlesztések. Teljes forrásigény 2034-ig M és L forgatókönyv szerint 5,7 milliárd Ft.
Ivóvízhálózat és lakóterületi vízellátás fejlesztési program (2026-2029) ▶ <i>Indikatív forrásigény: 118.000 millió Ft</i>	csőhálózati fejlesztés; Déli csatorna hálózat ürítő vezeték átépítése, Érdi átadónál Rocla ürítők kiépítése, Horány csatorna ürítő vezeték, Déli tisztavíz vezeték bekötése Roclába. Teljes forrásigény 2034-ig M és L forgatókönyv szerint – GFT-ben szereplő összegek arányosításával – 297 milliárd Ft.
Béke tér projekt II és III. ütem ▶ <i>Indikatív forrásigény: kidolgozás alatt</i>	Hirtelen lezúduló csapadékvíz esetén a vizek elvezetését, kezelését a sűrűn beépített városi környezetben sem a hálózat, sem az Angyalföldi Szivattyútelep a jelenlegi kapacitásokkal nem biztosítja. A műszaki tartalom meghatározása szükséges összhangban a Főváros csapadékstratégiájával.
Szennyvízelvezetéshez, átemeléshez és az Észak-pesti és Dél-pesti szennyvíztisztító telepekhez kapcsolódó fejlesztések – I. ütem ▶ <i>Indikatív forrásigény: 83.500 millió Ft</i>	Csatorna-építések, záporrelválasztó műtárgyak építése, bővítése, szennyvízelvezetés és átemelés fejlesztései, szennyvíztisztítás fejlesztései (Észak-Pest, Dél-Pest); Teljes forrásigény 2034-ig M és L forgatókönyv szerint: 290 milliárd Ft.

ÁRVÍZVÉDELEM

Tekintettel a folyók mértékadó árvízszintjeiről szóló 74/2014. (XII.23.) BM rendeletre megállapítható, hogy a jelenlegi árvízvédelmi védművek magasságiányosak, illetve műszakilag nem megfelelőek. Szükség van az árvízvédelmi védvonalszakaszok jogszabályban előírt magassági szintre történő emelésére, valamint a szivárgásgátlás biztosítására, fejlesztésére, az ehhez szükséges járulékos feladatokkal (közút keresztezése, fenntartási út, esetleges tároló épület kialakítása). A megvalósítás több projekt keretében történhet meg, A projektek integrált módon a zöld infrastruktúra elemek kapcsolódó fejlesztésére is lehetőséget adnak.

I. ütem - 2027-ig tervezetten elindítható projektek, beavatkozások

Pest-Észak árvízvédelmi védvonalszakaszok fejlesztése ▶ <i>Indikatív forrásigény: 6.977 millió Ft (KEHOP Plusz)</i>	A 37. és 38., valamint 101. árvízvédelmi szakaszok fejlesztése.
Budai árvízvédelmi védvonalszakaszok fejlesztése – Római-parti szakasz ▶ <i>Indikatív forrásigény: 25.826 millió Ft (KEHOP Plusz, TOP Plusz)</i>	A Római-parti árvízvédelmi létesítmény Királyok útja – Nánási út nyomvonalon történő fejlesztése a kapcsolódó környezetrendezéssel.
További, forrás és előkészítés függvényében indítható, azonosított projektek, beavatkozások	
Pest-Észak árvízvédelmi védvonalszakaszok fejlesztése 27-34. és 39-40. árvízvédelmi védvonalszakaszok ▶ <i>Indikatív forrásigény: 12.600 millió Ft</i>	A szakpolitikáért felelős minisztériumok által is megerősítve az árvízvédelmi védvonalszakaszok fejlesztése indokolt. Az előkészítés forrás rendelkezésre állása esetében kezdődhet.
Budai árvízvédelmi védvonalszakaszok fejlesztése – 8. számú védvonalszakasz ▶ <i>Indikatív forrásigény: 4.800 millió Ft</i>	A szakpolitikáért felelős minisztériumok által is megerősítve az árvízvédelmi védvonalszakasz fejlesztése indokolt. Az előkészítés forrás rendelkezésre állása esetében kezdődhet.

EGYÉB INTÉZKEDÉSEK:

- A LIFE in RUNOFF – Városi Eső projekt kiterjesztése, további kerületi önkormányzatok bevonása a projektbe, a mintaprojektek eredményeinek elemzése
- Fővárosi csapadékstratégia elkészítésével a csapadékvíz káros hatásainak leginkább kitett területek feltárása és a probléma kezelése;
- Csapadékvíz-elvezető hálózat (egyesített, elválasztott) állapotának és üzemeltetési viszonyainak felmérése és felülvizsgálata a főváros teljes területére;
- Meglévő felszíni, illetve felszín alatti csapadékvíz-tározók kapacitásának és műszaki állapotának felmérése, új csapadékvíz-tározók helyének meghatározása;
- A klímareziliencia stratégia és csapadékstratégia kidolgozása keretében további beavatkozások, projektek azonosítása.

>> Fotó: Polinszky Tibor

3.4. A fejlesztési akcióterületek bemutatása, lehatárolása, fejlesztési céljai és tevékenységei

A fejlesztési akcióterület a 2023. évi C. törvény 16. § 43. pontja alapján a „**a település közigazgatási területén belül lehatárolt, a rövid-, közép- és hosszú távú fejlesztési célok megvalósítását szolgáló területegység**”. A településfejlesztési tervben az önkormányzat rögzíti a fejlesztési akcióterületeket, és javaslatot tesz az akcióterületek hasznosításának jellegére és módjára, a célrendszer megvalósítását célzó fejlesztési céladatokra.

A fejlesztési akcióterületek

- a nagyterjedésű, a fővárosi településszerkezet fejlesztése szempontjából kulcsfontosságú, jelentős változással érintett területeket és
- az integrált beavatkozást igénylő, nagy méretű zöldterületeket jelölik.

Ezek a tervben biztosított fejlesztési lehetőségek elsődleges célterületei. A területi kijelölések illeszkednek a hosszú távú és középtávú céloknál rögzített beavatkozási területekhez. Számos stratégiai célkitűzés meghatározott feladatrendszerét a településrendezési eszközön keresztül lehet csak teljesíteni, ennek érdekében szükséges az akcióterületek kijelölése. Az akcióterületek a célok megvalósítása érdekében egy-egy fókuszterületet biztosítanak, amelyek fejlesztése során lehetőség van a célok integrált megvalósítására a településrendezés eszközszerkezetét is alkalmazva.

A **Fejlesztési terv**lapon, Budapest közigazgatási területén belül lehatárolásra kerültek a fővárosi akcióterületek, amelyek a fejlesztési célok megvalósítását szolgáló kiemelt területegységek, a fejlesztési céltérsegek szempontjából katalizátor területek. Ezek a Fejlesztési tervlapon az általános használat szerinti beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területként, a település meglévő településszerkezetének összefüggésében kerültek lehatárolásra, illetve meghatározásra, a fejlesztési céloknak megfelelő ütemezéssel, a főváros kialakult területeinek összefüggésében.

A fejlesztési akcióterületekre vonatkozóan a Fejlesztési tervlapon a térképi megjelenítés tartalmazza azok azonosíthatóságának jelzését (azonosító szám, időtáv). A cselekvési program pedig tartalmazza a fejlesztési akcióterületek bemutatását, fejlesztési céljaival és tervezett tevékenységeivel.

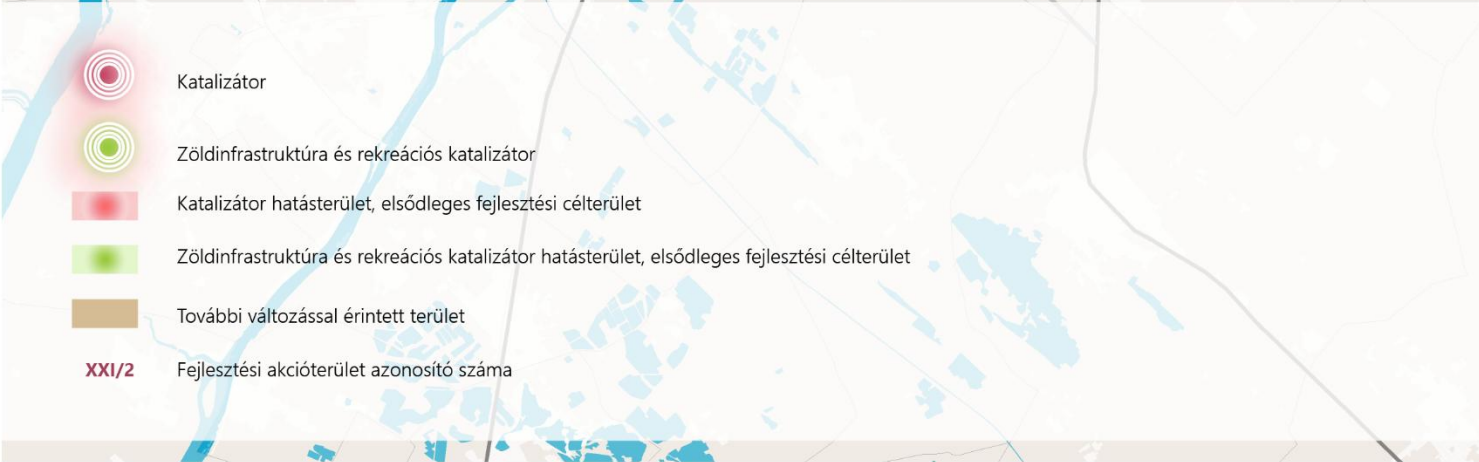
A helyi építési szabályzat mellékletét képező szabályozási terven a későbbiekben fel kell tüntetni a fejlesztési akcióterületek határát, ütemezését, tervezett használatát, a kerületi tervszközökben érvényesíteni kell a meghatározott ütemezést és a területekhez rendelt céladatok teljesítését. A kerületi fejlesztési tervlapon a kerületi célokhoz illeszkedő további kerületi fejlesztési akcióterületek is kijelölhetők, ezek azonban nem lehetnek ellentétesek a Fővárosi településfejlesztési tervben meghatározottakkal.

Az egyes akcióterületekre meghatározott követelmények, céladatok

- a városszerkezeti és közlekedési kapcsolatok,
- a központrendszerrel való kapcsolat,
- a területi szomszédságok,
- a városszerkezeti szempontból szükséges funkcionális összetettség,
- a természetföldrajzi tényezők,
- a természeti és épített értékek szempontjából szükséges kompozíció és kapcsolatok, valamint
- a szennyező, zavaró hatások szempontrendszer

alapján kerültek megfogalmazásra, a lehetséges összvárosi és településszerkezeti hatások figyelembevételével.

Fejlesztési lehetőségek célterületei

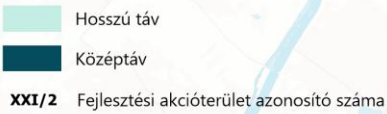
A Fejlesztési tervlapon jelölt akcióterületek kétféleképpen csoportosíthatók: egyrészt a jogszabályi környezet által meghatározott időtáv alapján, másrészt a fejlesztési célterület elsődleges feladata szerint.

Az akcióterületek időtávjai közép- és hosszú távban kerültek meghatározásra – a településtervezési szabályzat felhatalmazása alapján a rövid- és középtáv összevonásával – a városszerkezetben elfoglalt pozícióból fakadó fejlesztési célok, illetve a fővárosi és más tulajdonosi szándék, tulajdonviszonyok, kármentesítés stb. tényezők szerint, azaz a megvalósulás realitása és fontossága alapján. A hosszú távú akcióterületek olyan komplex, összetett beavatkozásokat igénylő területek, amelyeken a teljes fejlesztés megvalósítása nem reális középtávon (legfeljebb tíz év a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet alapján), viszont a beavatkozásokat ennek ellenére is meg kell kezdeni, elő kell készíteni és támogatni kell ezeken a területeken is a következő tíz évben, a városfejlesztési célok elérése érdekében.

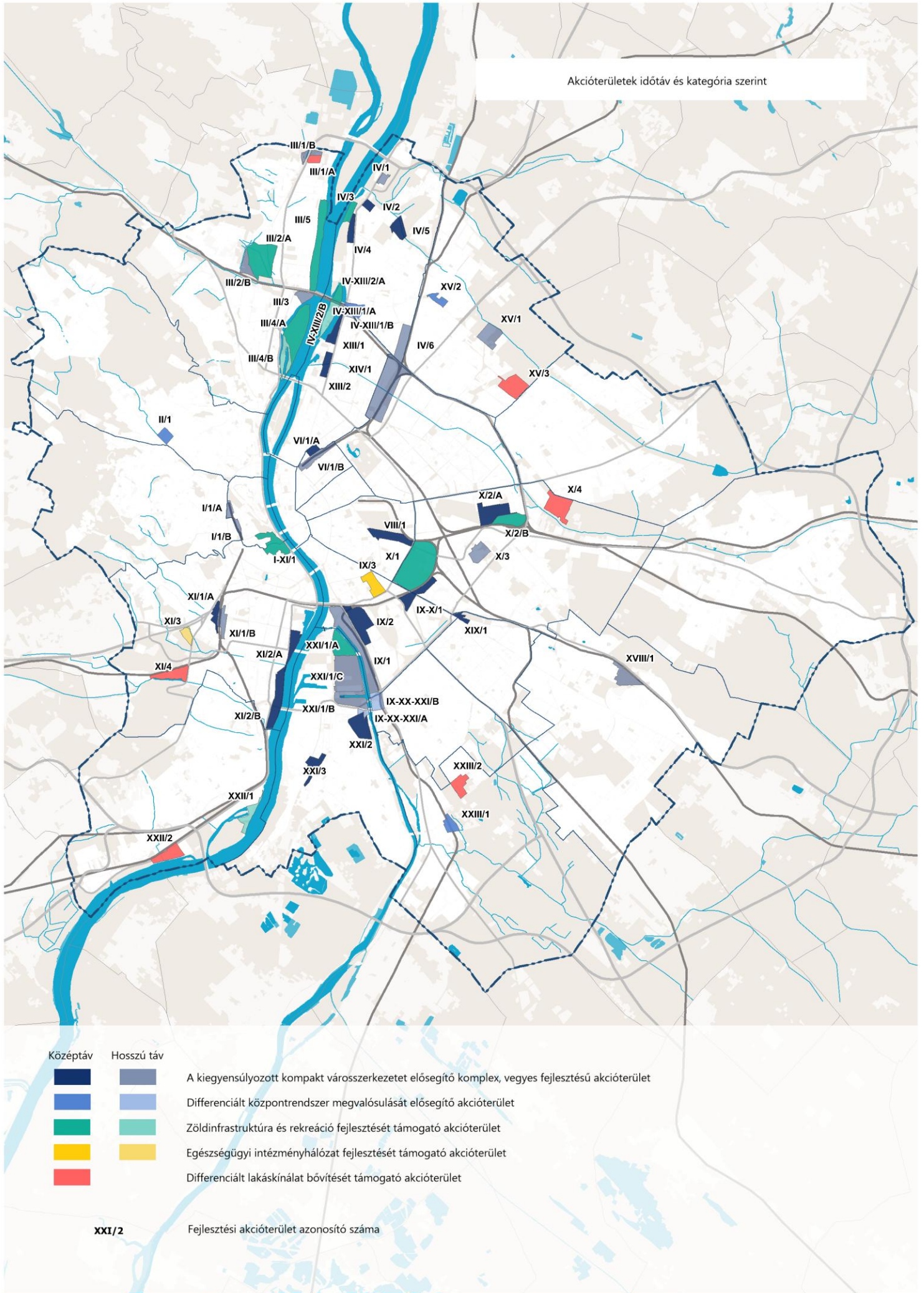
Az akcióterületek olyan fókuszterületek, amelyek komplexen szolgálják a közép- és hosszú távú célrendszer megvalósítását (részletesen: Alátámasztó munkarész, a 2.3. Az akcióterületek és a fejlesztési célok összefüggései című fejezet), azonban jellegük szerint egy célterület elérését kiemelten is biztosítják az alábbiak szerint:

- A kompakt szerkezetű, vegyes funkciójú területek kialakítását célozzák „a kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterületek”. Ezeknek a helyszíneknek a városszerkezeti pozíciója és kiterjedésük megköveteli, hogy olyan funkciómixet alakítsanak ki, amely a lakás, a munkahely és a szükséges alapvető szolgáltatások elérhetőségét biztosítja, tehát kiemelten a „rövid utak városa” fejlesztési feladatot szolgálják.
- A „differenciált központrendszer megvalósulását elősegítő akcióterületek” olyan helyszínek, amelyek a feladatmegosztó központi helyek hálózatának erősítését biztosítják a kompakt városszerkezet kialakítása érdekében. Ezek jellemzően a tervezett, vagy jelentős beavatkozást igénylő mellékközpontok és helyi központok területei.
- A „differenciált lakáskínálat bővítését támogató”, az „egészségügyi intézményhálózat fejlesztését támogató” és a „zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató” akcióterületein a városszerkezeti adottságok egy-egy domináns funkciót tesznek szükségessé, ezzel egy-egy hosszú távú cél megvalósulását közvetlenül is támogatva. Ilyenek az egészségügyi intézményhálózat fejlesztését, a zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterületek, illetve a differenciált lakáskínálat bővítését támogató akcióterületek. Utóbbiak esetében is szükséges a lakhatáshoz szükséges alapellátások biztosítása, monofunkciós fejlesztések nem létesülhetnek, a fejlesztési programok kialakításakor pedig kiemelt hangsúlyt kell fektetni a társadalmi fenntarthatóság érdekében szükséges lakásmix kialakítására.

Akcióterületek időtáv szerint

Akcióterületek időtáv és kategória szerint

3.4.1. A fejlesztési akcióterületekre rögzített általános céladatok, követelmények

A Fővárosi településfejlesztési terv (FTFT) a kitűzött városfejlesztési hosszú és középtávú városfejlesztési célok megvalósítása érdekében céladatokat rögzít az akcióterületekre vonatkozóan, a településtervezési szabállyal összhangban, az alábbiak szerint:

- ▶ A fejlesztési terület (akcióterület) hektárban kifejezett mérete.
- ▶ A javasolt általános használat és ezek megoszlásának aránya: A Fejlesztési tervlap a fejlesztési célokhoz illeszkedve a tervezett általános használatot rögzíti, a rugalmas szerkezetalakítás érdekében indokolt esetben pedig az általános használatok megoszlásának arányát (%-ban) is (részletesen [4. Fejlesztési tervlap című fejezet](#)).
- ▶ A hozzávetőleges lakássűrűség: az akcióterületek jellegétől függően meghatározásra kerül a minimális és/vagy a maximális elhelyezhető lakásszám hektáronként (lakássűrűség). Ahol nem kerül rögzítésre, ott ennek meghatározása a helyi építési szabályzat feladata.
- ▶ A becsült szintterület m²-ben megadva: Budapest főváros rendezési szabályzata (BFRSZ) rögzíti a szintterületi átlagértéket, ezt az akcióterületekre vonatkozóan is természetesen figyelembe kell venni.
- ▶ A zöldfelület %-ban vagy hektárban kifejezett elvárt mérete: Az egyes általános használatokra meghatározott zöldfelületi átlagérték természetesen az akcióterületekre is vonatkozik. A zöldfelületi átlagérték mellett az építési telkekre vonatkozó zöldfelületi arány a TÉKA előírásánál magasabb arányban történő meghatározása indokolt egyes akcióterületeken, azok településszerkezeti pozíciójától függően, az alábbi esetekben:
 - ▶ kisvárosias lakóterületeken;
 - ▶ nagyvárosias lakóterületeken;
 - ▶ a lakórendeltetés elhelyezését megengedő intézményi vegyes (Vi) és településközponti vegyes (Vt) besorolású területekre vonatkozóan, a beépítés jellege alapján a kisvárosias és nagyvárosias lakóterületekhez hasonló mértékben (figyelembe véve, hogy a lakóterületek az intézményterületekhez képest több zöldfelületet igényelnek a helyi lakosság szabadtéri, zöldfelületi igényeinek biztosítására).
- ▶ Teljes értékű zöldfelületek alkalmazása:
Az akcióterületek esetében kiemelten fontos, hogy a zöldfelületek legalább egy része a magasabb ökoszisztéma szolgáltatást nyújtó, teljes értékű (talajkapcsolatos) zöldfelületként kerüljenek kialakításra. Ez a követelmény a barnamezős területekre is vonatkozik.
- ▶ A csapadékvíz visszatartása érdekében az akcióterületeken minden 300 m²-t meghaladó alapterületű, lapostetős új épület esetében, minden épületrész legfelső építményszintjének zárófödémén a gépészeti berendezésekkel igénybe nem vett területeket legalább extenzív zöldtetőként kell kialakítani.
- ▶ Egyéb infrastrukturális követelmények:
 - Játsszótérek létesítésének követelménye:
Az újonnan létesülő lakóterületeken (általános használati besorolástól függetlenül) 15 új lakórendeltetés elhelyezése felett az alábbi játszótéri egységek elérése biztosítandó:
 - ▶ 0-6 éves korosztályos játszótér: 5 perces gyaloglási távolságon belül, lakórendeltetésenként 1 m², de minimum 150 m² játszótéri egység;
 - ▶ 6-10 éves korosztályos játszótér: 10 perces gyaloglási távolságon belül, lakórendeltetésenként 2 m², de minimum 300 m² játszótéri egység;
 - ▶ 10-14 éves korosztályos játszótér: 15 perces gyaloglási távolságon belül, lakórendeltetésenként 3 m², de minimum 500 m² játszótéri egység.
 - Közlekedési infrastruktúra:
 - ▶ Az akcióterület tömbökre tagolását úgy kell szabályozni intézményi vegyes (Vi), településközponti vegyes (Vt), nagyvárosi lakó (Ln) és kisvárosi lakó (Lk) besorolású területeken, hogy legfeljebb 150 méteres tömbstruktúra jöjjön létre a gyalogos-kerékpáros közlekedés igényeinek megfelelően, a közterületek és közforgalom elől el nem zárt magánutak rendszerével, a kompakt szerkezet érdekében.
 - ▶ A közterületi rendszernek, beépítésre szánt területet tartalmazó akcióterület esetén, biztosítania kell a közösségi közlekedés hálózatainak az akcióterületre történő kiterjeszthetőségét, vagy a meglévő hálózatok megállóinak 300 méteres gyaloglással történő elérhetőségét.
 - ▶ A közterületi rendszernek lehetővé kell tennie az átmenő gépjárműforgalom kialakulásának megakadályozását. A rendszer egyes közúti elemeinek biztosítania kell az ún. egészséges utcák kívánalmainak megfelelő kialakítást, a szükséges közműhálózatok megépítését, esetleges

fejlesztését, a csapadékvíz lehetőség szerinti teljes, vagy minél nagyobb arányú helyben tartását és zöldfelületi elemek telepítését.

- A nagyobb kiterjedésű, intenzív beépítésű lakóterület (Vt és Ln) esetén, az övezeti rendszer biztosítsa az akcióterület ún. autómentes kialakítását a beépített terület határára szabályozott, koncentrált gépjárműtárolással és a beépített terület belső részén a gépjármű forgalom korlátozásával.
- Az akcióterületen megvalósuló rendeltetések használatához szükséges gépjármű elhelyezés mértékét a közösségi közlekedés potenciáljának figyelembevételével kell megállapítani, ahol a minimálisan teljesítendő követelmények meghatározása mellett, a maximálisan létesíthető parkoló férőhelyek száma is szabályozható.
- Az önkormányzatok saját tulajdonú ingatlanainak (vagy önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok ingatlanjainak) felelős hasznosítására koncepció- és tervpályázattal, valamint Mestertervvel való értékesítés adhatja a legjobb biztosítékot, hogy a megvalósuló fejlesztés valóban a város és a közösség megfogalmazott érdekeit szolgálja.

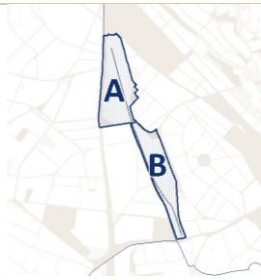
Az akcióterületeken is alkalmazni kell a változással érintett területekre vonatkozó alapelveket, amelyeket részletesen a Jóváhagyandó munkarészben, a Fejlesztési tervlap 4.1.1.4. Jelentős változással érintett területek és ütemezetten igénybe vehető fejlesztési területek fejlesztésének alapelvei című fejezet tartalmaz.

> > Fotó: Bujnovszky Tamás,
Akadémia Park

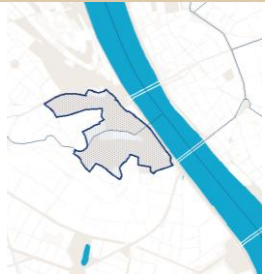

3.4.2. Az egyes fejlesztési akcióterületek bemutatása a céladatokkal és követelményekkel

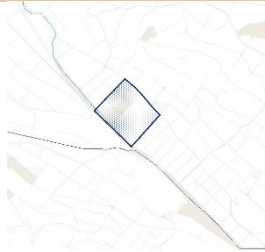
I/1 – Déli pályaudvar

	A: 11,2 hektár	Hosszú táv
	B: 8,7 hektár	
	A: 3,3 ha Városközpont területe (Vt-V), 5,5 ha Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület és városközpont területe kétszintű területhasználat (K-Közl-É/Vt-V) 2,3 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Belső zóna
	B: 1,3 ha Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (Vi-1), 7,2 ha Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület és intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület kétszintű területhasználat (K-Közl-É/Vi-1) 0,3 ha Közúti közlekedési terület (KÖu) Barnamezős terület; A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	
A Déli pályaudvar az I. kerületben, az I. és a XII. kerület határán, Krisztinaváros városrészben található. A pályaudvar és környéke az I. kerület legnagyobb egybefüggő alulhasznosított területe, egyben egyik legjelentősebb fejlesztési lehetősége. Északi része nagyvárosias lakóterületek és városközponti területek között, déli része pedig nagyvárosias lakóterületek közé beékelődve helyezkedik el. ▶ A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként a területen tervezett a Nyugati és a Déli pályaudvarok vasúti alagúttal történő összekapcsolása, amit a fejlesztési és rendezési tervekben figyelembe kell venni. ▶ A pályaudvar fejéépületének felújítása, környezeti rendezése, valamint az iroda- és lakáscélú fejlesztések, a pályaudvar és térsége központi szerepének erősítését, valamint Krisztinaváros többi részeivel való szervezettebb kapcsolat megteremtését kell, hogy szolgálják. ▶ A fejlesztések a vegyes használat kialakítását kell, hogy célozzák, ezzel elősegítve a kompakt városszerkezet kialakulását. ▶ Az akcióterület építési telkeire vonatkozóan a maximálisan létesíthető parkolószám nem haladhatja meg a TÉKA normarendszere alapján számított érték 50%-át. ▶ Az „A” jelű akcióterület esetében a helyi adottságok figyelembevételével településközponti vegyes (Vt-V) területen lakóépület elhelyezése esetén 25% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. A „B” jelű akcióterület esetében az intézményi vegyes (Vi-1) területen lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. ▶ A fejlesztések feltétele a talajszennyezettség feltárása, a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez az Alkotás út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A metró védelmi zónáját, valamint a vasútvonal védőtávolságát és elválasztó hatását az érintett telkek beépítésének tervezésekor figyelembe kell venni.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:		- Koordinálás
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:		- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv - Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program

I-XI/1 – Gellért-hegy

	45,5 hektár	Középtáv
	0,7 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló beépítésű területbe (Vi-2), 0,4 ha Közpark, közkert (Zk), 43,8 ha Városi közpark (Zv) és 0,6 közúti közlekedési terület (KÖu)	Belső és Duna menti zóna
Világörökségi helyszín és műemléki jelentőségű terület határa érinti, illetve műemlékek találhatók a területen; Zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterület A Gellért-hegy akcióterület az I. és a XI. kerület határán, a Duna jobb partján álló értékes zöldfelület, városközponti és kisvárosi lakókörnyezetben. 235 méteres magasságával kiemelkedik környezetéből és a Dunára néző meredek sziklafalairól a pesti panorama tárul fel. A domborzat miatt a turistabusz forgalom jelentős környezetterhelést eredményez. A terület déli részén találhatóak a Barlang medencék, az északnyugati részén a Sánc utcai gépház, valamint a Gurber József medencék üzemelnek. • A Gellérthegy szinte teljesen kiépült városrész, ahol a meglévő lakó és intézményi területek és környezetük fejlesztése, korszerűsítése és védelme az elsődleges cél. • A (fő)központ-rendszer értékes zöldfelületi és turisztikai eleme, mely fejlesztésével biztosítani szükséges a Kopaszi-gáttól a Városmajorig húzódó zöld tengely folytonosságát, városi parkok láncolatát, összhangban a világörökségi területek látványvédelmi és értékőrző szempontjaival. • A belvároshoz kapcsolódik a Gellért-hegyi közpark, melynek rekreációs, kulturális fejlesztés célja az itt található egyedülálló természeti, tájképi és épített örökség védelmének biztosítása mellett a rekreációs funkciók erősítése, a parki infrastruktúra-hálózat megújítása. A meglévő infrastruktúra (utak, berendezési tárgyak stb.) megújításával, a közösségi és a gyalogos közlekedés fejlesztésével növelni kell a közpark vonzerejét. A parki felújítást a területet érintő állami, piaci és kerületi fejlesztésekkel összehangoltan kell megvalósítani (Citadella felújítása). • Országos jelentőségű védett természeti terület, ezért minden fejlesztés esetében kiemelt figyelemmel kell lenni a természeti értékekre. Nagy hangsúlyt kell fektetni az ökológikus zöldfelület-fenntartásra. • Biztosítani kell a település idegenforgalmi és központi szerepéből származó forgalom ellátását szolgáló személygépjármű és autóbusz parkolóhelyeket, az igényeknek megfelelően, egyedi méretezés szerint.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- tulajdonosként a városi park fokozatos megújítása, - koordináció és kooperáció az állami, kerületi és piaci szereplőkkel, a közlekedési kapcsolatok, parkolók és további zöldfelületi elemek fejlesztése érdekében.	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Gellért-hegyi közpark stratégiai terve - Radó Dezső Terv	

II/1 – Akadémia Park

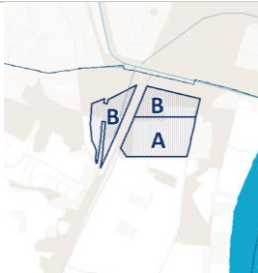
	16,5 hektár	Középtáv
	15 ha Kiemelt jelentőségű helyi központ területe (Vt-H), 1,5 ha közúti közlekedési terület (KÖu)	Hegyvidéki zóna
Barnamezős terület; Differenciált központrendszer megvalósulását elősegítő akcióterület		

A terület Buda egyik legfrekvenciáltabb, jelentős közlekedési kapcsolatot biztosító útja, a Hűvösvölgyi út mellett fekszik. A XIX. század végén laktanya épült itt, amelynek főépülete ma irodaházként működik, de a régi épületek többsége leromlott állapotú, a terület jelentős része alulhasznosított és használaton kívül áll.

- ▶ A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként a területen P+R és B+R parkoló helybiztosítása szükséges.
- ▶ A terület a hatályos települési koncepcióban a Budagyöngye helyi központ részeként van kijelölve, a fővárosi településtervezés is kiemelt jelentőségű helyi központként jelöli, fejlesztésével és tartalékainak kihasználásával a fővárosi központhálózat erősítése szükséges.
- ▶ Helyi központ szerepének kiaknázása és a környező lakóterületek minőségi ellátása érdekében a terület közhasználatú átjárhatóságát biztosítani kell.
- ▶ A jelentős potenciállal rendelkező területnek a szomszédos kisvárosias, villa és társasházias beépítésű lakókörnyezet közösségi ellátó rendeltetésekkal és szolgáltatásokkal való ellátásában kiemelkedő szerepet kell vállalnia.
- ▶ A fejlesztés során törekedni kell a meglévő, jó állapotú épületállomány hasznosítására, a meglévő iroda és a lakórendeltetés megtartásával. Biztosítani kell a vegyes funkciómixet, a lakás – munkahely – pihenés/rekreáció – intézmények és szolgáltatások környezethez illeszkedő módon történő kialakításával. A vegyes funkciómix rögzítésekor minimum 20, maximum 50 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani a teljes akcióterületre vonatkozóan, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt).
- ▶ A területen fővárosi helyi védett építmények találhatók, melyek megőrzése és fenntartása fontos cél. Emellett meg kell őrizni a terület idős, értékes faállományát, valamint a nagyobb összefüggő zöldfelülettel rendelkező egykori gyakorlóteret.
- ▶ A helyi adottságok figyelembevételével településközponti vegyes (Vt-H) területen lakóépület elhelyezése esetén az érintett ingatlanon 20% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.

Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- koordináció a helyi központi szerepkör kialakítása és végrehajtása érdekében - P+R és B+R parkoló kialakítása - fővárosi védett épületek megújítása és megőrzése
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv - Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program

III/1 – Északi Városkapu

	A: 11 hektár	Középtáv
	B: 12,8 hektár	Hosszú táv
	A: 4,7 ha Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Ln-3) és 6,3 ha Intézményi, jellemzően zártosú beépítésű terület (Vi-1)	Elővárosi zóna
	B: 10,2 ha Intézményi, jellemzően zártosú beépítésű terület (Vi-1), ebből, a 11-es főút és HÉV között min. 0,4 ha Közpark, közkert (Zk); 2,6 ha Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület (K-Közl)	
	A: Jelentős része barnamezős terület; Differenciált lakáskínálat bővítését támogató akcióterület	
B: A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület		
Az Óbuda északi határán lévő terület a 11. sz. főút és a H5 Budapest-Szentendre HÉV vonal mentén helyezkedik el, az M0-ás gyűrű belső oldalán. A terület egy jelentős része (nagyjából fele) barnamezős terület, melyen korábban meglehetősen zöldégettermesztés működött. ▶ A 11. sz. főút mentén elhelyezkedő terület jelenleg beépítetlen, az új városi szövetet a már kialakult városrészek struktúrájához illeszkedően kell kialakítani.		

- A terület kapu helyzetben van, ebből adódóan a lakóterületfejlesztés miatti alapfunkciók kialakítása mellett, a lakóterületbe integrálva, a környezetre kedvezőtlen hatást nem gyakorló munkahelyek számára is lehetőséget kell biztosítani.
- Törekedni kell a „rövid utak városa” alapelv megvalósítására is, és a terület egészen egymást kiegészítő, vegyes funkciók meghatározása szükséges (pl.: intézményi, kereskedelem, szolgáltató rendeltetések). Előny az M0 érintettsége is, így számos olyan rendeltetés is elhelyezhető, amely az autópályát használók számára is optimális elhelyezkedésű (pl.: irodai, konferencia stb.).
- A területet déli részről beépített területek, főként lakó-, nyugati részén pedig gazdasági területek határolják, míg többi oldalról zöld- és erdőterületek övezik. Az „A” jelű terület keleti része a forgalmas utaktól védettebb, zöldterület mellett található, ezért azon lakóterületi, míg a terület nyugati felén, a 11. sz. főút mellett intézményi vegyes hasznosítás a cél. A „B” jelű terület egészen intézményi vegyes célú hasznosítás a kijelölt irány a szomszédságok és a közlekedési kapcsolatok figyelembevételével.
- Az „A” jelű területen a Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterületen minimum 80 lakás/ha és maximum 150 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, míg az „A” jelű és „B” jelű területen, az Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű területen maximum 100 lakás/ha lakás sűrűség alakítható ki, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt).
- A beépítéshez tartozó személygépjármű parkolókat ún. autómentes területek kialakítása érdekében a terület határán, koncentráltan kell megvalósítani, a terület egyes részeinek gépjármű forgalom alóli mentessége érdekében.
- Az „A” jelű akcióterület esetében a helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-1) területen lakóépület elhelyezése esetén 30%, nagyvárosias lakóterületen (Ln-3) lakóépület elhelyezése esetén 35% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.
- A nyugati oldalon levő „B” jelű területek beépítésének előfeltétele a HÉV vonalon új megálló létesítése. A „B” jelű területen a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként jelentős számú P+R és B+R parkoló és HÉV járműtelep helybiztosítása szükséges, amit a fejlesztési és rendezési tervekben figyelembe kell venni.
- A „B” jelű akcióterület esetében intézményi vegyes (Vi-1) területen lakóépület elhelyezése esetén 20% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.
- A terület fejlesztése során körültekintően kell eljárni az itt található ex lege forrás védelme érdekében. A 11. sz. főút mentén található településképvédelmi jelentőségű meglévő fasor megőrzendő.
- Jelentős környezetterhelést eredményez az akcióterületet két részre osztó 11. sz. főút fővárosi szakaszának a forgalma, e miatt követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A terület egy részén jelenleg hulladéklerakó található, ahol a talajszennyezés felszámolása szükséges.

Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:

- koordináció;
- P+R és B+R parkoló létesítése;

Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:

- Budapesti Mobilitási Terv
- Közúthálózati terv
- Kerékpárforgalmi főhálózati terv

III/2 – Mocsárosdűlő

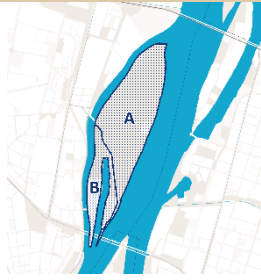
	A: 92,38 hektár	Középtáv
	B: 20,35 hektár	Hosszú táv
	A: 0,49 ha Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Lk-2), 2,46 ha Közpark, közkert (Zk), 14,75 ha Rekreációs célú erdőterület (Er), 14,95 ha Tájgazdálkodási mezőgazdasági terület (Mt) és 59,8 ha Természetközeli terület (Tk)	Elővárosi zóna
	B: 1,67 ha Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (Vi-1), 0,71 ha közúti közlekedési terület (KÖu), 17,97 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület és kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület vegyesen alkalmazható területhasználat (Vi-2/Lk-2), ebből min. 5,39 ha Közpark, közkert (Zk), és min. 3,6 ha Intézményi, helyi lakosság alapellátását biztosító terület (Vi-3)	

	A: Zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterület	
	B: A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	
Az elővárosi zóna déli részén elhelyezkedő terület a 2. sz. Budapest-Esztergom vasútvonal és az Aranyhegyi út mentén helyezkedik el, a kerület egyik legfontosabb útvonalától, a Szentendrei út közelében, attól nyugatra. A város beépített területei között, szigetszerűen helyezkedik el, melyet délről a vasút és az azzal párhuzamos utak, valamint az Aranyhegyi-patak határol, míg a többi oldalról főként lakóterületek övezik. Különös tekintettel a vasútra, az Aranyhegyi útra és a 11-es számú főút közelségére, a terület nagy fejlesztési potenciállal rendelkezik, azonban alapfunkciók tekintetében hiányos. Döntőrészt beépítésre nem szánt, keleti részén számos természetvédelmi érték van jelen, a beépítésre szánt, nyugati részének beépítését már több évtizede tervezik. Ebből adódóan a – nagyrészt Fővárosi Önkormányzat tulajdonában lévő – akcióterületet két részre javasolt „bontani”: A és B jelű területté. A két terület között magasvezetésű távhővezeték húzódik. • Az új városi szövetet a már kialakult városrészek struktúrájához illeszkedően kell kialakítani. Az Aranyhegyi út hegy felőli oldala folyamatosan beépül, a nagy kiterjedésű kertvárosias lakóterület miatt az „A” jelű területen egy rendezett, köz számára is nyitott, de elsődlegesen a természetvédelmi érdekeket szem előtt tartó zöldövezet kialakítása, míg a „B” jelű terület hasznosítására a vegyes funkciók kialakítása javasolt. • A terület fejlesztése során feladat a helyi lakosság igényeinek kiszolgálása, a különféle funkciók lakóhelytől, illetve közlekedési eszköz megállótól való gyaloglási távolságban való elérhetőségének biztosítása a kiegyensúlyozott, kompakt városszerkezet kialakítása érdekében. • Az „A” jelű terület jelentős része helyi jelentőségű védett természeti terület, ahol cél a vizes élőhelyek és a hozzájuk tartozó botanikai és zoológiai értékeinek megóvása és ennek érdekében a vízmegtartást szolgáló vízkormányzás megvalósítása és élőhely-rehabilitációs projektek végrehajtása az elsődleges. • A terület déli oldalán a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként hosszú távon tervezett Körvasút menti körúttal összhangban lehet a „B” jelű területet beépíteni. • A „B” jelű terület hasznosítását korlátozó 120 kV-os szabadvezetékes főelosztóhálózat, valamint a magasvezetésű távhővezeték nyomvonal térszín alá átépíthető, azonban ez a város energiaellátását nem akadályozhatja. • A térség Budapest legnagyobb kiterjedésű, funkcióhiányos területe, ezért olyan beruházások megvalósítását indokolt támogatni, amelyek bővíti a kiegyensúlyozott, vegyes funkciómix meghatározását. A „kis távolságok” városa elvre alapozva a mobilitási kényszer mellett, a „B” jelű területen vegyes használatú térség kialakítása szükséges, ahol a lakóterületet az alapellátással együtt kell fejleszteni, amely támogatja a fővárosiak egészségi állapotának, életkörülményeinek javítását, valamint csökkenti a lakhatási válságot is. • A terület kialakításánál a városi szövethez kapcsolódó, közhasználatú területek alakítandók ki, mely a terület feltárhatósága mellett a gyalogos elérhetőséget is biztosítja. A „B” jelű területen maximum 80 lakás/ha lakás sűrűség alakítható ki, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). • A „B” jelű akcióterület esetében a helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-1 és Vi-2) területeken lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. • Az „A” és a „B” jelű területet is érintően az Aranyhegyi út külön szintű vasúti keresztezéséből adódó környezetterhelés miatt nem telepíthető a környezetében zajérzékeny rendeltetés.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- koordináció, - az ingatlanhasznosításhoz koncepció-pályázat lebonyolítása	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Radó Dezső Terv - Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv	

III/3 – Óbudai volt Gázgyár területe

	15,97 hektár	Hosszú táv
	13,62 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területbe (VI-2) és	Duna menti zóna
	2,35 ha Közpark közkert (Zk) Barnamezős terület, műemléki épület; A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	
A város szerkezetében kedvező elhelyezkedésű terület a Duna és a 2. sz. Budapest-Esztergom vasútvonal mentén, a kerület egyik legfontosabb útvonalától, a Szentendrei úttól nem messze keletre található. Az egykori Gázgyár területének déli része, a Graphisoft park létesítésével revitalizálódott, azonban az akcióterületként is jelölt, északi része továbbra is használaton kívüli, barnamezős terület, mely fejlesztési potenciállal rendelkezik. Jelentős része a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában áll. • A terület északi oldalán a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként hosszú távon tervezett Körvasút menti körúttal összhangban lehet a területet beépíteni. • A funkciószegény városi térségben helyszínt biztosíthat a környező lakóterületek számára új közösségi és ellátó funkcióknak, a „rövid utak városa” alapelv kiemelt érvényesítése szükséges a terület funkciómixének meghatározása során, a területen a Graphisoft parkhoz illeszkedő, azzal kooperáló funkciómix meghatározása és kialakítása szükséges. Előny a vasút és a tervezett körvasút menti körút közelsége, így az arra való alapozás célszerű (pl. irodai, a K+F-i, a szállás, a konferencia, az oktatás, a szórakoztató és a sport-, rekreációs funkciók megengedése). • A területen a lakórendeltetés nem megengedett, illetve azon gyermekintézmény sem helyezhető el. Az alapellátást szolgáló kereskedelmi rendeltetés is legfeljebb 100 m² szinterületen létesíthető. • Az alulhasznosított volt gázgyári terület megfelelő hasznosításához a szabályozási terv belső, feltáró útrendszert határozott meg, amely a környező városszerkezeti elemekhez illeszkedik. A kialakításuk során célszerű a terek nagyvonalúságának és egységes megjelenítésének megtartása is a területen. • A terület egésze műemléki környezet területéhez tartozik, valamint azon elhelyezkedő épületek egy része műemléki védettség alatt áll, melyek megőrzendőek, valamint a fejlesztés során javasolt hasznosításuk is, állagmegóvást/felújítást követően. A tornyok között visszafogottabb paraméterekkel kell biztosítani a terület zölddominanciáját, a műemléki épületek láthatóságát és a városképi megjelenés folytonosságát a Graphisoft Park kialakult elemeivel. • A védettség alatt nem álló, jó állapotú építészeti elemek a fejlesztési koncepcióba beépítendőek, azok megtartása a <i>szükséges minimum elve</i> (Méptv. 5. §) alapján elvárt. • A fejlesztés során az értékes, idős faállomány és a Duna-parti településképvédelmi jelentőségű fasor védelme biztosítandó. • A terület északi oldalán a vasútvonal védőtávolságát és elválasztó hatását a terület beépítése során figyelembe kell venni. A vasútvonal töltésben helyezkedik el, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A fejlesztések feltétele a talajszennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- koordináció, - épített örökség hasznosításának elősegítése, - az ingatlanhasznosításhoz koncepció-pályázat lebonyolítása	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program - Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv	

III/4 – Óbudai-sziget

	A: 90,9 hektár	Középtáv
	B: 27,1 hektár	Hosszú táv
	A: 14,55 ha Természetközeli terület (Tk), 66,54 ha Városi közpark (Zv), 7,5 ha Rekreációs célú, jelentős zöldfelületű, korlátozott rendeltetésű terület (Kb-Rek-2) és 2,28 ha Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek)	Duna menti zóna
	B: 2,54 ha Természetközeli terület (Tk), 16,85 ha Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek), 7,4 ha Régészeti bemutató terület (Kb-Rég) és 0,31 ha közúti közlekedés (KÓu)	
	B: Barnamezős terület, műemléki épület	
	A, B: Zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterület	
A H5 Budapest-Szentendre HÉV vonal közelében, az Árpád-hídtól északra fekvő sziget város szerkezeti pozíciója kedvező, Óbuda két, forgalmas, melléközpontú terének (Flórián tér és Szentlélek tér) közelében helyezkedik el. Közvetlen elérése az ún. „K” és „H” hidakon keresztül biztosított jelenleg, mely utóbbi a két térrel kapcsolja össze a szigetet. A terület északi részén egy extenzíven kialakított park található, mely nyaranta a Sziget fesztiválnak ad otthont. Déli része elzárt terület, melyen a volt hajógyár műemléki épületei állnak. A sziget szomszédságában vegyesen helyezkednek el vegyes intézményi, kisvárosias- és nagyvárosias lakóterületek, valamint gazdasági rendeltetésű területek, melyektől a Duna és a partján húzódó rakpart és sétány választja el a szigetet. A terület északi része beépítésre nem szánt terület, részben helyi jelentőségű védett természeti területként nyilvántartott természetközeli terület, másrészt városi park és egyéb rekreációs terület. A sziget déli része barnamezős terület, mely részben beépítésre szánt. Ebből kifolyólag az akcióterület két részre („A” és „B” jelű területre) bontható. A sziget területe hullámtér, a nagyvízi meder része, elsőrendű árvízvédelmi védvonal nem védi. ▶ A külső kapcsolatok erősítése érdekében a közlekedési kapcsolatok kiépítése és fejlesztése (sétányok, hidak stb.) szükséges. A fővárosi szintű közlekedési rendszer részeként a Duna mentén tervezett Eurovelo6 nemzetközi kerékpárút fejlesztésével és a sziget budai elérését biztosító új gyalogos-kerékpáros híd építésével kell számolni. Ugyanakkor a közlekedési infrastruktúra korlátozott használatának figyelembevételével lehet az akcióterületet hasznosítani. ▶ A terület fejlesztésének elsődleges célja a Főváros és Óbuda értékalapú, kulturális, rekreációs és sport helyszíneinek gazdagítása, az Óbudai-sziget közcélú hasznosítása és zöldhálózati szerepének erősítése a zöldfelületek ökológikus karaktervédelme és a főváros jelentős árvízvédelmi pufferterületét is biztosító hullámtéri funkció maradéktalan megőrzése mellett. ▶ A sziget megfelelő működésének alapja a differenciált kaputérsegek kialakítása. Emellett erősíteni kell a belső kapcsolatokat is az öböl menti területek és a közpark területe között, így a gyalogos kapcsolatok folytonossága érdekében közterületek kialakításával biztosítani kell a város és vízpart jobb kapcsolatát. ▶ A terület jelentős része helyi jelentőségű védett természeti terület, ahol cél a Duna-part mentén található természetközeli állapotú ártéri galériaerdő élőhelyeinek és a hozzájuk tartozó botanikai és zoológiai értékeinek megővése. ▶ A városi park elsődleges funkciója, hogy a város lakosságának minden korosztály számára rekreációs és pihenési lehetőséget nyújtson egész évben. A beavatkozási javaslatok kidolgozása során kiemelt szempont a minőségi zöld környezet és a többfunkciós közösségi terek létrehozása magas szintű infrastruktúra biztosításával. ▶ A területen a lakórendeltetés létesítése nem megengedett. ▶ A fejlesztések feltétele az esetleges talajszennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. ▶ Az évenként megrendezett Sziget Fesztivál jelentős időszakos terhelését is figyelembe kell venni a fejlesztés során, különös tekintettel a természeti és művi értékekre. ▶ A „B” jelű területen elhelyezkedő épületek egy része műemléki védelem alatt állnak, melyek megőrzendők, valamint célszerű a terek nagyvonalúságának és egységes megjelenítésének megtartása mellett a terület köz számára való megnyitása is.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:		- városi park fokozatos megújítása, - koordináció, - külső kapcsolatok kiépítése és létesítésének elősegítése; - EuroVelo6 kerékpáros nyomvonal kialakítása

Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Óbudai-sziget stratégiai terve - Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési program - Radó Dezső Terv - Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv
---	---

III/5 – Római-part

	78,1 hektár	Középtáv
	6,77 ha Közúti közlekedési terület (KÖu), 62,42 ha Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek), 1,4 ha Szennyvízkezelés terület (K-Sz), 3,63 ha Közpark közkert (Zk) és 3,88 ha Folyóvizek medre és partja (Vf) Zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterület	Duna menti zóna
Az akcióterület a Szentendrei úttal párhuzamosan a Nánási úttól keletre elhelyezkedő, jelentős zöldfelülettel rendelkező, Duna menti rekreációs területeket foglalja magába. A természetközeli ártéri vegetáció jelentős értéket képvisel. Közvetlenül az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetével határos. A terület déli részén található a Pók utcai szivattyútelep, amely nagy átmérőjű főgyűjtőcsatornák által fogadja a szenny- és csapadékvizeket és nyomóvezetékek segítségével, Duna alatti átvezetéssel az Észak-pesti Szennyvíztisztító telepre juttatja azokat. ▶ A fővárosi szintű közlekedési rendszer részeként a Duna és a Nánási út mentén tervezett kerékpárút fejlesztést figyelembe kell venni. Ugyanakkor a közlekedési infrastruktúra korlátozottságának figyelembevételével lehet az akcióterületet hasznosítani. ▶ A gyalogos kapcsolatok folytonossága érdekében közterületek által biztosított város és vízpart kapcsolatot erősíteni, fejleszteni szükséges. ▶ A terület csak üdülőterületi és szabadidős funkcióval fejleszthető, a lakórendeltetéssel nem megengedett. Ennek megfelelően a területen egy olyan szabadidős funkciómix alakítandó ki, melyek kiegészítik egymást, és a helyi lakosság ellátása mellett a turizmust is fellendítik. Kiemelt szempont a városszerkezeti kapcsolatok és a Duna-part megközelítésének javítása. ▶ A látogatott partszakaszok hosszának további növekedését kell elérni, ennek érdekében a vonzó helyszíneket népszerűsíteni, a kedvezőtlen adottságú partszakaszokat fejleszteni kell. ▶ A területen kiemelt fontosságú az árvízvédelem erősítése is. Ennek helyigényét a Királyok útja – Nánási úton kell biztosítani. Mivel a Római-part bevédetlen, árvízveszélyes terület, amely a nagyvízi meder része, illetve hullámtér marad a távlatban is, számos aspektusból korlátozottak a fejlesztési lehetőségek. ▶ A terület Duna menti elhelyezkedése miatt természeti és táji szempontból is kiemelkedő jelentőségű terület, ezért biztosítani kell a környező természeti értékek háborítatlanságát, az ökológiai kapcsolatok (különösen az ártéri ligeterdők) fennmaradását. ▶ A fejlesztés során figyelembe veendő szempont a területet nyugatról, a Királyok útja - Nánási út felől érő zajterhelés, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. ▶ Az árvízvédelmi fejlesztést érintő közműkiváltások és új közműlétesítmények, valamint a Római part – Pók utca nyomvonalon haladó előregedett és korszerűtlen anyagú ivóvíz főnyomóvezeték kiváltásának helybiztosítását biztosítani szükséges.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- koordináció; - gyalogos és kerékpáros infrastruktúra fejlesztése - árvízvédelmi fejlesztések, ivóvíz főnyomóvezeték rekonstrukciója	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési program - Radó Dezső Terv - Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv	

IV/1 – Újpest Nagyfelszíni Vízisztító Mű

	9,4 hektár	Hosszú táv
	Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2) Barnamezős műemlék terület; Kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Elővárosi zóna
A város beépített területeitől elkülönült, értékes, „zöldbe ágyazott”, ipari műemlék terület a Külső Váci út mentén, az M0 gyűrű belső oldalán a Vízművek lakótelep szomszédságában. • Az akcióterület környezetében nem tervezett a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztése. A közösségi közlekedés az autóbusz hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével kell a területet beépíteni. • Olyan funkciómix meghatározása és kialakítása szükséges, amelyben a rendeltetések kiegészítik egymást, nem okoznak kizárólagos hasznosíthatóságot, előny az M0 közelségére való alapozás (pl. irodai, a K+F-i, a szállás, a konferencia, az oktatás, a szórakoztató és a sport-, rekreációs rendeltetések). • Az északi területen épület elhelyezése során figyelembe kell venni a Megyeri híd látványának megőrzését, építési hely ezzel összhangban jelölhető ki, illetve épülettömeg ezzel összhangban helyezhető el. • A hazai ipari építészet kiemelkedő alkotásai közé tartozik az épületegyüttes, fontos a terek nagyvonalúságának és egységes megjelenítésének megtartása, a körforgásos gazdálkodás elvének kiemelt érvényesítése. A meglévő védett épületeket az építészeti együttes részeként meg kell tartani. A védetség alatt nem álló, jó állapotú építészeti elemek a fejlesztési koncepcióba beépítendőek, azok megtartása a <i>szükséges minimum elve</i> (Méptv. 5. §) alapján elvárt. • A 2/A sz. út felől sem a zárt térfal, sem túlzott magassági hangsúlyok kialakítása nem cél a környező területben való illeszkedés érdekében. • Fontos biztosítani a környező természeti értékek (Újpesti Homoktövis természetvédelmi terület és további erdősült területek) háborítatlanságát, az ökológiai kapcsolatok fennmaradását. • A beépítést korlátozó közművezetékek (például ivóvíz főnyomó- és elosztóvezeték, nagyközépnymású gázvezeték, illetve 120 kV-os főelosztóhálózati távvezeték) a fejlesztési igénynek megfelelően, adott esetben áthelyezhetők, illetve kiválthatók, azonban ez a város ivóvíz- és energiaellátását nem akadályozhatja. • Jelentős környezetterhelést eredményez az Külső Váci út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- koordináció, épített örökség hasznosításának elősegítése, az ingatlanhasznosításhoz koncepció-pályázat lebonyolítása	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv	

IV/2 – Egykori Petőfi laktanya

	10 hektár	Középtáv
	5,2 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2) és 4,8 ha Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Lk-2) Barnamezős terület; Kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Elővárosi zóna

Az Észak-Pest beépített területeinek északi határán lévő fejlesztési terület a Váci úti városias beépítés és a csendes kertváros határázóján helyezkedik el, meghatározó szerkezeti, hálózati elemei a Váci út és a kék-zöld hálózat fontos részét képező Duna és Szilas-patak menti zöldfolyosók. A használaton kívüli egység az utolsóként megmaradt, fejleszthető, egykori laktanya terület a térségben.

- Az akcióterület környezetében nem tervezett a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztése a kerékpáros főhálózat kivételével. A közösségi közlekedés az autóbusz hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével kell a területet beépíteni.
- A terület két eltérő fejlesztési szempontú egységre tagolódik: a főút felőli északi és nyugati határai adják az Észak-Pestre érkezők számára feltároló első két térfalat, építészeti megfogalmazásukban ezért ehhez a kapuszerephez kell illeszkedniük intenzív, városias kialakítással. A fejlesztési terület déli és keleti része azonban változó intenzitású lakóterületekkel határos, ezen a részen elsődleges a beállt területekhez való illeszkedés, megfelelő szomszédság kialakítása.
- Elsődleges követelmény, hogy a fejlesztések ne okozzák a meglévő lakóterületek forgalmi terhelésének jelentősebb növekedését.
- A többfunkciós épületegyüttes eltérő karakterű részei közé egy kisebb városi teret, illetve zöldterületet szükséges elhelyezni, a közösségi, közhasználatú funkciók központi helyeként. Zöldhálózati szempontból kapcsolatot kell biztosítani a Szilas-patak és a Duna menti ökológiai folyosóval.
- A rendeltetési kör és funkciómix meghatározása során kiemelten érvényesíteni kell a rövidutak városa fejlesztési alapelvek érvényesítését, biztosítani kell a fejlesztésre szánt és a környező lakóterületek megfelelő alapellátását. A zöldterület és alapintézmény hiányos környezetben elhelyezkedő lakóterületi fejlesztéshez az új lakóterület élıhetősége és a meglévők környezetének javítása érdekében a területen alapintézményi ellátást szolgáló szükséges területet kell kijelölni. A funkciómix rögzítésekor a Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterületen minimum 50 lakás/ha és maximum 100 lakás/ha az Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területen minimum 20 lakás/ha és maximum 100 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt).
- Az épületkompozíciók és ritmusok meghatározása során figyelembe kell venni, hogy a Váci út újpesti szakaszán három kiemelt fejlesztési tömb helyezkedik el: északon a laktanya területe, délen a Károlyi Városcsopont – Metrodom Panoráma kialakult magasházias beépítése, a kettő között „félúton” pedig a Tungram ipari együttese. A csatlakozó területek adottságaira és a városszerkezeti ritmusokra tekintettel szükséges a magasságilag (is) differenciált beépítés tervezése.
- A területen meglévő értékes faállomány megőrzésére, szükség szerint helyben pótlására kell törekedni. A szomszédos ökológiai hálózat miatt kiemelt fontosságú, hogy őshonos, tájjellegű növényfajok kerüljenek telepítésre. A klímaváltozás kihívásaira reagálva zöldfelületekkel tagolt, élıhető városi környezet kialakítása a cél. A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-2) területen lakó épület elhelyezése esetén 30%, kisvárosias lakóterületen (Lk-2) lakóépület elhelyezése esetén 40% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.
- A fejlesztések feltétele a szennyezettség feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. Jelentős környezetterhelést eredményez a Váci út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése.

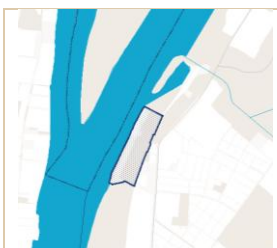
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:

-

Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:

- Budapesti Mobilitási Terv
- Közúthálózati terv
- Kerékpárforgalmi főhálózati terv

IV/3 – Tungram strand és üdülő

	15,8 hektár	Középtáv
	Különleges beépítésre szánt nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek)	Elővárosi zóna
	Barnamezős terület; Zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterület	

A pesti Duna-part legészakibb fejlesztési területe, az újpesti Duna-part egyetlen beépítésre szánt közforgalmú területe, amely egyrészt a ma teljesen használaton kívüli egykori Tungram strand telkéből, másrészt a csónakházakkal ma is részben hasznosított területéből áll, árvíznek kitett, zöldfelületekben gazdag terület.

▶ Az akcióterület környezetében nem tervezett a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztése a kerékpáros főhálózat kivételével. A közösségi közlekedés az autóbusz hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével lehet a területet beépíteni. ▶ A Duna felőli megközelíthetőség, kikötési lehetőség jelentős bővítési potenciállal rendelkezik, a fejlesztési program kialakításakor a víz kapcsolatot és a vízi út hasznosítását szem előtt kell tartani. ▶ Északra aktív honvédelmi célú terület, délről védett természeti terület határolja, fejlesztés csak ezek zavarása nélkül valósítható meg. ▶ Elsősorban olyan rekreációs célú fejlesztések megvalósítása a cél, amelyek összeilleszthetők az árvízi kitérőséggel, ugyanis a terület hullámtérben található, illetve a nagyvízi meder része. A területen lakórendeltetés elhelyezése nem megengedett. ▶ A terület az újpesti Duna-part kevés megközelíthető szakaszainak egyike, ezért kiemelten fontos a gyalogos-kerékpáros lehetőségek megőrzése és fejlesztése, a part menti zöldinfrastruktúra erősítése. ▶ A terület teraszolt kialakítása és az eltérően kialakított partszakaszok jellege megőrzendő, jelentős terepátrendezés nem megengedett. ▶ A meglévő csónakházak különleges építészeti emlékek a Duna-parton, megőrzésük és újjahasznosításuk javasolt, újonnan kizárólag lábakon álló épületek helyezhetők el az árvízvédelmi követelmények betartásával. A védettség alatt nem álló, jó állapotú építészeti elemek a fejlesztési koncepcióba beépítendő, azok megtartása a <i>szükséges minimum elve (Méptv. 5. §)</i> alapján elvárt. ▶ A fejlesztések feltétele a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése, talajszennyezettség felszámolása.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	-
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

IV/4 – Váci út menti vízmű fejlesztési terület

	18,3 hektár	Középtáv
	Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2) Barnamezős terület; Kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Elővárosi zóna
A Váci út és a védett Palotai-sziget ártéri erdeje között közel 1 km hosszan elnyúló, gazdag növényállománnyal és alacsony beépítettséggel rendelkező területen az egykori vízmű funkció mára megszűnt, a meghatározott építési paraméterek és széles funkciókör magas fejlesztési lehetőséget biztosít, a Fóti út csatlakozásánál magasház is elhelyezhető. ▶ Az akcióterület környezetében nem tervezett a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztése a kerékpáros főhálózat kivételével. A közösségi közlekedés az autóbusz hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével lehet a területet beépíteni. ▶ A fejlesztés nem járhat a területet nyugati irányból határoló Palotai-sziget természetvédelmi terület védett értékeinek zavarásával, többletterheléssel. ▶ A városképi megjelenés szempontjából kiemelten hangsúlyos a megengedett magasház, kompozícióba illeszkedő elhelyezése és tömegformálása. Építészeti kialakításnál figyelembe kell venni a madárvédelmi szempontokat. ▶ A meglévő karakteres ipari épületek funkcióváltó átalakítása és az értékes meglévő facsoportok megőrzése figyelembe veendő az új beépítés tervezésekor. ▶ A terület Duna felőli határa a 2024-ben megújított védmű, amelynek fenntartási sávját a telken belül is biztosítani kell. ▶ A beépítést korlátozó közművezetékek a fejlesztési igénynek megfelelően, adott esetben áthelyezhetők, illetve részben kiválthatók, azonban ez a város ivóvíz- és energiaellátását nem akadályozhatja. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez a Váci út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- koordináció, az ingatlanhasznosításhoz koncepció-pályázat lebonyolítása	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv	

IV/5 – Szilas-patak menti vegyes fejlesztési terület

	26,3 hektár	Középtáv
	Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (VI-2) Kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Elővárosi zóna
Az egykor építési törmelékkel felöltött terület a városi főúthálózattól, fő közlekedési tengelyektől elzárta helyezkedik el, temető, gazdasági terület és lakóterületek által körbe fogva. Ezek mellett meghatározó zöldhálózati szerepköre, a Szilas-patak és a Farkaserdő közvetlen szomszédsága. Megfelelő fejlesztése a kék-zöld hálózatot érintő fejlesztési célkitűzések mellett a lakóterületekre vonatkozó fejlesztési célokat is erősíti. - Az akcióterületen nem tervezett a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztése, a kerékpáros főhálózat kivételével. A közösségi közlekedés az autóbusz hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével lehet a területet beépíteni. - A környezeti és természeti adottságok jelentős mértékben meghatározzák a terület fejlesztésének irányát, így főleg zöld infrastrukturális szerepének erősítése, a patak menti rekreációra, sportolásra és szabadidőtöltésre alkalmas területek funkcionális sokszínűségének kiegészítése a fő cél a mértéktartó, jövőtudatos, intézményekben gazdag lakóterületi fejlesztés előirányzása mellett. A „rövid utak városa” alapelve megvalósítása érdekében vegyes funkciómix kialakítását kell biztosítani a területen, a lakás – munkahely – pihenés – intézmények és szolgáltatások környezethez illeszkedő funkciómixból. Rögzítéskor az Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területen minimum 20 lakás/ha és maximum 100 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). - Léptékében és tömegében az új beépítésnek a környező természeti és épített környezeti adottságokhoz kell illeszkedniük. - A terület fejleszthetőségének alapkövetelménye a Baross utca meghosszabbításaként kiszabályozott út, a hozzá kapcsolódó híd és egy, a Megyeri utat és az Ugró Gyula sort összekötő út kiépítése. Ezekről az utakról hurkos úthálózattal feltárható a terület. - A terület jelentős faállománnyal bír, amelynek részbeni igénybevétele elkerülhetetlen. A kialakítás során a kiemelkedően értékes faegyedek megőrzésére kell törekedni és a beépítéseknél a faállományhoz kell igazodni. A szomszédos ökológiai hálózat miatt kiemelt fontosságú, hogy őshonos, tájjellegű növényfajok kerüljenek telepítésre. - A fejlesztések megvalósítása során fontos szempont a Szilas-patak menti ökológiai folyosó megőrzése, a parti sáv zöldfelületi fejlesztése. A terület egység fejlesztése során folytatni kell a patak mentén már elkezdett rekreációs zöldfelületi fejlesztéseket és a beépítés megtervezése során továbbra is biztosítani kell, hogy a patak elérhető legyen a meglévő lakóterületekről. - A helyi adottságok, figyelembevételével intézményi vegyes (VI-2) területen lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. - A fejlesztések feltétele az esetleges talajszennyezettség feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:		-
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:		- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

IV/6 – Istvántelek MÁV üzemi terület

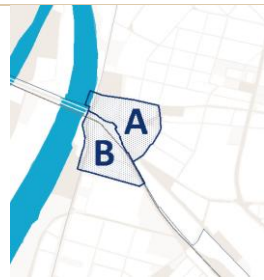
	39,2 hektár	Hosszú táv
	38,5 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (VI-2), ebből min. 3,85 ha Közpark, közkert (Zk) Barnamezős műemlék terület; Kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Elővárosi zóna

Rákosrendező fejlesztési térségéhez északról csatlakozó Istvántelek MÁV üzemi terület jelentős fejlesztési potenciállal rendelkezik a vasútvonalak és a kertvárosias lakóterületek közé ékelődve.

- A terület déli oldalán a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként hosszú távon tervezett Körvasút menti körúttal összhangban lehet az akcióterületet beépíteni.
- A különleges ipartörténeti emléket képviselő műemlékegyüttes állapota romos, megőrzésének érdekében azonnali beavatkozás szükséges.
- A funkciószegény városi térségben helyszínt biztosíthat a környező lakóterületek számára új közösségi és ellátó funkcióknak, a „rövid utak városa” alapelv kiemelt érvényesítése szükséges a terület funkciómixének meghatározása során, ahol kiemelt szempontként meghatározó a vasútállomási helyzet és az ipartörténeti műemlékek közcélú hasznosítása.
- Jelenlegi és jövőbeli hasznosítási lehetőségét meghatározza a területen belül és annak szomszédságában is meglévő és várhatóan megmaradó ipari, termelési és vasúti rendeltetések jelenléte, ezért a területen belüli rendeltetéseket a szomszédság esetleges zavaró hatásaira tekintettel kell kialakítani.
- A meglévő védett épületeket az építészeti együttes részeként meg kell tartani. A védettség alatt nem álló, jó állapotú építészeti elemek a fejlesztési koncepcióba beépítendőek, azok megtartása a *szükséges minimum elve* (Méptv. 5. §) alapján elvárt.
- A területen kialakítható fejlesztési programnak illeszkednie kell Rákosrendező fejlesztési programjához, részletesen lásd XIV/1 akcióterület.
- A Fejlesztési tervlapon kijelölt szerkezeti jelentőségű zöldfelületi kapcsolat elem mentén, a vasúti területekkel párhuzamosan a zöldfelületek összefüggő hálózata alakítandó ki, kapcsolódva a külső zöldfelületekhez.
- A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-2) területen lakóépület elhelyezése esetén 20% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.
- Az építészeti koncepció kialakítása során a műemlék épületek helyreállítására és azok városépítészeti hangsúlyozására kell törekedni.
- A fejlesztések feltétele a feltárt talajszennyezettségek felszámolása, a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. A terület déli és keleti oldalán a vasútvonal védőtávolsága és elválasztó hatása befolyásolja a helyi úthálózat és az építési hely kijelölését.

Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	-
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

IV-XIII/1 – Újpest-Városkapu

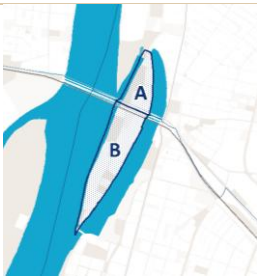
	A: 9,4 hektár	Középtáv
	B: 9 hektár	Hosszú táv
	A: 5,5 ha Mellékközpont területe (Vt-M), 0,25 ha Közpark, közkert (Zk), 0,2 ha Folyóvizek medre és partja (Vf), 3,45 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Átmeneti és Elővárosi zóna
	B: 2,3 ha Mellékközpont területe (Vt-M), részben 3,1 ha Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Lk-2) átmeneti hasznosítás biztosításával, 1,24 ha Egyéb, kötöttpályás közlekedési terület (KÖe-K), 2,4 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	
	Részben barnamezős terület, részben kialakult mellékközpont; Differenciált központrendszer megvalósulását elősegítő akcióterület	

A terület a IV. és XIII. kerület határán fekszik az M3 metróvonal, a Budapest–Esztergom vasútvonal és a Váci út találkozásánál, a Duna bal partján.

- A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként a területet keresztezve hosszú távon tervezett Újpest-Aquincum Duna-híddal (Körvasút menti körúttal) összhangban lehet a területet beépíteni. Kiemelt jelentőséggel bír a közösségi közlekedésre alapozott intermodalitás, ezért mind az „A” jelű, mind a „B” jelű területen P+R és B+R parkoló helybiztosítása szükséges.
- Észak-Pest térségében tervezett mellékközpont (intermodális központ), ahol ahhoz, hogy a terület egység betölthesse szerepét, funkcióbővítést és közlekedési infrastruktúra fejlesztést igényel.

- A terület funkcionális összetételének tervezése során összhangot kell teremteni a területhasznosítás és a területek kiszolgálását biztosító különböző (humán és műszaki) infrastruktúrák között, törekedni kell a helyben elérhető magasszintű ellátás és szolgáltatások kialakítására, a funkció sokféleség biztosítására. Cél, hogy a kitűzött városszerkezeti szerephez illeszkedve, kiegyensúlyozott megoszlásban helyben álljanak rendelkezésre az ellátó funkciók, amelyeknek a kapacitása és minősége legyen összhangban a helyi igényekkel és a fejlesztés után várható használói összetétellel. A funkciómix rögzítésekor az „A” terület egységei belül a Mellékközpont területére minimum 20 lakás/ha és maximum 200 lakás/ha lakás sűrűséget, a „B” terület esetében a Mellékközpont területén minimum 20 lakás/ha és maximum 150 lakás/ha lakás sűrűség kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). - Markáns építészeti kialakítást igényel, részben a meglévő struktúrák integrálásával: új épület elhelyezés esetén feladat az egykori metróépítés miatt megbomlott történelmi szerkezet, kompozíciós hiányok pótlása; a meglévő beépítések kiegészítése a mai igényeknek megfelelően; a meglévő védett épületeket az építészeti egységes részeként meg kell tartani; valamint a kompozíció kialakítása során a hídfőtérsgé illeszkedő városépítészeti hangsúlyozására kell törekedni. - Az Újpest-Városcsúcs metróállomás és a metró felszíni területén a zöldfelületi kapcsolatok erősítése szükséges az újpesti városcsúcs irányába. Jelentős környezetterhelést eredményez a Váci út, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A metró vonal védelmi zónáját az érintett telkek beépítésének tervezésekor figyelembe kell venni. A vasútvonal védőtávolsága és elválasztó hatása mindkét területen befolyásolja a helyi úthálózat és az építési hely kijelölését.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- P+R és B+R parkoló létesítése - Közreműködés és koordinálás a Körvasút menti körút és Duna-híd építésében
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

IV-XIII/2 - Népsziget

	A: 14,5 hektár	Középtáv
	B: 34,4 hektár	Hosszú táv
	A: 2 ha Rekreációs célú erdőterület (Er), 4 ha Különleges beépítésre nem szánt rekreációs célú, jelentős zöldfelületű terület (Kb-Rek-1), 0,4 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 4,8 ha Különleges beépítésre szánt kikötő terület (K-Közl-K) 2,05 ha Folyóvizek medre és partja (Vf) 1,25 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Duna-menti zóna
	B: Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős területbe (K-Rek), Rekreációs célú erdőterület (Er), Közpark, közkert (Zk) és Egyéb, kötőtpályás közlekedési terület (KÖe-K) Részben barnamezős terület; Zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterület	

A Népsziget a IV. és a XIII. kerület közigazgatási határán helyezkedik el, az Újpesti vasúti híd szeli ketté. A Duna-menti zónában helyezkedik el a mintegy 2 km hosszú és összesen kb. 50 ha nagyságú félsziget. Az északi végét a XIX. század közepén kötötték össze a pesti parttal, kialakítva az Újpesti-öblöt. Az öböl egykor a hajógyártás színtere volt, ma a horgászat és a vízi sportok a főszerep. A dunai szigetek a város életében betöltött szerepe a város átszellőzésében, ivóvízellátásban kiemelkedő.

- A sziget adottságaihoz illeszkedve növelni kell annak rekreációs funkcióit, vonzerejét.
- A terület városszerkezeti kapcsolata, közúti kapacitása erősen limitált, bővítésük a jövőben sem tervezett, ezért a fejlesztések tervezése során a terhelhetőségnél ezt kiemelten, adottságként kell figyelembe venni.
- A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként a területet keresztezve hosszú távon tervezett az Újpest-Aquincum Duna-híd (Körvasút menti körúttal), amit a fejlesztési és rendezési tervekben figyelembe kell venni. A sziget pesti elérését biztosító új gyalogos-kerékpáros hidak építése tervezett, a közlekedési infrastruktúra korlátozottságának figyelembevételével lehet az akcióterületet hasznosítani.

- A fejlesztési potenciált alapvetően az árvíz általi veszélyeztetettség (hullámtér, elsőrendű árvízvédelmi védvonal nem védi, a nagyvízi meder része), illetve a műszaki infrastruktúrához való hozzáférhetőség határozza meg: a területek beépíthetőségéhez szükséges műszaki létesítményeket csak oly módon szabad elhelyezni a területen, hogy azok a környezeti állapotot ne rontsák, és a meglévő természetes élővilágot ne károsítsák.
- A sziget belső feltáró hálózata bővítést igényel: biztosítandó a part gyalogos körbejárhatósága, valamint a feltáró közutat és Duna-partot összekötő gyalogos kapcsolatok szélesítése.
- A sziget területén kizárólag olyan fejlesztések valósíthatók meg, amelyek erősítik a terület zöld, ligetes és rekreációs jellegét, az ipari örökség újrahasznosítását és a dunai szigethez méltó közhasználatúságot. A területen lakórendeltetés elhelyezése nem megengedett.
- A zöldinfrastruktúra fejlesztés fontos eleme a feltöltött, egykori erdőterület újra erdősítése (25992/2 hrsz.), valamint új közkert kialakítása a tervezett gyalogos hídfő térségében.
- A Népsziget fontos szerepet tölt be a Duna menti ökológiai folyosóhoz kapcsolódva, a sziget a védett Palotai-szigethez kapcsolódó élőhelyként is funkcionál. Ezért a fejlesztéseket körültekintően kell megvalósítani, hogy a természeti értékek, élőhelyek, ökológiai kapcsolatok ne sérüljenek, különösen az újpesti oldalon szükséges határt szabni a rekreációs és infrastrukturális fejlesztéseknek.
- Kompozíciós szempont a Duna-part látképének védelme, a Duna-part kedvező állapotához a meglévő értékes növényállomány hozzátartozik, megőrzése kiemelten fontos.
- A beruházások során a terep feltöltése és jelentős átalakítása nem megengedett.
- Az ipari örökség mellett a csónakházak és néhány üdülőépület is különleges építészeti értéket képvisel, ezek megőrzése és megfelelő, részben közszámára megnyitott hasznosítása szükséges. A meglévő védett épületeket az építészeti együttes részeként meg kell tartani. A védettség alatt nem álló, jó állapotú építészeti elemek a fejlesztési koncepcióba beépítendő, azok megtartása a *szükséges minimum elve* (Méptv. 5. §) alapján elvárt.
- A sziget egykori ipari területein a fejlesztések feltétele a szennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése.
- A „B” terület egységen alapvető feladat a tulajdonviszonyok rendezése és annak megfelelő földrészletek, közterületek kialakítása.
- A vasútvonal védőtávolsága befolyásolja az építési hely kijelölését. A vasútvonal töltésben helyezkedik el, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése mindkét területen. Figyelembe kell venni, hogy az Újpesti öböl a nemzetközi víziút útként is funkcionál dunai hajózás téli kikötője.

Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:

- koordináció, B területrészen a földrészlet határok rendezésének menedzselése, elősegítése

Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:

- Budapesti Mobilitási Terv
- Közúthálózati terv
- Kerékpárforgalmi főhálózati terv

VI/1 – Nyugati pályaudvar

	A: 10,1 hektár	Középtáv
	B: 29,4 hektár	Hosszú táv
	A: 9,1 ha Városmagterület (Vt-V), melyből min. 1,65 ha Közpark Közkert (Zk)	Belső zóna
	1,0 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	
	B: 9,6 ha Városmagterület (Vt-V), 3,5 ha Intézményi, jellemzően zártosított beépítésű terület (Vi-1), 7,7 ha Közlekedéshoz kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület és városmagterület kétszintű területhasználat (K-Közl-É/Vt-V), 3,0 ha Kötőpályás közlekedési terület és városmagterület kétszintű területhasználat (KÖe-K/Vt-V), 3,5 ha Kötőpályás közlekedési terület és intézményi, jellemzően zártosított beépítésű terület kétszintű területhasználat (KÖe-K/Vi-1), 0,9 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	
	Barnamezős terület, A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	

A Nyugati pályaudvar a VI. kerület határán, a Váci úttól délkeletre, a Podmaniczky utca – 28224/16 hrsz.-ú – 28224/52 hrsz.-ú telkek által határolt területen helyezkedik el. A pályaudvar és a Westend térsége Budapest és a kerület egyik kiemelt közlekedési csomópontja, kereskedelmi-üzleti központja, ezáltal gazdasági szempontból kiemelt jelentőségű. A vasúti terület jelenleg erősen elválasztó hatással bír a sűrű városias szövetben.

- A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként középtávon tervezett a Lehel utcai és a Bajcsy-Zsilinszky úti villamos vonalak, hosszú távon a H5, H6 és H7 HÉV vonalak pesti belváros alatti összekötése, valamint nagy távlatban a Nyugati és a Déli pályaudvarok vasúti alagúttal történő összekapcsolása, amelyeket a fejlesztési és rendezési tervekben figyelembe kell venni.
- Az akcióterület egyes építési telkei esetében a maximálisan létesíthető parkolószám nem haladhatja meg a TÉKA normarendszere alapján számított érték 50%-át.
- Az „A” jelű akcióterületen, lakóterület esetén a beépítéshez tartozó személygépjármű parkolókat ún. autómentes területek kialakítása érdekében a terület határán, koncentráltan kell megvalósítani, a terület egyes részeinek gépjármű forgalom alóli mentessége érdekében.
- A megfelelő városi kapcsolatrendszerek kialakítása érdekében a pályaudvar elvágó hatását a vasúti pálya részbeni felülépítésével, vagy annak lesüllyesztésével kell megvalósítani. A területi szomszédságok tekintetében cél a pályaudvar által elválasztott területek összekapcsolása.
- A jelenlegi domináns funkciók kibővítése, a kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztések megvalósítása a cél elsősorban iroda és lakórendeltetésekkel, valamint az ezeket kiegészítő egyéb rendeltetésekkel. Az „A” és „B” akcióterület Városközponti területén minimum 20, maximum 200 lakás/ha, a „B” akcióterület Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű területen maximum 120 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt).
- A „B” jelű akcióterület esetében a helyi adottságok figyelembevételével településközponti vegyes (Vt-V) területen lakóépület elhelyezése esetén 25% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.
- Zöldfelületi kapcsolatok kialakítása szükséges Terézváros sűrűn beépített lakóterülete és Újlipótváros között, illetve az Eiffel tér felől a Rákosrendező irányába; valamint közhasználatú zöldfelületek rendszerének kialakításával.
- A vasúterület kármentesítési eljárással érintett, a fejlesztések feltétele a feltárt talajszennyezettségek felszámolása, a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. Jelentős környezetterhelést eredményez a vasúti terület, a Váci út és a Lehel utca forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A metró vonal védelmi zónáját, valamint vasútvonal védőtávolságát és elválasztó hatását a terület beépítése során figyelembe kell venni.

Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Koordinálás - Lehel utcai és a Bajcsy-Zsilinszky úti villamos összekötése
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv - Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program

VIII/1 – Józsefvárosi Pályaudvar területe

	39,63 hektár 6,46 ha Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (Vi-1), 5,42 ha Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek), 17,53 ha kétszintű, Közlekedéshez kapcsolódó épület elhelyezésére szolgáló terület és Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (K-Közl-É/Vi-1), 10,22 ha közúti közlekedési területeket (KÖu)	Középtáv
	Jelentős része barnamezős terület; A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Átmeneti és Belső zóna
A terület Budapest VIII. kerületében, az Orczy tértől kezdődően, a Kőbányai út és Salgótarjáni út mentén húzódik, a Könyves Kálmán körülig. A Józsefvárosi pályaudvar a MÁV első pályaudvara volt. A területen egy időben piac működött, majd annak felszámolása óta, jelentős része alulhasznosított. Jelentős épületállománnyal rendelkezik, a terület nyugati oldalán működő Magyar Posta Hírlap Logisztikai Központ, ami mellett található a meg nem nyitott		

Sorsok Háza. A terület északi részén egy futballakadémia kapott helyet. A Fiumei út túloldalán található Baross kocsiszín jelenleg is használatban van.

- A terület barnamezős területként elválasztó hatással rendelkezik, így elsősorban a szabályozási eszközökkel, a megfelelő fejlesztési programok kialakításával, az urbanisztikai, építészeti és tájépítészeti tervezéssel, valamint a minőségi kivitelezéssel biztosítható a kompakt város alapvető szempontjainak érvényesítése szükséges a területen.
- A terület Kőbánya út felőli részén térfalképző beépítés indokolt, melynek keleti része a fővárosi szintű közösségi közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgál, ahol kétszintű területhasználattal intézményi funkciók is létesíthetők.
- A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként a Kőbányai és Salgótarjáni utcához is kapcsolódó villamos járműtelep létesítése tervezett, amely számára területbiztosítás szükséges a térszínen. A kétszintű területhasználat szerinti terület felső szintje más funkciót kiszolgálva is beépíthető.
- A terület komplex, egymással szimbiózist alkotó funkciókkal egészítendő ki.
- A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-1) területen lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.
- A rekreációs funkcióhoz illeszkedő és a környező zöldhálózathoz kapcsolódó zöldfelületi elemek létesítendőek, figyelembe véve a területen belül kialakítandó eltérő rendeltetések (rekreáció / járműtelep) elválasztását.
- A területen építési tevékenység a műemlékvédelmi szempontok figyelembevétele mellett történhet az építési övezeti határértékek keretei között.
- Az identitásmegőrzés alapvető elvárás a területen. A védettség alatt nem álló elemek is figyelembe veendőek a fejlesztési koncepció kialakítása során, a *szükséges minimum elve (Méptv. 5. §)* alapján.
- Az egykori pályaudvar főépülete műemléki védettség alatt áll, melyet a Sorsok Háza kivitelezése során, annak részeként felújítottak. Az épületet az építészeti együttes részeként meg kell tartani.
- A Baross kocsiszín területének egésze, valamint a pályaudvar épülete mögötti terület és a sín párok környezete műemléki környezet területébe tartoznak. A területen lévő elemek, valamint az egykori pályaudvarra utaló, védettség alatt nem álló elemek fejlesztési koncepcióba is beépítendőek, amit a fejlesztési és rendezési tervekben figyelembe kell venni.
- A fejlesztések előfeltétele a korábbi használat okozta szennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése.
- Jelentős környezetterhelést eredményez a Fiumei út és a Kőbányai út forgalma, az Orczy tér környezetében követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése.

Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Koordináció - Villamos járműtelep fejlesztés
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program - Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

IX/1– Volt Nagyvásártelep

	104,45 hektár	Hosszú táv
	5,28 ha Szennyvízkezelés terület (K-Sz), 7,3ha Közpark Közkert (Zk), 5,75 ha közúti közlekedési területeket (KÖu), 48,7 ha Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (Vi-1), 36,28 ha Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Ln-3), melyből min. 6,1 ha Közpark Közkert (Zk)	Duna menti zóna
Jelentős része barnamezős, kisebb része műemléki terület; A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület		
A Könyves Kálmán körút déli részén, a Soroksári út és Duna között elhelyezkedő terület alulhasznosított. A terület környezetében találhatók további akcióterületek is Csepelen, valamint a Soroksári út túlsó oldalán. A területet délről közvetlenül érinti a kialakítás előtt álló <i>Gubacsidőlő mellékközpont</i> is. A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként középtávon várható a Magyar Állam beruházásaként zajló Déli körvasút bővítésének		

befejezése Danubius megállóhellyel. Hosszú távon, a terület középső részét érintően tervezett a Ráckevei (Soroksári)-Dunát (továbbiakban: RSD) keresztező Galvani híd, a terület déli határán a Csepel-Albertfalva alagút, a keleti határán a H5, H6 és H7 HÉV vonalak pesti belváros alatti összekötése, amelyekkel összhangban lehet a területet beépíteni. Jelentősebb méretű közműlétesítmény a területen a Ferencvárosi Szivattyútelep és a Dél-pesti ipari vízműtelep.

- A 150. sz. Budapest-Kelebia vasútvonal Ferencvárosi rendező pályaudvaron történő átvezetése lehetővé tenné a Duna-parti nyomvonal felszámolását és a terület zárványjellegének a megszüntetését, a fejlesztést a területrendezési tervek tartalmazzák ugyan, a megvalósításuk azonban kétséges. Az akcióterületen építhető volumen 50%-át meghaladó részének – annak környezeti terhelése miatt – beépítéséhez szükséges a terület keleti határán lévő H6 Budapest-Ráckeve HÉV vonal legalább Kálvin térig történő meghosszabbítása, a teljes beépítéséhez egy budai kapcsolatot is biztosító hídfejlesztés a Dél-Budapesti térségben.
- Az új városi szövetet a már kialakult városrészek struktúrájához illeszkedően, valamint a Duna-part közelségére alapozva kell kialakítani.
- A terület a fejlesztése során úgy alakítandó ki, hogy ahhoz a XXI/1 számú akcióterület is kapcsolódhasson. A két terület egymást kiegészítő, egymással kooperáló fejlesztése és a két városi szövet összekötése javasolt. A Volt Nagyvásártelep északi szakasza egyúttal a kapcsolatot is biztosítja majd a Belváros és Csepel között.
- Feladat a helyi lakosság igényeinek kiszolgálása, a különféle funkciók lakóhelytől, illetve közlekedési eszköz megállótól való gyaloglási távolságban való elérhetőségének biztosítása a kiegyensúlyozott, kompakt városszerkezet kialakítása érdekében.
- A területen olyan vegyesség meghatározása és kialakítása szükséges, amelyben a rendeltetések kiegészítik egymást, az elsődleges célközönség – Diákváros esetén: diákok – igényeit szem előtt tartva. A terület északi és keleti részén főként vegyes, míg a Duna felőli részén főként lakó rendeltetés alakítandó ki. A területen az alapellátó rendeltetések elhelyezése biztosítandó.
- A területen maximum 120 lakás/ha lakás sűrűség alakítható ki, melybe a diákszállások nem számítandók bele, illetve a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). Ezen felül, a területen minimum 100 kollégiumi szoba/ha alakítandó ki, a Diákváros 12 000-es férőhelyének biztosítása érdekében.
- A beépítéshez tartozó személygépjármű parkolókat ún. autómentes területek kialakítása érdekében a terület határán, koncentráltan kell megvalósítani, a terület egyes részeinek gépjármű forgalom alóli mentessége érdekében.
- A városképi megjelenés szempontjából kiemelten hangsúlyos a megengedett magasház kompozícióba illeszkedő elhelyezése és tömegformálása, az építészeti kialakításnál figyelembe kell venni a madárvédelmi szempontokat.
- A meglévő védett épületeket az építészeti együttes részeként meg kell tartani. A védettség alatt nem álló, jó állapotú építészeti elemek a fejlesztési koncepcióba beépítendő, azok megtartása a *szükséges minimum elve (Méptv. 5. §)* alapján elvárt.
- A meglévő karakteres ipari épületek funkcióváltó átalakítása és az értékes meglévő facsoportok megőrzése figyelembe veendő kötöttség a beépítés tervezésekor.
- Markánsabb, zártabb térfalakotó elemek kialakításával kell biztosítani a tengelyek hangsúlyosságát, illetve a belső terek intimitását.
- A területtel közvetlenül határos nyugaton a Duna, valamint a Ráckevei Duna-ág, amelyek az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó részei és Natura 2000 területek. Ezért a fejlesztéseket körültekintően kell megvalósítani, hogy a természeti értékek, élőhelyek, ökológiai kapcsolatok ne sérüljenek. A Duna érintettsége miatt a folyóra szerveződő terek alakítandók ki, valamint annak elérhetősége és a köz számára való megnyitása biztosítandó.
- A térségben egy összefüggő parkrendszer alakítandó ki, kapcsolódva a Pesti Rakparthoz, az Atlétikai Stadionhoz és Csepelhez.
- A gyalogos kapcsolatok folytonossága érdekében közterületek kialakításával kell biztosítani a város és vízpart jobb kapcsolatát.
- A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-1) területen lakóépület elhelyezése esetén 20%, nagyvárosias lakóterületen (Ln-3) lakóépület elhelyezése esetén 35% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.
- Jelentős környezetterhelést eredményez a Soroksári út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A vasútvonal védőtávolságát, valamint a vasút és HÉV vonal elválasztó hatását a terület beépítése során figyelembe kell venni.

A fejlesztések feltétele a talajszennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Koordináció és közreműködés a Galvani RSD híd és csatlakozó úthálózatának építésében; - Diákvároshoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztésben való kooperáció
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

IX/2– Soroksári út és Külső Mester utca közötti fejlesztési területek

	64,6 hektár 58,7 ha Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű területbe (Vi-1), ebből min. 1,1 ha Közpark, közkert (Zk); 1,46 ha kétszintű, Közlekedéshez kapcsolódó épület elhelyezésére szolgáló terület és Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (K-Közl-É/Vi-1) és 4,45 ha közúti közlekedési területeket (KÖu)	Középtáv
	Jelentős része barnamezős terület, kisebb része műemléki terület; A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület. A 38161 helyrajzi számú telkeket a 619/2021. (XI.8.) Korm. rendelet rozsdadovezeti akcióterületnek jelölte ki.	Átmeneti zóna
A Könyves Kálmán körút déli részén, a Soroksári út és Külső-mester utca között elhelyezkedő terület alulhasznosított. A terület környezetében található, a tervezett <i>Diákváros</i>, mely szintén akcióterület. A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként középtávon várható a Magyar Állam beruházásaként zajló Déli körvasút bővítésének befejezése Danubius megállóhellyel. Hosszú távon valósul meg az RSD-t keresztező Galvani híd, a terület nyugati határán a H5, H6 és H7 HÉV vonalak pesti belváros alatti összekötése, amelyekkel összhangban kell a területet beépíteni. - Az akcióterület 50%-ot meghaladó részének beépítéséhez – annak volumene miatt – szükséges H6 Budapest-Ráckeve HÉV vonal legalább Kálvin térig történő meghosszabbítása, teljes beépítéséhez egy budai kapcsolatot is biztosító hídfejlesztés a Dél-Budapesti térségben. - Az új városi szövetet a már kialakult városrészek struktúrájához illeszkedően kell kialakítani. - A területen olyan vegyesség meghatározása és kialakítása szükséges, amelyben a rendeltetések kiegészítik egymást, de maximum 120 lakás/ha lakás sűrűség alakítható ki, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). Előny a Duna, valamint a körút érintettsége is, így számos olyan funkció helyezhető el ide, mely a két közlekedési kapcsolatra alapozhat (pl.: irodai, K+F-i, szállás, konferencia). A terület nyugati részén környezetre jelentős hatást nem gyakorló gazdasági rendeltetéseket is megengedhet a kerületi szabályozás. - A városképi megjelenés szempontjából kiemelten hangsúlyos a megengedett magasház kompozícióba illeszkedő elhelyezése és tömegformálása, az építészeti kialakításnál figyelembe kell venni a madárvédelmi szempontokat. - A meglévő védett épületeket az építészeti együttes részeként meg kell tartani. A meglévő karakteres ipari épületek funkcióváltó átalakítása és az értékes meglévő facsoportok megőrzése figyelembe veendő kötöttség a beépítés tervezésekor. - Az identitás megőrzés alapvető elvárás a területen. A védettség alatt nem álló, jó állapotú elemek a fejlesztési koncepcióba beépítendő, a <i>szükséges minimum elve</i> (Méptv. 5. §) alapján. - Jelentős környezetterhelést eredményez a Soroksári út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A vasútvonal védőtávolságát, valamint a vasút és HÉV vonal elválasztó hatását a terület beépítése során figyelembe kell venni. A fejlesztések feltétele a talajszennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. A fejlesztésben korlátozó tényező, hogy felső küszöbértékű veszélyes üzem külső védőzónájával érintett.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Koordináció; - épített örökség hasznosításának elősegítése - Galvani RSD híd és csatlakozó úthálózatának építésében való közreműködés és koordinálás	

Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv
---	---

IX/3– Dél-Pesti Centrumkórház

	32,5 hektár	Középtáv
	4,26 ha Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű területbe (Vi-1), 2,97 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló beépítésű terület (Vi-2) és 23,76 ha Különleges, Egészségügyi épület elhelyezésére szolgáló terület (K-Eü) terület	Átmeneti zóna
	Egészségügyi intézményhálózat fejlesztését támogató akcióterület	
A Nagyvárad térnél található terület, melyet a Haller utca – Albert Flórián út – Könyves Kálmán körút, valamint a Fehér Holló utca és Lenkey utcák határolnak. A terület jelentős részén a Dél-Pesti Centrumkórház működik. A Vágóhid utca déli részén kerületi önkormányzati tulajdonú, lakóterületek találhatók. A terület K-Eü-be sorolt része a 98/2017. (IV. 27.) Korm. rendelet az Egészséges Budapest Program megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló rendelet 2. mellékletének 7. pontja szerint kiemelt beruházásokkal érintett terület. Az akcióterület környezetében nem tervezett a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztése. A közösségi közlekedést az M3 metróvonal határozza meg, amelynek Nagyvárad tér és Népliget megállói kedvező közlekedési feltételeket biztosítanak a területet beépítéséhez. ▪ A terület jó elhelyezkedésű, közlekedési kapcsolata megfelelően biztosított. Az új városi szövetelemet a már kialakult városrészek struktúrájához illeszkedően kell kialakítani. ▪ A budapesti egészségügyi hálózat fontos részét képezheti, ezért a konstruktív együttműködés fontos mind az állami, mind a fővárosi, kerületi és a beruházói oldalról egyaránt. ▪ A meglévő, értékes, identitásalkotó, jó állapotú épületek a fejlesztési koncepcióba beépítendő, a szükséges minimum elve (Méptv. 5. §) alapján. ▪ A fejlesztés során a területen jelenlévő értékes idős faállomány védelme biztosítandó. ▪ A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-2) területen lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. ▪ Jelentős környezetterhelést eredményez a Könyves Kálmán körút forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:		- Koordináció, kooperáció
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:		- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

IX-X/1 – Népliget vasútállomás és környéke

	36,2 hektár	Középtáv
	34,49 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló beépítésű terület (Vi-2), ebből min. 0,7 ha Közpark, közkert (Zk); 1,01 ha közúti közlekedési területeket (KÖu)	Átmeneti zóna
	Jelentős része barnamezős terület; A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	
Az akcióterület a IX. kerületi József Attila lakótelep szomszédságában, részben pedig a X. kerületi Gyárdűlő városrészben fekszik, a Déli körvasút – Fertő utca – Bihari út – Ceglédi út – Ecseri út – Gyáli út (M5) felüljáró által határolt területen. Az Üllői úttól északra lévő nagyobb részben alulhasznosított terület jelenlegi karakterét, jellemzően gazdasági funkciók és azok telephelyei (pl. Budapest Közút Zrt. közúti szolgáltatási igazgatósága) határozzák meg, kiegészülve néhány lakóépülettel, kereskedelmi egységgel és intézményekkel. A terület IX. kerületi felén – annak nagy részén az egykori Katonai Műszaki Főiskola sporttelepe funkcionált, melynek felszámolásakor az épületek elbontása mellett, a sport funkció is megszűnt, a terület jelenleg használaton kívüli. A terület Ecseri út és		

Üllői út felőli része beépített: egyházi (Szent Kereszt Plébánia, mely helyi védettség alatt áll) és oktatási intézményi épületekkel (ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Gundel Károly Vendéglátóipari Technikum), valamint vendéglátó egységgel és üzemanyag-töltő állomással.

Az akcióterület szomszédságában találhatók lakótelepek, gazdasági funkciójú területek, illetve a Népliget, mely utóbbtól a Déli körvasút választja el. A közösségi közlekedést az M3 metróvonal határozza meg, amelynek Ecseri út nevű megállója kedvező közlekedési feltételeket biztosít az Üllői út menti terület beépítéséhez. A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként középtávon várható a Magyar Állam beruházásaként zajló Déli körvasút bővítésének befejezése új Népliget megállóhellyel, amely jelentős új átszálló kapcsolatot teremt a városi közlekedési rendszerrel.

- A terület a fejlesztése során úgy alakítandó ki, hogy ahhoz a X/1 számú akcióterület (Népliget) is kapcsolódhasson. A két terület egymást kiegészítő, egymással kooperáló fejlesztése és a két városi szövet összekötése javasolt.
- Az akcióterület 50%-ot meghaladó részének beépítéséhez – annak volumene miatt – szükséges Népliget vasútállomás megléte. Népliget vasútállomás közvetlen gyalogos kapcsolattal kell, hogy rendelkezzen a Népligettel és az akcióterület Üllői út két oldalán fekvő részeivel.
- Az Üllői út – Ecseri út csomópont és a Népliget vasútállomás északkeleti peronfeljárata között közvetlen nyomvonalú, gyalogos sétányt kell kialakítani, amely a vasúti töltést átszelő aluljáró révén egyben a Népliget megközelítését is szolgálja.
- A kiváló közlekedési és zöldfelületi ellátottságra való tekintettel, a kompakt város követelményrendszerének érvényesítése érdekében törekedni kell a funkcionális vegyesség biztosítására, a lakó- és intézményi-irodai rendeltetés egyensúlyára. A zajkonfliktussal nem érintett területeken 100-150 lakás/hektár lakás sűrűség alakítható ki, nagyvárosias lakóterületi karakterrel kialakítva.
- A beépítés súlypontját a közösségi közlekedési létesítmények közelében szükséges biztosítani. Ennek érdekében a területrészen építhető szintterületi volumen legalább 60%-át a metró- és vasútállomás legközelebbi bejáratától számított 300 méteres gyalogos távolságon belül szükséges elhelyezni.
- Az alapfokú ellátás intézményi feltételeinek biztosítását és kereteit már a tervezés idején figyelembe kell venni. Ahhoz, hogy a szükséges alapellátás (bölcsődei, óvodai és általános iskolai) a felmerülő többlet igénynek megfelelően biztosított legyen, meg kell felelni a kompakt város követelményrendszerének és a vegyes funkcióösszetétel biztosításának feltételrendszerének (pl. vegyes funkciómix, sokszínű szolgáltatási rendszer helyben/ gyaloglási távolságban – 15perc – történő elérése, kiegyensúlyozott és tagolt városszerkezet, környezettel harmonizáló használat és beépítés, hatékony infrastruktúra-hálózat).
- Jelenlegi és jövőbeli hasznosítási lehetőséget meghatározza a terület szomszédságában meglévő és várhatóan megmaradó gazdasági és vasúti rendeltetések jelenléte, ezért a területen belüli rendeltetések a szomszédság esetleges zavaró hatásaira tekintettel kell kialakítani.
- A meglévő védett épület mellett a védettség alatt nem álló, jó állapotú építészeti elemek a fejlesztési koncepcióba beépítendő, azok megtartása a *szükséges minimum elve* (Méptv. 5. §) alapján elvárt. Az építészeti koncepció kialakítása során az értékes épületek helyreállítására és azok városépítészeti hangsúlyozására kell törekedni.
- A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-2) területen lakórendeltetés elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.
- Jelentős környezetterhelést eredményez az Üllői út, a Gyáli út és a Déli körvasút, amelyre figyelemmel kell lenni a terület fejlesztése során (zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése). A vasútvonal védőtávolságát, valamint a metróvonal védelmi zónáját a terület beépítése során figyelembe kell venni.
- A terület a korábbi használatokból adódóan részben potenciálisan talajszennyezett, a fejlesztések feltétele a szennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése.
- A területhasznosítást korlátozó 120 kV-os szabadvezetékes főelosztóhálózati nyomvonal földkábelbe átépíthető, illetve a területen áthaladó nagy átmérőjű, egyesített rendszerű főgyűjtőcsatornák kiválthatók, áthelyezhetők, azonban ezek a város energiaellátását, illetve szennyvízelvezetését nem akadályozhatják.

Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:

- Közreműködés és koordináció a Déli körvasút fejlesztésében, valamint Népliget vasútállomás megvalósításában

Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:

- Budapest Mobilitási Terv
- Közúthálózati terv
- Kerékpárforgalmi főhálózati terv

IX-XX-XXI/1 – Gubacsidűlő mellékközpont

	A: 7,0 hektár	Hosszú táv
	B: 23,25 hektár	
	A: 4,18 ha Mellékközpont területe (Vt-M), 1,78 ha közúti közlekedési területeket (KÖu), 0,43 ha Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek) és 0,55 ha Folyóvizek medre és partja (Vf)	
	B: 12,49 ha Mellékközpont területe (Vt-M), 0,3 ha Közpark Közkert (Zk), 5,1 ha közúti közlekedési területeket (KÖu), 5,75 ha Egyéb, kötöttpályás közlekedési terület (KÖe-K)	
	Barnamezős terület, tervezett mellékközpont; Differenciált központrendszer megvalósulását elősegítő akcióterület A 38086/1 és 170009 helyrajzi számú telkeket (IX. és XX. Kerületek) a 619/2021. (XI.8.) Korm. rendelet rozsdadovezeti akcióterületnek jelölte ki.	Duna menti zóna

Dél-Pest térségében tervezett mellékközpont. Ahhoz, hogy a terület egység betölthesse mellékközponti szerepkörét, a teljesen kialakulatlan terület új városépítészeti kialakítást, jelentős funkcióbővítést, és a közlekedési rendszer területileg érintett elemeinek fejlesztését igényli.

- A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként középtávon várható az akcióterület mindkét részét érintően a Magyar Állam beruházásában a csepeli Szabadkikötő vasútforgalma számára egy új RSD (Gubacsi) híd építése, valamint hosszú távon a XX.-XXI. kerületek közötti közvetlen villamos kapcsolat létrehozása a meglévő Gubacsi hídon keresztül, amelyekkel összhangban lehet a területet beépíteni.
- Továbbá hosszú távon az akcióterület „B” jelű részén tervezett az RSD-t keresztező Csepel-Albertfalva alagút és a H5, H6 és H7 HÉV vonalak pesti belváros alatti összekötése, amelyeket szintén figyelembe kell venni a terület beépítése során. A beépítéséhez szükséges H6 Budapest-Ráckeve HÉV vonal legalább Kálvin térig történő meghosszabbítása.
- Kiváló településszerkezeti elhelyezkedésével a Csepel-Albertfalva alagút kiépítése után létrejövő új körüli kapcsolaton kívül az Észak-déli regionális gyorsvasút és villamosvonal találkozásával, vízpartiságával, ezáltal a belvárosi közelséggel úgy kell kialakítani, hogy városszerkezeti szempontból ellenpólusa legyen a XIII. kerületi Göncz Árpád városközpontnak.
- Kijelölt mellékközpontként a terület fejlesztése során cél, hogy a kötöttpályás és nagykapacitású közlekedési hálózati kapcsolatokkal a szomszédos városrészek, illetve az agglomeráció csatlakozó településeinek központirányú forgalmát felfogja és magas színvonalú funkcionális kínálatával, új minőségű, intenzíven használt közösségi hely legyen, ezáltal a főközponti területet is tehermentesítse, az utazási kényszert csökkentse. A funkciómix rögzítésekor az akcióterület „B” jelű részén a Mellékközpont területen minimum 20 lakás/ha és maximum 200 lakás/ha lakás sűrűséget, az „A” jelű részén a Mellékközpont területen minimum 20 lakás/ha lakás és legfeljebb 150 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt).
- Funkcionális összetételének tervezése során összhangot kell teremteni a területhasznosítás és a területek kiszolgáltatását biztosító különböző (humán és műszaki) infrastruktúrák között, törekedni kell a helyben elérhető magas szintű ellátás és szolgáltatások kialakítására, a funkció sokféleség biztosítására. Cél, hogy a kitűzött városszerkezeti szerephez illeszkedve, kiegyensúlyozott megoszlásban helyben álljanak rendelkezésre az ellátó funkciók, amelyeknek a kapacitása és minősége legyen összhangban a fejlesztés után várható használati összetétellel.
- Biztosítani kell a központrendszer, illetve a nagy kapacitású közösségi közlekedési hálózatokon lévő megállóhelyek megfelelő megközelíthetőségét a helyi kapcsolati hiányok megszüntetésével, akadálymentesítéssel, továbbá a kerékpáros és közösségi közlekedés közötti módváltást támogató eszközökkel.
- Lakódomináns terület egység kialakítása esetén a beépítéshez tartozó személygépjármű parkolókat ún. autómentes területek kialakítása érdekében a terület határán, koncentráltan kell megvalósítani, a terület egyes részeinek gépjármű forgalom alóli mentessége érdekében.

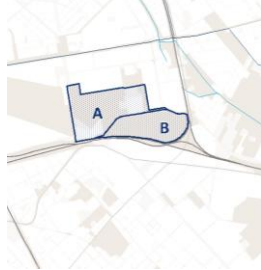
▶ A jelentősen alulhasznosított területen kiváló alkalom nyílik egy új, önálló központ városépítészeti kialakítására, amely a Duna-ág környezeti tényezőjét figyelembe vevő új építészeti minőséget jelentő városi együttes és központi terek kialakítására nyújt lehetőséget. ▶ Markáns építészeti kialakítást igényel, a kompozíció kialakítása során a hídfőtérség illeszkedő városépítészeti hangsúlyozására kell törekedni, a vízpart mindkét oldalán az illeszkedő, egységes képet nyújtó új együttes elhelyezésével. ▶ Az átalakuló területen a városszövet kontextusába illeszkedő kortárs beavatkozásoknak kell teret biztosítani, a megfelelő szomszédság kialakítása érdekében reagálni és illeszkedni szükséges a beállt és csatlakozó területek adottságaira. A terület pozíciójából adódóan városképi szempontból kiemelt jelentőséggel bír, ahol hangsúlyos a megengedett magasházak kompozícióba illeszkedő elhelyezése és tömegformálása. Új magassági pontok kialakításakor figyelembe kell venni a meglévő horizontális elemekkel való városképi látvány feltárulását, figyelembe véve a karakteres és értékes ipartörténeti építményeket, kéményeket, a vízpartokról, hidakról és környező főutakról feltároló látványoknak harmonikus együttesekként kell megjeleníteniük a városképben. ▶ A Ráckevei (Soroksári)-Duna (RSD) menti sétány kialakítása, valamint zöldfelületek kialakítása szükséges a Fejlesztési tervlapon kijelölt szerkezeti jelentőségű zöldfelületi kapcsolat mentén, biztosítva a partra való lejutást is. ▶ Tekintettel kell lenni az RSD Natura 2000 területi besorolására, biztosítani kell az itt fellelhető értékes élőhelyek, ökológiai kapcsolatok fennmaradását. ▶ A helyi adottságok figyelembevételével a Mellékközpont területen (Vt-M) lakóépület elhelyezése esetén 25% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. ▶ A terület a korábbi használatokból adódóan részben potenciálisan talajszennyezett, a fejlesztések feltétele a szennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. Jelentős környezetterhelést eredményez a Soroksári út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A vasútvonal védőtávolsága, valamint a vasút és HÉV vonal elválasztó hatása befolyásolja a helyi úthálózat és az építési hely kijelölését, amelyet a terület beépítése során figyelembe kell venni.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Közreműködés és koordinálás a Körvasút menti körút és a Csepel-Albertfalva RSD alagút építésében - Gubacsi hídon és csatlakozó úthálózatán villamos közlekedés kialakítása
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

X/1 – Népliget

	155,4 hektár 25,4 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 4,8 ha Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Ln-3), 22,9 ha Nagyterjedésű sportolási célú terület (K-Sp), 94,8 ha Városi közpark (Zv) 0,8 ha Egyéb, kötőtpályás közlekedési terület (KÖe-K) 43,0 ha Közúti közlekedési területek (KÖu)	Középtáv
	Zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterület	Átmeneti zóna
A VIII., IX., X. kerületek találkozásánál fekvő Népliget Budapest legnagyobb városi parkja, ennek ellenére egyik legkevésbé látogatott és kedvelt közparkja. A park állapota és a szomszédos barnamezős, rozsdadóveti, alulhasznosított és szlömösödő lakóterületek fejlesztése miatt az akcióterületi kijelölés különösen indokolt. ▶ A szomszédos városrészekkel való szerves kapcsolat kiépítése elsődleges. Fontos, hogy a már kialakult és fejlesztés alatt álló területek – elsősorban a lakóterületek – is élő kapcsolatba kerüljenek a parkkal. ▶ A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként középtávon várható a Magyar Állam beruházásában a Déli körvasút bővítésének befejezése Népliget megállóhellyel, amelyet figyelembe kell venni a park fejlesztésekor.		

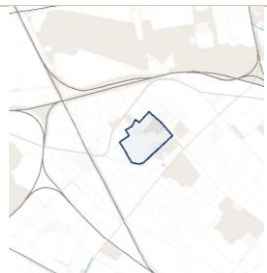
▶ A Népliget térszerkezeti kapcsolatainak erősítése, megközelíthetőségének, fogadópontjainak fejlesztése szükséges ahhoz, hogy a gyalogos- és kerékpáros elérhetőség javításával vonzóbbá váljon a város közparki hálózatában. ▶ A Népliget komplex zöldfelületi fejlesztése szükséges a stratégiai terv és intézkedési terv alapján a történeti kerti örökség figyelembevételével, erősítve a külső kapcsolódást biztosító gyalogos-kerékpáros kapcsolatokat. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez az Üllői út, a Hungária körút és a Kőbányai út, amelyre figyelemmel kell lenni a terület fejlesztése során (zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése). A vasútvonal védőtávolsága és a vasúti pálya töltésben történt kialakítását a terület beépítése során figyelembe kell venni.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- városi közpark zöldfelületi megújítása, fejlesztése a stratégiai terv alapján - koordináció, érdekegyeztetés a többi tulajdonossal (Magyar Állam, kerületi önkormányzat, magánszemélyek) a park megújítása érdekében
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Népliget stratégiai terve - Népliget intézkedési terve - Radó Dezső Terv

X/2 – Fehérdűlő és Terebesi-erdő

	A: 56,5 hektár	Középtáv
	B: 37 hektár	
	A: 21,3 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 20,5 ha Vegyes intézményi és nagyvárosias lakóterület (Vi-2/Ln-3), melyekből min. 1,03 ha Közpark Közkert (Zk) 2,3 ha Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területbe (Gksz), 2,9 ha Véderdő (Ev-1) 9,5 ha Közúti közlekedési területek (KÖu)	Átmeneti zóna
	B: 14,1 ha Közpark, közkert (Zk), 22,9 ha Rekreációs célú erdőterület (Er)	
	A: A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület, Részben barnamezős terület	
	B: Zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterület	
A területet északról gazdasági és nagyvárosias lakóterületek, keletről és délről vasútvonalak, illetve a Keresztúri út, nyugatról a nagy forgalmú Fehér út határolja. Az akcióterület településszerkezeti helyzetét a közeli Órs vezér tere mellékközpont kedvezően, míg a területtel közvetlenül határos gazdasági területek és vasútvonalak kedvezőtlenül befolyásolják. Az „A” területen a használaton kívüli és beépítetlen területek mellett az alulhasznosított területeken gazdasági rendeltetések (raktározás, kereskedelem, hulladékgyűjtő udvar), valamint hitéleti rendeltetés (Erdélyi Gyülekezet Reménység Szigete) található. A terület jelentős fejlesztési potenciállal rendelkezik. ▶ A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként, hosszú távon tervezett a Körvasút menti körút, amely biztosítja az akcióterület jó színvonalú működtetését. A körút megjelenését megelőzően is beépíthető az akcióterület teljes egészében, a Keresztúri útnak a Salgótarjáni út nyomvonalán a Hungária körútig történő bevezetése, valamint a Fehér út – Kőrösi Csoma Sándor út jelentette útvonalon a Kőbánya-felső vasútállomás áthelyezésének részeként tervezett, új külön szintű vasúti keresztezés megvalósítása esetén, megfelelően ütemezetten. A hatályos HÉSZ szerinti infrastruktúra feltételek olyan felülvizsgálata javasolt, amely figyelembe veszi a terület beépítése során létrejövő tényleges funkciómixet is. ▶ A vegyes funkciómix kialakításakor az Éles sarok környezetében és a Keresztúri út mellett gazdasági, a Fehér út mentén intézményi funkciók, valamint a forgalmas közlekedési útvonalaktól védettebb területrészek, az intézményi funkciók mellett, lakórendeltetés is elhelyezhető. Emellett az optimális lakás sűrűség és fenntarthatóság, gazdaságosság érdekében az „A” terület esetében a vegyesen alkalmazható területhasználatú terület fejlesztésekor Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület esetében minimum 80 lakás/ha és maximum 150 lakás/ha, míg Vegyes intézményi területre vonatkozóan		

minimum 20, maximum 100 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). ▶ Az „A” jelű területen helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-2) területen lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. Az „A” jelű terület minőségi zöldfelületi fejlesztése, a terület zöldfelületi rendszerének kialakítása szükséges, csatlakozva a környezet zöldhálózatához. ▶ A „B” jelű Terebesi parkerdő területén rekreációs funkciók létesítésével, a meglévő erdőtagok ökológiai szemléletű fejlesztésével új összvárosi jelentőségű zöldinfrastruktúra elem alakítandó ki. ▶ A területet tagoló Országos Erdőállomány Adattár szerinti erdők megőrzendők. ▶ A korábbi és szomszédos környezethasználat következtében potenciálisan szennyezett a terület, illetve részben kármentesítéssel érintett. A fejlesztések feltétele a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez a Fehér út forgalma, az „A” jelű területen követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A vasútvonalak védőtávolságát és elválasztó hatását a terület beépítése során figyelembe kell venni.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Keresztúri út Salgótarjáni út összekötésének megépítése - új összvárosi jelentőségű zöldinfrastruktúra elem létesítése
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Radó Dezső Terv - Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv - Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program

X/3 –Egykori Sörgyár

	30,8 hektár 2,6 ha Kiemelt jelentőségű helyi központ terület (Vt-H), 24,1 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 4,2 ha Közpark, közkert (Zk)	Hosszú táv Átmeneti zóna
	A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	

A terület Kőbánya felértékelődő területén, központjának közvetlen szomszédságában található. Az akcióterület és annak tágabb környezetének településszerkezeti helyzetét a kerületet érintő vasútvonalak elvágó hatása kedvezőtlenül befolyásolja. Nagy kiterjedésű pincerendszer húzódik a terület alatt, amely meghatározza a terület fejlesztési lehetőségeit.

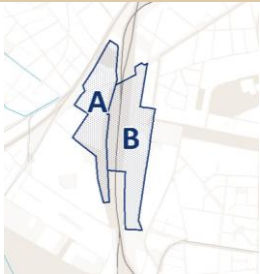
- ▶ A szerkezeti kapcsolatok és a területek tagolásának kialakítása során cél a lakóterületek megfelelő közúti elérésének biztosítása és annak elkerülése, hogy a fejlesztések következtében generálódó többletforgalom az érzékeny lakóterületeket terhelje.
- ▶ Az akcióterületen nem tervezett a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztése a kerékpáros főhálózat kivételével. A közösségi közlekedés az autóbusz és villamos hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével lehet a területet beépíteni.
- ▶ A beépítéshez tartozó személygépjármű parkolókat ún. autómentes területek kialakítása érdekében a terület határán, koncentráltan kell megvalósítani, a terület egyes részeinek gépjármű forgalom alóli mentessége érdekében.
- ▶ Az akcióterületen biztosítani kell az olyan vegyes funkciómix meglétét, amely a pihenés, intézmények és szolgáltatások mellett a lakórendeltetékörnyezethez illeszkedő módon történő kialakítását biztosítja. Az Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területen minimum 20 lakás/ha, maximum 100 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt).
- ▶ A kerület megújuló történelmi központjának egyik kiemelkedő fejlesztési helyszínéeként, a meglévő pincerendszer hasznosítása mellett, biztosítani kell a központi szerep betöltéséhez szükséges közösségi, szórakoztató, vendéglátó és kereskedelmi rendeltetéseket.

• A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-2) területen lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. • A terület egyedi adottságainak kihasználásával és értékes zöldfelületi elemeinek megőrzésével a kerületi zöldhálózattal összekapcsolódó, minőségi zöldfelületi rendszer kialakítása és belső zöldfelületi kapcsolatok megteremtése, rekreációs lehetőségek fejlesztése szükséges, összehangoltan az építészeti örökség hasznosításával. A Csajkovszkij park zöldfelületi megújítása, rekreációs fejlesztése szükséges. • A korábbi környezethasználat következtében potenciálisan szennyeződhetett a terület. A fejlesztések feltétele a szennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- résztulajdonosként az épített örökség hasznosításának elősegítése, a védettség alatt álló épületek hasznosításának szabályozása
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

X/4- Sárga rózsza

	55,7 hektár	Középtáv
	Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Lk-2), melyből min. 2,79 ha Közpark Közkert (Zk)	Elővárosi zóna
	Differenciált lakáskínálat bővítését támogató akcióterület	
Az akcióterület az egykori városszéli helyzetéből adódóan Kőbánya legkevesbé beépített területe. A nyugati, szomszédos terület a XX. század elejétől fokozatosan épült be D-i irányban a Kerepesi úttal párhuzamos utcaszerkezettel. Az akcióterületet keleti irányban erdőterület, délről pedig a Rákos-patak határolja. Az elővárosi zóna jellemzően kertvárosias terület, amelyet egyéb általános használat szerinti területek öveznek. • A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként hosszú távon tervezett Körvasút menti körút, nagy távlatban a Sárga rózsza utca – Kozma utca közúti kapcsolat. A közösségi közlekedés az autóbusz hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével lehet a területet beépíteni. • A településrendezési eszközök és a városszerkezetben elfoglalt helye alapján a terület elsődlegesen lakásépítésre alkalmas. Minimum 50 lakás/ha, de maximum 100 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani a Kisvárosias, jellemzően szabadon álló beépítésű lakóterületen, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). • Az alapfokú ellátás intézményi feltételeinek biztosítását és kereteit már a tervezés idején figyelembe kell venni. Ahhoz, hogy a szükséges alapellátás (bölcsődei, óvodai és általános iskolai) a felmerülő többlet igénynek megfelelően biztosított legyen, meg kell felelni a kompakt város követelményrendszerének és a vegyes funkcióösszetétel biztosításának feltételrendszerének (pl. vegyes funkciómix, sokszínű szolgáltatási rendszer helyben/ gyaloglási távolságban – 15p – történő elérése, kiegyensúlyozott és tagolt városszerkezet, természeti környezettel harmonizáló használat és beépítés, hatékony infrastruktúra-hálózat). • A helyi adottságok figyelembevételével kisvárosias lakóterületeken (Lk-2) lakóépület elhelyezése esetén 40% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	-	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv	

XI/1 – Kelenföldi pályaudvar

	A: 15,7 hektár	Középtáv
	B: 22,4 hektár	Hosszú táv
	A: 11,55 ha Mellékközpont területe (Vt-M), 2,16 ha közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület és mellékközpont területe kétszintű területhasználat (K-Közl-É/Vt-M), 1,96 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Átmeneti zóna
	B: 8,55 ha Mellékközpont területe (Vt-M), 9,14 ha Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület és mellékközpont területe kétszintű területhasználat (K-Közl-É/Vt-M), 1,27 ha Közpark, közkert (Zk), 3,45 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	
	Barnamezős terület, részben kialakult mellékközpont; A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	
A terület Budapest XI. kerületében helyezkedik el az M1-M7 autópálya közelében az Őrmező – Kelenföld – Kelenvölgy városrészek határán, Budapest nyugati kapujaként. Közösségi közlekedéssel és közúton egyaránt jól megközelíthető, biztosított a közlekedési eszközváltás lehetősége is. A terület a Kelenföld – Etele tér mellékközpont részeként a főváros fontos közlekedési csomópontja. A terület átalakulása megindult a Budapest One irodaház és az Etele Pláza megépítésével. Ezek léptéke is jelzi, hogy a még beépítetlen vagy átalakuló területek jelentős fejlesztési potenciállal rendelkeznek munkahely, kereskedelem és szolgáltatások bővítése, vagy a környezeti adottságok figyelembevételével lakórendeltetés terén.		
• A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként a Magyar Állam beruházásában a helyközi autóbusszpályaudvar áttelepítése tervezett az „A” jelű területre. Mindkét területen jelentős számú P+R parkoló további fenntartása és parkolóházba helyezése is tervezett, amelyhez a megfelelő területbiztosítás szükséges, valamint távlatban itt valósul meg a nagy sebességű vasúti közlekedés városi szerepű megállóhelye, amelynek figyelembevételével lehet a területet beépíteni. A „B” jelű terület teljes beépítéséhez előzetesen a Somogyi út Andor utcáig tartó kiépítése és azon a villamos közlekedés meghosszabbítása szükséges. • A Dél-Budán kialakulóban lévő intermodális központ (mellékközpont) ahhoz, hogy betölthesse szerepkörét, elsősorban funkcióbővítő fejlesztést igényel. A funkcionális összetétel és fejlesztések meghatározásánál a helyi lakosság és agglomerációs utazóközönség igényeinek kiszolgálása a feladat, biztosítva a munkahelyi, kereskedelmi és szolgáltatási igényeket és gyaloglási távolságban való elérésüket a lakóhelyüktől és a közlekedési eszközváltás helyszínétől, mely hozzájárul a kiegyensúlyozott kompakt városszerkezet és a differenciált központrendszer erősítéséhez, megvalósulásához. • A vasúti csomópontokhoz kapcsolódóan (Déli pályaudvarnál, Kelenföldön) kiegyenlített munkahelyi kínálatot kell megteremteni, ami oldani képes a két városrész közötti jelentős hivatásforgalmat. Kiemelten fontos a várostérséggel történő együttműködés, a területi koordinálás. Az irodafejlesztések mellett biztosítani szükséges a vegyes funkcióösszetételt szolgáltatásokkal és új lakórendeltetésekkel egyaránt. A vegyes funkciómix rögzítésekor a Mellékközpont területére (Vt-M általános használatra) minimum 20, az „A” terület esetében maximum 200, a „B” terület esetében pedig maximum 150 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani az akcióterületre vonatkozóan, ahol a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). • A helyi adottságok figyelembevételével településközponti vegyes (Vt-M) területen lakóépület elhelyezése esetén 25% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. • Az alulhasznosított vasúti területek fejlesztésének előfeltétele a potenciális talajszennyezettség feltárása, a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítése szükséges. • Jelentős környezetterhelést eredményez a Budaörsi út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A metró vonal védőtávolságát, valamint a vasútvonal védőtávolságát és elválasztó hatását a terület beépítésének tervezésekor figyelembe kell venni.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:		
- együttműködés az állami fejlesztésekben, koordinálás - a helyi és az agglomerációs utazóközönség igényfelmérése, azok összehangolása és érdekérvényesítése - P+R és B+R parkoló átépítése		

Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Somogyi úti villamos megépítése
	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv - Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program

XI/2 – Kelenföldi Duna-part

	A: 26 hektár	Középtáv
	B: 59,8 hektár	Középtáv
	A: 19,3 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 2,27 ha Közpark, közkert (Zk), 1,12 ha Szennyvízkezelés területe vagy közműelhelyezési terület (beépítésre nem szánt) (K-Sz), 1,64 ha Folyóvizek medre és partja (Vf), 1,58 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Duna menti zóna
	B: 14,88 ha Mellékközpont területe (Vt-M), 22,25 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területbe (Vi-2), 0,44 ha Közpark, közkert (Zk), 1,3 ha Szennyvízkezelés területe vagy közműelhelyezési terület (beépítésre nem szánt) (K-Sz), 12,54 ha Régészeti bemutató terület (Kb-Rég), 5,31 ha Folyóvizek medre és partja (Vf), 3,11 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	
	A: Barnamezős terület B: Részben baramezős terület; A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	
A terület a Kelenföld és Albertfalva (mellékközpont) városrészeket érinti a Duna-part mentén. Az utóbbi évek tendenciája szerint az alulhasznosított vagy használaton kívüli, korábbi ipari és gazdasági területeket felváltják a lakó és vegyes intézményterületek.		
▶ A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként hosszú távon, a terület középső részét érintően tervezett a Galvani híd és kapcsolódó úthálózatának fejlesztése, a terület déli határán a Csepel-Albertfalva híd a Körvasút menti körúttal, amelyekkel összhangban lehet a területet beépíteni. ▶ Az „A” jelű akcióterületen jelentősebb méretű közműlétesítmény az Albertfalvai Szivattyútelep, amely nagy átmérőjű, egyesített rendszerű csatornán keresztül fogad szenny- és csapadékvizeket és továbbít nyomóvezetékeken keresztül a Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telepre. ▶ A nagy kiterjedésű fejlesztési terület tervezett beépítésekor a kompakt város követelményrendszerén belül meg kell felelni a vegyes funkcióösszetétel biztosításának feltételrendszerének, már a tervezés időszakában is, a „rövid utak városa” fejlesztési alapelv érvényesítésével egyetemben. ▶ A nagy kiterjedésű fejlesztési terület beépítésekor a kompakt város követelményrendszerén belül meg kell felelni a vegyes funkcióösszetétel biztosításának feltételrendszerének a „rövid utak városa” fejlesztési alapelv érvényesítésével egyetemben. A Duna-part közelségét kihasználva és a megjelenő új lakosok megfelelő életminősége érdekében biztosítani szükséges a rekreációs lehetőségeket, a munkahelyek és szolgáltatások gyalogos távolságban történő elérését. Már a tervezés időszakában számolni kell a megjelenő többlet humáninfrastruktúra igényekkel és ezzel összhangban biztosítani kell az alapfokú ellátás intézményi feltételeit, kereteit. ▶ A „B” jelű akcióterületen a beépítéshez tartozó személygépjármű parkolókat ún. autómentes területek kialakítása érdekében a terület határán, koncentráltan kell megvalósítani, a terület egyes részeinek gépjármű forgalom alóli mentessége érdekében. ▶ Lakórendeltetést célzó fejlesztések esetén már a tervezés során törekedni kell a differenciált lakáskínálatra, a különböző társadalmi rétegek kiszolgálására. A vegyes funkciómix rögzítésekor minimum 20, maximum 100 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani együttesen az akcióterület „A” és „B” Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területére vonatkozóan, míg a „B” akcióterület „Mellékközpont területére”		

vonatközoan minimum 20, maximum 150 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). ▶ A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-2) területen lakórendeltetés elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. ▶ A természetközeli fásítással rendelkező Duna menti sáv vegetációja megőrzendő. ▶ A terület fejlesztése során a Duna és ártere Natura 2000 (kiemelt jelentőségű természetmegőrzési) terület értékeinek kiemelt figyelembevétele, megőrzése szükséges. ▶ A Dunáról feltáruló látványt elsősorban a beépített városképi karakter határozza meg, ezért az épített környezethez való illeszkedés szempontjai kiemelt figyelmet érdemelnek és meg kell őrizni, védeni szükséges a feltáruló dunai panorámát. A „B” terület esetében a védendő karakterben a természeti környezet erősen dominál, így bármilyen beavatkozás elsődlegesen a táji környezethez való illeszkedés és a táj felé irányuló rálátás szempontjából tervezendő és megvalósítandó. ▶ A környező lakó- és intézményterületek gyalogos-kerékpáros és zöldhálózatahoz kapcsolódó Duna-parti zöldfolyosó kialakítása szükséges, magas minőségű, egységes arculatú változatos pihenő- és rekreációs funkciókkal ellátott lineáris park létesítése, amely kapcsolódik a Kopaszi-gát zöldfelületéhez. ▶ Az egykori gazdasági területeken a potenciálisan szennyezett területek feltárása a fejlesztések előfeltétele, a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése szükséges. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez a Budafoki út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Koordináló szerep a terület átalakulása, Duna-parti zöldfolyosó kialakítása, a kompakt város követelményeinek megvalósítása érdekében - közreműködés és koordinálás a Galvani híd és a csatlakozó úthálózat megépítésében, illetve a Körvasút menti körút és Csepel-Albertfalva híd megvalósításában
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv - Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program - Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési program

XI/3 – Dél-budai Centrumkórház

	14,5 hektár	Középtáv
	8,1 ha Egészségügyi épület elhelyezésére szolgáló terület (K-Eü), melyből min. 350 m² Közpark Közkert (Zk)	Átmeneti zóna
	5,3 ha Rekreációs célú erdőterület (Er) 1,1 ha Közúti közlekedési terület (KÖu) Egészségügyi intézményhálózat fejlesztését támogató akcióterület	
A terület a XI. kerület M1-M7 autópálya bevezető szakasza és a Balatoni út közötti háromszögben helyezkedik el. A terület ma beépítetlen. A 262/2021. (V. 20.) Korm. rendelet az Egészséges Budapest Program megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló rendelet kiemelt beruházássá nyilvánította a területet. A terület a Dél-Budai keserűvíztelepek hidrogeológiai B védőterületén található. ▶ Az akcióterület környezetében nem tervezett a közlekedési rendszer fejlesztése a kerékpárhálózat kivételével. A közösségi közlekedés az autóbusz hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével lehet a területet beépíteni. ▶ A budapesti egészségügyi hálózat fontos részét képezi majd, ezért a konstruktív együttműködés fontos mind az állami, mind a fővárosi, illetve kerületi oldalról egyaránt. Megvalósulásával jelentős terhet venne le a Budapest és a környező agglomeráció által túlterhelt és elöregedett fővárosi kórházi állományról. ▶ A terület környezetébe (Országos Erdőállományi Adattár szerinti erdőterülethez) és a tervezett használathoz illeszkedő zöldfelületi kialakítás, az M1-M7 bevezető szakasza felől intenzívebb növényállomány telepítése szükséges. A területen található Országos Erdőállomány Adattár szerinti erdők megőrzendők. ▶ Az M1-M7 bevezető szakasz környezeti terhelését a tervezett kórház létesítése, kialakítása során figyelembe kell venni.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:		- Koordináló szerep
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:		- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

XI/4 – Tóváros

	39,3 hektár	Középtáv
	31,86 ha Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Lk-2),	Elővárosi zóna
	2,38 ha Közpark, közkert (Zk), 5,06 ha Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek) Differenciált lakáskínálat bővítését támogató akcióterület	
A terület Kőérberek városrészben helyezkedik el a Hosszúréti-patak és a Repülőtéri út, 1-es vasútvonal által közrezárt sávban, jellemzően természetközeli, kertvárosias és zártkertes területek szomszédságában. Megközelítése közúton és a 41-es villamossal lehetséges. A korábban beépítetlen terület két évtizeddel ezelőtt kezdett el beépülni lakóparkokkal és rekreációs-szabadidős létesítményekkel. Újabb lakóépületek építése van folyamatban. ▶ Az akcióterület környezetében nem tervezett a közlekedési rendszer fejlesztése a vasútvonal és a kerékpárhálózat kivételével. A közösségi közlekedés az autóbusz hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével lehet a területet beépíteni. ▶ Az új beépítésű terület településszerkezeti adottságából és a központrendszerrel való távolságból is adódóan a megjelenő új lakossámmal összhangban optimalizálni szükséges a szolgáltatáskínálatot, biztosítani kell a vegyes funkciómixet, a differenciált lakáskínálat – munkahely – pihenés/rekreáció – intézmények (ezen belül az alapfokú humáninfrastruktúra) és szolgáltatások környezethez illeszkedő módon történő kialakításával. A vegyes funkciómix rögzítésekor minimum 50, maximum 100 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani az általános használat szerinti Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterületre vonatkozóan, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). ▶ A helyi adottságok figyelembevételével a kisvárosias lakóterületen (Lk-2) lakóépület elhelyezése esetén 40% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.		

▶ A patak menti zöld- és erdőterületek ökológiai szempontokat szem előtt tartó fejlesztése, Kamaraerdő – Kőérberek – Őrmező kerékpáros-gyalogos, rekreációs célú összekapcsolása szükséges. ▶ A Hosszúréti-patak közelségének, mint értéknek és lehetőségnek a figyelembevételével, a Kána-tó, tórendszer vízrendezési és ökológiai szempontú felülvizsgálata, revitalizációja, valamint a kapcsolódó partszakasz rekreációs fejlesztése szükséges. ▶ A területet érinti az északi oldalán levő vasútvonal védőtávolsága és elválasztó hatása, amelyet beépítés során figyelembe kell venni. ▶ Jelentős mértékű biztonsági övezettel rendelkező földgáz szállítóvezeték korlátozza a Balatoni út melletti terület hasznosítását, amit a beépítés kialakításánál figyelembe kell venni.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Koordinálás
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

XIII/1 – Marina Part északi területe

	23 hektár	Középtáv
	4,21 ha Mellékközpont területe (Vt-M), melyből min. 0,46 ha Közpark Közkert (ZK) 3,44 ha Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (Vi-1), 4,26 ha Kiemelt jelentőségű helyi központ terület (Vt-H), 6,52 ha Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Ln-3), 2,94 ha Közpark, közkert (ZK), 1,33 ha Folyóvizek medre és partja (Vf), 0,28 ha Közúti közlekedési terület (KÖu) Barnamezős terület, A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Duna menti zóna

Az egykori ipari terület Angyalföld városrészben helyezkedik el a Duna és a Váci út között, a Meder utcától északra. Az egészen az Újpesti vasúti hídig húzódó partközeli terület felhagyott, jellemzően használaton kívüli terület, jelentős zöldfelületi aránnyal. A terület északi részén található néhány épületben irodai és igazgatási rendeltetések találhatók, kikötői csatlakozással ellátva. Itt az egykori Magyar Hajó- és Darugyár működött, az épületeket ugyan elbontották, de a terület továbbra is potenciálisan szennyezett.

- ▶ A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként középtávon a Duna környezetében tervezett az Eurovelo6 nemzeti kerékpárút és a Népsziget elérését biztosító gyalogos-kerékpáros híd építése, amelyeket figyelembe kell venni a terület beépítése során.
- ▶ A nagy kiterjedésű fejlesztési terület tervezett beépítésekor a kompakt város követelményrendszerén belül meg kell felelni a vegyes funkcióösszetétel biztosításának feltételrendszerének, már a tervezés időszakában is, a „rövid utak városa” fejlesztési alapelv érvényesítésével egyetemben. Biztosítani kell a vegyes funkciómix meglétét, a lakás – munkahely – pihenés/rekreáció – intézmények és szolgáltatások környezethez illeszkedő módon történő kialakításával. A vegyes funkciómix rögzítésekor a Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület esetében minimum 80, maximum 150 lakás/ha, a Mellékközpont területére vonatkozóan minimum 20, maximum 150 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). A megjelenő új lakosszámmal összhangban kell az alapfokú ellátás intézményrendszerét is fejleszteni a területen és környezetében.
- ▶ A terület városképi szempontból exponált pozícióban van, egyrészt a Váci út kapu szerepével, másrészt a Duna közelsége miatt, melyhez az új beépítésnek harmonikus épületkompozíciókkal, differenciált épületmagasságokkal és változatos építészeti megfogalmazásokkal illeszkedni kell.
- ▶ A városképi megjelenés szempontjából kiemelten hangsúlyos a megengedett magasház kompozícióba illeszkedő elhelyezése és tömegformálása.
- ▶ Biztosítani kell a Duna-part megközelíthetőségét, a vízzel való kapcsolatot olyan fejlesztési program kialakításával, mely összeilleszthető az árvízi kitérítéssel.
- ▶ Kulcsfontosságú a Duna-part végigjárhatóságának biztosítása, és a part menti zöldfolyosó erősítése.

▶ A helyi adottságok figyelembevételével településközponti vegyes (Vt-M, Vt-H) és intézményi vegyes (Vi-1) területen lakóépület elhelyezése esetén 20%, nagyvárosias lakóterületen (Ln-3) lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó. ▶ A terület fejlesztésének feltétele a feltárt szennyezettségek felszámolása, a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez a Váci út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. Figyelembe kell venni, hogy az Újpesti öböl a nemzetközi víziút útként is funkcionáló dunai hajózás téli kikötője. ▶ A terület részben hullámtér, elsőrendű árvízvédelmi védvonal nem védi, illetve egy része nagyvízi mederben található. Az elsőrendű árvízvédelmi védvonal kiépítésének helyét biztosítani kell.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- A Népsziget elérését az akcióterület súlypontjában biztosító új gyalogos-kerékpáros híd építése és fenntartása - Az elindult fejlesztés során kapcsolattartás a beruházóval és a kerületi önkormányzattal, a fővárosi vagyonkezelésű területek hasznosítása, a Duna-part és a látvány védelme
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv - Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program - Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési program

XIII/2 – Reno-udvar / Csavargyár és Láng gépgyár területe

	20,4 hektár 15,09 ha Intézményi, jellemzően zártosú beépítésű terület (Vi-1), 0,94 ha Közpark, közkert (Zk), 0,42 ha Folyóvizek medre és partja (Vf), 3,93 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Középtáv
	Barnamezős terület Láng gépgyár: Műemléki környezet területe, műemlék épülettel, A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Duna menti zóna

Vízafogó városrészben helyezkedik el a két területegységből álló akcióterület. A Rákospataktól északra, a Váci út és a Cserhalom utca között helyezkedik el a jelenlegi gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató rendeltetésű terület, részben használaton kívüli területekkel. Korábban az Angyalföldi Hőerőmű és az Első Magyar Csavargyár működött a területen. A Reno-udvarban jelenleg is található működő gazdasági rendeltetés, de leromlott állapotú épület-állománnyal rendelkezik. A Csele utcától délre elhelyezkedő terület jelenleg nincs hasznosítva. A Rákospataktól délre a Turbina utcáig húzódik az egykori Láng gépgyár területe, mely jelenleg alulhasznosított, itt a beépítést korlátozó közművezeték (nagy átmérőjű, egyesített rendszerű csatorna) található.

- ▶ A Duna felé eső szomszédos területek is átalakulóban vannak, ahol új lakórendeltetésű beépítések jelennek meg. Ezekre is reagálva az akcióterületen a kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztések megvalósítása a cél. A „rövid utak városa” fejlesztési alapelv követelményeit (pl. vegyes funkciómix, szolgáltatások helyben/ gyaloglási távolságban történő elérése) kell érvényesíteni, olyan többfunkciós épületegyütteseket kell tervezni, melyek a lakó és irodafejlesztések mellett minőségi kínálatbővítést eredményeznek a szolgáltatások terén.
- ▶ A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként középtávon tervezett a kerékpáros hálózat fejlesztése, és hosszú távon pedig villamos építés, ennek figyelembevételével lehet a területet beépíteni.
- ▶ A fejlesztési terület tervezett beépítései a kompakt város követelményrendszerén belül meg kell felelni a vegyes funkcióösszetétel biztosításának feltételrendszerének, már a tervezés időszakában is, a „rövid utak városa” fejlesztési alapelv érvényesítésével egyetemben. A vegyes funkciómix rögzítésekor maximum

120 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani a teljes akcióterületre vonatkozóan, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). ▶ A Váci út mentén a zajvédelmet is biztosító, karakteres, zárt térfal kialakítása a cél, míg az Esztergomi út és a Cserhalom út felől tagoltabb legyen a beépítés, melyet a funkciómegoszlás is követ oly módon, hogy a lakóépületek a Duna felőli oldalra, míg az irodák, egyéb szolgáltatások és kereskedelmi rendeltetések a Váci út felé kerülnek elhelyezésre. ▶ A csatlakozó területek adottságaira és a városszerkezeti ritmusokra tekintettel differenciált magasságú beépítést kell tervezni. ▶ Az egykori Láng gépgyár területén a védett épületeket meg kell őrizni, az új beépítésnek pedig reagálni szükséges erre az intenzitás és az épületmagasság terén. A Vízafogó utcától a Forgács utca vonaláig tartó 65 méteres magasház kijelölés, lehetőséget biztosít arra, hogy a tömbbelső oldottabb légtérarányokkal kerüljön kialakításra, melyet a Rákos-patakhöz kapcsolódó tervezett zöld gyalogos tengely is tovább erősítene. Városszerkezeti és városképi szempontból a Dunára vezető Vízafogó tengely hangsúlyának erősítését is segítheti a magasabb épületkompozíciók tervezése. ▶ A beépítéseket úgy kell megvalósítani, hogy a Rákos-patak menti átszellőzési sáv továbbra is biztosított legyen. ▶ A fejlesztés során feladat a Rákos-patak érintett szakaszának revitalizációja, a part menti zöldfolyosó erősítése, gyalogos-kerékpáros végigjárhatóság biztosítása. ▶ A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-1) területen lakóépület elhelyezése esetén 25% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. ▶ A terület fejlesztésének feltétele a feltárt szennyezettségek felszámolása, a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez a Váci út, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- A fejlesztés során kapcsolattartás a beruházóval és a kerületi önkormányzattal, koordinálás
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv - Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program

XIV/1 – Rákosrendező

	144,8 hektár	Hosszú táv
	71,85 ha Intézményi, helyi lakosság alapellátását biztosító terület és nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület vegyesen alkalmazható területhasználat (Vi-3/Ln-3), 12,8 ha Egyéb, kötöttpályás közlekedési terület és intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület kétszintű területhasználat (Köe-K/Vi-2), 14,36 ha Egyéb, kötöttpályás közlekedési terület (Köe-K), 0,7 ha Folyóvizek medre és partja (Vf) a fentiekből min. 25 ha Városi közpark (Zv) továbbá: 1,16 ha Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (Vi-1), 26,03 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 0,7 ha Közpark, közkert (Zk), 14,31 ha Egyéb, kötöttpályás közlekedési terület (Köe-K) és 5,26 ha Közúti közlekedési terület (KÖu) Barnamezős terület, műemléki épület	Átmeneti zóna
Rákosrendező területe, a város második legnagyobb akcióterülete, amelynek meghatározó szerkezeti elemei a területen áthaladó, annak tengelyét képező országos vasúti nyomvonalak. A közel 150 hektárból 26,5 hektár megmaradó vasúti terület. A 91,9 ha fejlesztésre alkalmas jelentős változással érintett terület elsősorban a vasúti vágányok közvetlen szomszédságában helyezkednek el, illetve a hálózati szempontból megszüntethető vágányok		

helyén alakítható ki. Ez az alulhasznosított, vagy hasznosítatlan terület infrastruktúrával jelenleg csak részlegesen ellátott. Közepét átszeli a Rákos-patak, mely ökológiai hálózat-ökológiai folyosó területe.

- Elsődleges feladat, hogy a területen olyan kiegyensúlyozott, arányos városszerkezet jöjjön létre, amely a szükséges infrastruktúra kiépítésével, megfelelő tagolással és funkció összetétellel integrálja a területet a környező városszerkezetbe. A kötőtpályás vonalakon új átszálló csomópontok kialakításával új súlyponti térségek kiépítése szükséges: Szegedi út – Nagy Lajos király útja csomóponti térség, Rákos-patak MillFAV (Millenniumi Földalatti Vasút) tervezett megállójának térsége, Körvasút menti körút és a vasúti megállók térsége, eszközváltási csomópontja. A kiemelt csomóponti térségekben magasabb szintterületi átlagérték és épületmagasság alkalmazható.
- A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként több közlekedési elem is érinti az akcióterületet, amelyek mindegyikét meg kell valósítani a terület teljeskörű fejlesztettségéhez. A terület beépítésének megkezdéséhez szükséges a középtávon tervezett Szegedi út – Nagy Lajos király közötti közúti – villamos – kerékpáros kapcsolat rendelkezésre állása. A városközponttal való kötőtpályás kapcsolatot alapvetően a meghosszabbítandó MillFAV biztosítja, ennek és az új végállomáshoz kapcsolódó P+R és B+R parkolók kiépítése a terület fejlesztettségének alapfeltétele. A terület teljes beépítéséhez szükséges továbbá az érintett vasútvonalak fejlesztése és az M3 autópálya bevezető szakasz elérését biztosító közúti kapcsolat megépítése is.
- A terület feltárásához és szerkezetbe integrálásához szükséges új közterülethálózat és az építési helyek meghatározásakor figyelembe kell venni a területet átszelő és azt határoló vasútvonalak védőtávolságát és elválasztó hatását.
- A MillFAV és a tervezett körvasút menti csomópont környezetében szolgáltatásokban gazdag környezetet kell kialakítani, a terület magas színvonalú funkcionális kínálatával, új minőségű, intenzíven használt közösségi hely kialakításával. Lakásfejlesztési célra a Vi-2/Ln-3 és a KÖe-K/Vi-2 jelű általános használatú terület alkalmas lehet a megfelelő akusztikai védelem mellett, a kialakítandó a 25 hektáros zöldterület figyelembevételével tehát összesen 59,5 hektár lakásfejlesztési célra is igénybe vehető terület van az adott területen. Új lakó rendeltetés kialakítása a környezeti terhelésektől védett helyszíneken, az ellátását biztosító alapvető humán szolgáltatások egyidejű kiépítésével történhet (minimum 100 lakás/ha). Kulturális, szociális, oktatási rendeltetések elhelyezése is szükséges annak érdekében, hogy a területet ne csak az itt élők és itt dolgozók használják. Lakossági rekreációs és sportolási lehetőségek biztosítása is alapelvárás az egykori pályaudvar területén, kapcsolódva a Rákos-patak rekreációs folyosójához. A védett épületek – vasúti épületek, víztorony – megújítására kiemelt figyelmet kell fordítani. A Vasúttörténeti Park fejlesztése és integrálása szükséges az új városnegyedbe. A beépítés sűrűségi súlypontjait, a területen belüli alközpontok hálózatát és azok funkcionalitását a „15 perces város” elvének megfelelően szükséges meghatározni. Az esetlegesen építeni tervezett magasházak magasságának meghatározásánál és elhelyezésénél elsődleges szempont kell legyen, hogy a hagyományos budapesti városi tájba illesztése körültekintően történjen.
- A beépítéshez tartozó személygépjármű parkolókat ún. autómentes területek kialakítása érdekében a terület határán, koncentráltan kell megvalósítani, a terület egyes részeinek gépjármű forgalom alóli mentessége érdekében.
- A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-2/Ln-3) területen lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.
- Az akcióterület Budapest zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztéseinek kiemelt helyszíne: Rákos-patak érintett szakaszának revitalizációja, az abból duzzasztott tó, valamint egy új, teljes értékű zöldfelülettel rendelkező városi park létesítése, mintegy 10 km hosszú zöldsétány kialakítása Nyugati pályaudvar – Istvántelek között. A lineáris zöld tengelynek egyrészt az ökológiai hálózat folytonosságát kell, hogy biztosítsa, másrészt az összvárosi jelentőségű gyalogos-kerékpáros közlekedési útvonalként is kell, hogy szolgáljon.
- A terület épületegyüttesének kialakítása során a magas színvonalú, változatos építészeti formálást kell előnyben részesíteni, kiemelt szempontként figyelembe véve annak városképi szerepét, feltárulását. Olyan épület nem létesíthető a területen, amely az Andrássy út – Hősök tere történeti városszerkezeti tengely látképet torzítaná.
- Csaknem a teljes terület potenciális talajszennyezettséggel érintett, ezért jelentős kármentesítési feladatokkal kell számolni a terület előkészítésekor. Jelentős környezetterhelést jelent az M3 autópálya bevezető szakasza, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése.

Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:

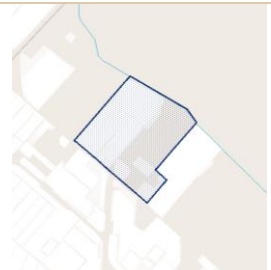
Partnerség: a Főváros, az érintett kerületek, a magyar állam és a piaci befektetők között

A terület tulajdonosaként:

- adásvételi szerződésben foglaltak határidőre történő megvalósítása;

	- Infrastruktúra megállapodást kell kötni az állami fejlesztések tartalmáról, részleteiről, ütemezéséről; - mesterterv készítése nyílt pályázat eredménye alapján; - a területet terhelő környezeti károk és hulladékok kezelésére és kockázatainak viselésére vonatkozó megállapodás előkészítése; - használati megállapodás, majd telekalakítási eljárás előkészítése vasúti üzemi területek kapcsán; - Megvalósítás lebonyolítása különösen: - o projektiroda létrehozása és irányítása; - o legalább 25 hektáros városi park létesítése; - o Rákospatak revitalizációja az érintett szakaszon; - o belső közúthálózat fejlesztése; - o P+R és B+R parkoló létesítése. A Magyar Állam által vállalt, a területet érintő infrastruktúra fejlesztési feladatokban való közreműködése: A 2024. évi XXI. törvény alapján legalább 800 millió EUR értékig terjed az állami kötelezettségvállalás, melynek meghatározó elemei: - o MillFAV meghosszabbítása; - o vasúti pálya fejlesztése és annak gyalogos-kerékpáros keresztezéseinek biztosítása; - o vasút feletti közúti felüljáró létesítése; - o kerékpáros és gyalogos hálózat létesítése.
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- 967/2023. (XII. 13.) Főv. Kgy. határozat a Rákospalotai területre tervezett ingatlanberuházással összefüggő fővárosi álláspontról - Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv - Radó Dezső Terv

XV/1 – A Szentmihályi út melletti terület – metró végállomás és környéke

	42,0 hektár	Hosszú táv
	14,4 ha Bevásárlóközpont területe (K-Ker), 15,8 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 4,9 ha Nagyvárosias telepszerű lakóterület (Ln-T), 2,5 ha Védőerdő (Ev-1), 1,2 ha Rekreációs célú erdőterület (Er), 0,5 ha Folyóvizek medre és partja (Vf) és 2,8 ha Közúti közlekedési terület (KÖu) A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Elővárosi zóna
Az Észak-Pest belterületének határán elhelyezkedő terület keleten a World Mall Hungary (volt Asia Center) kereskedelmi területéhez, délre Újpalota lakótelephez kapcsolódik, tőle nyugatra a Rákospalotai temető, északra pedig a Szilas-patak, valamint erdőterületek találhatók. A területen lévő Pólus Center bevásárlóközpont regionális jelentőségű kereskedelmi létesítmény, 1996-ban épült. A terület szerkezeti pozíciójához képest jelenleg alulhasznosított, a tervezett közösségi közlekedési fejlesztések miatt jelentős fejlesztési potenciállal rendelkezik. A terület munkahelyek fejlesztési térsége. ▸ A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként tervezett az M4 metró vonal meghosszabbítása, P+R parkoló és kisebb járműtelep létesítése, vagy a villamos közlekedés kiépítése Szilas-patakig, ennek figyelembevételével kell a területet beépíteni. Az akcióterületen jelentősebb		

lakóterület fejlesztés megvalósításához – belváros irányú kötőtpályás kapcsolat hiányában – szükséges a Nyírpalotai autóbusz közlekedés átalakítása középfekvésű autóbusz folyósóra a Rákóczi-Thököly úton. • A terület fejlesztésekor figyelembe kell venni a terület központi szerepkörét. Feladat a helyi lakosság igényeinek kiszolgálása, a különféle funkciók lakóhelytől, illetve közlekedési eszköz megállóitól való gyaloglási távolságban való elérhetőségének biztosítása a kiegyensúlyozott, kompakt városszerkezet, továbbá a differenciált központrendszer kialakítása érdekében. • A területen két nagy bevásárlóközpont, valamint lakótelepi és irodaterületek találhatók. A kereskedelmi egységek között elhelyezkedő terület jelenleg funkció nélküli, a terület rendezése, valamint a közlekedési, intézményi és lakócélu fejlesztések a központ szerepének erősítését, funkciókkal való bővítését kell, hogy szolgálják. A tervezett fejlesztéseknél figyelembe kell venni a kialakult városszövethez, valamint a táji környezethez való illeszkedést. • A fejlesztések lakórendeltetést is tartalmazó vegyesség kialakítását kell, hogy célazzák, ezzel elősegítve a kompakt városszerkezet kialakulását. • A helyi adottságok figyelembevételével intézményi vegyes (Vi-2) területen lakóépület elhelyezése esetén 30%, nagyvárosias lakóterület (Ln-T) esetén lakóépület elhelyezése esetén 35% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. • A fejlesztések megvalósítása során fontos szempont a Szilas-patak menti ökológiai folyosó megőrzése, a parti sáv zöldfelületi fejlesztése. A beépítés megtervezése során biztosítani kell, hogy a patak elérhető legyen a környező lakóterületekről. • Jelentős környezetterhelést eredményez a Szentmihályi út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. • A beépítést korlátozó közművezetékek (például ivóvíz főnyomóvezeték) a fejlesztési igénynek megfelelően, adott esetben áthelyezhetők, illetve kiválthatók, azonban ez a város közműellátását nem akadályozhatja.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- fejlesztés előkészítése, - metró vagy villamos vonal fejlesztése - P+R parkoló létesítése - járműtelep létesítése
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

XV/2 – Rákospalota városrészközpont

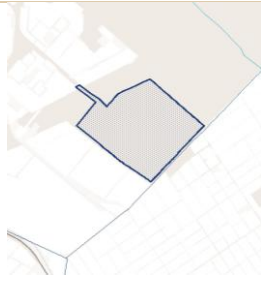
	14,2 hektár	Középtáv
	13,4 ha Kiemelt jelentőségű helyi központ területe (Vt-H), ebből min. 0,61 ha Közpark, közkert (Zk) és 0,8 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Elővárosi zóna
	Tervezett helyi központ Differenciált központrendszer megvalósulását elősegítő akcióterület	

Az akcióterület a kerület nyugati határához közel helyezkedik el, nyugatról a Karácsony Benő park határolja. A területen több felekezet temploma, imaháza, továbbá a polgármesteri hivatal, kormányablak, rendőrkapitányság, általános iskola található, valamint a Budai II. László Stadion nagy kiterjedésű, elkerített sportpályái. A terület fejlesztése katalizátora lehet a kerület északnyugati területi fejlődésének.

- A közlekedési kapcsolatrendszert a közúti főhálózatba tartozó Szentmihályi út és annak autóbusz közlekedése jelenti. Az akcióterület környezetében nem tervezett a közlekedési rendszer fejlesztése a kerékpáros főhálózat kivételével, ezért a városrészközpont területének közlekedési potenciálja távlatban is korlátozott marad. A kerületi alközpont szerepének kialakításához szükséges kiépíteni egy reprezentatív térrendszert, mely biztosítja a különböző funkciók biztonságos gyalogos megközelítését, továbbá teret ad egyéb közösségi funkcióknak is. A terület megközelíthetősége, valamint a környező központokkal való kapcsolata szempontjából kiemelten fontos a kapcsolat megteremtése Rákospalota-Újpest vasútállomással.
- Annak érdekében, hogy a terület teljes értékű alközpontként tudjon funkcionálni a kerületben, szükséges a jelenlegi funkciók fejlesztése és bővítése, elsősorban egészségügyi és kulturális rendeltetésekkel, melyhez az önkormányzati tulajdonban lévő, alulhasznosított ingatlanok hasznosítása javasolt.

▶ A terület Széchenyi tér, Bácska utca, Régi Főti út és Illyés Gyula utca menti területei jelenleg alulhasznosítottak, ezeken a területeken intenzívebb használatot biztosító, a lakosság igényeit kiszolgáló vegyes funkciók kialakítása szükséges. A vegyes funkciómix rögzítésekor a területen minimum 20 lakás/ha és maximum 100 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani a teljes akcióterületre vonatkozóan, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). ▶ A Széchenyi tér és a Fő út kereszteződésénél lévő területen tervezett parkfejlesztés során biztosítani kell közösségi, intézményi és sportrendeltetések kialakítását. ▶ A helyi adottságok figyelembevételével településközponti vegyes (Vt-H) területen lakóépület elhelyezése esetén 15% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. ▶ A beépítés tervezésekor törekedni kell a kialakult kisvárosi, zártosú beépítéshez való illeszkedésre, valamint a területen és környezetében található műemléki és fővárosi helyi védettségű templomok látványba illesztésére. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez az Illyés Gyula utca forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- kooperáció a kerülettel és a piaci szereplőkkel a helyi központ kialakításának előmozdítására
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

XV/3 – Újpalota parkváros

	48,8 hektár	Középtáv
	47,9 ha Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Lk-2), ebből min. 14,4-19,2 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), min. 2,4 ha Intézményi, helyi lakosság alapellátását biztosító terület (Vi-3), min. 4,79 ha Közpark, közkert (Zk); 0,8 ha Kondicionáló célú, jelentős zöldfelületű terület (Kb-Ez) és 0,1 ha Nagyvárosias telepszerű lakóterület (Ln-T)	Elővárosi zóna
	Differenciált lakáskínálat bővítését támogató akcióterület	

Az akcióterület a XV. és a XVI. kerület határán helyezkedik el. Nyugaton Újpalota lakótelep, északon rekreációs célú erdőterület, keleten a XVI. kerület lakó- és intézményi fejlesztési területei, délen gazdasági területek határolják. A terület jelenleg beépítetlen, a kerületi önkormányzattal 2017-ben településrendezési szerződést kötöttek a terület tulajdonosai, a terület előkészítése megkezdődött. Az akcióterület az elővárosi zóna egyik legjelentősebb lakócéllú fejlesztési területe.

- ▶ Az akcióterületen nem tervezett a fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztése a kerékpáros főhálózat kivételével, ezért a parkváros folyamatban lévő fejlesztéshez lokális elemek megvalósítása keretében kell a környező főhálózati elemek keresztmetszetét és csomópontjait fejleszteni, valamint az autóbusz közlekedést kiterjeszteni.
- ▶ A terület fejlesztése során meg kell teremteni a kapcsolatot a területen kialakuló új városrész és a szomszédos területek között a Zsókavár utcán keresztül, figyelembe véve és biztosítva a 220 kV-os távvezeték biztonsági övezetének, valamint a határoló erdőterületek sértetlenségét.
- ▶ Biztosítani kell a „rövid utak városa” alapelv megvalósítása érdekében a szükséges alapvető és szolgáltató intézmények elhelyezését, a helyi lakosság igazgatási, nevelési, oktatási, egészségügyi, szociális ellátását, továbbá a helyi jelentőségű kulturális, hitéleti és sportrendeltetést szolgáló intézményeket. A társasházak földszintjein a lakásokhoz tartozó közös tereken, forgalmasabb helyeken az utcák irányába tájoltan kell a kereskedelmi, szolgáltató rendeltetéseket elhelyezni. A nagyobb területű kereskedelmi és szolgáltató egységeket a Rákospalotai határút menti területsávban kell elhelyezni.
- ▶ Lakóterületen társas- és családi házakban jellemzően különböző méretű lakások kialakítása szükséges. A területen kijelölt építési övezetek lakóterületei jellemzően közepes szintterületi átlagértékkel építendőek be, a magas zöldfelületi intenzitás megőrzése érdekében.

▶ A funkciómix rögzítésekor a területen minimum 50 lakás/ha és maximum 100 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani a Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterületen, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). ▶ A határoló nagyfeszültségű légvezetékek sávjában különleges beépítésre nem szánt terület és védelmi erdőterület kijelölése és fenntartása indokolt. A területet átlósan átszelő ivóvíz főnyomóvezeték felett javasolt zöldfelületet kialakítani, amelyben sportterületek és játszótérek is helyet kaphatnak. ▶ A helyi adottságok figyelembevételével kisvárosias lakóterületen (Lk-2) lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. ▶ A tervezési területet É-D irányban két részre osztja a DN 1200-as méretű, SENTAB anyagú ivóvíz főnyomóvezeték. Mivel a vezeték falától 7-7 méteren belül épületet elhelyezni nem lehet, ez a terület nem beépíthető. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez a Szentmihályi út és a Rákospalotai határút, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Koordináció
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

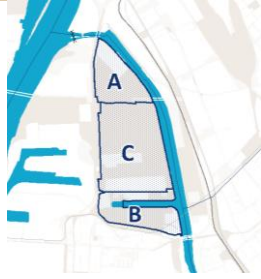
XVIII/1 – Szemeretelepi volt pakuratainak területe

	36,8 hektár	Hosszú táv
	33,0 ha Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület (Gksz) és 3,8 ha Közúti közlekedési terület (KÖu) Barnamezős terület Kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Elővárosi zóna
Budapest XVIII. kerületében, Pestszentlőrincen található területet északról a Férihegyi repülőtérre vezető út - Gyömrői út, illetve a 100 sz. Budapest-Cegléd vasútvonal, keleti irányból munkahelyi területek, valamint családi házas övezetek, délről az egykori Nagy-Burma vasút határolja. Községi közlekedéssel a legközelebbi mellékközpont (KÖKI) kb. 20 percre található, Pestszentlőrinc városközpont kiemelt jelentőségű helyi központ kb. 15 percen belül elérhető, de csak a terület nyugati részétől. Épített érték nincs a területen. Kármentesítési monitoringgal érintett terület, kis részen potenciálisan talajszennyezett. ▶ A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként középtávon tervezett a Férihegyi repülőtérre vezető út - Gyömrői út együttesének átalakítása, hosszú távon tervezett a Külső keleti körút kiépítése is. A közösségi közlekedés az autóbusz-hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével lehet a területet beépíteni. Az akcióterület beépítéséhez szükséges a Külső keleti körút érintett, a Férihegyi repülőtérre vezető út - Gyömrői út együttesen csomóponti kapcsolatot létesítő szakaszának kiépítése. ▶ Mivel az akcióterület elsősorban gazdasági fejlesztések helyszínéül szolgál, kiemelt szempont a szomszédos lakóterületek megfelelő védelme a gazdasági tevékenységek zavaró, káros hatásaitól. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez a Férihegyi repülőtérre vezető út - Gyömrői út együttese, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A terület északi oldalán lévő vasútvonal védőtávolságát és elválasztó hatását figyelembe kell venni a terület beépítése során. A fejlesztések feltétele a talajszennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- a területet kiszolgáló és feltárni hivatott közúti közlekedési infrastruktúra (Külső kerületi körút) kiépítése, fejlesztése	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv	

XIX/1 – Kispest Városkapu

	8,6 hektár	Középtáv
	1,6 ha Kiemelt jelentőségű helyi központ terület (Vt-H), 0,9 ha Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület (K-Közl-É), 2,7 ha Intézményi, jellemzően zártosuló beépítésű terület (Vi-1) és 3,1 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Átmeneti zóna
Barnamezős terület (A 162119/4, 162119/5, 162119/6 és 162119/7 helyrajzi számú telkeket a 619/2021. (XI.8.) Korm. rendelet rozsdadóvezeti akcióterületnek jelölte ki.) Kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület		
Budapest XIX. kerületében, Kispest északi részén, a Ferihegyi repülőtérre vezető út, Vak Bottyán utca és az Üllői út közötti területnek a Határ út és a Hamvas utca közé eső részén található az akcióterület, viszonylag közel a főváros belvárosi területeihez. A terület szomszédságában, délen a Shopmark bevásárlóközpont, valamint gazdasági területek találhatóak, keleten lakóterületek és a közéjük ékelődő gazdaság tevékenységeknak helyet adó területek váltják egymást. Községi közlekedéssel a legközelebbi mellékközpont (KÖKI) kb. 8-10 percre található, és ugyanennyire a kispesti Kossuth tér környéke, mint kiemelt jelentőségű helyi központ. Épített érték nincs a területen. • A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként hosszú távon a területtől nyugatra, a Kőér utca – Határ út vonalán tervezett a Körvasút menti körút kiépítése. • A terület jelenleg is meglévő, kiváló közlekedési kapcsolatait a KÖKI mellékközponttal és a kispesti Kossuth tér helyi központtal legalább a mai szinten továbbra is biztosítani kell. Komplex fejlesztéssel a terület helyi központ kialakítására is alkalmas. • A terület funkcionális összetételének tervezése során összhangot kell teremteni a területhasznosítás és a területek kiszolgálását biztosító különböző (humán és műszaki) infrastruktúrák között. A funkciómix rögzítésekor a Kiemelt jelentőségű helyi központ területen minimum 20 lakás/ha és maximum 200 lakás/ha, az Intézményi, jellemzően zártosuló beépítésű területen – minimális lakás sűrűség meghatározása nélkül – maximum 120 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). • A terület fejlesztése során a szomszédos erdőterületek védelme biztosítandó, továbbá gondoskodni kell a helyi központnak megfelelő színvonalú, a környezeti terheléseket, új beépítéseket kompenzáló, közcélú zöldinfrastruktúra kialakításáról. • Jelentős környezetterhelést eredményez az Üllői út és a Ferihegyi repülőtérre vezető út, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A metróvonal védelmi zónáját a terület beépítése során figyelembe kell venni,		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- P+R parkoló létesítése - kooperáció a kerülettel és a piaci szereplőkkel a helyi központ kialakításának előmozdítására	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárgazdálkodási főhálózati terv	

XXI/1 – Észak-Csepel

	A: 43,2 hektár	Középtáv
	B: 46,3 hektár	Hosszú táv
	C: 110,0 hektár	Hosszú táv
	A: 38,8 ha Városi közpark (Zv) és 4,5 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Duna menti zóna
B: 17,5 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 12,5 ha Nagyterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek), 12,2 ha Közpark, közkert (Zk), 0,5 ha Védőerdő (Ev-1), 1,2 ha Közműelhelyezési terület (Közm) és 2,4 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)		

	C: 27,2 ha Kiemelt jelentőségű helyi központ területe (Vt-H), 52,6 ha Nagyvárosias teletszerű lakóterület (Ln-3), ebből min. 5,26 ha Intézményi, helyi lakosság alapellátását biztosító terület (Vi-3), min. 13,2 ha Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Lk-2), min. 13,16 ha Közpark, közkert (Zk); 12,5 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 10,7 ha Közpark, közkert (Zk) és 6,9 ha Közúti közlekedési terület (KÖu) A: Zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterület B: A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület C: Tervezett helyi központ, A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	
	Észak-Csepel városrész Weiss Manfréd út és a Ráckevei (Soroksári)-Duna által határolt alulhasznosított és használaton kívüli területe Budapest legnagyobb akcióterületi együttese. A város szerkezetében kedvező elhelyezkedésű terület fejlesztési lehetőségeit jelenleg rontja Csepel-sziget korlátozott pesti és budai kapcsolatrendszere. Az akcióterületen megvalósuló fejlesztések jelentős katalizátorszereppel rendelkezhetnek, beindíthatják mind Csepel északi területeinek, mind a IX. és XX. kerület Duna-menti területeinek fejlődését. • A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként hosszú távon, a terület középső részét érintően tervezett az RSD-t keresztező Galvani híd, a terület déli részén a Csepel-Albertfalva alagút, a nyugati határán a H7 Budapest-Csepel HÉV vonal fejlesztésével H5, H6 és H7 HÉV vonalak pesti belváros alatti összekötése, amelyekkel összhangban lehet a területet beépíteni. Az akcióterület „A” jelű részén tervezett parkfejlesztéshez az RSD-n legalább egy kapcsolódó gyalogos-kerékpáros híd megépítése szükséges. Az akcióterület „B-C” jelű területek 25%-át meghaladó részének beépítéséhez a H7 HÉV vonal Kálvin térig történő meghosszabbítása, teljes beépítéséhez egy budai kapcsolatot is biztosító hídfejlesztés szükséges a Dél-Budapesti térségben. • Az „A” jelű területen tervezett közpark elhelyezkedése, mérete és különlegessége révén előreláthatóan agglomerációból érkező látogatókat is vonz majd, mely parkolási igényét biztosítani kell a zöldfelületi egyenleg megtartását is figyelembe véve. • Olyan fejlesztési programot kell kidolgozni, mely biztosítja a „B” és „C” jelű fejlesztési területek leendő lakosai számára az alapfunkciók 15 percen belüli elérhetőségét, továbbá építészeti és tájépítészeti eszközökkel biztosítja a magas színvonalú építészeti és urbanisztikai kialakítást, melyek egy teljes értékű helyi központot is hoznak létre. • A beépítéshez tartozó személygépjármű parkolókat ún. autómentes területek kialakítása érdekében a terület határán, koncentráltan kell megvalósítani, a terület egyes részeinek gépjármű forgalom alóli mentessége érdekében. • A tervezett új városnegyed és központok miatt különösen fontos a kiegyensúlyozott területhasználat és a vegyes funkciók biztosítása, a terület monofunkciós fejlesztését el kell kerülni. A funkciómix rögzítésekor a „B” jelű területen az Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területen minimum 20 lakás/ha és maximum 100 lakás/ha, a „C” jelű területen az Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területen minimum 20 lakás/ha és maximum 100 lakás/ha, a Kiemelt jelentőségű helyi központ területén minimum 20 lakás/ha és maximum 200 lakás/ha, a Nagyvárosias teletszerű lakóterületen minimum 80 lakás/ha, maximum 150 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani. Utóbbiból a minimum 13,2 hektáron kialakítandó Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterületen minimum 50 lakás/ha, maximum 120 lakás/ha sűrűséget kell biztosítani. A számítás során a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). • A terület beépítésénél érvényesíteni kell a tájképvédelmi szempontokat (Duna menti tájképvédelmi terület), valamint biztosítani kell a Dunához és partjához való hozzáférhetőséget, végigjárhatóságot. • A területtel közvetlenül határos nyugaton a Ráckevei-Soroksári Duna-ág, amely az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó része és Natura 2000 terület, ezért a fejlesztéseket körültekintően kell megvalósítani, hogy a természeti értékek, élőhelyek, ökológiai kapcsolatok ne sérüljenek. Kiemelt figyelmet kell szentelni a part mentén tervezett közparkok esetén a ligeterdősáv megőrzésére (ez részben az országos ökológiai hálózat pufferterülete is egyben). A tervezett közparkok part menti területsávjában	

törekedni kell természetközeli kialakításra és a medret érintő beavatkozások során kiemelten figyelni kell a közösségi jelentőségű fajok védelmére. ▶ A helyi adottságok figyelembevételével Településközponti vegyes területen (Vt-H) és Intézményi vegyes területen (Vi-2) lakóépület elhelyezése esetén 25%, míg Nagyvárosias lakóterületen (Ln-3) lakó épület 35% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. ▶ Jelentős környezetterhelést eredményez a Weiss Manfréd út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése A „B” jelű terület északi része, valamint a „C” jelű terület nyugati és déli része potenciálisan talajszennyezett, a terület fejlesztésének feltétele a talajszennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- fejlesztési területek előkészítése, - a tervezett fejlesztéseket kiszolgáló infrastruktúra (gyalogos, kerékpáros, zöld, közmű) kiépítése, fejlesztése, - intézkedési terv kidolgozása a helyi központi szerepkör kialakítása érdekében és a végrehajtás koordinálása - Koordináció és közreműködés a Galvani RSD híd és csatlakozó úthálózata, valamint a Körvasút menti körút és Csepel-Albertfalva RSD alagút építésében
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési program, - Budapest zöldfelületi rendszerének fejlesztési koncepciója – Budapest Zöldinfrastruktúra Koncepciója, - Radó Dezső Terv - Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

XXI/2 – Papírgyár

	45,9 hektár 44,1 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2) és 1,8 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Hosszú táv
	Barnamezős műemlék terület A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	Duna menti zóna

Csepel Szabótelep városrészhez kapcsolódó terület, melyet keletről a Duna partja határol. A terület jelenleg egy átjárhatatlan, tagolatlan zárvány, ami ~ 900 méter hosszan és átlag ~ 600 méter mélyen elválasztja Csepel lakott területeit a vízparti rekreációs területtől. Az akcióterületen megvalósuló fejlesztések elősegíthetik a környező területek fejlesztését. A terület vegyes használatba illeszthető munkahelyek, illetve nagyvárosias lakóterületek fejlesztési céltérsége.

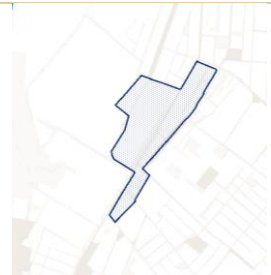
A város szerkezetében kedvezőtlen elhelyezkedésű a terület, mert a Dél-Budapesti HÉV vonalak nem érintik közvetlenül.

A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként hosszú távon villamos közlekedés tervezett az Ady Endre út vonalán, és az RSD mentén a Hollandi út északi irányban meghosszabbításra kerül. Az akcióterület beépítéséhez szükséges a HÉV hálózatra szervezett autóbusz ráhordás megteremtése és a Hollandi út meghosszabbításának kiépítése.

- ▶ A terület beépítése során törekedni kell a terület nyugati határán elhelyezkedő beépített területekhez való szerves illeszkedésre, valamint a Duna megközelíthetőségének biztosítására. A szomszédos kertvárosias lakóterületek felé illeszkedés érdekében csökkenteni kell az épületmagasságok és a beépítési struktúrák közötti kontrasztos különbséget.
- ▶ Az alulhasznosított területek funkcióváltása során törekedni kell a terület nyugati szomszédságában lévő beépült területekhez igazodó, azokat nem túlterhelő, vegyes funkciók biztosítására, továbbá lakófejlesztés esetén biztosítani kell a tervezett lakosságot kiszolgáló alapfunkciókat.
- ▶ Lakásépítés esetén a fenntartható lakókörnyezet kialakítása érdekében fontos a megfelelő lakásmix megteremtése, mely irányelveinek meghatározására a KÉSZ-ben van lehetőség. Az Intézményi,

jellemzően szabadon álló jellegű területen lakórendeltetés többalakos lakóházakban kaphat helyet, így az optimális lakássűrűség minimum 20 lakás/ha és maximum 100 lakás/ha, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). ▶ A Duna, valamint a folyó partja menti rekreációs területek közelsége értéknövelő hatással rendelkezik, mely előnyt a terület fejlesztése során figyelembe kell venni, és mindenki számára elérhetővé kell tenni. ▶ A terület keleti részének beépítésénél törekedni kell a Duna menti tájképvédelmi terület, valamint a Natura 2000 terület háborítatlanságára, egyúttal biztosítani kell a Duna és partja megközelíthetőségét, végigjárhatóságát a védett és értékes ipari épületállomány megőrzése mellett. A védettség alatt nem álló, jó állapotú építészeti elemek a fejlesztési koncepcióba beépítendő, azok megtartása a szükséges minimum elve (Méptv. 5. §) alapján elvárt. ▶ A megfelelő beépítési módot intézményi vegyes területek esetében a fejlesztési terület környezetéhez kell igazítani. Az épületrészek magasságának megállapításánál, a kompozíciók kialakításánál a terület helyszínéből adódóan különösen nagy figyelmet kell fordítani az átlátások-rálátások szempontjára. Egyes kompozícióval, váltakozó épületmagasságokkal biztosítani lehet, hogy a területen elhelyezendő rendeltetési egységek nagyrészből rálátás adódjon a vízpartra, annak sűrű növényzetére, illetve az ipari örökség megmaradt elemeire, amelyek a helyszín sajátos karakterét biztosítják. ▶ A helyi adottságok figyelembevételével Intézményi vegyes (Vi-2) területen lakóépület elhelyezése esetén 25% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. ▶ A terület beépítése során figyelembe kell venni a potenciális talajszennyezettséget, a terület fejlesztésének feltétele a talajszennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése.	
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- koordináció, - épített örökség hasznosításának elősegítése
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

XXI/3 – H7 HÉV Erdősor utcai végállomása és környezete

	30,9 hektár 5,13 ha Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (Vi-1), 16,5 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 5,18 ha kétszintű, Közlekedéshez kapcsolódó épület elhelyezésére szolgáló terület és Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület (K-Közl-É/Vi-1), 0,39 ha Közpark, közkert (Zk) 0,07 ha Egyéb kötőpályás közlekedési terület (KÖe-K) és 3,62 ha Közúti közlekedési terület (KÖu)	Középtáv Elővárosi zóna
	Barnamezős terület A kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület	

Az akcióterület Csepel-Belvárostól délre, Gyártelep, Erdőalja és Csillagtelep városrészek határán helyezkedik el. A II. Rákóczi Ferenc út és Kossuth Lajos utca közötti sávban különleges közlekedési területen található a H7 HÉV vonal végállomása és járműtelepe, valamint egy kisebb közpark és hosszan elnyúló vegyes intézményi besorolású területek. Utóbbiakra a Béla utcától északra kisebb kereskedelmi-szolgáltató létesítmények jellemzőek – valamint itt áll a kerület jelképének tekinthető víztorony is –, míg attól délre kisebb telkeken hagyományos kisvárosias lakóépületek állnak. Az Erdősor utca és az Akácfa utca közötti telektömb alulhasznosított, az épületek többségét már lebontották. Az akcióterület nyugati fele a II. Rákóczi Ferenc út és a Tanműhely köz között intézményi vegyes besorolású tömb, amely részben gazdasági funkciók (fatelep, nyomda) színtere, részben alulhasznosított. A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként a Magyar Állam beruházásaként várható a H7 HÉV vonal déli irányú meghosszabbítása, valamint ehhez kapcsolódóan helyi-helyközi autóbuszpályaudvar létesítése és P+R parkolók építése.

- ▶ A középtávon fejlesztendő H7 HÉV tervezett Erdősor utcai végállomása körüli telektömbökön a jelenleginél intenzívebb beépítésre, a csepeli belváros déli kaputárságának kialakítására kell törekedni.

- ▶ A II. Rákóczi Ferenc út – Kossuth Lajos u. – Erdősor u. – Mag u. (Csepeli gerincút) közötti csomópontja hálózati szempontból a déli agglomeráció felől beáramló közötti forgalom elsődleges belépési pontja, közterület-alakítási szempontból pedig urbánus karakterű, magas minőségű, elsősorban a hatékony közlekedésmód-váltásra optimalizált köztér kell legyen. Ennek érdekében a szomszédos telektömbökben a közötti infrastruktúra minimális területigényén túlmutató, nagyvonalú közterületi szabályozás indokolt.
- ▶ A Csepeli gerincút II. üteme (Posztógyár u. – Mag u. közötti szakasz) megvalósítása esetén a II. Rákóczi Ferenc útnak az Erdősor utcai csomóponttól északra eső szakaszán és a Kossuth Lajos utcában az átmenő közötti forgalom kiszorítására irányuló intézkedések szükségesek.
- ▶ Az akcióterületen építhető szintterületi volumen 50%-ot meghaladó részének előfeltétele a H7 HÉV meghosszabbítása és az intermodális létesítmények (autóbusz pályaudvar és 400 P+R parkoló) megvalósítása.
- ▶ A terület beépítése során törekedni kell a terület keleti és északi határán elhelyezkedő beépített, nagyvárosias és intézményi területekhez való szerves illeszkedésre. Biztosítani kell a végállomás megfelelő megközelíthetőségét a helyi kapcsolati hiányok megszüntetésével, akadálymentesítéssel, továbbá a kerékpáros és közösségi közlekedés közötti módváltást támogató eszközökkel.
- ▶ A terület fejlesztése során cél, hogy a végállomás területe magas színvonalú funkcionális kínálatával, megfelelő minőségű közösségi hely legyen, mely hozzájárul az utazási kényyszer csökkentéséhez. Az alulhasznosított területek funkcióváltása során törekedni kell az újonnan kialakítandó HÉV végállomás funkciójához és szerepköréhez igazodó, azt kiegészítő vegyes funkciók biztosítására, továbbá lakófejlesztés esetén biztosítani kell a tervezett lakosságot kiszolgáló alapfunkciókat.
- ▶ Törekedni kell a funkcionális vegyesség biztosítására, a lakó- és intézményi-irodai rendeltetés egyensúlyára. A funkciómix rögzítésekor az Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területen, illetve az Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű területen minimum 50 lakás és maximum 150 lakás/ha lakássűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel és a zöldterületekkel együtt).
- ▶ A megfelelő beépítési módot intézményi vegyes területek esetében a fejlesztési terület környezetéhez kell igazítani. Az épületrészek magasságának megállapításánál, a kompozíciók kialakításánál különös figyelmet kell fordítani a Kossuth Lajos utca menti tömbök esetében a víztoronyra, mint a városképet meghatározó elemre. A töredezett, többféle rendeltetés és építészeti korszak lenyomatát hordozó akcióterületen törekedni kell a városkapu-szerephez illő építészeti hangsúlyképzés és a környező beépítéshez való illeszkedés közötti egyensúlyra.
- ▶ A helyi adottságok figyelembevételével Intézményi vegyes (Vi-1 és Vi-2) területen lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.
- ▶ A terület beépítése során figyelembe kell venni a régészeti lelőhely területére vonatkozó előírásokat, illetve tekintettel kell lenni a tervezett gyorsvasúti vonal térszín alatti szakaszának védelmi zónájára.
- ▶ A II. Rákóczi Ferenc út forgalma jelentős környezetterhelést eredményez, ezért a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezésére különös figyelmet kell fordítani. A HÉV-pálya és a járműtelep zajvédő létesítményeinek megjelenése a városi környezethez kell, hogy igazodjon.
- ▶ A területhasznosítást korlátozza a nem közterületen kiépített nagy átmérőjű, egyesített rendszerű főgyűjtőcsatorna, illetve nagy átmérőjű ivóvíz főnyomóvezeték, amelyek kiválthatók, áthelyezhetők, azonban ezek a város vízellátását, illetve szennyvízelvezetését nem akadályozhatják

Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Közreműködés és koordinálás a H7 HÉV vonal meghosszabbításában, valamint az ehhez kapcsolódó autóbusz pályaudvar és P+R parkoló építésében, továbbá a Csepeli gerincút II. ütemének megvalósításában.
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv

XXII/1 – Volt Hunyadi János laktanya

	25,1 hektár	Középtáv
	8,7 ha Rekreatációs célú, jelentős zöldfelületű terület (Kb-Rek-1), 10,8 ha Nagy kiterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek) 1,6 ha Közjóléti erdő (Er), 4,0 ha Véderdő (Ev-2) Barnamezős terület, Zöldinfrastruktúra és rekreáció fejlesztését támogató akcióterület	Duna menti zóna
Az akcióterület a Duna partján, a mára ténylegesen félszigetté alakult Háros-sziget feltöltött részén fekszik, és helyzetéből adódóan jelentős fejlesztési potenciállal rendelkezik, de a 6. sz. főút fővárosi bevezető szakasza és a mellette fekvő 30. sz. Budapest-Székesfehérvári vasútvonal elválasztó hatása miatt városszerkezeti pozíciója kedvezőtlen. A félsziget déli részén páratlan értékű ártéri erdő maradt meg, amely napjainkban is elzárt természetvédelmi terület, ami szintén korlátozza az akcióterület használatát. A terület nagyrésze hullámtér, illetve a nagyvízi meder része, a terület elsőrendű árvízvédelmi védvonal által nem bevédezt. ▶ A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztése az akcióterület környezetében nem tervezett az EuroVelo6 kerékpáros nyomvonal kivételével. A közösségi közlekedés az autóbusz hálózatra korlátozódik, ennek figyelembevételével lehet a területet beépíteni. ▶ A tervezett fejlesztések során a kerületben hiányzó – rekreációs, kulturális – funkciók pótlását biztosító használat kialakítása a cél. A természetvédelmi és épített környezeti értékeket figyelembe véve szükséges megvalósítani a helyi közösséget szolgáló rekreációs és sport célú hasznosítást, valamint a part menti közpark kialakítását. ▶ Az esetleges kedvezőtlen hatások kivédése érdekében indokolt elválasztó, kevésbé érzékeny funkciók telepítése a fokozottan védett természeti területtel szomszédos területen. A nagyobb beépítési intenzitást és nagyobb forgalmat generáló funkciók (pl. intézményi, kereskedelmi és vegyes funkciók) kialakítása az akcióterület északi – könnyebben elérhető, feltárható – részén, a már meglévő gazdasági területek szomszédságában kell megvalósítani. Az intézményi funkciók környezeti terhelésnek kitett északi területsávba jobban illeszthetők és kevésbé zavarják a természetvédelmi oltalom alatt álló Háros-szigetet. A rekreációs célú funkciók elhelyezése az Ártér utcától délnyugatra kedvezőbb, amelyek a már meglévő épületekben helyezhetők el, minimális új beépítést igényelnek. ▶ A terület fejlesztése során a Duna menti ártéri ligeterdő, a közeli országos jelentőségű védett természeti terület, valamint a Duna és ártere Natura 2000 (kiemelt jelentőségű természetmegőrzési) terület értékeinek figyelembevétele szükséges. A Háros-sziget nem védett területén élőhely védelmi program és rehabilitáció végrehajtása szükséges. ▶ Hosszú távon az északról határoló gazdasági használatú területek zavaró szomszédságával is számolni kell. ▶ A potenciálisan szennyezett terület feltárása a fejlesztések előfeltétele, a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése szükséges.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- Vagyonkezelőként az épített örökség hasznosításának elősegítése, közpark kialakítása, a terület rekreációs hasznosításának előmozdítása	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Radó Dezső Terv - Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv - Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési program - Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program	

XXII/2– Duna Spirit

	34,4 hektár	Középtáv
	29,7 ha Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Lk-2), 1,7 ha Közkert, közpark (Zk) 3,0 ha Közúti közlekedési terület (KÖu) Barnamezős terület, Differenciált lakáskínálat bővítését támogató akcióterület	Duna menti zóna
A 6. sz. főút fővárosi bevezető szakasza, a mellette fekvő 30. sz Budapest-Székesfehérvári vasútvonal és a Duna között fekvő terület városszerkezeti pozíciója kedvezőtlen a közlekedési infrastruktúrák által támasztott zajterhelés és elválasztó hatásuk miatt. Nehezen megközelíthetők. A terület rendkívüli értéke a Duna közelsége és a természeti környezet közvetlen szomszédsága. A természeti értékek közé tartozik a Nagytétényi Dunapart, a Kis-Háros-sziget és az Ártéri erdő. A terület jelenleg beépítetlen, használaton kívüli barnamezős terület, mely kiemelkedő potenciállal rendelkezik a magas színvonalú lakáskínálat bővítése terén. A terület hullámtér, elsőrendű árvízvédelmi védvonal által nem bevédett, azonban csak egy kis része található a nagyvízi mederben. • A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztése az akcióterület környezetében nem tervezett az EuroVelo6 kerékpáros nyomvonal kivételével. A közösségi közlekedés az autóbusz hálózatra és a szomszédos vasútvonalra korlátozódik, ennek figyelembevételével lehet a területet fejleszteni. • A fejlesztés célja a differenciált lakáskínálat bővítése, megfelelő a kompakt város követelményrendszerének, miszerint a környező városszövetbe a megvalósuló beruházás illeszkedjen és integrálódjon, a szükséges szolgáltatások és a vegyes funkciómix biztosítva legyen. • A többfunkciós épületegyüttes eltérő karakterű részei közé egy kisebb városi teret, illetve zöldterületet kell elhelyezni, a közösségi és közhasználatú funkciók központi helyeként. • A terület fejlesztése nyomán lakó-kereskedelmi és szolgáltató rendeltetéseket ellátó közösségi térként kell, hogy szolgálja a betelepülő és a környező lakosságot, ezzel biztosítva a vegyes funkciómix meglétét és gyalogos távolságban történő elérhetőségét. A Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterületen minimum 50 lakás/ha és maximum 80 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). • A helyi adottságok figyelembevételével kisvárosias lakóterület (Lk-2) kialakításakor lakóépület elhelyezése esetén 40% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. • A területet a Duna felől határoló helyi jelentőségű természetvédelmi terület, a Duna és ártere Natura 2000 (kiemelt jelentőségű természetmegőrzési) terület értékeinek figyelembevétele, valamint az Országos Erdőállomány Adattár szerinti erdők megőrzése szükséges a fejlesztés során. • Minőségi rekreációs és zöldfelületi fejlesztés, a terület zöldfelületi rendszerének kialakítása szükséges, kapcsolódva a Duna mentén már meglévő ártéri erdőterülethez és a Nagytétényi Duna-parthoz. • Jelentős környezetterhelést eredményez a 6. sz. főút fővárosi bevezető szakasza, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. A terület északi oldalát érinti a vasútvonal védőtávolsága és elválasztó hatása, amelyeket a terület beépítése során figyelembe kell venni. • Az egykori hulladéklerakó rekultivációja, kármentesítése még nem teljes mértékben fejeződött be, amelyre a fejlesztés során figyelemmel kell lenni.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- koordináció	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Duna menti területek összehangolt fejlesztése tematikus fejlesztési program - Barnamezős területek fejlesztése tematikus fejlesztési program	

XXIII/1 – Soroksár helyi központ

	19,6 hektár	Középtáv
	2,85 ha Kiemelt jelentőségű helyi központ területe (Vt-H), 10,7 ha Intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű terület (Vi-2), 1,97 ha Kisvárosias, jellemzően zárt sorú beépítésű lakóterület (Lk-1), Egyéb, kötőpályás közlekedési terület (KÖe-K) és 2,22 ha Közúti közlekedési terület (KÖu) Differenciált központrendszer megvalósulását elősegítő tervezett helyi központ akcióterülete	Elővárosi zóna
Soroksári történeti jelentőségű kerületközpontjának fejlesztési akcióterülete, amely a Budapest -Kelebia vasútvonal elővárosi fejlesztési területének irányába a vasúti területek mentén fejlesztési tartalékterülettel rendelkező, attól keletre ún. Ütemezetten igénybe vehető fejlesztési terület, ahol jelenleg kertes mezőgazdasági területek helyezkednek el. Az akcióterület szomszédos Soroksár történeti várossal, ami a helyi identitást nyújtó karakter mellett elsősorban helyi közszolgáltatásokkal rendelkezik. Az akcióterület keletről természetközeli ex lege védett lápterületekkel határos. ▪ A 150. sz Budapest-Kelebia vasútvonal felújítás alatt áll, a közösségi közlekedést nagyobb részben továbbra is a HÉV és az autóbusz hálózat biztosítja, melynek figyelembevételével az akcióterület vasútvonal környezetében alulhasznosított területe beépíthető. A fővárosi szintű közlekedési rendszer fejlesztésének részeként hosszú távon a területtől keletre tervezett a Soroksári elkerülő út és a Külső keleti körút építése. Az akcióterület távlati fejlesztési tartalék területeinek beépítéséhez – amelyet a Soroksári elkerülő út figyelembevételével lehet megvalósítani – szükséges a Szentlőrinci út 2x2 sávra bővítése, vagy a Külső keleti körút Túri István út – IKEA áruház közötti szakaszának üzembe helyezése. ▪ A terület jelentős potenciállal rendelkezik az agglomerációs övezet és a soroksári kertvárosias lakóterületek közösségi funkció és szolgáltatásokkal való ellátásában, az elővárosi vasúti kapcsolat kiépítésével katalizátora lesz a helyi ellátások elérésének és hozzáférhetőségének javításában. ▪ A fejlesztések a vegyes használat kialakítását kell, hogy célozzák, ezzel elősegítve a kompakt városszerkezet kialakulását. A fejlesztés során törekedni kell a meglévő, jó állapotú épületállomány hasznosítására. Csak vasúti kapcsolatra való rászervezéssel, az akcióterület keleti végén elhelyezkedő Soroksár vasútállomás környezetében új funkciók telepítésével, urbanisztikai, építészeti és tájépítészeti tervezéssel alakítható ki egy funkcionálisan teljes értékű helyi központ, amely meg tud felelni a kompakt város követelményrendszerének és a vegyes funkcióösszetétel biztosításának feltételrendszerének. ▪ A helyi adottságok figyelembevételével kisvárosias lakóterület (Lk-1) esetén 40%, intézményi vegyes (Vi-2) területen lakóépület elhelyezése esetén 20%, településközponti vegyes (Vt-H) területen lakóépület elhelyezése esetén 15% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. ▪ A fejlesztés során közcélú zöldfelületek kialakítása szükséges az FTT-ben kijelölt szerkezeti jelentőségű zöldfelületi kapcsolat mentén, biztosítva az RSD-parthoz való gyalogos kapcsolatot is. Közterületi fejlesztés szükséges a Pályaudvar sor és az Erzsébet utca között, valamint a vasútállomás megközelíthetőségének javítása indokolt a Hősök tere vasúti részén. ▪ A vasútvonal védőtávolsága és elválasztó hatása befolyásolja a helyi úthálózat kialakítását és az építési hely kialakítását, amelyet figyelembe kell venni terület beépítése során.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	- elővárosi vasútfejlesztések terveinek kidolgozásában, illetve koordinációban támogató szerep - koordináció a helyi központi szerepkör kialakítása és végrehajtása érdekében - P+R és B+R parkoló kialakítása	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv	

XXIII/2 – Soroksár Újtelep városrész bővítése

	27,5 hektár	Középtáv
	24,75 ha Kisvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Lk-2) min. 1,83 ha Közpark, közkert (Zk) Differenciált lakáskínálat bővítését támogató akcióterület	Elővárosi zóna
Soroksár Újtelep délnyugati részén fekvő, korszerű és energiahatékony lakóterület fejlesztésre alkalmas terület, ahol a differenciált, területileg is kiegyensúlyozott lakáskínálat bővítését támogatt. A fejlesztés közvetlen eredményeként Budapest népességmegtartó képessége javulhat, a lakhatási válság mértéke csökkenthető. • A fővárosi szintű közlekedési rendszer új elemmel történő fejlesztése nem tervezett, a kerékpáros főhálózat kivételével. A terület ún. Ütemezetten igénybevehető fejlesztési terület, ahol a beépítéséhez szükséges előzetes feltétel a Szentlőrinci út 2x2 sávra bővítése. • A tervezett lakóterület Soroksár Újtelep meglévő lakóterületéhez szervesen kapcsolódó része, így a lakhatáshoz a szükséges alapellátás (bölcsődei, óvodai és általános iskolai) a felmerülő többlet igénynek megfelelően biztosított kell, hogy legyen. Meg kell felelni a kompakt város követelményrendszerének és a vegyes funkcióösszetétel biztosításának feltételrendszerének (pl. vegyes funkciómix, sokszínű szolgáltatási rendszer helyben/ gyaloglási távolságban – 15p - történő elérése, kiegyensúlyozott és tagolt városszerkezet, természeti környezettel harmonizáló használat és beépítés, hatékony infrastruktúra-hálózat). A kisvárosias karakter kialakításához minimum 50 – maximum 100 lakás/ha lakás sűrűséget kell biztosítani a teljes akcióterületre vonatkozóan, ahol a hektár adat a teljes területre számított érték (a közlekedési területekkel, zöldterületekkel és alapintézményi területekkel együtt). • A helyi adottságok figyelembevételével lakóépület elhelyezése esetén 30% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken.		
Fővárosi Önkormányzat kiemelt feladata:	-	
Kapcsolódó, az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok:	- Budapesti Mobilitási Terv - Közúthálózati terv - Kerékpárforgalmi főhálózati terv	

>> Fotó: Bujnovszky Tamás,
Nagyvásártelep

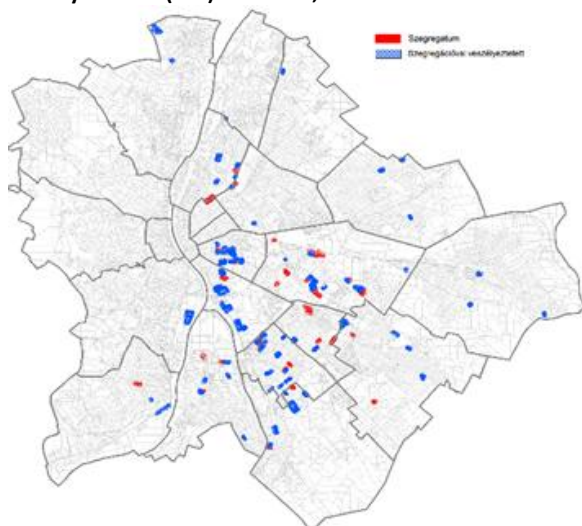

3.5. Antiszegregációs program

3.5.1. Helyzetkép

Az iskolai végzettségi, jövedelmi, társadalmi státusz-különbségek alapján a 2011-es Népszámlálás adatait felhasználó, területi vizsgálatok egyaránt a nagy területű, térben koncentrálnódó jómódúak által lakott és kis területű, elszórtan elhelyezkedő szegények által lakott tömböket jeleztek. A Szociális Városrehabilitációs Tematikus Fejlesztési Program (továbbiakban: TFP) 2011-es adatokon alapuló elemzése szerint, a budapesti tömbök 14%-a veszélyeztetett és 5%-a krízisterület volt. Ezek a területek a pesti oldalon és főleg a belső kerületekben koncentráálódtak. Az 2010-es években készült fővárosi és kerületi integrált településfejlesztési stratégiák, az akkor hatályos kormányrendelet¹ módszertana szerint, a KSH adatszolgáltatása alapján értékelték a területi szegregáció mértékét, amely mind a térbeli kiterjedés, mind az érintett népesség számát tekintve, kisebb léptékű problémát jelzett a TFP eredményeinél. A kerületi stratégiák alapján – ahol a torzítást okozó intézményi területeket, vagy az azóta jelentős változással érintett területeket nem sorolták a szegregátumok közé – 32 szegregált terület volt összesen Budapest területén, összesen mintegy 8600 főt érintve.

3-1. ábra: Szegregátumok (piros) és szegregációval veszélyeztetett (kék) területek, 2011

Forrás: hatályos kerületi integrált településfejlesztési stratégiák alapján, a KSH által végzett szűrések összesítése (saját szerkesztés)

3-2. ábra: Budapest krízis- (piros) és veszélyeztetett (narancs) területei (10%-os határértékek mellett), 2011

Forrás: Krízisterületek lehatárolása a 2011-es adatok alapján, TFP 2014

A Korm. rendelet szerint a szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület, az a szegregációs mutatóval lehatárolt, olyan egybefüggő terület (amely lehet önálló településrész, vagy egy vagy több településrész része is), amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, és a területen közösségi beavatkozás szükséges. A KSH 2024. decemberi adatszolgáltatása már a jelen településterv során alkalmazandó Korm. rendelet módszertana szerint végezte el a szűrést a 2022. évi Népszámlálás adatain. Az alkalmazott mutató csak kis mértékben módosult, továbbra is a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők arányát vizsgálja az aktív korúakon körében, de ez utóbbi sokaság már nem a 15-59 éves korcsoport jelenti, hanem 15-64 év közöttiekre terjed ki. A lehatárolás módszertana nem változott, a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kiválasztása történik meg, amelyekre együttesen jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek. A tömb népszámlálási célra létrehozott, általában közterületek vagy természetes-, illetve mesterséges tereptárgyak – ideértve a vasútvonal, autópálya nyomvonal, vízfolyás partja –, valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.

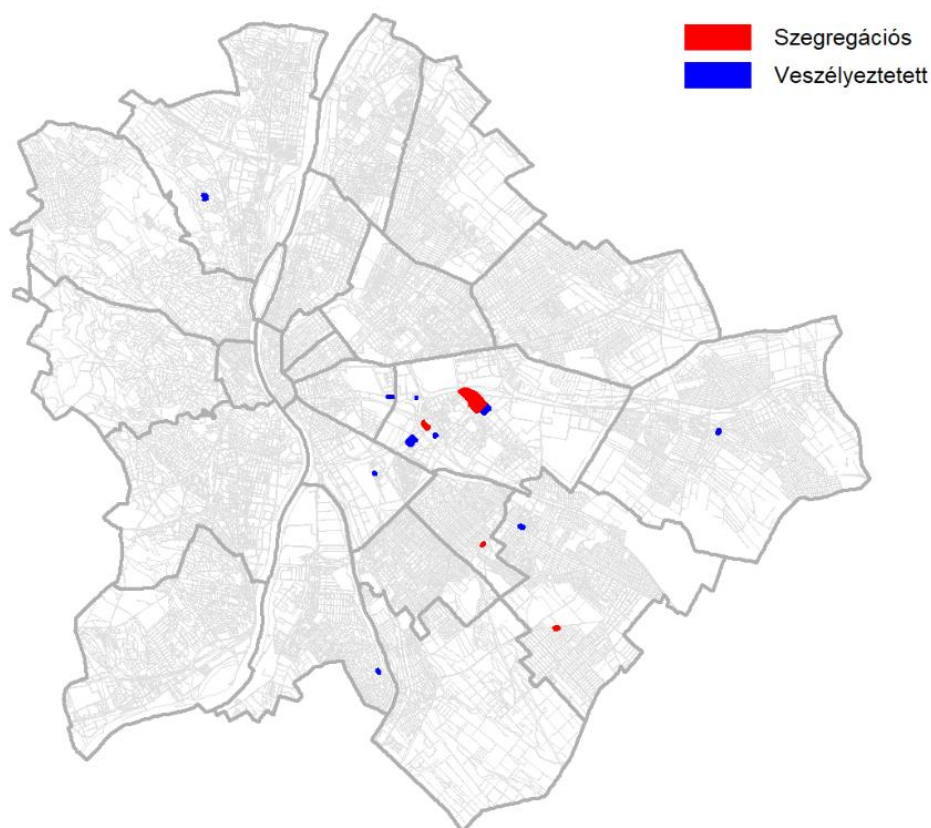
¹ 2022.06.30. után hatályát veszített 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

A szegregációs mutató határértékei kapcsán nincs változás, a fővárosi kerületek továbbra is két csoportba soroltak:

TELEPÜLÉSTÍPUS	SZEGREGÁLT TERÜLET, AMELYNÉL A SZEGREGÁCIÓS MUTATÓ ÉRTÉKE	SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLET, AMELYNÉL A SZEGREGÁCIÓS MUTATÓ ÉRTÉKE
Fővárosi kerület I. csoport (I., II., III., V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII., XIII. kerület)	nagyobb/egyenlő, mint 20%	nagyobb/egyenlő, mint 15%, de kisebb, mint 20%
Fővárosi kerület II. csoport (IV., XIV., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI., XXII., XXIII. kerület)	nagyobb/egyenlő, mint 25%	nagyobb/egyenlő, mint 20%, de kisebb, mint 25%

Forrás: 14. melléklet a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelethez

3-3. ábra: Szegregátumok (piros) és szegregációval veszélyeztetett (kék) területek, 2022

Forrás: KSH egyedi adatkérésre történő adatszolgáltatása a Fővárosi településtervezés készítéséhez kapcsolódóan, 2024. december

A szűrés alapján Budapesten továbbra sincs egybefüggő, alacsony státuszú szegregációs terület, és nincs nagy területű, homogénnek tekinthető krízisterület sem; a problematikus környékek szétszórtan helyezkednek el. A sokkal kisebb területi érintettség jelzi, hogy a kormányrendeletben is rögzített mutató – különösen a munkaerőpiac jelentős átalakulása miatt – csak korlátozottan alkalmas a területi problémák kimutatására. A kerületi önkormányzatok visszajelzése alapján egyes területek (pl. III. kerületben és XXI. kerületben lehatárolt területek) nem tekinthetők veszélyeztetett területeknek, míg más helyszínek (hatályos ITS-ben lehatárolva) nem jelennek meg a 2022. évi adatokon alapuló szűrésen. A kerületi önkormányzatok területi fókuszú integrált beavatkozásai megtervezése és adott esetben az ASZP kidolgozása során, a kerületi településtervek készítésének keretében pontosítják a lehatárolásokat a helyben elérhető adatokat is figyelembe véve. A fenti eredmények és a kerületi visszajelzések azt is jelzik, hogy a célzott területi beavatkozások érdekében lehetőség szerint el kell végezni egy több mutatót felhasználó statisztikai elemzést, a TFP mintájára, amely egyben képes a fővároson belüli – akár kerületen belüli – relatív egyenlőtlenségek kimutatására, és integrálja a lakásviszonyokkal kapcsolatos adatokat is.

3.5.2. Beavatkozások értékelése

A belváros mellett közvetlenül elhelyezkedő kerületek középső-külső kerületrészeit korábban a szlömösödés jellemezte. A városmag fejlődése, illetve a célzott városrehabilitációs programok miatt ezen kerületrészek ma már a dzsentifikáció jellemző. A relatív jövedelmi szegénység jelenlétét mutató lakáskörülmények – valószínűleg nagyrészt a kerületi szociális városrehabilitációs projektek eredményeinek köszönhetően – jelentősen javultak, jobb lett a budapesti lakásállomány minősége. A népszámlálás adatai szerint a budapesti lakások 80%-a összkomfortos, a félkomfortos vagy az alatti komfortfokozatú lakóingatlanok aránya 2022-re 1% alá csökkent. A lakások mindössze 15%-a egyszobás, a kettőnél több szobával rendelkező ingatlanok aránya 50%. Így a relatív jövedelmi szegénységet a lakáskörülmények helyett inkább a lakhatás megléte, illetve a használati jogviszony és a kapcsolódó költségek fedezésének képessége mérhető (szociális bérlakásban élők, hajléktalan személyek és hajléktalansággal veszélyeztetett népesség). A kerületi visszajelzések szerint ki kell emelni a XXI. kerület, Csepel-Háros nem lakóövezeti (mezőgazdasági) területét, a becslések szerint 2-3 ezer fős lakosság életvitelszerűen lakik nem lakócélú ingatlanokban. Az itt élők közellátása nem biztosított, a lakóingatlanok komfortfokozata és minősége jelentősen rosszabb a fővárosi átlagnál, ugyanakkor a terület szegregátumként vagy veszélyeztetett területként nem jelenik meg a hivatalos statisztikákban, mivel nem lakóövezeti besorolású.

A 2014-2021-es uniós ciklusban több kerületben valósultak szociális városrehabilitációs programok. A VEKOP-6.2.1-15 – A leromlott településrészekben élő alacsony státuszú lakosság életkörülményeinek javítása, társadalmi és fizikai rehabilitációja Budapesten című felhívás infrastrukturális, illetve szoft jellegű tevékenységeket is támogatott a Közép-magyarországi Régió területén. A két VEKOP felhívásban ERFA és ESZA jellegű tevékenységek egyben voltak támogathatóak, ERFA forrásból, átvjárhatósággal. A megítélt támogatás összességében 12,6 milliárd Ft volt, projektenként 100-2000 millió forint volt pályázható. Hat budapesti kerület projektje kapott támogatást, amelyek alapadatait a következő tábla összegzi.

A kerületi városrész-rehabilitációs projektek alapadatai

ÉRINTETT KERÜLET, (ÉS EZEN BELÜL A CÉLTERÜLET)	PROJEKT CÍME	FUTAMIDEJE	SZERZŐDÖTT/ÁTUTALT TÁMOGATÁSI ÖSSZEG
BUDAPEST FŐVÁROS III. KERÜLET, ÓBUDA-BÉKÁSMEGYER ÖNKORMÁNYZAT Békásmegyer-Városkapu lakótelepen, 9 veszélyeztetett lakótömb	Szociális városrehabilitáció megvalósítása Békásmegyeren	2018.10.01-2022.12.31.	736 018 944 Ft / 748 908 944 Ft
BUDAPEST FŐVÁROS IV. KERÜLET ÚJPEST ÖNKORMÁNYZATA (Újpest Városcsopont-Városkapu, Berda József utca – Aradi utca – Kemény Gusztáv utca – József Attila utca – Attila utca – Árpád út – Temesvári utca – Bocskai utca - vasút által határolt terület)	"Újpest Kapuja" térségmegújítási és városrehabilitációs projekt	2018.09.15-2023.11.30.	2 000 000 000 Ft / 2 024 763 407 Ft
BUDAPEST FŐVÁROS VIII. KERÜLET JÓZSEFVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT (Dankó utca – Magdolna utca – Dobozi utca – Baross utca – Kálvária tér – Diószegi utca – Dugonics utca – Illés utca – Kálvária tér által határolt terület)	Budapest-Józsefváros, Magdolna-Orczy Negyed Szociális Városrehabilitációs Program	2018.03.01-2023.11.30.	2 000 000 000 Ft / 2 325 999 549 Ft
BUDAPEST FŐVÁROS XVII. KERÜLET RÁKOSMENTE ÖNKORMÁNYZATA (Krizisterületének számító Pesti úti lakótömb és környékének közvetlen szomszédságában található veszélyeztetett tömb)	Rákosmenti krízistömb rehabilitáció 2016	2017.12.06-2023.01.22.	1 430 768 675 Ft / 1 432 857 649 Ft
BUDAPEST FŐVÁROS XVIII. KERÜLET PESTSZENTLŐRINC-PESTSZENTIMRE ÖNKORMÁNYZATA 6 krízistömb és 5 veszélyeztetett tömb, Nefelejcs u. - Lenkei u. - Egressy u. - Lakatos út - Üllői út - Darányi u. - Dugonics u. - Madách u. - Bartók u. - Reviczky u. - Darányi u. - Madách u. - Endrődi u. - Benedek u. - Hengersor u. - Puskás u. - kerület határa - Liszt F. u. - Fáy u. - Kártoló u. - Malomkő u. által határolt terület	Fáy utca és környéke integrált szociális rehabilitációja	2018.01.16-2023.12.15.	1 628 546 081 Ft / 1 950 150 183 Ft
BUDAPEST XXI. KERÜLET CSEPEL ÖNKORMÁNYZATA Csillagtelepen krízis vagy veszélyeztetett tömb, 11 darab (4-10 emeletes) lakóépület	Csillagtelep szociális célú rehabilitációja	2018.02.01-2023.12.31.	1 699 755 944 Ft / 1 649 376 360 Ft

Forrás: https://archive.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso

A MEGVALÓSULT TEVÉKENYSÉGEK

a) Infrastrukturális beruházások:

A kerületi önkormányzati bérházak, bérházastömbök esetén:

- Épületek közös tereinek energetikai felújítása (minden projektben);
- Épülethez kapcsolt közös udvarok felújítása (VIII., XVIII. kerület);
- Lakások energetikai hatékonyság szempontú műszaki-esztétikai felújítása, korszerűsítése (minden projektben);
- Ahol szükséges volt, komfortfokozatot, lakásméretet érintő beruházások (pl. XVIII. kerület);
- Ahol szükséges volt (pl. IV., VIII., XVIII. kerület) egyes tömbök bontása;
- Új ingatlan építése (IV. kerület);
- Speciális lakhatási program (kivezető lakások létesítése – 8 db, VIII. kerület).

Infrastrukturális beruházásként megvalósult továbbá:

- Közösségi tér, létesítése és/vagy felújítása (minden projektben);
- Közösségi kert létesítése (IV., VIII., XVII., XVIII. kerület);
- Közterületi játszótér, felnőttjátszótér (tornapark) létesítése, felújítása (III., IV., VIII., XVII. kerület);
- Közszolgáltató intézmények infrastruktúrájának fejlesztése (III., XVIII., XX. kerület);
- Közbiztonságot növelő térfigyelő rendszer kiépítése (VIII., XVII., XVIII. kerület);
- Közlekedésbiztonsági beruházás (XVII., XVIII. kerület).

b) Szoft tevékenységként megvalósult:

- Közösségfejlesztés, kulturális, szabadidős programok, illetve kulturális sokszínűséget erősítő és bűnmegelőzési (áldozattá válást megelőző) programok minden projektben megvalósultak, a VIII., XVII., XX. kerületben több generációt fókuszáltnak érintő, generációk együttműködését célzó elemekkel. A VIII. kerületi projektben közösségi részvételen alapuló miniprojektek támogatása is szerepelt.
- Képzés, mentorálás, álláskeresés támogatása a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű, szegregátumban élő lakosság számára minden projektben megvalósult, a VIII., XVII. és XXI. kerületben OKJ-s képzések is elérhetőek voltak. A VIII. kerületi projekt vállalkozói inkubátortámogatást is illesztett a projektbe, illetve védett munkahelyeket hozott létre megváltozott munkaképességűek számára.
- Egyéni fejlesztési tervek kidolgozása, ez alapján egyének, családok részére szociális tanácsadás, mentorálás – minden projektben, kötelező elemként volt jelen, a VIII. kerületben modell-értékű családmentoráláson keresztül valósult meg.
- Egészségfejlesztés, egészségügyi és mentálhigiénés prevenciók és szűrő programok, egyéni egészségfejlesztési terv készítése, szolgáltatásfejlesztés minden projekt szoft tevékenységei között szerepelt, a III. és VIII. kerületben az addiktológiai problémákkal élőket is érintő, fókuszált egészségügyi-szociális szolgáltatásfejlesztéssel.
- Bűnmegelőzési program, információk képzések minden projektben megvalósultak. A III. kerületben ez modell-értékű, szabadidős, több generációs programként (szabadulószober), a VIII. kerületben infrastrukturális beruházással (térstruktúra átalakítása megelőzés céljával) és lakossági együttműködéssel (Szomszédsági házfelügyelő rendszer) együtt valósult meg.
- Fiatalokat célzó programok: a közösségi és bűnmegelőzési programok (minden projektben) mellett egyes kerületekben (pl. VIII., XVIII.) az iskolai lemorzsolódás csökkentését célzó, hátrányos helyzetű gyerekeket elérő felzárkóztató programok is megvalósultak.
- Fiatalokkal és hátrányos helyzetű lakossággal foglalkozó szakemberek képzése, felkészítése a III. kerület projektjében valósult meg.

A városrész rehabilitációs projektekben a kerületek számos eredményt értek el a szegregátumok rövidtávú felszámolása terén, illetve a projektek módját adtak több, modell-értékű módszer, eszköz kidolgozására is. Ugyanakkor elmondható, hogy a projekt-alapú megvalósítás hátránya, hogy a szoft tevékenységek a projekt ideje alatt túl nagy számban voltak jelen, és azt követően a szükséges intenzitást nem feltétlenül érték el, így társadalmi szempontból az eredmények fenntarthatósága kérdéses. A projektek hatékonysága az indikátorokkal rosszul mérhető, míg a hatásosság csak közép-hosszú távon mutatkozik meg. Ez utóbbit a projekten túl, számos makroszintű társadalmi és gazdasági jelenség is befolyásolja (pl. járvány időszak, gazdasági recessziók hatása stb.).

3.5.3. A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjainak érintettsége a területi szegregációban

A szegregált területek szempontjából Budapestet országos viszonylatban kedvező helyzet jellemzi, a mély- (vagy abszolút) szegénység (az alapvető fizikai szükségletek tartós kielégíthetlenségének széles körű jelenléte) nem jellemző. A relatív szegénység tekintetében a főváros szintén az ország legkedvezőbb helyzetű térségei közé tartozik. Ehhez hozzájárul a szociális ellátórendszerek helyi szintű fejlettsége, valamint az országosan kiemelkedő munkaerőpiaci és kereseti lehetőségek budapesti fókuszja.

Az egyes társadalmi csoportokhoz való tartozás növeli a szegénységi kockázatot. Ezeket a kiemelt csoportokat és problémáikat összegzi jelen fejezet. A hátrányos helyzetű társadalmi csoportokkal, és az életkörülményeinek javítását szolgáló intézkedésekkel részletesebben a Fővárosi Helyi Esélyegyenlőségi Program (FHEP, 2023) foglalkozik. Az alábbi táblázatban a szegregátumok által leginkább érintett célcsoportokat emeljük ki, az antiszegregációs terv szempontjából legfontosabb problémákat összegezzük.

Helyzetkép a HEP célcsoportok szerint, összefoglaló tábla

NŐK	A nők foglalkoztatási és jövedelmi hátrányai továbbra is fennállnak: a fizetésbeli különbségek, a munkahelyi előmenetel, az álláskereső nők aránya és az álláskeresés átlagos időtartama terén is. A munkaerőpiac mellett a társadalmi részvételben is tapasztalt hátrány a női szegénység jelenségének kialakulásához vezethet. A szegénység hatása a nők egészségére, várható élettartamára, mostanra már statisztikai mutatókban is mérhető. A nőkkal szembeni erőszak ismert eseteinek száma 2020-2022 között megduplázódott, noha az esetek többsége még mindig láthatatlan. A szegregációval összefüggő problémákkal különösen veszélyeztetettek az interszekcionális helyzetben lévő (azaz egyéb kisebbséghez is tartozó) nők. Így a roma, a hajléktalan nők, a bántalmazás áldozatai, a fogyatékossgal élők vagy fogyatékos gyermeket nevelő nők, illetve a gyermeküket egyedül nevelő és a magányosan élő, idős nők. Azaz ezek a csoportok tipikusan nagyobb arányban jelennek meg a szegregátumokban és a veszélyeztetett területeken, mint többszörösen hátrányos helyzetű csoportok.
HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK	Az elmúlt tíz évben harmadával nőtt a tartós, 10%-kal pedig az átmeneti gondozásba vett fiatalok aránya a fővárosban. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek és az intézményi nevelésből kikerülő fiatalok mind a szocializáció, mind a képzettség terén jelentős hátránnyal küzdenek. Ennek oka – a fiatalokkal foglalkozó szakemberek és civil szervezetek szerint – nagyrészt az iskolai szegregáció és az előítéletek jelenléte, a speciális ellátási formák hiánya, és az ezek miatti lemorzsolódás nagy aránya. A támogató közeg hiánya és a kompetenciahátrányuk miatti kudarcok, összességében az elszegényedés, ezzel együtt a kriminalizálódás, áldozattá válás, prostitúció, problémás szerhasználat, hajléktalanság felé sodorhatja őket. A legfrissebb kutatások szerint, noha a társadalomban az alkohol használat valamelyest csökken, a fiatalok körében nem jellemző ez a tendencia, illetve, ahol igen, ott az illegális szerek növekvő használatával párosul. A lányok-fiúk közötti szerhasználat eddigi különbségei jelentősen csökkennek – a lányok szerhasználatának növekedése miatt. A fővárosi hajléktalan emberek körében – egyes becslések szerint – az intézményi nevelésből kikerülők aránya eléri a 25-30%-ot. A szegregációs munkacsoport kerületeket képviselő tagjai szerint a hátrányos helyzetű fiatalok problémája a VIII. és a XX. kerületben erősen, a többi kerületben közepes mértékben érezhető.
EGYSZÜLŐS CSALÁDOK	Budapesten a házasságok és a válások számának enyhe növekedésével a családok aránya nem változott, a gyermeket nevelő családok aránya nőtt – ahogy az egyszülős családok aránya is. Az egyszülős családok szegénységi kockázata kiugróan magas. Figyelembe véve, hogy az ilyen családok 82%-ában az anya neveli egyedül a gyermeke(ke)t, a probléma a nőket érő vagyoni hátrányokkal halmozódik. A kisgyermeket nevelők munkaerőpiaci esélyeit a munkáltatói előítéletek és a gyermekek napközbeni ellátását végző intézmények kapacitásainak egyenetlen elosztása rontja. Noha a fővárosban jelenleg a bölcsődei kapacitás nagyjából a hasonló korú gyermekek számának megfelelő, az intézmények nem szükségletek szerinti elosztása miatt, egyes kerületekben változatlanul probléma a kisgyermek napközbeni elhelyezése.
IDŐS EMBEREK	2022-ben Budapest minden ötödik lakosa 65 éves vagy annál idősebb. Az idős népesség számának emelkedése mellett csökkent az öregségi nyugdíjban részesülők aránya, a nyugdíjmelés pedig azonos időszakban valamelyest elmaradt a minimálbér emelkedésétől.

Mindezzel a szegénységben élő és szegénységgel veszélyeztetett idős emberek aránya is nőtt. A kerületek érzékelése szerint a szenior és időskorúak problémája a dél-pesti kerületekben (XVIII., XIX. és XX.) és a XXII. kerületben erősen, a többi kerületben közepes mértékben érezhető. A fővárosi idős emberek túlnyomó többsége nő és egyszemélyes háztartásban él. Az egyedülálló, idős nők a szegénységi kockázatnak még inkább kitéttek – tekintettel korábbi, jövedelmi hátrányuk nyugdíjra gyakorolt következményeire. Az idősök ellátásával foglalkozó intézmények kapacitása mind a tartós és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben, mind az alapellátásban (különösen az ideiglenesen vagy állandó ellátásra szorulóknak az ápolása és gondozása terén) a szükségesnél lényegesen alacsonyabb. Időszotthoni elhelyezésre (a Fővárosi Önkormányzat fenntartásában működő intézmények esetében) közel 4300 személy várakozik, mely meghaladja az engedélyezett (2024-ben 3875 fő) férőhelyek számát.

ROMA LAKOSSÁG

Becslések szerint a roma népesség fővárosi lélekszáma az országos lélekszám tizede, 2022-re elérte a 90-95 ezer főt. A főváros csökkenő népességszáma mellett a becslések a roma népesség számának emelkedését vetítik előre. Ugyanakkor a népszámláláson a 2011-es adatokhoz képest Budapesten közel 36%-kal kevesebben, alig 13 ezren vallották magukat cigánynak. A társadalmi szervezetek visszajelzései szerint az utóbbi 10 évben megnövekedett azoknak a vidéki családoknak a száma, akik a fővárosban keresnek utat a megélhetéshez és jellemzően alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek. Roma emberek a népszámlálási adatok szerint legnagyobb számban a VIII., X. és XIII. kerületekben, legnagyobb arányban pedig a VIII., VII és IX. kerületben élnek. A kerületek érzékelése szerint a roma származású lakosság problémája a VIII., IX., XIX. és a XX. kerületekben erősen, a többi kerületben legfeljebb közepes mértékben érezhető. A magukat cigánynak vallók közül alig 6% az, aki alapfokú iskoláit sem fejezte be, míg több mint harmaduk középfokú, 10 százalékuk felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A foglalkoztatottak aránya 53, a munkanélkülieké 5,3 százalék – a roma nők foglalkoztatása az átlagos női foglalkoztatottságtól 11 százalékkal marad el. Noha a fővárosi romák helyzete kedvezőbb az országosnál, a képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási adataik, egészségi állapotuk az átlag populációnál lényegesen rosszabb képet mutat. A fővárosban is, minden kerületben vannak szegregált iskolák, még azokban is, ahol a romák aránya nem kiugróan magas – ez az iskolai lemorzsolódás egyik fontos oka. Mind a szolgáltatásokban, mind a munkaerőpiacon továbbra is jellemzőek az előítéletek. Ez, és az ebből fakadó diszkrimináció a roma népesség társadalmi integrációjának egyik legfőbb akadály. A cigány lakosság aránya a mikroszegregátumokban és a mélyszegénységben élők körében jelentősen felülreprezentált. Egyrészt, változatlanul probléma a fiatalok esetén a pozitív kulturális identitástól való elszakadás. Másrészt a roma kulturális értékek bemutatása a többségi társadalom felé nem elégséges, nincs a Fővárosban a roma ügynek dedikált egység, szakember vagy fórum.

FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ EMBEREK

A 2022-es népszámlálás adatai szerint fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott 114 ezer budapesti lakos, tartós betegséggel 272 ezren élnek. Ez az előző népszámlálási adatoknál 23 százalékkal magasabb, míg az aktív korúak között a fogyatékosággal vagy tartós betegséggel élő emberek aránya 31 százalékkal nőtt. A 2022-es népszámlálási adatok tehát a budapesti népesség egészségi állapotának jelentős romlását mutatják. A nemek arányát vizsgálva pedig a nők felülreprezentáltsága állapítható meg. A fővárosban élő fogyatékos emberek 38%-a mozgássérült, 13,4%-uk értelmi fogyatékosággal vagy pszicho-szociális hátránnyal élő személy, 15,5%-uk vak, gyengénlátó vagy aliglátó, 14%-uk siket vagy nagyothalló, 7,6% autista, 3,7% halmozottan fogyatékos, 7,8%-uk egyéb fogyatékoságban érintett. A fogyatékosággal élő emberek között a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya 8%-kal, a középfokú végzettségűeké 3 százalékkal magasabb, a legalább érettségivel, illetve a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 14%-kal kisebb, mint a nem fogyatékos lakosság körében. Az egészségkárosodott lakosság esetében ilyen különbségek nincsenek. A fogyatékosággal vagy tartós egészségkárosodással élő aktív korú személyeknek csak alig több mint fele dolgozik – ez az átlagnépességtől lényegesen elmaradó foglalkoztatottság. A budapesti, fogyatékosággal élő személyeket a közszolgáltatásokkal, így különösen a lakhatással és a rehabilitációs szolgáltatásokkal kapcsolatosan is hátrány éri. Kevés a rehabilitációs kapacitás, nincs érdemi volumenű támogatott és vagy segítséggel önálló lakhatást biztosító szolgáltatás. A tartós elhelyezést gátolja, hogy az idős otthonokban gyakran nem fogadnak, fiatalabb fogyatékosággal élő személyt, mert nem tudják a szakszerű ellátást biztosítani. Ráadásul az ilyen jellegű elhelyezés az érintett mentális egészségét is veszélyezteti azzal, hogy nem korának megfelelő tartós elhelyezésbe kerül. A közterületek és szolgáltatások akadálymentesítése terén

	jelentős javulás mutatkozik az elmúlt évtizedben, de az akadálymentesítés továbbra sem teljeskörű.
HAJLÉKTALAN EMBEREK	A mélyszegénység a fővárosban elsősorban lakhatással összefüggésben jelenik meg. A lakásban élők körülményei az elmúlt évtizedben javultak, magas azonban a jövedelmi okokból hajléktalanság kockázatának kitett háztartások aránya, így a hajléktalanság kezelése mellett megelőzési intézkedésre is fokozott szükség van. A relatív jövedelmi szegénység egyre nagyobb számban érinti a többféle szempontból sérülékeny /hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozókat, így a megelőzésében és kezelésében interszekcionális szempontokat is szükséges figyelembe venni. A kerületi visszajelzés szerint, Csepel-Háros területen lakó populáció hajléktalansággal veszélyeztetett csoportként kezelhető, mivel jelenlegi lakhatásuk nem lakóövezetben és nem lakáscélú ingatlanban van megoldva, ami közellátásukat és láthatóságukat is gátolja. Budapesten az egyedülállók számára fenntartott éjjeli menedékhelyeket, átmeneti vagy tartós elhelyezést nyújtó szállásokat a 2021-ben 4300 hajléktalan személy vette igénybe, a családok átmeneti otthonaiban további 1200 fő élt, köztük jelentős arányban bántalmazás elől menekülő anyák, gyermekekkel. A családon belüli erőszak problémájának elmúlt évekbeli súlyosbodása az áldozatok lakhatását megoldó intézménytípusok kapacitásbővítésének kérdését vetette fel. Az idősödés a hajléktalan emberek körében is jelentős. A Budapesti Szociális Szakmatámogatási Hálózat 2024-es tanulmánya szerint a csoport háromnegyede 50 év, közel fele 60 év feletti. Az idősödő és idős emberek melletti, népes csoportot az intézményi nevelésből kikerülő fiatalok adják. Ezzel együtt megoldandó problémává vált az időskorú hajléktalan személyek elhelyezésének intézményi korlátja, illetve csökken az aktív korúak és köztük a foglalkoztatható személyek száma. Az idősödés mellett a rossz higiénés körülmények, hiányos táplálkozás, fagyások és betegségek szövődményei; mentális, pszichiátriai és addiktológiai problémák (illetve ezek kombinációja) az egészségromlás nagyobb kockázatát veti fel a hajléktalan személyek esetén, az átlag népességnél lényegesen magasabb halálozási rátát okozva. A problémát az átmeneti ápolási, gondozási szükségletet biztosító „lábadozó” férőhelyek hiánya súlyosbítja. Foglalkoztatást hátráltató tényezők: szállásadó intézmények minősége, tömegessége, fertőzésveszély; hátrányos megkülönböztetés a munkahelyeken; a hajléktalanságból való kilépés kilátástalansága – alapvetően a lakhatási megoldások hiánya miatt – rontja az egyéni motivációkat, a tartós munkaviszony és az önálló élet esélyét. A hajléktalanellátó intézmények területi eloszlása a problémát egyes kerületekre fókuszálja, az intézményi férőhelyek többsége a III., VIII., IX., X. kerületre koncentrálódik, a kerületek közül a hajléktalanság problémáját a VIII., X., XIX. kerületek erősnek, a IX. és XX. kerületek közepesen erősnek érzik.
EGYÉB ÉRINTETT CSOPORTOK	A Magyarországra bevándorlók 45 százaléka Budapesten él. A budapesti külföldiek elsősorban a pesti oldal bevárosi kerületeiben (VIII., IX., X., XIII., XIV.) telepednek le, a budai oldalon pedig a II. kerület a legnépszerűbb – ezekben a kerületekben él a külföldi népesség közel fele. A bevándorló népességet erős előítéletek sújtják, emellett érinti őket az információhiány és a célcsoport problémáira reagáló szolgáltatás-fejlesztés hiánya. Ezek miatt korlátozottan férnek hozzá a szociális, egészségügyi és jogi ellátásokhoz. A szexuális kisebbségek közül a szegregációval összefüggő problémák a transznemű embereket erőteljesen érintik. Az őket sújtó előítéletek az oktatásban, iskolai lemorzsolódáshoz vezethetnek, képzettség-foglalkoztatás-életminőség terén okozva tartós hátrányt, szegénységhez vezetve. A szexuális kisebbségek más alcsoportjaihoz tartozókat (meleg, leszbikus stb.) a szegregációval összefüggő nehézségek elsősorban interszekcionális problémaként érintik. A leszbikus vagy meleg és emellett hajléktalan, fogyatékossgal élő, roma stb. embereknek azonban súlyosabb nehézségekkel kell szembenéznük, mint heteroszexuális társaiknak, és problémáik kezeléséhez nehezebben is kapnak (és kérnek) segítséget.

A fentiek alapján a kerületi eloszlást tekintve a budai oldalon a III. és a XXII. kerület egyes területein az átlagosnál nagyobb számú, szegénységgel veszélyeztetett társadalmi csoport van jelen. A pesti oldalon a helyzet kedvezőtlenebb, a belvárosban a probléma a VIII. kerületben, illetve a belső IX. és X. kerületekben fokozottan megjelenik. Emellett a szegregációban érintett csoportok felülreprezentációját mutatja a teljes dél-pesti övezet, a XVII., XVIII., XIX. kerületek egy része, illetve a külső IX. és X. kerület, valamint Pesterzsébet és Csepel.

3.5.4. Hatályos társadalompolitikai stratégiák²

Fővárosi Helyi Esélyegyenlőségi Program

A Fővárosi Helyi Esélyegyenlőségi Program (FHEP) 2023-2027-es időszakra készített verziója az esélyegyenlőségi törvényben felsorolt (nők, mélyszegénységben élők, romák, fogyatékossgal élő emberek, gyermekek, idősök) célcsoportnál bővebb. A gyermekek mellett a fiatalokra, a fogyatékos személyek mellett, az egészségkárosodással élőkre is kiter, illetve a mélyszegénységben élők mellett külön foglalkozik a hajléktalan emberekkel. Emellett kiegészül a kisgyermeket nevelők, a bevándorlók és menekültek, illetve a szexuális kisebbségek célcsoportjaival is. Az önkormányzaton belül a hivatali struktúra átalakulását követően, 2020 óta a Szociálpolitikai Főosztály feladatkörébe tartozik a program áttekintése, a végrehajtás a Budapest Esély Nonprofit Kft., és az Esélyteremtő Budapest munkacsoport közreműködésével történik. A 2027-ig tartó megvalósítási ciklusban a szegregátumokban és mélyszegénységen élők mellett a FHEP-projektek fókuszában elsősorban a tartós munkanélküliek, a roma fiatalok, a menekültek, az állami gondozottak és a hajléktalan személyek állnak.

A FHEP intézkedéscsomagjai:

- ▶ Befogadó és gondoskodó társadalom: szakemberek és lakosság szemléletformálása, társadalmi inklúziót segítő programok, stratégiákkal, szakpolitikákkal való koherencia biztosítása;
- ▶ Biztonságos és befogadó munkahely: szemléletformálás, munkáltatói befogadó attitűd fejlesztése, munkahelyen kívüli, komplex programok;
- ▶ Biztonságos tér, biztonságos otthon: közterületi biztonság erősítése, bűnmegelőzés és áldozatvédelem
- ▶ Akadálymentesség, egyenlő esélyű hozzáférés: hozzáférhető környezet, szolgáltatások és információk, szemléletbeli akadálymentesítés;
- ▶ Óvodai elérés, iskolai lemorzsolódás csökkentés: felzárkóztatás támogatása, menekültek beilleszkedése-befogadása, oktatási szakemberek szemléletformálása, képzése, intézményi fejlesztések;
- ▶ Egészségmegőrzés, ártalomcsökkentés és megelőzés: szexuális egészség és egészségtudatosság fejlesztése, szolgáltatások elérhetőségének fejlesztése, speciális szükségletek kielégítése, lakossági egészségfejlesztés, megelőzés, ellátásban dolgozók szakmai, mentálhigiénés támogatása, információnyújtás, jogtudatosság növelése.

Otthon, mindenkinek, Fővárosi stratégia az otthontalanság és hajléktalanság csökkentéséről

A fővárosi otthontalanság és hajléktalanság csökkentése érdekében 2022-ben a Fővárosi Önkormányzat részletes stratégiát fogadott el Otthon, mindenkinek, Fővárosi stratégia az otthontalanság és hajléktalanság csökkentéséről címmel (Otthon, mindenkinek stratégia). A helyzetértékelés az elérhető statisztikai, kutatási és adminisztratív adatok mellett egy-egy kulcsterület során alkalmazott, egyedi feltáró kutatásra és adatgyűjtésre épül. A problémák és szükségletek azonosítása érdekében megtörtént az érintettek, valamint a szakmai szervezetek bevonása is. A stratégia elemző- és értékelő munkarésze nem csak a jelenséget és az ehhez vezető okokat, de a hajléktalanság csökkentésének akadályait is azonosítja, és ezek alapján fogalmazza meg a legfontosabb stratégiai irányokat, összhangban az Otthon Budapesten stratégiával:

- ▶ Megelőzés megerősítése – Minél kevesebben váljanak Budapesten hajléktalanná: kerületi és fővárosi megelőző programok, szolgáltatásfejlesztés, hátraleékelés, gyermekvédelmi intézményből kikerülő bérlakáshoz jutásának támogatása, krízis lakhatási formák elérhetővé tétele.
- ▶ Megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés bővítése – Minél több hajléktalan embernek és otthontalan családnak legyen lehetősége kilépni a hajléktalanságból: Fővárosi Lakásügynökség, lakbértámogatási program működtetése, a fővárosi bérlakások kiadásakor a hajléktalan családokat, személyeket előnyben részesíti.
- ▶ Közterületi hajléktalanság csökkentése – Senki ne kényszerüljön megfelelő elhelyezési lehetőség hiányában fedél nélkül élni: Elsőként lakhatás-program indítása pszichiátriai, addiktológiai problémával érintett hajléktalan személyek részére, közterületi hajléktalanság nyomon követése, kihűléses halálesetek megelőzése érdekében az együttműködés fejlesztése.
- ▶ Méltó ellátás – A hajléktalan emberek szükségleteihez jobban igazodó szolgáltatások és emberibb léptékű, több személyes teret biztosító szálláslehetőségek: tömegszállások helyett a méltóbb körülmények kialakítása, egyes szolgáltatások kapacitásbővítése, a nem fővárosi fenntartású hajléktalanellátó szervezetek támogatása.

² a dokumentumok elérhetőek a budapest.hu oldalon keresztül, az összegzések a dokumentumok felhasználásával készültek

Fővárosi Drogstratégia

A Főváros 2024-ben, a 2029-ig terjedő időszakra fogadta el a Budapesti Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és munkacsoportjainak közreműködésével elkészült Fővárosi Drogstratégiát (FDS). Az FDS három fő célja:

- ▶ A budapestiek egészségi állapotának és életminőségének javítása;
- ▶ A szociális és társadalmi szolidaritás és biztonságérzet növelése;
- ▶ A legális és illegális szerfogyasztás mértékének és ártalmainak csökkentése.

Az FDS drogügyi szakértők, terepen dolgozó szakemberek és szerhasználó érintettek bevonásával készült, átfogó helyzetelemzésre alapoz. Az FDS segítségével a Főváros lehetőségeihez mérten szeretné kivenni a részét a budapesti droghelyzet kezeléséből, ezért a maga számára megfogalmazott feladatok mellett, javaslatokat tesz a központi kormányzat és a kerületi önkormányzatok számára is. A stratégia az alábbi négy pilléren fogalmaz meg célokat:

- ▶ **Prevenció és egészségfejlesztés:** ezen belül cél tudástár és szolgáltatáskereső kialakítása a prevenció programokhoz, a közszolgáltató vállalatok számára egészségfejlesztési és prevenció stratégia kidolgozása.
- ▶ **Kezelés, ellátás, felépülés:** különösen a korai kezelésbevitel szemléletének erősítése, az ellátók közötti együttműködések fejlesztése, naprakész, online szolgáltatáskereső létrehozása.
- ▶ **Ártalomcsökkentés:** alacsonyküszöbű és utcai megkereső szolgáltatások támogatása, a szerhasználók bevonása az ártalomcsökkentő programokkal kapcsolatos döntéshozatalba, a droghasználattal összefüggő fertőzések előfordulásának csökkentése, a biztonságosabb éjszakai élet feltételeinek megerősítése, a szórakozóhelyeket elérő ártalomcsökkentő programokkal.
- ▶ **Kínálatcsökkentés:** a BRFK és a szenvedélybetegellátó intézmények közötti együttműködés támogatása, a használók helyett a kereskedőkre való koncentráció a FŐRI munkájában, megállapodás a BRFK-val az ártalomcsökkentő programok hozzáférhetőségének az elősegítéséről.

Fővárosi stratégia a családon belüli erőszak megelőzéséről és az áldozatok védelméről

A Főváros a családon belüli erőszak megelőzésével kapcsolatos, 2024-es stratégia (továbbiakban: Stratégia) létrehozásával saját hatáskörben szeretné megtenni mindazt, amit megtehet a családon belüli és a párkapcsolati erőszak megelőzése, korai észlelése és az áldozatok támogatása érdekében. A Stratégia célja a családon belüli- és párkapcsolati erőszak megelőzése és visszaszorítása, és az áldozatok védelme az erőszak minden formájával szemben. A FHEP-pel összhangban a Stratégia célja továbbá, hogy hozzájáruljon a nőkkel szembeni megkülönböztetés minden formájának megszüntetéséhez, a nők és a férfiak közötti egyenlőség elősegítéséhez, a nők pozíciójának megerősítése révén. A Stratégia három pillére ezért a megelőzés, korai felismerés és kezelés, illetve az áldozatok segítése, amelyekre nézve öt éves időtávra fogalmaz meg konkrét beavatkozási javaslatokat.

A megelőzés terén a Stratégia két fő problémát tár fel: egyrészt a társadalom áldozathibáztató attitűdjeit, másrészt az erőszak felismeréséhez, az emberi jogokhoz, illetve a segítségkérés lehetőségeihez kapcsolódó információ hiányt. Ez az információhiány fokozottan érinti azokat a csoportokat, akik egyéb szempontból is hátrányos helyzetben vannak, így pl. a hajléktalan, a roma származású, a fogyatékossgal élő vagy az idősebb embereket. Ezt a Stratégia iskolai, lakóközösségi, munkahelyi és lakossági szemléletformáló és információs kampányokkal javasolja kezelni.

A korai azonosítást az információhiány mellett a szakemberek kapacitás- és kompetenciahiánya gátolja. Ezt a Stratégia a szakemberek továbbképzésével, áldozatsegítő hálózat- és jelzőrendszer működtetésével (Fővárosi Áldozatvédelmi Fórum), illetve a szolgáltatások fejlesztését megkönnyítő, strukturált adatgyűjtéssel javasolja kezelni.

Az áldozatsegítés terén szintén a kapacitások és kompetenciák hiánya figyelhető meg. Ezért a következő öt évben javasolja a Stratégia az áldozatvédelmi szolgáltatások támogatását a Fővárosi Szolidaritási Alapból, illetve a szükségleteknek, speciális igényeknek megfelelő, traumaérzékeny ellátási formák fejlesztését az idősellátásban és a hajléktalanellátásban, valamint az áldozatokat segítő segélyvonal kapacitásbővítését.

Az ASZP-hez kapcsolódó stratégiák kapcsán, összegzésképp elmondható, hogy a Fővárosi Önkormányzat a szegregációval érintett lakosságot más, horizontális, esélyegyenlőségi szempontból felmérő, és a fejlesztési területeket e szempontból meghatározó, esélyegyenlőségi programot 2009 óta folyamatosan működtet. Az elmúlt években az esélyegyenlőségi programban meghatározott célcsoportok és problémák közül többre is speciális társadalmi-politikai stratégia fókuszál, így a lakhatás, a párkapcsolati és családon belüli erőszak, illetve a szerhasználat problémáira. Mindezek a problémák a szegregátumokban és szegregációval veszélyeztetett területeken élőket fokozottan veszélyeztetik, ezért fontos, hogy ezen stratégiák és az ASZP közötti koherencia folyamatosan biztosított legyen. Jelen ASZP a problémák és kihívások azonosítása, illetve a megoldási javaslatok során nem részletezi azokat a problémákat és megoldásokat, amelyek a fenti stratégiákban részletesen kifejtésre kerülnek, ugyanakkor, a kihívás vagy a megoldás részeként utal azokra.

3.5.5. Problémák, kihívások összegzése

Budapesten is érzékelhetőek azok a kihívások, amelyet az elmúlt időszak hiányos és/vagy nem adekvát szakpolitikai döntései okoztak: a megfizethető lakhatással összefüggő központi döntések és finanszírozás hiánya, az adórendszer és az oktatási rendszer társadalmi egyenlőtlenségeket újratermelő és növelő hatása, a pénzbeli ellátások elégtelensége (pl. álláskeresői járadék jelenlegi rendszere), a szociális szféra helyzete és a fejlesztését és a dolgozók bérrendezését lehetővé tevő finanszírozás hiánya. Ezek egyrészt növelik az elszegényedés kockázatát, ami az érintett személyek és családtagjaik számára számos negatív következménnyel járhat mind az életszínvonalat, életminőséget, mind a jövőbeli esélyeket illetően.

A helyzetfelmérés eredményeképp összességében elmondható, hogy a HEP célcsoportok közül a szegregációval összefüggő problémák a következő csoportok tagjait különösen érintik:

- A női lakosság interszekcionális hátrányokkal érintett részei, így a gyermeküket egyedül nevelő, fogyatékossgal élő vagy fogyatékos gyermeket nevelő, roma, hajléktalan, bántalmazott és idős nőket;
- A hátrányos helyzetű családban vagy intézményi nevelésben élő gyermeket és onnan kikerülő fiatalokat;
- Az egyedül élő, illetve az alacsony jövedelmű idős embereket;
- A fővárosi roma származású lakosság többségét;
- A fogyatékossgal élő személyek többségét;
- A hajléktalan és hajléktalanság kockázatának kitett embereket;
- A bevándorlók egy részét;
- Az LMB+ emberek közül a fenti csoportok valamelyikébe tartozókat és a transznemű emberek többségét.

A kihívások terén társadalmi és intézményi típusú kihívásokkal szembesülünk, amelyeket az egyes csoportok vagy egyének személyes kihívásai súlyosbítanak. Települési szinten a társadalmi és intézményi típusú kihívások kezelhetőek, illetve lehetőség van az egyéni vagy csoport szinten jelentkező kihívások kezelésének támogatására is. Társadalmi kihívásként az előítéletek és társadalmi kirekesztés jelennek meg legfőbb problémaként. Ennek hatása az intézményi ellátórendszerben is jelentkezik (szakemberek szemlélete, intézményi szegregáció), ezt a szakemberek kapacitásainak, és alapképzettségük adódóan, kompetenciáinak hiányossága, a speciális szolgáltatások terén tapasztalt, sokféle területet érintő szolgáltatási kapacitáshiány (pl. iskolai lemorzsolódás csökkentés, fogyatékossgal élő emberek ellátása, emberhez méltó körülmények a hajléktalanellátásban stb.) súlyosbítja.

Az alábbi ábra közül az első a legfontosabb, szinte minden célcsoportot érintő okokat és következményeket foglalja össze, a második ábra pedig az ok-okozati összefüggések rendszerét mutatja.

A BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TÁRSADALMI FOLYAMATOK, JELENSÉGEK – OKOK ÉS KÖVETKEZMÉNYEK

3.5.6. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó, illetve a szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére irányuló intézkedések

A Fővárosi Önkormányzat vezetése elkötelezett a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése, a létbiztonság megerősítése és a szociális jogok biztosítása mellett, ugyanakkor tudatában van annak, hogy az ezekhez szükséges társadalompolitikai reformok meghaladják az önkormányzatok szabályozási és költségvetési lehetőségeit. Az önkormányzatoknak azonban ezzel együtt is feladata, hogy minden tőlük telhetőt megtegyenek a társadalmi egyenlőtlenség, a szegénység, a társadalmi kirekesztés, a hajléktalanság csökkentése, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok védelme, valamint a jóléti ellátórendszer megerősítése érdekében.

Mindezek következtében az antiszegregációs intézkedések a következő területekre fókuszálnak:

- A szegregáció mérséklését és megszüntetését célzó intézkedések, a szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, mérséklésére tett intézkedések: célzott támogatásokkal és ellátás-fejlesztéssel (infrastrukturális fejlesztések mellett a képzett humán erőforrás és szoft szolgáltatásfejlesztés) az érintettek életminőségének javítása, a foglalkoztatási esélyek és biztonság növelése, jellemzően egymással összehangolt intézkedések – pl. lakhatás, foglalkoztatás, képzés, egészségmegőrzés – koordinált megvalósításával.
- A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére, megelőzésére hozott intézkedések: minden, ami az elszegényedés kockázatát csökkenti. Itt az időben történő, adekvát beavatkozásoknak van szerepe, a szociális szektor szereplőinek erős együttműködése mellett.

A szegregáció mérséklésére, megszüntetésére irányuló területi programokat alapvetően a kerületi önkormányzatok kezdeményezik, a Fővárosi Önkormányzat koordináló és szakmai módszertani szerepet vállal a kerületi akcióterületi projektek, fővárosi szintű stratégiák sikeres megvalósításában, a helyi (saját és más által fenntartott) intézményekkel, egyházi és civil szervezetekkel együttműködésben.

Az ASZP átfogó céljai:

- A szegregációval érintett és veszélyeztetett területeken élő lakosság életkilátásai javuljanak (képzettségi szint, foglalkoztatási mutatók, egészségi állapot, lakhatási helyzet: zsúfoltság, egészségtelen lakáskörülmények, megfizethetőség), a szegénységgel vagy társadalmi kirekesztettséggel való érintettség csökkenjen
- A célzott és összehangolt beavatkozásoknak köszönhetően Budapesten a térbeli-társadalmi egyenlőtlenségek csökkenjenek

A területi alapú szegregáció mérséklését, megszüntetését a tüneti jelenségek kezelése mellett az okokként szolgáló folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére hat intézkedési terület került megjelölésre:

A projektek és nem projekt jellegű intézkedéseket a Cselekvési program 3.4. pontja tartalmazza, illetve elindításukról (erőforrások, ütemezés, beavatkozások pontos megtervezése) a vonatkozó társadalompolitikai stratégiákhoz kapcsolódó akciótervek kidolgozása keretében születik döntés.

Antiszegregációs intézkedési területek**C.1. cél: Hatékonyabb együttműködés a szektor szereplői között és a területi, valamint ágazatközi együttműködés erősítése (horizontális cél)**

- ▶ Együttműködési platformok bővítése és működtetése: célja az információ- és tapasztalatmegosztás mellett a problémák, kihívások azonosítása, a megoldások kidolgozásához szükséges szervezeti együttműködés biztosítása, valamint a közös projektek kidolgozása. A már működő szervezeti keretek mellett roma ügyekért felelős hivatali felelős és fórum létrehozása;
- ▶ Együttműködésen alapuló szükségletfelmérés: az egyes részterületekre, célcsoportokra fókuszáló kutatási területek meghatározása, adatgyűjtés és elemzés egyetemekkel, kutatóintézetekkel együttműködésben, a partnerségi alapú pályázatok kihasználásával, a fővárosi szolgáltatások jobb megszervezését segítő kutatások és azok eredményeinek megosztása érdekében;
- ▶ Együttműködésen alapuló tervezés: az egyes részterületekre, célcsoportokra fókuszáló stratégiák, programok elkészítése, ennek során az érdekelt szakmai szervezetek és a célcsoport szereplőinek (érintettek) bevonása;
- ▶ Társadalmi vállalkozások és civil szervezetek kezdeményezéseinek ösztönzését és támogatását szolgáló pályázati rendszer működtetése;
- ▶ Fővárosi Szolidaritási Alap működtetése: pályázati rendszerben, a kerületi önkormányzatok közvetlen és intézményeken, civil szervezeteken keresztül szociális feladatellátásának támogatására.
- ▶ Közösségi költségvetés esélyegyenlőség, esélyteremtés, együttműködés, befogadás, közösségfejlesztés témakörökben: lakosság által javasolt projektek befogadása, értékelése és közösségi szavazással kiválasztása;
- ▶ Települési támogatási rendszerek rendszeres felülvizsgálata, értékelése a kerületi önkormányzatok közötti együttműködéssel;
- ▶ Hajléktalan emberek ellátásában közreműködő szervezetekkel együttműködés, Fővárosi Önkormányzat ezzel kapcsolatos finanszírozási lehetőségeinek rendszeres felülvizsgálata, az erre allokálható források lehetőség szerinti növelése (különösen az akut ellátási hiányok megoldást célozva), az ezirányú stratégia végrehajtása;
- ▶ Fővárosi rasszizmus elleni cselekvési terv kidolgozása, ennek keretében a szegregáció kérdésének kiemelt kezelése;
- ▶ Kerületi önkormányzatokkal és tankerületekkel, valamint további partnerekkel együttműködve az óvodai és iskolai szegregáció csökkentése, a veszélynek kitett iskolák kiemelt támogatása;
- ▶ Civil szervezetekkel és az érintett szociális partnerekkel együttműködve a családon belüli és párkapcsolati erőszak megelőzése és az áldozatok segítségét szolgáló beavatkozások bővítése, az ezirányú stratégia végrehajtása;
- ▶ Együttműködés az egészségesebb budapesti lakosságért: a hátrányos helyzetű csoportokat és településrészeket elérő szűrőprogramok kidolgozása és működtetése, a Fővárosi Drogstratégia végrehajtása a partnerekkel együttműködésben;
- ▶ Együttműködés az élhetőbb, biztonságosabb Budapestért: bűnmegelőzési, drogprevenciós, közbiztonságot javító programok kidolgozásának ösztönzése és támogatása.

C.2. cél: A célcsoportok elérésének és tájékozottságának javítása, segítség a belépő pontokon

- ▶ Információs kiadványok, közterületen elérhető felületek és dedikált online felület (Szociális Kalauz), a szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területeken az információk láthatóságának, elérésének növelése (pl. közösségi költségvetésről hirdetések közterületek elhelyezése, fórumok; információs pontok szolgáltatásról hirdetmények stb. – együttműködve a kerületi önkormányzatokkal);
- ▶ Utcai megkereső programok, alacsonyküszöbű szolgáltatások támogatása;
- ▶ Információs kampány a fővárosi tulajdonú hirdetőfelületek használatával (BKK megállók, járatok belső terei stb.);
- ▶ Segítő pontok kialakítása, ennek hálózatában más közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan integrált ügyfél-pontok kialakítása. Idősek Információs Pontja (egy helyszínnel elindult 2022-ben, cél, hogy kerületekre kiterjedő hálózattá váljon), Lakhatási Iroda (a hajléktalanná válás megelőzése érdekében), további tematikus információs pontok kialakítása (pl. otthon nélküliek információs pontja ellátó intézményekhez telepítve, migrációs pont; fogyatékossgal élők információs pontja az idősek információs pontjával integráltan stb.).

C.3. cél: Megfizethető lakhatási lehetőségek növelése és a hajléktalanság csökkentése – Otthon Mindenkinek program végrehajtása

- ▶ Fővárosi kezelésben lévő bérlakásszektor növelése, korszerűsítése;
- ▶ Lakhatási garancia program és lakhatási szolgálat;
- ▶ Lakásrezszi támogatás;
- ▶ Elsőként lakhatás program;
- ▶ Közterületi hajléktalanság kiterjedését nyomon követő intézkedési terv;
- ▶ TámogatLak program;
- ▶ Támogatott lakhatás szolgáltatás létrehozása és ösztönzése;
- ▶ Az állami gondozásból kikerülő fiatalok és a családon belüli erőszak áldozatok részére lakhatási programok indítása.

C.4. cél: Foglalkoztatási biztonság növelése, felelős foglalkoztatás

- ▶ A Fővárosi Önkormányzat munkáltatói szerepkörével összefüggő feladatok, foglalkoztatási esélyek növelése a közszolgáltatásokon keresztül;
- ▶ Komplex egészségügyi, szociális és munkaerőpiaci támogatások összehangolt biztosítása;
- ▶ Budapesti Foglalkoztatási Paktum;
- ▶ Álláskeresési iroda;
- ▶ Foglalkoztatási esélyeket növelő képzések.

C.5. cél: Kulturális és sport integrációs programok

- ▶ Főbb célcsoportok: mind, különösen roma emberek, fogyatékossgal élő és idősek emberek;
- ▶ Roma kulturális, művészeti, történeti értékek láthatóvá tétele;
- ▶ Sportolási és kulturális lehetőségekhez való hozzáférés bővítése a hátrányos helyzetű célcsoportok körében, integrációt támogató, inkluzív programok szervezése.

C.6. cél: Területi antiszegregációs beavatkozások szakmai támogatása

- ▶ A kerületi önkormányzatokkal együttműködve a jövőben is össze kell hangolnia a Budapest területén működő antiszegregációs programokat, szakpolitikai célkitűzéseket. Ennek érdekében állandó, rendszeresen ülésező szakmai konzultációs testület létrehozására van szükség (antiszegregációs munkacsoport), az érintettek részvételével;
- ▶ A Fővárosi Önkormányzat szakmai szervezetein (pl. Budapest Esély Nonprofit Kft.) keresztül segíti a kerületi antiszegregációs beavatkozásokat szakmai-módszertani tanácsadással, szolgáltatásokkal;
- ▶ A célzott területi beavatkozások megtervezéséhez kapcsolódó területi kutatás elvégzése (TFP mintájára).

A szegregátumokban és veszélyeztetett területeken élő társadalmi csoportok közellátásának javítását szolgáló egyéb, stratégiában tervezett intézkedések

- ▶ Akadálymentesítésre irányuló projektek;
- ▶ Egészségmegőrzésre irányuló projektek;
- ▶ Célcsoportokkal való bánásmód és ügyfélkezelés javítása, a diszkrimináció csökkentése;
- ▶ Hajléktalan- és idősek személyeket ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése, a humán kapacitás biztosítása, a méltó ellátási felételek biztosítása érdekében;
- ▶ Méltó és adekvát rehabilitációs, gondozási, 24 órás otthoni segítő és tartós ápolási ellátás biztosítása – infrastruktúra és humán kapacitás fejlesztés;
- ▶ Iskolai felzárkóztatást, lemorzsolódás csökkentését elősegítő és szegregációt csökkentő programok, felzárkóztató célú civil programok szolgáltatási katasztere
- ▶ Aktív időskort támogató programok;
- ▶ Zöld-hálózat és közösségi terek fejlesztésére irányuló projektek;
- ▶ Közterületi illemhelyek hálózatának bővítése

3.5.7. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére, megelőzésére hozott intézkedések

A stratégia hosszú távú céljaival összhangban a tervezett fejlesztések sem önkormányzati hatáskörben, sem egyéb érdekeltek által megvalósítva, nem eredményezhetik a területi szegregáció erősödését.

MEGELŐZÉS MÁR A TERVEZÉS SORÁN:

A veszélyeztetett területek nagyon sokszor vonalas infrastruktúra, vagy más, fizikai elszigetelést, periférikus helyzetet eredményező elhelyezkedéssel függték össze a múltban, amelyek – a KSH kimutatásai ellenére – részben ma is fennállnak. Ezek lehetnek egy-egy kerületen belül érzékelhető, problémásabb helyzetek (pl. VI., XIV. kerületek a kerületi önkormányzatok jelzése alapján). A jövőben tervezett nagyobb léptékű vonalas infrastruktúra-fejlesztések előkészítése széleskörű társadalmi bevonás mellett folynak, a műszaki tervek mellett közgazdasági költség-haszon elemzésekkel és hatásvizsgálatokkal.

A szegregáció mérséklését, megszüntetését célzó, illetve az okként szolgáló folyamatokba beavatkozó, területi antiszegregációs beavatkozások szakmai támogatása, a tervezéstől kezdődő összehangolása azt a célt is szolgálja, hogy az ezek eredményeképp, az egyes kerületekben végbemenő kedvező folyamatok a szomszédos kerületekben ne okozzák a szegénységgel és szegregációval kapcsolatos problémák növekedését. A kerületek közötti szakmai konzultációs testület (antiszegregációs munkacsoport) biztosíthatja, hogy egy-egy kerületben a szegregációval vagy szegénységgel összefüggő probléma nem azért szűnik meg, mert az másik kerületbe tolódik át.

Fontos, hogy a Fővárosi Önkormányzat nagy létszámú szociális intézményt a jövőben nem tervez létrehozni, az épületek kiváltásánál törekszik azok területi dekoncentrálására, valamint a befogadó terület lakosságával és az érintett kerületi önkormányzatokkal történő együttműködésre. Törekedni kell arra, hogy az ellátottak lehetőleg megszokott lakókörnyezetük (kerület, városrész) közelében kapják meg ezeket a szolgáltatásokat, illetve ezek térben kiegyensúlyozottan álljanak rendelkezésre, ezzel a koncentrációból adódó szegregációs hatást is elkerülve.

A 2022-től évi 300-320 millió forintos keretből működő Fővárosi Szolidaritási Alap hozzá kíván járulni a budapestiek szociális biztonságának a megerősítéséhez, a budapesti szociális problémák enyhítéséhez, a jóléti intézményrendszer fejlesztéséhez és bővítéséhez. A Fővárosi Szolidaritási Alap pályázatkezelőjeként a Fővárosi Szociális Közalapítvány évről évre pályázati felhívást tesz közzé a Fővárosi Közgyűlés által meghatározott társadalompolitikai célok előmozdítását szolgáló pályázatok támogatására, amely célok a következők: lakhatási válsághelyzetek kezelése, akadálymentesítés, párkapcsolati és családon belüli erőszak megelőzése, az áldozatok védelme és támogatása, közösségi ellátások fejlesztése, fogyatékos, pszichiátriai vagy szenvedélybeteg személyek részére biztosított támogatott lakhatás szolgáltatás fejlesztése.

MEGELŐZÉS ÉS HATÁSOK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSSEL ÉS KOORDINÁCIÓVAL:

Az egyéb érdekeltek által tervezett fejlesztések során a Fővárosi Önkormányzat feladata, hogy érdekérvényesítéssel fellépjen a beruházások társadalmi szempontból kívánatos programfejlesztése érdekében (társadalmi vegyesség, lakásállomány vegyessége a megfizethető lakásállomány integrálásával). A Fővárosi Önkormányzat nem támogatja azoknak az állami fejlesztéseknek a megvalósítását, ahol egyoldalúan, a helyi önkormányzatok szándékait felülírva történik a problémás területek felszámolása, és a felszámolt lakóépületekben élők elhelyezésére nem születik minden fél számára elfogadható megoldás. Cél, hogy minden fejlesztés esetében legyen lehetőség a meglévő lakókörnyezetben a lakáshelyzet megoldására az érintett lakosság szempontjából, ne történhessen meg az elköltöztetés más kerületekbe vagy magyarországi településekre olyan módon, hogy azok a célterületek szegregálódásának veszélyét okozzák.

TÁRSADALMI BEFOGADÁS, SZOLIDARITÁS ERŐSÍTÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK:

Ez a probléma különösen a hajléktalansággal összefüggő programok eredményeképp – mint az elsőként lakhatás, vagy a hajléktalan-ellátás rekonstrukciós programja –, illetve az idősek és a fogyatékosokkal élő személyek ellátásának szervezésével összefüggésben jelentkezhet. A megelőzés érdekében a Fővárosi Önkormányzat kerületi önkormányzatokkal való szoros együttműködése és a megfelelő kommunikáció elengedhetetlen.

A SZEGREGÁCIÓ ÉS VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK KORAI FELISMERÉSÉHEZ FINOMHANGOLÁST LEHETŐVÉ TEVŐ MUTATÓK KIDOLGOZÁSA, A TERÜLETEK FOLYAMATOS MONITOROZÁSA A MUTATÓK MENTÉN:

A lakás komfortfokozata mellett, a hivatalos szegregátum térképek a nyolc általános iskolai végzettségűek és a munkanélküliek arányának figyelembevételével készülnek, amely számítás Budapestre nézve, jelentősebb mennyiségű vagy méretű szegregátumot, illetve szegregációval veszélyeztetett területet nem mutat. Megfigyelhető ugyanakkor, hogy a relatív szegénység más mutatói jól körülírják azokat a csoportokat, amelyek a szegregátumokban élő vagy azzal veszélyeztetett lakossághoz hasonló társadalmi-vagyoni helyzetben vannak. Ilyen mutatók pl.:

- a használt ingatlan használati cél szerinti minősítése (különösen a nem lakáscélú, nyaraló, ipari vagy egyéb ingatlanban élők);
- az ingatlan használatának jogcíme (különösen a bérleményben, szívésségi együttlakóként vagy önkényes használoként lakók);
- a lakás fenntartásának képessége (van-e felhalmozott bérleti díj vagy közszolgáltatói tartozása).

Emellett egyes társadalmi csoportokhoz (a 3.6.5 pontban célcsoportként felsorolt csoportokhoz) való tartozás alapvető hajlamosító tényező arra, hogy az érintett rosszabb életkörülmények között, illetve a fenti mutatók szerint rosszabb státuszban éljen.

A Főváros felméri a fenti mutatók alapján veszélyeztetett területek számát és helyét, illetve azokat a területeket, ahol a fenti tulajdonságú társadalmi csoportok felülreprezentációja figyelhető meg. A szegénység és a területi alapú szegregáció enyhítésével kapcsolatos intézkedések tervezése és végrehajtása során, a Főváros a hivatalos szegregációval érintett és veszélyeztetett területek mellett figyelmet fordít ezen a területekre és azok lakosságára is.

>> Fotó: Soós Bertalan,
Vásárhelyi Pál utca, XI. kerület

